ကျောက်ဆည်

ဦးသိန်းမောင်

ကာဗီ အတွင်းရေး

ရေးသူ
ဦးဘခိုင်၊

ကျောက်ဆည်ခရိုင်ပြည်သူ့ကောင်စီ ၁၉၇၀-၇၁ ခုနှစ် အသုံးစရိတ်ခန့်မှန်းတွက်ချက်ချေမှုဆိုင်ရာ

ကျောက်ဆည်ခရိုင်ပြည်သူ့ကောင်စီ

၁၉၇၀-၇၁ ခုနှစ် အသုံးစရိတ်ခန့်မှန်းတွက်ချက်ချေမှု

ကျောက်ဆည်—ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်—၁၉၇၀

အာရှီး။

ကျွန်ုပ်သည်၊ ဤ "ဗျာမကြီးအတွင်းရေး" စာအုပ်ကိုရေးရာတွင်း၊ သက်ဆိုင်သောစာအုပ်ပေါင်းများစွာကို ဘတ်ပြီးမှ ရေးသားခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ အချက်အထောက်များစွာ၊ မည်သည့်ဘက်မှမပင်းဘဲ၊ အတိအကျ ရေးသားခြင်းဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ရေးရာ၌၊ အခြား စာအုပ်များ အပြင်၊ (၁) ဟစ်တလာ ကိုယ်တိုင် ရေးသားသော-ဖိန်းကင့်ပ် Mein Kampf ခေါ်၊ ကျွန်ုပ်တို့က်ိုက်လာခဲ့ရပုံဟူသောစာအုပ်၊ (၂) အီး-ဒို-လော်ဖိုမာ ရေးသော ဟစ်တလာဘာလိုသလဲ What Hitler Wants (၃) ကွန်ရက် ဟား ဒင်းရေးသော-ဥရောပတိုက်တစ်တိုက်လုံးကဲ့ ဆန့်ကျင်သော ထုတ်ယောက်၊ One Man Against Europe· (၄) ဒေါက်တာ အက်ဖ်-ဘောကင်နော်ရီ-ဗျာမန် အင် ပိုင် ထာ သစ် The New German Empire (၅) ဂေါဒန် ထေးထားရေးသော-ဟစ်တလာအာဏာရပုံတို့၊ (၆) ဒေါက်တာ ဂေါဘဲထ်စ်ရေးသော-ကျွန်ုပ် ဗျာမတ်တိုက်ခဲ့တွင်ကူညီ ခဲ့ရစုံ My Part In Germany's Fight (၇) အင်(ဝ်)စတန် ဝက်ဂနာ ရေးသော-တို့ခေတ်ကဗျာမကြီးဖြည့် Germany In My Time (၈) ပရော်ဖက်ဆာ ဆာရောဆတ် ရေး

သော-ဟစ်တလာ ဆောက်လုပ်သည့် အိမ် The House That Hitler Built (၉) စတီဖင် သောရင့် သေးကျွန်တော် ဟစ်တလာ၏ အကျဉ်းသား ဖြစ်ခဲ့ ဘူးသည် I Was Hitler's Prisoner (၁၀) လွှန်ဖန်သာသေးသော ဥရောပတိုက်အထွင်းရေး Inside Europe (၁၁) ဒေါက် ဂထပ်စ်ရိန်ဒေးသော-ဂျာမကီ (ရေးဝတ္ထု, လွှတ်တော်ကြီး ဒီး သောင် ခြင်း အာကြောင်း The Burning Of The Reichstag (၁၂) အင်္ဂါမောရာ ရေးသော-ဂျာမတိုက နာဇီနောက်ပြန်ထုည့်ခြင်း Germany Puts The Clock Back (၁၃) လီရှ နာဒိုဘလိပ် ရေးသော-ဟစ်တလာ၏ နောက်ဆုံး တန်ခိုးကြီးသည့်နှစ် Hitler's Last Year of Power (၁၄) နော်တဲလ်၏ဟောစာတမ်းများ Norvell's Predictions (၁၅) ကတဲလ်ကိတ် သတင်းစဉ်၊ (၁၆) နယူးစ်ရီပြူး သတင်းစဉ်၊ (၁၇) ရှင်စုံဒို့စ် သတင်းစဉ်၊ (၁၈) မင်ချက်စတာ ဂါးဒီးနင်း သတင်းစာနှင့် အခြား သတင်းစာ အသီးသီး၌၊ ကောက်နှုတ်၍ ရေးသားစာများ ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ရေးရာထွင်၊ ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်၌၊ အ ခြားပြည်များတွင်ထုတ်ကိုင်ပုံများ၊ ဓာတ်သူများ ထက် ထိန်းလည်ချုပ်ခင်း၊ ဗဟုသုတ တိုးချဲ့ခင်း၊ အတုယူရန် အတွက်ခင်း၊ ထွက်ထင်ရေးရာရာရာကြောင်း ထပ်းစ ရှာဖွေ နိုင်ရန် အတွက် ခင်း၊ ရည်ရွယ်၍ ရေးသားခြင်း ဖြစ်ရာ၊ ကျွန်ုပ်၏အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်များအနက်၊ တရုတ်လ

အထပြောက်သျင်ပင်၊ ကျွန်ုပ် အပင်ပမ်းခံရကြိုးနပ်သည်
ဟု ယူဆရေးပလိမ့်မည်၊

ဤစာအုပ်သည်၊ မြန်မာဗြည်ကိုလွတ်ထင်အောင် ထုပ်
ဆောင်ကြရာတွင်၊ အားထောက်အပန့်ဖြစ်စေသတည်း။

ဘဦး

သီတင်းကျွတ်လဆြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့၊
၁၃၀၁-ခုနှစ်။

အာယုဒါတာ မှတ်ချက်၊

ကျွန်ုပ်တို့သည် ထွန်ခဲ့သော ဒီဇင်ဘာလက၊ (ဖက်ဆစ်စနိုးပြု) ခေါ်-စာဆုရ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ရာ၊ ထိုစာဆုရ်ခွာ၊ ဖက်ဆစ်ဝါဒ၊နာဇီဝါဒတို့၏ အဓမ္မမှုအဝဝနှင့်ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုအာဝဝကိုဖေါ်ပြထားရကား၊ ဗမာပြည်တွင် မည်သို့ဆိုသောဝါဒမျိုး လက်ခံဆင့်သနည်းဟူသော ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာ၌၊အထူး အထောက်အပံ့ရှိထိမ့်မည်ဟု ယုံလင့်ရကြောင်း။

ယခုအခါ၊၌ "ဗျာဓထီ အုတ်ငင်းရေး"ခေါ် စာဆုရ်ကို ထုတ်ဝေ ထိုက်ပြန်ရာ၊ ဤစာဆုရ်တွင်ကား-ဟစ်တလာ၏ နာဇီဝါဒအောက်တွင်၊ဗျာဓကိုပြည် တဟုန်တည်းကြီးပွါးတိုးတက်ခဲ့ပုံအရပ်ရပ်ကို ဖေါ်ပြထားပေကြောင်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည် နာဇီဝါဒ၊ဖက်ဆစ်ဝါဒ၊ နိုင်ငံချွေဝါဒ—စသည်တို့ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကန့်ကွက်ရုံ ချရုံမည်ဖြစ်ပေကြောင်း။အို့ရာတွင် ဟစ်တလာ၏နာဇီဝါဒသည်ဗျာဓကိုပြည်သစ်ထူထောင်ရာ၌၊အထူးအထောင်ပြောက်ခဲ့သည်ဟုထင်ရှားထွေကြောင်း။

ဗမာပြည်ထွင်လည်း ယခုအခါ၊ ခေတ်သစ် ထူထောင်ရန်၊ကြိုးစားနေကြသည့်အထိုင်း၊ဗျာဓကိုပြည်သစ် တည်ထောင်ရာ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သောနည်းလမ်းများအနက်၊ဗမာပြည်နှင့်သင့်တော်သမျှသော နည်းလမ်းအဝဝကို ထုတ်ယူကြရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတအာရုံရုံကို ရှာဖွေကြစေရန်၊ ဤစာဆုရ်ကို ထုတ်ဝေလိုက်ရခြင်းဖြစ်ပေကြောင်း။

၁၉၁၄-၁၈ ခုနှစ်စစ်ကြီး။

၁၉၁၄-ခုနှစ်ဇွန်လ ၂၈-ရက်နေ့ထွင်၊ ဩစတြီးထား
ဖြည့် အဲဗ်ဒြူးဘုရာဇာ ပင်းထား ဗါဒိုနန်နှင့် ပေးသွိုးတို့
အား၊ ဂျင်းတို့ဖိုလ်ကော်အောက်ခံ ဘော့စ်နီထာနယ်၊ ဆာရာ
ကျီဗိုခြိုသို့ တိုင်းခန်းထွည့်လည်ရာတွင်၊ ဆားဘီးယား ထု
မျိုးတို့ဖွဲစည်းထားသည့် ထျို့ဂျက်သော ဝံသာနု အာဆင်း
သားထဘိုးက၊ ဆေနတ်နှင့်ပစ်၍ သတ်သဖြင့် နှစ်ဦးစလုံး
သေဆုံးရလေသည်၊ ဤကဲ့သို့ ပိမိတို့လူမျိုးပိုင် ဂြိုလ်တွင်း
သို့လာရောက်ပြီး၊ စော်ကားသည့် အနေမျိုးနှင့် ကြွားဝါ
ပ,သွားခြင်းကဲ့သဲမဟုတ်ကြောင်း၊ ဒေါသအလျောက် လုပ်မိခြင်း
ဖြစ်ရာ၊ ဤကဲ့သို့ လူငယ်တယောက်ကြောင့်ပါသဖြ ဖြစ်မှာက
ထေးခဲ့၊ အာရိုက်ကစ—ဂြိုဟ် ဒီးလောင်ဆို ဆက်ဲသို့၊ တ
ကမ္ဘာလုံးပြန့်နှံ့၍ သွားထေသည်၊

သားကိုထိသဖြင့်၊ ပရိုဘောင်နာသော ဘာခင်ဆုရင်ကြီး
ဗရန့်စစ်ကျိုးဆက်သည်၊ ဆားဗီးယား ဂြိုဟ်သားများ မ
ပေးနိုင်သောအချက်မျာဒးကို ထောင်းချီမရသည့်အဆုံးတွင်၊
ဆားဗီးယား ဂြိုဟ်ကို ၁၉၁၄- ခုနှစ် ဇူလိုင်ထ ၂၈-

ရက်နေ့တွင် လူအာလုံးအာရင်းနှင့် တိုက်ခိုက်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ဘိုက်ခိုက်သောအခါ၊ ဆားဗီးယားတို့ ဘက်က ရှုနားကဝင်၍ကူညီ၏။ ရုနားဝင်ဖြင်ဆစ်ကလည်း မဟာဗိတ်ဖြစ်မှုမနေနိုင်ဟုဆို၍၊ ရုနားနှင့် ပူးပေါင်းပြီးဖျင်၊ ဆားဗီးယား ဘက်မှ၊ ဩဂုတ်လ ၁—ရက်နေ့က ဝင်ရောက်၍ဘိုက်ခိုက်မည်ဟုကျေညာ၏။ ဤကဲ့သို့ ကျေညာဖျင်၊ ဂျာမဏီတို့ကလည်း၊ ၎င်းတို့၏ မဟာဗိတ် ဩစတြီးယားကိုဝိုင်း၍ တိုက်သည်ကို ကြည့်မနေနိုင်။ ပိမိတို့က ထည်းဝင်ကွာရား အာတိုင်း မဟာဒိတ်ဘက်က တိုက်ရမည်ဟုဆုံဖြီ ဖျင်၊ ဩစတြီးယားဘက်မှကူညီမည်ဟု ဩဂုတ်ထ ၁—ရက်နေ့တွင် ကျေညာ၏။ ဩဂုတ်ထ ၄-ရက်နေ့တွင်၊ အင်္ဂလိပ်တို့က-ဆား[၅]းယား၊ ရုနား၊ ဖြင်ဆစ်တို့ ဘက်မှ ကူ၍တိုက်၏။

ထိုစဉ်အခါက၊ ဩစတြီးယားဘက်မှ၊ ဂျာမဏီ၊ ဘူရကီ၊ ဘူလဂေးရီးယားတို့သာ ပါဝင်၍၊ ဆားဗီးယားတို့ ဘက်မှ၊ ရုနား, ဖြင်ဆစ်, အာဂိလိဝ်, ဂျပန်, အီတလီ, ဂရိမေးနိုး ယား, ခေါမဝြည်, အာမေရိကံ— စသည်ဖြင့် ၂၄—ဖြည် ထောင်ပါဝင်၍၊ ဂျာမဏီတို့ဘက်မှ ၄—ပြည်းထောင်သာ ပါဝင်ရကား၊ အင်အားခြင်း မည်မျှကွာခြားသည်ကို သိနိုင်ပေလိမ့်မည်၊

ထိုစဉ်အခါက၊ ဥရောပတိုက်တွင်—ဆွီဒင်ဖြည်, ဒိန်းမတ်ဖြည်, နော်ဝေးဖြည်, ဟော်သန်ဖြည်နှင့် စဝိန်ဖြည်တို့က

ကြားမှုနေ၍၊ တောင်အမေရိကတိုက်၌၊ အာဂျင်တီးနား။ ကိုလန်ဘီယား၊ ဗင်နီးဇွားဆား ဂြည့်တို့က ကြားနေဖျိုး မြောက်အမေကရိကိုက်တွင်၊ မက်ဆီကိုဂြည်က ကြားနေဖျိုး။ ဤသည်ကိုထောက်လျှင်၊ တကန္တာလုံးတွင် ၁၀-ဂြည့်ထောင်ကြားနေ၍၊ လျာမတီတို့က ၄-ဂြည့်ထောင် ပေါင်းပြီးသျှင်၊ တကန္တာလုံးကို တိုက်ဒိုက်ရခြင်းပင် ဖြစ်ရကား။ မည်ကဲ့သို့သော စစ်ပွဲမျိုးဖြစ်သည်ကို ဆင်ခြင် စဉ်းစား၍ ကြည့်လျှင်၊ ဆိုနိုင်းပလိပ်မည်။

ထိုစဉ်အခါက-ကန္တာစစ်ကြီး အတွက် ကုန်ကျသော ငွေမှာ- ထုရေပေါင်း ဂ-သန်း ခွဲ ကျော် ကုန် ကျ ၍ (၈၄,၁၈၂,၈၅၀,၀၀၀,၀၀၀) ထုပေါင်း-၉,၉၉၈,၈၀၀ ကျော် သေဆုံး၏။ ထိုခုတပါး ထုပေါင်း ၆၂၉,၅၅၀,၀ မှာ ဒါဏ်ရာကြီ ရှာရ၏။ ထုပေါင်း ၁၄-သန်း တို့မှာ ဒါဏ်ရာအနည်းငယ်စီ ရကြ၏။ထုပေါင်း ၆-သန်းခန့်မှာ အစာအာဟာရမဝင်တော့ပဲ ပျောက်ဆုံးလျက် ရှိသေသည်၊ ၍ သည်ကိုထောက်သဖြင့်၊ ကန္တာစစ်ကြီးကြောင့် ထုပေါင်း မည်မျှသေကြေပျက်စီးအတိဒုက္ခ ရောက်ကြသည်ကိုထည်း ထိရှိ နိုင်ပေသ်ပ့်မည်။

၍ကဲ့သို့ ငွေကုန်ထူးသဖြစ်ကြသည့် အပြင်၊ လုပ်ငန်းများပျက်စီး၍နစ်နာခြင်း၊ ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးခြင်းများ အာထွက်၊ အာချိုးအ၊ တန်ဘိုးများကို ထွက်၍ကြည့်မည်ဆိုလျှင် မဆုံးရမတွက်ဘဲ နိုင်သည်ကို ထွေရှိရပေသိပ့်မည်။

(၂)စစ်မဖြစ်မီကဂျာမကီး

ကန္တာစစ်ကြီးမဖြစ်မီက၊ ဂျာမကိုဌာ- အထက်တန်း ထိပ်ထိပ်ကြဲပြည် ဖြစ်သည့်သာမက-စက်မှုထက်ဝှ လုပ်ငန်းနှင့်ဓါတုဗေဒ လောကဓါတ်ပညာထွန်းကားဆဖြင့်၊ တကန္တာလုံး၏ အရိုအသေကိုခံရထေသည်။

ထိုစဉ်အခါကပင်-ဂျာမကီ လူမျိုးတို့ဌာ၊ စစ်ကိုက်ချန် အထူးလိုထားကြလေသည်၊ဂျာမကီ ပြည်တွင်၊ စစ်သားများဌာ၊ ရုတ်အရှိဆုံးသော လူတန်းစား ဖြစ်သဖြင့်၊ လူကိုင်းစစ်မှုဝင်ရောက် ထမ်းလိုကြလေသည်။ မြန်မာပြည်တွင်— မြို့ဆုပ်နှင့် ဒိုင် စိ-အာက်စ်-ခေတ်ကောင်းစဉ်ကနှင့်တူလေသည်၊စစ်သားဖြစ်ရန် အာရုံညီအချင်းမှာ၊ မြန်မာပြည်တွင် ၁၀—တန်းပညာနှင့်ညီမျှသော၊ဂျာမကီ ၁၀—တန်း သို့မဟုတ်၊အာဆက်တန်းစာမေးပွဲကို ကောင်းဖြင်မှဆာလျှင် ဝင်နွင့်ရသေသည်၊ဤစာမေးပွဲအောင်မှဆာလျှင်၊ထူရာ ဝင်သဖြင့်၊ဤစာမေးပွဲမှာ ကောက်တန်းစားနှင့် အထက်တန်းစားထူနှစ်မျိုးနှစ်စားကို ခွဲခြားပေးရန် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ချပေးသော မှတ်တိုင်ဟုခေါ်ဆိုရသေသည်။ စစ်သားဖြစ်လျှင် မည်သည့် အာဆင့်အတန်းဖားနှင့်မဆို၊ မျက်နှာ မငယ်သဲ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ နိုင်သည့်သာမက၊ ထက်ထပ်ရေးထွင်လည်း မျက်နှာပန်းပွင့်ရကား၊ဒီဂတိုင်းပင် သားများကို စစ်သားအဖြစ်ဖြင့်၊ အမှုထမ်းနိုင်ရန်၊ အထူးထထည့်

အားထုတ်ကြလေသည်၊သို့ဖြစ်၍သည်း၊ချာမကီပြည်တွင်
စစ်အာဏာကြွယ်ဝကြွင်သူများခြင်း ဖြစ်လေသည်၊

အထက်ပါစစ်အတိုက်အခြင်း၊ဒါးရုတ်၊ထွံထိုး အတို့
ကိုလည်း တတ်ရ ထေသေးသည်။ အကယ်၍ ချာမကီ
လုင်ပျိုဘယောက်သည် စစ်သားမဟုတ်လျှင်၊ အယုတ်သ
ဖြင့်၊လူဖြင်ကွင်း ဖြစ်သော မျက်နှာ၊ ခေါင်း၊ လည်ပင်း၊
ထက်တို့အင်—ဓါးဒါဏ်ရာ ရှိရလေသည်၊၍ကဲ့သို့ အမာ
ရွတ်ရှိလျှင်၊ ပိပိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်လာလျှင်၊ အ
သက်ကိုစွန့်ပြီးလျှင်၊အရှက်ကို ကာကွယ်သူဖြစ်၍၊ သူ၇
သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားကောင်းဟူ၍၊ အသိအ
ဓတ်ပြုခံရထေသည်။ မြန်မာထုရင် လက်ထက်တော်တွင်
ဆေးနိုဂျပ်သည် လူ၏ဂုဏ်ရည်ကို ပိုရိထွပစေသကဲ့သို့၊ ချာ
မကီပြည်တွင်၊အမာရွတ်ရှိခြင်းဒုဂ၊ လူ၏တန်ဘိုးကို တိုး
တက်စေထေသည်၊ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ဒုဂ-သူ၇သတ္တိရှိ
သူ ယောကျ်ားကောင်းများသည် အာဆက်မငဲ့ဘဲ၊အရှက်
ကိုငဲ့၍၊ပိပိ၏ဂုဏ်၊ပိပိတို့ထူမျိုး၊ပိမိတို့ တိုင်းပြည်၏ ဂုဏ်
ကိုကာကွယ်မည့် သားကောင်းရတနာများ ဖြစ်သည်ဟူ၍
အားလုံးက၊လိုက်နာအားကျရန် ဖြစ်ထေသည်။

ချာမကီပြည်သည် (Disci pline) စည်းကမ်းရှိသေ
မှုတွင်၊ကန့်သတ်ပေါ်တွင် နာမည် အကြီးဆုံး ဖြစ်လေသည်၊
ချာမကီလူကြီး—လုင်ယ်—လူရွယ်-လူသတ်-ယောကျ်ား-
မိန်းမ မရွေး၊ စည်းကမ်းများကို ရှိသေကြ၏၊ ဆရာ၏ စ
ကားကို တပည့်က ထသွေမတိမ်းရှိသေ၏၊မိဘစကားကို

သားသို့ကား—နှားထောင်၏၊ အလုပ်ရှင် ခိုင်းသမျှကို ထုပ်သားက မငြိုးမငြူ။အာထုပ်လုပ်၍ပေး၏၊ အသုပ်သမားတို့ခိုင်း အမှုထမ်းစားခုပ် ထရစ်ထားရ၏၊ ထိုအမှုထမ်း စားခုပ်ထွင် မည်သူ့ထံထွင် မည်ကဲ့သို့ အလုပ်မျိုး လုင်ခဲ့သည်ကို ရေးသားထား၏၊တို့ကဲ့သို့ ဖွတ်သား၍ ထားသောအာမှုထမ်းစာခုပ်မဂ္ဂိုလျှင်၊ ထိုအလုပ်သမားခွာ- အသုပ်ရရန် အထောပင်ခဲယဉ်း၏၊ယောကျ်ားများသာ မဟုတ်၊ ပိန်းမသားများလည်း၊ထိုနည်းတူအာမှုထမ်း စာခုပ်များကို ထားရလေသည်၊သို့ခသာလျှင် အထွတ်တက္ကအလုပ်ကို ရနိုင်သေသည်၊

(၃) ပိန်းမတို့၏ဂုဏ်။

ပိန်းမတို့တွင် ဂုဏ်ဟူ၍မရှိ၊ရေမြင့်လျှင်—ကြာမြင့် ဆိုသကဲ့သို့ ယောကျ်ား၏ဂုဏ်ကို အခြံသဟဲပြု၍ ဂုဏ်ယူရ၏။အဟိုသည်၊မည်မျှ အာသက်ကြီးစေကာမူ—လူရာမဝင်ချေ။သင်ယူပြီးမှသာလျှင် လူရာဝင်တော့၏၊ အထူးသဖြင့် သားငြောက်မြားစွာ ပွေးသော သားသည်အမေ မျှားခွာ—မျက်နှာသာနေရာ၊အိမ်ဦးခန်းတွင် တင့်တောင်း တင့်တယ်ထိုင်နိုင်ခွင့် ရ၏၊

ကျောမကိုတို့၏ ဥပဒေအရ၊လင်မယားကွာနိုင်ရန်၊ ဥပဒေများကို အထွတ်တက္ကထုတ်၍ထား၏သည်။ လင်ထွာ—မယားကွာမှုများ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်ထသည်၊

ဤကဲ့သို့ ဂွဏ်ရှင်းခြင်း မပြုသည်မှာ၊ တခါ အိမ်ထောင် ပျက်ပြိုးလျှင်၊နောက် အိမ်ထောင် အာဆစ်ထူရန် ခဲယဉ်း ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်အခါက၊ ဗျာမကိုပြည်တွင်၊သာယာဝပြောသ ဖြင့်၊တိုင်.သူပြည်သားများမှာ အထူး ပျော်ရွှင်ကြ၏။ ဤ ကဲ့သို့ ပျော်တပြုံးပြုံး မော်မဆုံးနိုင်သည့် အချိန်တွင်၊သြ စကြိုးယား အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာနှင့် ကြင်ယာတော် တို့ကို ဆာရေ ကျိမိုခြွတွင် အသတ်ခံရသည်ဖြစ်၍။ သြစကြို ယား တို့က၊ဆင်းဗီးယားပြည်ကို တိုက်သည့်အတွက်၊ ရုရှား တပ်ကြီးချီ၍ထာပြိဟ္ဒူသော သတင်းမှာ ဗျာမကိုပြည်တွင် အနှံ့အပြား ပြောဆိုလျက် ရှိထေသည်။

ပဉ္စမဦးစွာစစ်ဖြစ်မည့် အရိပ်နိမိတ်များကို၊သတင်းစာ နှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ သာလျှင် သိကြသဖြင့်၊ စတင်၍ ရေးသားကြ၏၊လူတိုင်းစစ်ဖြစ်မည်ကိုစိုးရိမ်ကြ၏၊ပြင်သစ် တပ်များနှင့် ရုရှာစစ်တပ်များက၊ ဗျာမကိုပြည် တွင်ရှိသို့ ချီတက်၍ လာရောက်ပြီ၊ ဗျာမကိုပြည်ထဲရောင် ကိုင်စာဝင်လျှ ဘာထုပ်နေ၍၊ ယခုကဲ့သို့ နှောင့်နှေးနေရသလဲ၊ ရန်သူတွေ့ ထရအခါ ရိုင်းဖြစ်ရောက်ထာပြိဟ္ဒူဆိုပြီ၊ ရုခံကာထွယ်ရန် လိုပြီ၊ အာရေးယူကြမှပေါ့။စသည်ဖြင့်၊တပြည်လုံး အထိတ် အလန့်ဖြစ်ခါ။စစ်တိုက်ရန်ပြင်သူကပြင်။ စစ်ဖြစ်လျှင်၊မည် ကဲ့သို့ထုပ်မည်ဟုပြောသူကပြော၊ တပြည်လုံးလှုပ်လှုပ်ရှား ဖြစ်၍နေရကား။နောက်ဆုံးတွင်၊ဗျာမကိုပြည်တရင်ကိုင်စာ

စီထုံခြာ၊ မနေသာသဖြင့်၊ စစ်တိုက်ပြီဟု မကျည်ာထျင်
မနေနိုင်သည့်အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်၍လာထေသည်။
ထိုကဲ့သို့ စစ်တိုက်ဘို့သင့်လျော်သည် -မသင့်လျော်ဟူ
သောအချက်နှစ်ရပ်အနက်။ အခြေတရရပေးရမည့်နေထွင်
ထိုင်းသူပြည်သားများသည်၊ ကျောက်ပြားပူပူနေပုကဲ့ကဲ့
ထွင်၊ အပူခံခါ နားဆင် နေကြ၏။ ထိုအခါ၊ ကိုင်စာ
ဆုရင်ကြီးက၊ စစ်တိုက်ရန်အသင့်ပြင်ရမည်ဟု။ အဓိန်ပေး
ထျင်ပင်၊တတိုင်းပြည်လုံး ဝမ်းဖြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြ၏။
လူငယ်များက၊ နာမည်ကောင်း လက်မှတ်များ။ ကျောင်း
ထွက်လက်မှတ်များ။ စစ်အာဘတ်သင်ကျောင်းမှ ကျောင်း
ထွက် လက်မှတ်များကိုယူဆောင်ခါ။ နိုးစပ်ရာ စစ်သားစု
ဌာနသို့သွား၍ အာမည် သွင်းကြ၏၊ စစ်ကစ်ဖွဲ့သည့်နေရာ
ထွင်၊ တဒေါ်ကျော်ကျော်၊ နောဟစ်သိဆိုခါ၊ ပျော်ဖြုံး၍ နေ
ကြ၏၊ လူဘိုးများမှာ၊ ဓာတိစိုးသဖြင့်၊ စစ်တိုက်ခွင့်ရ
ကြမည်မဟုတ်သေးကြောင့်။ ကိုယ်ဘိုင်၊တိုင်းပြည်အာထွက်
အသက်နှင့်လဲ၍ မစွန့်ရတော့ပါကလား။ ဟူ။ ဆောက်မေခါ။
စိတ်မသက်သာသည့်အနေနှင့်၊ မချင့်မရဲဖြင့်၍၊ လူငယ်များ
လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်၍ နေသည်များကို၊ ကြည့်ရှုင်း ပိန်းမော၍
နေကြ၏။ အိပ်ခန်းများမှာသည်။ ထင်ယောကျ်ားများ စစ်
ဖြေဖြင်ဆင်းကြမည်ကို။ ဝမ်းမနည်းသည်သာမက၊ ဒိဒိတို့
ယောကျ်ား။ ဘိုင်းပြည်အာထွက်အမှုထမ်းရသဖြင့်၊ အားရ
ဝမ်းသာဂိုကြ၏၊ စစ်ဖြစ်ယျင်။ စားနပ် ရိက္ခာ ရှားမည်ကို
စိုးရသည်။ ဘနစ် ကိုးသိဘင်း စာဇတာ ဝယ်၍ ထားမှဟု

ကြောသူများကို၊ ကိုယ်ကျိုးဂရုများဟု၊ ဝိုင်း၍ ကဲ့ရဲ့ကြသ
ဖြင့်၊ စားနပ်ရိက္ခာများကို၊ နွေဦးညစာပင်မဆားကြဲချေ။

(၁) စစ်ဖြစ်ကျေးဇူး၊

စစ်ဖြစ်ပြီးနောက်၊ များမကြာခဲ။ ဘုရင်အဆိုးရတို့ကစား နင်ရိက္ခာများကို ကန်သတ်၍ ပေးဖို့။ လူတယောက်ဟာ ဆယ်ပြည်၊ တနေ့ပေါင်မုန့် ၄-ချင်း။ အသားပေါင်ဝက်(၁၃-ပဲသား)။ သ ကြား ဂို-သား။ ထောပတ် ၃-ပဲ သား စသည်ဖြင့်၊ ကန့်သတ်၍ပေးဖို့။ အခြား အစားအသောက် အမျိုးမျိုးကိုထည်း။ လွေတာ၍ စားသောက်သုံးစွဲနေရန်၊ ဤကဲ့သို့ လွေတာစားသောက်ရခြင်းကိုပင်ဆိုသည်။ စစ်ဖြစ်စက အရသာဂို်သည်ဟုယူဆကြဖို့။

ဘုရားကိုဆာဝင်၍တို့က်ရလျှင်၊ ဘယ်ကိုင်းကြည့်မှန် နိုင်ဟုယူဆကြသော၊ ဘုရန်လူမျိုးများမှာ။ နေ့တိုင်း သတင်းကောင်းကို နားစိုက်၍ နေကြဖို့။ ဘုရားကို တို့က၊ အကဲဆန်ပြည့်ပေါသို့၊ သေယဉ်ပျံ နှင့်ဗုန်းကြဲ၍ဘုရားသည် ဟူသောသတင်းမျိုးကိုကြားရလျှင်၊ အထူး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြဖို့၊ ဝါးဆာဖြိုကျဆုံးပြီဟူသော သတင်းကြားရလျှင်၊ ဘုရားကို တဖြည်းလုံး၊ အထူး ပျော်ရွှင် ကြဖို့။ ဘုရားကိုတို့က၊ တဖြိုးတဖြိုးသိမ်းသည်း၊ လေ့ဒ်ကစ်(ခ)

နာ ထေဆဲုးဆည်ဟူသော သတင်းကို ကြားကြရဆဖြင့်၊ စစ်သည်၊ ရက်ရှည်ထများ တိုက်ဘိုလိုတော့မည်ဟု၊ မ ကျော်ထင်ကြချေ။

ထိုအချိန်တွင်၊ ကျာမကီပြည်၌၊ အတော်ပင် ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခြင်းဖြစ်၍နေ၏။ သို့ရာတွင်၊ တိုင်းသူပြည်သားများက သည်းခံ၍နေကြ၏။ မျိုးချစ်စိတ် ထက်သန်ထသဖြင့်၊ အငတ်နေရသည်ကိုပင်၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဟူ၍ မယူဆချေ၊ ရုရှားပြည်တွင်၊ ၁၉၁၇-ခုနှစ်ဦး၌ အာတွင်းသူပုန်ထသဖြင့်။ တိုင်းပြည်ရာ၊ ကစင်ကဇရ ဖြစ်ခါ၊ ဇာဘုရင်ကိုယ်တိုင် ထွက်၍ဖြေးရပြီးနောက်၊ ·အာရုံး ပေးပြီဟူသောသတင်းကိုကြားရလျှင်၊ ကျာမကီတို့ရာ၊ ဆထက် ထပ်းဝိုး၊ ဒုါ-ကျာဇေကိုက္ခဟု၊ အော်ဟစ်ခါ၊ အား တက် ထျက်ရှိ၏၊ ဤကဲ့သို့ အားတက်၍နေသော်ဆည်း၊ ကျာမန် ထူမျိုးများ သောက်ရန်၊ ကားဖီမှန့် မရှိနိုင်သော ကြောင့်၊ ဖြောင်းဟုးစေ့ဂ်ိုပင်လျော်၍၊ ကာဖီမှန့်ကဲ့သို့ အသုံးပြုရ၏၊ ဆေးရွက်၊ ဆေးမှန့် မရှိသောကြောင့်၊ သစ်ရွက် များကို ဆေးထိပ်-လိုင်၍ သောက်ကြရ၏၊ အားသား မရကြတော့ သဖြင့်၊ ခွေးများ ကြောင်များကိုပင်၊စားကြရ၏၊ အသားစားပြီးနောက်၊ ခွေးရေ-ကြောင်ရေကိုပင်၊ အလဟသမထားနိုင်ကြဘဲစားကြပြန်၏၊ ဤမျှ အခက်အခဲ ထွေကြုံနေရသည့်အချိန်တွင်၊ စစ်ကြီးမှာ၊ နေ့ညအာထွင်း အောင်ဖြင့် ထိပ်မည်ဟုမျှော်လင့်ခဲ့၏၊ သို့ရာတွင်၊ စစ်မှာမပြီးပြတ်ဘဲ ရှိ၏။

တိုက်ပွဲကြီးမှာ၊ နေ့ညအဆက်မပြတ် ပြိုးထိပ်မည်ဟု ရှေ့ဝယ်ခံစားခဲ့ကြသော်လည်း၊ မပြိုးဘဲနေသည့်အဆောအဆက်တွင်း၊ အမေရိကန်ဖြည်သမတမင်း ဝိတ်ဆင်က အကြောင်း၁၄ ချက်ပြခါ၊ စစ်ဖြေငြိမ်းရန် အတွက်၊ ကျေညာစာတမ်းထွက်ပေါ်ထာသောအခါ၊ ဂျာမဏီပြည် ကိုင်စာ ထုရင်က၊ အမေရိကန်ဖြည်သမတမင်း၏ အဖြည်ဖြည်ဖြင့် ထုပ်ငန်းကို၊ အာဆိအဓမ်မပြုချေ၊ ကိုင်စာတုရင်ကြီးက အာဆိအဓမ်မပြုသော်ထည်း၊ တိုင်းသူပြည်သားများ၊ စစ်ဖြေငြိမ်းရေးကို၊ အထူး ထိုထားကြ၏၊ စားရဖဲ့—သောက်ရဖဲ့ ဖြစ်၍နေသျှင်၊ ဒုက္ခကိုနှိုင်းမည်မဟုတ်ချေ၊ ဆိုရာတွင်၊ တိုက်သူများကတိုက်၍ နေသေးရကား၊ တိုင်းသူ ပြည်သား များ၊ စိတ်ပျက်ပျက် နှင့်ပင်၊ ထက်ဝိုက်ခါကြည့်၍နေရထေသည်၊အင်္ဂလန်ပြည်ပြင်ဆင်ပြည် စသော ပြည်များ ကထည်း၊ ဂျာမဏီတို့၏ နည်းတူ၊ အထူးစစ်ဖြေငြိမ်းလိုကြ၏၊ ၎င်းတို့လည်း၊ ပင်ပမ်းနွမ်းနယ်လှသဖြင့်၊

ဂျာမဏီထုမျိုးများနည်းဘူ၊ ဂျာမဏီ၏မဟာဒိတ်များမှာလည်း၊ အဆတော် ပင်ပမ်းထက် ဂုဏ်။ ထိုဆဖြိုနှင်းတွင်း၊ စစ်ဖြေဖြင့်မှ ပြန်၍ဆာသူများက၊ အမေရိကန်စစ်သားများ ချောက်၍ ထားသဖြင့်၊ လက်ဆတ် ဆတ်ဆက်၊ ထုရမှ ချောက်ဆာသူများကို၊ ဖက်ဖက်မာမာ်နေသူများက၊ ထိုက်၍ နေရ သောကြောင့်၊ နိုင်းချ မဂိုဆားလောက် ဖြစ်၍ နေကြောင်း၊ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြ၏၊ စစ်ဖြေငြိမ်းမှ ပြန်၍

လာသူ များသည်၊ ၎င်းတို့နှင့် အတူ၊ စစ် မတိုက်ဘဲ ရပ်စဲရန်၊ လျှော့မန်အစိုးရစကား နားမထောင်ဘဲနေရန်၊ စိတ် ဓါတ်ပျက်ပြားမည့် စာအုပ်မျိုးမျိုးကို၊ ပထုပျံသထို ဝေငှ၍နေထောင့်ဖျံ၊ ထိုအခါများဖြာ၊ ထာဝရတရား ကောင်း ကင်တုံ့ပုံလိုက်သော စာရွက်များမဟုတ်ဘဲ၊ အင်္ဂလန် ပြည်မှ ကန္တာကျော် သတင်းစာဆရာကြီး ထောန်နော်ထ် ကထစ်ဖျံ၏ လက်ရာများဖြစ်ထေသည်၊

ချီကဲ့သို့ စိတ်ဓါတ် ပျက်ရာပျက်ကြောင်း၊ စာရွက် များဘတ်ဇွန် အားပျက် နေသည့်အချိန်တွင်၊ ရုရှားပြည်၌ ဆုံဝါဒတည်ထောင်သူ၊ အာထာရှင် လိနင်က၊ စစ်သား များ၊ အရပ်သားများအား၊ ဒနှင်များအတွက်စစ်မတိုက် ကြရန်၊ စစ်တိုက်ခြင်း ထိုက်လျှင်၊ တိုက်ခိုင်းသူများ ကိုရုခံ၍တိုက်ရန်၊ စသည်ဖြင့်လှုံ့ဆော်ချင်း၊ ဆင်းရဲသားနှင့် ဒုက္ခ သည်ခြားမှ ပြုတိုက်ပြန်ကား၊ စစ်သားများမှာ စစ်တိုက် ထိုသောစိတ်ဓါတ်များ တနေ့ထခြား ယုတ်လျော့၍ သွား လေးတော့သည်၊

ထိုအတောအတွင်း ၁၉၁၈-ခုနှစ် စက်တင်ဘာထ ၂၉ ရက်နေ့တွင်၊ ဘူထ်ဂေးဂီးယားပြည်က၊ အာရှ်းပေးထေ တော့သည်၊ ၎င်းနှင့် မရှေးမနှောင်းအောက်တိုဘာထ ၃၁ ရက်နေ့တွင်ထူရကီတို့ကအာရှ်းပေးပြန်ဖျံ၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင်မူကား၊ ၁-ထရားဒ်ကြေတြိုးထားကအာရှ်းပေး ဖျံ။ နိုဝင်ဘာလ ၁၁-ရက်နေ့တွင်မူကား၊ နောက်ဆုံးကျော မထိကအာရှ်းပေးဖျံ၊ကျန်ကိုဂျာ၊ အာရှ်းပေးမည့်အစား၊ထ

ယောက် ကျန်ဆည့် တိုင်ဒေါင် တိုက်လိုဏ်၊ ဆိုသော်လည်း၊ အင်ဂန်ပြည် ဗုစာရဂျက်မျးနှင့် ရုကား ဘုံဝါဒသာမား လိနင်တို့၏ လှုံးဆော်မှုကြောင့် အတွင်းသူပုန်ထလိုက်ရကား၊ မတတ်သာသည့် အဆုံးတွင်၊ အရှုံးပေးသိုက်ရလေတော့သည်။

ဤစစ်ကြီးကြောင့်၊ ဥရောပတိုက်၏ မြေပုံမှာ၊ တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲ၍ သွားလေ တော့သည်။ ဤစစ်ကြီးကြောင့်၊ တိုင်းပြည်ကြီးများ ဘဝမှ တိုင်းပြည်ကလေးများ အဖြစ်သို့ရောက်ရ၏။ ကျန်ဘဝမှ၊ လွတ်လပ်သော ပြည်များဘဝ သို့ရောက်ကြရန်၊ ထက်နောက်၌ ကျန်ပြည်ကလေးအချို့ ရှာလည်း၊ ပဆုံးပြောင်းကြရန်။ အတိုချုပ်ပြောရမည်ဆိုလျှင်၊ တကမ္ဘာလုံးကို၊ တမျိုးတဖုံ၊ ဖန်ဆင်း၍ ပေးလိုက်သည်နှင့် တူလေတော့သည်။

(၂) စစ်ပြီးနောက် ဂျာမတ်။

၁၉၁၉—ခုနှစ်ဖွန်သ ၂၈-ရက်နေ့တွင်၊ ဗာဆေးဖြို့တွင် ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်အရ၊ စစ်ရှုံးသော ဂျာမတ်နှင့် စစ်နိုင်းသောတိုင်ပြည်များလိုက်နာရန် အချက်များ ဆတ်မှတ်ပြီးဆာအခါ၊ ဂျာမတ်ပြည်မှာ၊ ငြိမ်းသော ဘဝသို့ပြန်၍ ရောက်ရလေသည်၊ ဤကဲ့သို့ငြိမ်း၍ သာပြီဖြစ်သော်လည်း၊ ဂိုဆမျှဖွေငွေများကို စစ်တွင် ဖြုန်းလိုက် ရခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ရုတ်ဘရက်အစားအသောက် လုံလောက်စွာ

မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖုံး။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ယျေကြေးအဖြစ် ဖြင့်ချမန်မတ်ဒဂိါးသန်းပေါင်းနှစ်ထောင်ကိုထည့်ကျမတိ ပြည်ကနေပးနေရခြင်းကြောင့်ဖုံး။ ထူးစိတ်ဓါတ်ပျက်၍ သွားကြခုကား။ ကျမတိုပြည်တွင်၊ သွနိစွာအတိဒုက္ခများက် ရလေသည်၊ အိုဖြစ်ရကား-ကန္တာစစ်ကြီးအတွင်း၌၊ တနှစ် ထျင် ထူးပါင်း တသောင်းကျော်ကိုမှာ ဝိမိဘို ကိုယ်ကို ဆတ်၍သေကြ၏။ ၁၉၁၉—ရုနှစ်တွင် ၁၁၆၀၀။ ၁၉၂၀ ရုနှစ်အတွင် ၁၃၃၀၉-ယောက်စသည်ဖြင့်၊ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တိုင်းသူပြည်သားများနှာ၊ နေရေးထိုင်ရေး ကြပ်တည်းထွ သဖြင့်၊ဆက်ဆက်၍ဒုက္ခမခံစားတော့ဘဲ၊ အသက်ကို အာ ဆုံးစိုရင်ကြသေတော့သည်။

ကိုင်းဖြည်တွင် ငွေရေးကြေးရေးကြပ်တည်းမှုများနသည့် အထဲတွင်။ ယခုအခါ—ဖြန်မာငွေ ၁၁-ခန့်တန်ဆော ကျာ ပန် မတ်ဒဂိါးတပြားနှာ၊ ကန္တာစစ်ကြီးပြီးစက၊ ဝိုက်ဆံ တပြားပင်မဘန်ချေ၍ကဲ့သို့မတ်ဒဂိါးဂျီတန်ဘိုး ထင်ထင် ရှားရှားဆုတ်ယုတ်၍သွားခြင်းနှာ၊ ဖွေစံမြိန်နှင့် ကုန်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်၍ အရေတည်းသာ တိုင်းဖြည် ဖြစ်သဖြင့်။ တိုင်းဖြည်တွင်၊ ဖွေမကျန်တဲ့ နေသောအခါ။ အဝိုးရထုတ် ဒဂိါးများမှာ၊ ၎င်းဘို့ဂျီတိသတ္တုဂျီတန်ဘိုးသာရ၍၊ အဝိုး ရ ကန့်သတ်ထားသောဈေး မရဘဲရှိးဆသည်၊ သို့ဖြစ်ရ ကား- စစ်ကြီးပြီးစက၊ ကျမတိုပြည်တွင် ငွေမကို-ဖွေမကို သော ဆင်းရဲသားများမှာ-ဝယ်စားရန် ဗိုက်ဆံမကိုသဖြင့်၊ အာဝတ်ငတ်အဖြတ်ဖြစ်ရဂျီ၊ ငွေကိုပြန်ထျင်လည်း၊ တန်

ရောထန်ထိုးဖျေးမရသောကြောင့် ထမျိုးနွယ် ဖြစ်ရပြန်လေသည်။

ဤအချိန်ထွင်၊ ၎င်းစစ်ကြီးထွင် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သူများရှား ဆာသက်စွန့်၍ တိုင်းပြည်အတွက် အမှုထမ်းခဲ့သော်လည်း၊ စစ်ဖြစ်ပွင့်ပြန်၍ထာဝေါနွယ်သွေးသားသော အာလုပ်များကို ပြန်၍ မရတော့ချေ။ အိပ်ထွင်ထည်း စားစရာမရှိ၊ ရင်းတို့ဖျိုနေရာများတွင်၊ ရေဝတီလူမျိုးများက၊ ဝင်ရောက်ခါလုပ်ကိုင်စားသောက်၍နေသည်ကို တွေ့ရတော့ဖျိ၊ ရုံးများတွင် သွား၍ကြည့်ရှုသည်၊ ရေဝတီများသာ ရုံးထိုင်၍ နေသည်ကိုတွေ့ရဖျိ၊ ကျောင်းများ-ဆေးရုံများ-စတ်လုံတိုက်များ-ဈေးဆိုင်များစသဖြင့် နေရာတိုင်းတွင်၊ ရေဝတီများကိုသာ တွေ့ရတော့ချေ။ ကျာမဏီပြည်တွင် ထူးခြားရေ စာရင်းအရ၊ ထုတရာရှည်ကျာမန် ၉၉-ယောက် ရေဝတီတယောက်ဖြစ်ရ၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းများတွင် ပါမောက္ခ ၁၀၀-အနက်၊ ၄၅-ယောက်မှာ ရေဝတီဖြစ်၍နေဖျိ၊ ဘာထင်ရှိရှိ ဆေးရုံကြီးသုံးရတွင် ထုတရာရှည် ၅၆-ယောက်၊ ၆၃-ယောက်၊ ၆၂-ယောက် တို့၌-ယောက်တို့မှာ ရေဝတီ ဆရာဝန်ကြီးများဖြင့်ကြဖျိ၊ ဘာထင်ရှိတွင် ရှေ့နေ ၁၀၀-ရှည် ၆၆-ယောက်မှာရေဝတီထမျိုးများဖြစ်ကြဖျိ၊ ရှင်ရှင်ရုံနှင့်ဇာတ်ရုံကြီးများဝိုင်သူများမှာ၊ ထရောရှည် ၅၀-ရာခိုင်နှုန်းမှာ၊ ရေဝတီတို့ဝိုင်ဖျိ။ သတင်းစာများနှင့် စာပုံနှိပ်တိုက်၊ စာအုပ်တိုက်၊ ဘဏ်တိုက်၊ အထည်တိုက်၊ ကုန်ဆေးထုန်နှုတ်-ကုန်ရုံဆိုင်ရှင်၍ ရေဝတီများသာရှည်၊ လက်ဝါး

ကြိုးအုပ်ခါ၊ထမင်းဝဝကြိုးစား၍နေပြီးယျင်၊ကျေးဇူး ထိုင်း ရင်းသားများဖြာမူ၊ အငတ်ငတ်အတြတ်တြတ်ဖြစ်ခါ။ ဒီဒိတို့ တိုင်းပြည်တွင် လက်မဲ့ဘဝထိုရောဲ၍နေရကား၊မည်သည့် ကျေးဇူးမျိုးမှု၊ ဤအခြေအနေကို လက်ပိုက်၍ကြည့်နေ နိုင်မည်မဟုတ်ချေ၊ထိုစဉ်အခါက ကျေးဇူးပြုခြာ ယခု အခါ ဖြန်မာပြည်နှင့်ထုတ်ပေသည်၊

ရေဝတီများကို မည်မျှပင်မုန်းစေကာမူ၊ရင်းတို့၌ အင် အားကြီးထွန်းသဖြင့်၊ပြုဖျက်၍မရသဲ့ဂိုလေသည်၊ ဤမှုရေ ဝတီများဖြာ တန်ဒိုးကြီးခါ ထွမ်းဝိုးဖျဲ့နေရကား၊ ရင်းတို့ အား-မည်သူမှအံ့မတုဝန့်တဲ့ ဂိုထေတော့သည်၊ထိုဖြတပါး-ဆင်းရဲထွန်းသဖြင့်၊ စားရဲ့ သောက်ရဲ့ ဖြစ်သည် ကတာ မျိုး၊ စစ်ကြိုးရှုံးသဖြင့် အားငယ်၍ နေသည်ကတဖုံ၊ ရန်သူ များဖျိ ရန်ကိုလည်း ကြောက်ရသည်က တဘက်၊ တိုင်း ပြည်ကလည်း ပျက်၍ နေသည်က တတန်ဖြစ်၍ နေခြန်ရ ကား၊ ကျေးဇူးထိုမျိုးများဖြာ၊ တုန်းဆောက်က ဖါးဝမာ၊ ပြားခြင်ဆာနေဘိတော့ဖျိ။

(၃) အကျင့်စာရိတ္တ။

ကျေးဇူးထိ လူမျိုးများသည်—ထွန်စွာ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းခြ၊ စည်းကမ်းဆေဝင်သော လူမျိုးဖြစ်လင့်ကစား စိတ်ဓါတ်ပျက်ပြားခါ၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ထွေတြိခြ

နေသောအခါ၊ တိုင်းသူပြည်သားများဌာ၊ အကျင့်ယုတ်ပြား စပြု၍ လာထေတဲ့သည်၊ စစ်ကြီးပြီးငြိမ်းသည့် နှစ်စ၍ ဘုရားတရား ယုံကြည်စိတ် မရှိကြတော့ချေ၊ အဖြေအနေ လည်းမရှိ၊ ပစ္စည်းလည်ပတ်မှုမရှိ၊ ဘာသာလည်းမရှိ၊ သွန်သင် ဖြောင်းဖြမည့် သူထည်းမရှိ၊အားကိုးအားထားလည်း မရှိ ကြရတော့ကား၊ ဆင်ခြေမဲ့ခါ၊ထင်ရာစိုင်းစ ပြုကြထေသည်၊ အနည်းငယ် အစွမ်းသတ္တိ ရှိသူများက-ခွန်အား ဗလနှင့် ရိုက်ဂုတ်အားကိုးခါ၊ လုယူစားသောက်ခြင်းဖြင့် အသက် မွေးကြ၏၊ အချို့ကထည်း ပုလိပ်စုံးထောက် အဖြစ်ဖြင့်၊ ပုလိပ်၏ထက်ဝေခံကာ၊ ဆတင်းဒေပး၍ရသမျှဆုနှင့် အသက် မွေးကြ၏၊ အချို့ လုယူစားသောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းသာသူများမှာ-အသင်းအပင်းဖွဲ့ခါ၊ သူခိုးဂိုဏ်းကြီး ထူးထောင် ပြီးနောက်- အံကြိုး အကျယ် ခိုးငှက်၍ အသက် မွေးကြ၏။ ရံဖန်ရံခါ စားနပ်ရိက္ခာ တင်၍သာသော ဒိုးခုထား တစင်းလုံး ကိုပင် ခိုးလိုက်၏။ ကျာမဏ္ဍီပြည် အစိုးရမှာ၊ ကန္ဒာပေါတွင် လာတ်အပေးအယူ အကင်းဆုံးအစိုးရဟု နာမည် ကောင်းခဲ့သော်လည်း၊ စစ်ကြီးပြီးစကမူ- အချာရှိကြီးများကိုယ်တိုင် သူခိုး၊ဓါးပြ၊ လူသိမ်များနှင့် ပူးပေါင်းခါ၊ကိုယ်ကျိုးရှာဖျက် ရှိကြထေသည်။

(၄) လျှို့ဝှက်သောအသင်းများ။

ဤကဲ့သို့တိုင်းပြည်လုံးတွင်၊ ထူဆိုး၊ သူခိုး၊ ထုယုတ်

မာများ ဘွဲ့ပိုးဖိုးပြည့်နှက်၍ နေသည့်အထဲတွင်၊ သူတို့ကို များဆည်း ဖာနှံ့ ဖာပြားဂိုဒေသး၏၊ ဤသူတို့များက—ဗျာမကိုပြည်တွင်၊ နိုင်ငံရေး အာဆင်းအပင်းများ အကြောင်းကို နိုင်ငံခြား အစိုးရများအား သတင်းပေးရ၏၊ ဗျာမကိုလူမျိုးများတွင်၊ အဖြောဘန်းစစ်တပ်မဂ္ဂိ၊ လက်နက်ဆည်း ၀ေဆောင်းခြင်းမပြု၊ နိုင်ငံရေးဆည်း လုပ်ဘွဲ့ရှိရှိ မဂ္ဂိဟူသော အနေမျိုးကို စစ်နိုင်သောကိုင်းပြည်များက အလိုဂိုကြ၏၊ အာကယ်၍ ဗျာမကိုပြည်တွင် နိုင်ငံရေးအာသင်းများဖွဲစည်းပြီးလျှင်၊ လက်နက်ဖြင်ခြင်း၊ အဖြိတန်း စစ်တပ်များဖွဲ့စည်းပြီးလျှင်၊ နောက်-စစ်ရေးပြု၍ နေလျှင်၊ နောက်တစ္ဆဲ တိုက်ရန်ပြင်သည်ဟုဆို၏၊ ကန့်ကွက်နိုင်ရန် အတွက် နိုင်ငံခြားပြည်များက—သူတို့များလွတ်၏ ထားခြင်းဖြစ်းလသည်၊

၅၏အချက်ကိုထိုးသော ဗျာမန်ဝံသာနု များမှာ-ထိုသစ္စာဖောက်သူများကို ဆုံးမရန်အတွက်- လျှို့ဝှက်သော အသင်းများကို ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင်၊ သူတို့များကို ထက်စထုံးသတ်လေ့ရှိးထသည်၊ ၅၏အသင်းကို S.S.G.G. အက်စ် အက်စ်ကြီကြီ အသင်းဟူ၍ အမည်ဒးပး၏၊ (Stick-Stone-Green—Grass) ဆိုသိုရင်းမှာ၊ သစ္စာဖောက်သောဗျာမန် လူမျိုးတဦးဘယောဝံသည်သူလျှို့အဆုတ်ကိုဆုပ်လျှင် အသေသတ်ခါ၊ ဖြောက်ခင်းပေါ်တွင် မြုပ်နှံ့ပြီးနဝံ၊ ကျောဝံခဲပုံ၍ထားပြီးလျှင်၊ ခေါင်းရင်းတွင် သစ် သား အဖုတ်တိုင် ထိုက်၍ ထားမည်ဟု၊ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ထေသည်၊ ၅၏ကဲ့သို့ ကြိမ်း

ဝါးသည့် အထိုင်း၊ ဗိန်းမများကိုပင်၊ ချဉ်းဆာမပေးတဲ့ သတ်ဖြတ်သဖြင့်၊ ကန္တာစစ်ကြီး ပြီးစက၊ ဂျာမကိုဖြည့်ဌာ၊ ဒေးကွင်မဲ့ကြွပ်းဖြစ်ခါ၊ ဖရိဖရဲနှင့်၊ အတော်ပင် ပျက်စီးလျှံ နေထေသည်၊ ယို့ဝှက်သော အဆင်းများဖျိ လက်ချက်ဖြင့်၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှစ်ထောက်ခံလည်း၊ အာဆက်ဆုံးနှုံးရဖျိ၊ အချို့မြို့စားများပင်ထျင်၊ တိုင်းဂြည်ဖျိ ကောင်းစားရေးအတွက်ဟုဆိုခါ၊ တိုင်းဂြည်ဖျိခန်သူများကိုသတ်ဖြတ်ခွင်းထင်းထေ့ဂိုးထသည်၊ ကန္တာစစ်ကြီးအထွင်းက လူဖျိ အာဆက်ကို တန်တိုးမထားဘဲ၊ ထွယ်ထွယ် ကူထူသတ်ဖြတ် သကဲ့သို့၊ စစ်ကြီး ပြီးသည့် အခါလည်း၊ တိုနည်းဘူ၊ ဆတ်ဖြဘ်လျက်ဂိုးထတေ့သည်၊

(၅) ဗိန်းမများ။

ထောက်ချားများ အကျင့် စာရိတ္တ ပျက်ကြ သကဲ့သို့၊ ဗိန်းမများဆည်း၊ အထူး အကျင့်ပျက်ခြားကြဖျိ၊ ငွေးအခါက၊ထင်မထား ကွာဂိုး-ကွာထမဂိုးသော်သည်း၊ဂျာမဏီဖြည်မင်းမှိုးများပင် စထင်၍၊ လင်မယား ဂြတ်စဲစဂြိုကြကား၊ တစတစ၊ ထင်မယားကွေးဂွင်းမှုများ ပေါ်ပေါက်၍ ထာထေတေ့သည်၊ အချို့မှာထည်း၊ သူ့အိပ်ထောင်ဂို့အိပ်ထောင် ဟူ၍ မသွဲရြားနှိုင်တေ့ဘဲ၊ ဖေါက်ခြားချင် တိုင်းဖေါက်ခြားခါ၊ အဝိန္ဒာတထွာခြောင်ထွင်၊ လက်ပစ်ကူး၍ နေကြထေတေ့သည်၊ ဟိုတည်များ၊ ကလင်များ

ထွင်လည်း၊ ပိန်းမများဌာ၊ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့ခါ၊ ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်၍နေကြ၏။ စင်သားများဏီကထင်အသင်းများထွင် မူကား၊ ရုပ်ရည် ဆန့်ကြိုသော ထုဝယ်ကလေးများကို၊ ပိန်းမများကဲ့သို့ ဝတ်စား ဆင်ယင်စေပြီးလျှင်၊ မဟုတ်သမျှ၊ လူကြားရှပ်မတင့်တယ်သော အသုတ်များကိုလုပ်ကြ၏။

စစ်ပြီးစက၊ ကျာမထီကြည့်ထွင်၊ အဘော မပေါ်ဘဲးမွေးသော သား-သွီးများကို၊ အဝိုးချက အဆိုအမှတ် ပြုရန်၊ ဥပဒေများပင် ထုတ်ကြ၏။ သားဖျက်လျှင်၊ အကြစ်မရှိစေရ ဟူသောဥပဒေကို၊ ထွက်းတော်တွင် တင်သွင်းသောအခါ ခရစ်ယန် ထုန်းကြီး များဌာ၊ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကြသဖြင့်၊ အားထုံး-ဆူပူ ကန့်ကွက်ကြရလေသည်၊ ၍ကဲ့သို့ ကန့်ကွက်သိုက်ရကား၊ အတိအဆင်း မလုပ်ဝန့်ကြတော့ဘဲ၊ တိတ်တိတ်ပုန်း ဆရာမများနှင့်ပင် လုပ်ကြ၏၊ ၍အဆုတ်မျိုးကို လုပ်ရထွန်းသော၊ ဝမ်းဆွဲများဌာ၊ ဆရာဝန်များကဲ့သို့၊ ၍ဆတတ်ထွင်၊ ထဘက်ကမ်းခတ် ကြွယ်ကြင် ကြ၏၊

ကြေးစားပိန်းမများကို၊ အဆိုအရတ်ပြု၍ဆားရကား၊ ဖြိုင်ထိုက်လေးများတွင်၊ ဆော့သွမ်းမှုများကို၊ အဆူးတဆည့် မတွေ့ရသော်လည်း၊ ဖြိုကြိုးများဘွင် မူကား၊ ထမ်းများကိုပင်၊ ကြေးစားပိန်းမများ အာဆုံအစုဖွဲ့ခါ ပိတ်၍ ထားရကား၊ ထူးကာင်းများ လမ်းမထွက်ရအောင်ပင် ဂရုဆောဆည်၊ ကြေးစား ပိန်းမများ အဝြင်၊ အပျိုကြီးများ

ထရုထဝ်, နှင်ရထင်နှင့် လင်ဂှိသော်ထည်း။ထောကိစည်း ဗိပ်ကို ကျောင့်ရဲတင်းတိပ်ခြင်း မဂှိသော ထူချပ်းသာ သား ဘွိုး ထူထွန်မများဂှာမှကား။ရုပ်ရေသားနှားသည့် ထူငယ် ထလေးများကို ၎င်းတို့ကအာခကြေးငွေပေးခါဂှာမွေပြိုးလျှင် ပျော်ဝိုက်ကြခြင်းကြောင့်၊ ကျောမကွဲလူမျိုး တာမျိုးလုံးထွင်၊ ဟိရိသြတ္တပ္ပတရားဟူ၍ မဂှိသကဲ့သို့ ဗြစ်၍နေလေသည်။

သေးဆရာဝန်ကြီး များဂှာလည်း–အခြား ဂရာဂါများ ထက်၊ကလေးရောဂါကို ကုသ၍သာအံ့မှန်ကုန်ရှေ့။ အ ချို့လောကဓါတ် ဆရာများကထည်း။ရောဂါကင်းရှင်းရန် ယေးကျားသူယောင်နှင့် မိန်းမသူယောင်များပြုထုင်ပြိုးလျှင် ရောင်းချ၍နေရကား–အချို့ယော်ကျား–မိန်းမတို့ထည်း။သူ ယောင်များနှင့်ပင်ရောင့်ရဲထင်းတိပ်၍နေရထေသည်၊အချို့ ဂှာ မိန်းမျေားထက်–ယော်ကျား အခြင်းခြင်းက်ုပင် ထတိ် မက်သဖြင့်၊ဤအလေ ဆိုးဂှာဂြန့်ပွါးထါရကား။ယော်ကျား အခြင်းခြင်းပျော်ပါးနိုင်ခွင့်ပေးရန် ကျာမကွဲတို့ ရေးစတက် ဩတ်တော်တွင် အမတ် တဦးက ဥပဒေကြမ်းတရ ထင် သွင်းခဲထေသည်၊၎ဥပဒေကို ကက်သထစ်ခရင်ယန်ဂိုကား ဝင်များက၊လူကျင့်လူကြံ မဟုတ်ဟုဆိုခါ အခြင်းအထန် ကန့်ထွက်ခဲ့သဖြင့် ပျက်ရထေသည်၊

ထိုဥတပါ — အပျိုများကို ဗရော်ဇ်နှ (Fraulein) ဟုခေါ်ဆို၍၊ အိမ်ရှာများကို ဗရော် (Frau) ဟုခေါ်ဆင့်ရာ၊ အရေနတင်၍ ခေါ်ထျင်၊ အဆင့်အတန်း ဖြင့်၍ ထားခြင်း

ကြောင့်၊ ရှေးအခါများက-ထုအရှိအသေခံရအောင် ထင်ယူ ပြီးသျင် ဖရော်ဟူ၍ အဒိုအမည်ကို ယူသေးသည်။ ဥပမာ စမစ် (Smidt) ဆိုသောသူကိုယူသိုက်လျင်၊ အပျိုအမည် စွန့်ခါ၊ စမစ်ဖိုပြိန်းမ ဖရော်စမစ်၊ (Frau Smidt) ဟူ၍ ခြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ရဖို၊ စစ်ကြီး ပြီးခဲ့ပြီးနောက်- အပျိုများ ထည်း ထင်မရှိစေကာမူ-အပျိုဟူးသော ဖရော်လိန်ကို စွန့်၍၊ အဒိုဖရော်အမည်ကို ယူခွင့် ရကြသေးသည်။ ၍ကဲ့သို့ အခွင့်ပေးခြင်းခံ- လုပ်ချင်ရာ လုပ်ကြ စေတော့ဟု အာတားအဆီးများကို ဖျက်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရကား-စစ်ကြီး ပြီးစကမူ- ဂျာမကီပြည်ခြား ပြည်ပျက်ကြီးဖြစ်၍၊ အစစအရာရာဘက်ခြ၊ ချို့ယွင်း ပျက်စီးသျက် ရှိသေးသည်။

အခန်း—၃။

စီးပွါးရေး။

၁၉၃၃—ခုနှစ်တွင်၊ ကျာမန်ရွာမျိုး အရှေ့ယိ ရောက်သူ သန်း ၄၀—ဂိုဏ်းသည်အနက်-လူ ၂—သန်းခွဲ ခန့်သာသျှင်၊ အရင်းအနှီးအလုပ်ရုပ်ကိုင်စားသောံခန့်ငွေ၊ တယောံသျှင် ၃၅၀၀-ခန့်စီဂိုးဆသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကန္ဒာစစ်ကြီး အတွင်းတွင် စီးပွါးပျက်၍ သွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ ရှေးအခါက အလုပ်ကြမ်းသမားတယောက်သည် တထဆယ်သျှင် ကျာမန်မက်ဒဂိ်၊ ၃၀၀။ (ဖြန်မာငွေ ၂၂၅၀) ခန့်ကို အဆွယ်ဘကုန့်ဂ်ာ၍ရရာ၊ စက်ကြီး ဖြစ်ပြီးနောက်—တထဆယ်သျှင် မက်ဒဂိ်၊ (၁၀၀—ဖြန်မာငွေ ၁၅၀) ရရန် အတော်ခဲယဉ်းဆေဆသည်။ ဆိုဖြစ်ရကား- ကျာမကို ဤသို့တွင် ထူထောထျင် ၉၀—ဒကျာ်ခွာ၊ထမင်းနပ်ခွန်ဆောင် စားရငေး အတွက် အထူးလုံးပမ်း၍နေရ၏၊ ငွေဝင်နည်း၍ သွားဆော်ထည်း အစားအသောက်စေ့းမှာ ယျော့၍မဆာဘဲရိုရကား ကျာမကို လူမျိုးတိုင်ခွာ၊များစွာ ကြတ်တည်း ကျဉ်းခြောင်းသျှက်ဂိုးလေသည်။ တထထျင် ဝင်ငွေ ၁၅၀-ခန့် ဂိုးဆာ အိမ်ထောင်ဆည် သားသွဲးသုံးယောက်၊ ထင်စုံမယား စုစုပေါင်း လူ ၅—ယောက် အတွက် တလထျင် အစားနှင့်

အိပ်ထခ အားတွက် ၁၄၀–ခန့်ကုန်ကျ၍၊ အာဝတ်အစား နှင့် ပျော်ရွှင်မှုရှာ စ၍–သာရေး, နာရေး အထွက်၊ ငွေတို ၁၀–နှင့် မည်ကဲ့သို့ထောက်အောင် သုံးစွဲမည်ကိုဆာလျှင် စဉ်းစား၍ ကြည့်လျှင် အိမ်နှင် ပေထိမ့် မည်၊ အထက် ဝါ အာသုံးစရိတ်ထွင် တထလျှင်–ဝင်ငွေခန့်, အလုပ်ထက် ၅. ဖြစ်သည့်အခါ အထောက်အပန့်ရရန် ကြိုးစင်၍ ပေးထားရသော အခွန်, နာဖျားသည့် အခါထည်း အမတော် ချေးငွေရန် အခွန်ခွစ၍၊ အစုစုပေါင်းလျှင် ၁၀–ခန့် ပေးရလေသေးသည်၊ လူပျို,အပျိုများ အဘိုးမှာကား၊ တထလျှင် လူပျို, အပျိုခွန်ဟူ၍ ၆–ခန့်ပေးရသေးရကား၊ ဗျာမတာ် ဖြည့်ဆီးငွေရေး, ကြေးရေး, စီးပွားရေးကို ဆိုနိုင်ပေထိမ့် မည်။

တတိုင်း ဖြည့်လုံး–ကြေးတင်–ကျန်ဖြစ်၍ နေ ရ ကား လူ ၆–သန်း ကျော် ၇–သန်းခန့် တို့မှာ အာလုပ် လက်မဲ့ ဖြစ်၍နေကြ၏၊ အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေများသဖြင့်၊ အဝိုးရ က စစ်ထုတ်ပြီး ရာထူးခန့်ထားရေးကို စိစဉ် ရ၏၊ အိမ် ထအိမ်တွင် လူကြီးလုပ်သူသည်–တအိမ်ထောင်ကို သင့် တင့် မျှတအောင် ကြေးနိုင်လျှင်။ ၎င်း၏မယား သည်၎င်း, သား–သို့များ သည်၎င်း, ထက်ဝိုအလုပ်ရ နွေတ်ထွက် ပြီး လျှင်၊ သား–သို့ များနှင့် မယား ဝိုဆို အိမ် ထောင် သည် များအတွက် နေရာဖယ်၍ ပေးရထေသည်၊ ဤနည်းအား ဖြင့် အသုပ်ထက်မဲ့ ဦးရေ နည်းပါးယုတ်ထွေ၍ မသွား သော် ထည်း၊ ဝင်ငွေမှာ အိမ်ထောင်သည် အသိုးသိုးသို့

မျှဝေသွားရကား။ စားဝရေး, သောက်ရေးအတွက် ဖေါ်ဖေါ်သီသီမရှိစေကာမူ။ လူတိုင်း-နှစ်ဖွဲ့နှစ်စား နိုင်ခွင့်ရထေသည်။

ကျောမတော်ပြည်သွင်-ခွေးအဝို မရှိရကား။ ကျောမတော် ငွေကို အခြားနိုင်ငံခြားပြည်များက အဆိုအခွက် မပြုသဖြင့် အခြားတိုင်းပြည်နှင့် ဖေါက်ကားရောင်းဝယ်ရာတွင် ခွေးပေးချဖတ်ယူခြင်းငှါ မရချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်-အခြားတိုင်းပြည်များမှ—ကျောမတော်ပြည်ထွင်းသို့ ဝင်၍ လာသောကုန်ပစ္စည်းများကို တန်ဘိုးထားပြီးထျင်။ ကျောမတော်ပြည်မှ ထွက်သောကုန် ပစ္စည်းများကိုဆည်း တန်ဘိုးထားပြီး-လဲလှယ်ရလေသည်။ အိုးဆယ်သည်ဒိပိအိုးများနှင့်အိုးဝယ်သို သော။ ဆန်သယ်-ငပိဆယ် များ၏ ဆန်နှင့်ငပိကို လဲယူသကဲ့သို့။ ကျောမတော်၏ ထွက်ကုန် ပစ္စည်းများကို—အခြားပြည်ထွက် ပစ္စည်း များနှင့် လဲထွယ် ပေးရ လေသည်။ ကျောမတော်ပြည်၏ ငွေရေးတည်တန့်ရေးကို-နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များက အာဆိအခွက် မပြုသဖြင့်။ ရောင်းဆမှု—ဝယ်သမှု—ဖာသယ်ဆမှု—လဲဆမှု-ပစ္စည်းများ၌။ အဝိုးရတို့၏ လက်၌ တဆင့် သွားရသဆည်း၊ သွားပို့ခြာ၊ ကျောမတော် အဆိုးရက-ဆက်နွှယ်စက် ကုမ္ပဏီ၌ ထုပ်သော ဆက်နွှယ်စက်များကိုတန်ဘိုးထားပြီးလျှင်-ရှားမနိုးယားပြည်မှထွက်သော-ရေနံများနှင့် လဲလှယ်သို့၏။ လက်နှိပ်စက်ဘန်တိုးက နည်း၍-ရေနံတန်ဘိုးက များသောကြောင့်၊ ကျောမန်အဆုပ်သမားများနှင့် သွားရောက်ခါ။ ရှားမေနိုးယားပြည်ရှိ ထမ်း

များကိုဖေါက်ထုပ်၍ပေးဏီ။ အဆောက်အဦးများကိုထည်း တန်ဘိုးထား၍ယုပ်ပေးဏီ။ ဤနည်းအားဖြင့် ရွှေမေးနိုးယား အစိုးရထံမှ ဝယ်သော-ရေနံနှင့်တကွ, ကောက်ပဲ အသိး အနှံများဏီ တန်ဘိုးကို ငြေကုန်အောင် ပေးဆပ်နိုင်ထေ သည်။ ဗျာမကော်ငြည်မှ—ကုန်တိုက်ကြီး များနှင့် အထုပ် ထမားများဏီပစ္စည်းဆိုး, အဆုပ်ထုပ်ခတ်ရိုကိုမှကား။ အစိုးရ ရေး(စ်)ဘင့်ဘဏ်ကြီး (Reichs Bank) မှ ထုတ်သော ဒင်္ဂါးများ ပေးခါ ချေဏီ။ ကုန်တိုက်ကြီး များနှင့် အသုဝ ထမားများမှာ။ဒီမိတ်ရိုလိုးထာပစ္စည်းများကို, အစိုးရထုတ် ဒင်္ဂါးများနှင့်ပင် ဗျာမကော်ငြည်တွင်းဘွင် ဝယ်ယူ၍ရခြင်း ကြောင့် ကြေနပ်ကြထေသည်။

ထိုနည်းတူ-ဘာဗေးဂိုးယားငြည်ထွက် ဆေးလိပ်ခေါင်း များကို-အားလုံး ဝယ်ယူ ပြီးလျှင်၊ ဗျာမကော်ငြည်ထွက် ပစ္စည်းများနှင့် လဲလှယ်ခြင်း, အဆောက်အဦးထုပ်ငန်းတို့ ကိုထုပ်၍ ပေးခြင်း အားဖြင့် ချေဏီ၊ ယူဂိုစလေးဗီးယား ငြည်မှ-ချုံ့ အထွက်၊ ဗျာမကော်ငြည်ဖြစ်-သွေးဆုတ်ဆေး နှင့် အခြားစက်ကိရိယာများတို့နှင့်လဲခြင်းအားဖြင့် ချေဏီ၊ ကျန်-အာဂိလန်, ငြင်သစ်, အမေရိကံ, တောင်အမေရိက တိုက် နှင့် တကမ္ဘာလုံးသို့ မှကား။ ဗျာမကော်ငြည်ဆွက် ဆေး အမျိုးမျိုး, အိုဝဲလ် မော်တော်ကား, စက်ကရိယာ များနှင့် အခြား ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကိုလည်း။ ဤနည်းတူပင် လဲလှယ်ရဆေသည်။

ရွှေစံနှုန်းစနစ်အရ (Gold Standard) မရှိတဲ့လည်း ထိုသော ပစ္စည်းများကို ဝန်ခြင်းကြောင့်၊ ဟစ်တာသည် ကြေးတြီးယားဂြည်ကို သိမ်းစဉ်က-ရွှေဒင်္ဂါး ၁၀-သန်း တော်တန်ဘိုး-ရွှေများကိုပါ ရခဲ့သော်သည်း၊ ထိုရွှေများ ကို အစိုးရဘဏ်တွင် မသွင်းတဲ့-တခါတည်း ထက်နက် စဆိုရာတွင်အသုံးပြုလိုက်လေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ အသုံးပြုလိုက်ခြင်းမှာ၊ အောက်ကျ-နောက် ကျဖြစ်သော-ဂျာမကီပြည်၏ အခြေအနေကို ထက်နက် အင်အား ဖြည့်ပြီးလျှင်၊ ၎င်းအင်အားဂြပြီးနောက်၊ မြဝတ်း ချောက်-တိုက်ခိုက်ပြီး မြင့်တင်ရန်ဖြစ်ရာ။ ထိုကဲ့သို့ မြဝတ်း ချောက်ထုပ်ဆောင်ရန်၊ အာကယ်အင်အားဖြည့်ရန် လိုလေ သည်၊ ဤအချက်ကိုသိသော-ဟစ်တလာသည်၊ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း၊ ငွေပေါင်း ဖြောက်ဖြား စွာကို-လက် နက် များ ထုပ်ခြင်း, ဝယ်ခြင်းတို့ အပေါ်တွင် ဖြုန်းလေသည်၊ ဤ ကဲ့သို့ အသုံးပြုရာတွင်၊ တိုင်းသူပြည်သားများ မသိစေလို ရကား။ ဂျာမကီပြည်၏ အသုံးစာရင်း-ဝင်ငွေစာရင်းကို မည်သည့်အခါမျှမပြရဲ့ချေ။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း-သက်နက် ဂြင် ဆင်ခြင်း, အင်အားစုခြင်းတွင်၊ ရွှေဒင်္ဂါး ကုဋေ-တရာ ထက်မနည်း ဖြုန်း၏။ စစ်ဖြစ်သည့်အခါ အထွယ် တက္ကသွားထောနိုင်ရန်အတွက်၊ စစ်ဖြေငြင်သွားရန် ထမ်းများကို ထည်း, တန်ဖိုးလျှင် ရွှေဒင်္ဂါး ၃၃-သန်းတိုးထက်မနည်း သုံးသေး၏၊ ၎င်း၏ အပျော်ဆမ်း တစ် ၂-တစ်အတွက်၊ ရွှေဒင်္ဂါး ၂၂-သန်းထက်မနည်း သုံး၏၊ အခြား အသုံး

စရိတ်ခြောက်ခြားစွာရှိသေး၏။ ကျောမကိုဆည့်၊ အာကတိ ၂၅-ခြိုးငွေများကို စစ်အာဏာကို မသုံးဘဲ နေမည် ဆိုသျှင်၊ ကျောမကိုနှင့် တားစွ။ ကျောမန်လူမျိုးတို့မှာ။ စိုးပွားရေး ဟာ တော်ပင် လုံးလောက်းဆာလူမျိုးများ၏ဘဝဆို ချောက်ချို ၍ထာဝေဝိပ်မည်။

သို့ရာတွင်။ ဟစ်တလာသည်၊ စိုးပွားရေးထက်တိုင်း ပြည်အာဆက်တန်းရောက်ရေး, တာဇန်ရာလုံးကရိုးသရေး, ၁၉၁၉-ခုနှစ်တွင်၊ အောက်ကျသမျှကို ပြန်၍ကလဲ့စား ခြေရေးက ပို၍-ကျောမကိုလူမျိုးတို့အား အာရေးကြီးသည် ဟု-အထင်ရှိရကား။ အတင်း ထက်နက် ဖြင်ခါ။ ရင်း၏ ထပ်း ပိတ်ဆို့သူများ အား။ ခုခံ ကိုက်ခိုက်လျက် ရှိလေသည်။

ကျောမကိုပြည်တွင်၊ လူဇာခါ-နေရှင်နယ် ဆိုရှယ်ထစ် စ၀ါဒ National Socialist အာမျိုးသား ဆု၀ါဒ အရ။ အရပ်စိုးလျက်ရှိရကား။သယ်ဖြေများကို အစိုးရကသိပ်းပြီး လျှင်။ ဆင်းရဲသား လယ်သမားများအား ငှါးရမ်းခြင်း။ ချီးကဲ့သို့ ငှါးသိုက်သော်လည်း၊ လယ်သမားများ ကာ-ပိပိတို့စိုက်လို ရာ အသိး အနှံများကို မစိုက်မျိုးရဘဲ။ အစိုးရတို့အား အသုံးအဘျဆုံးအသိးအနှံများကို၊ အဘဉ်ညှာဘျ စိုက်မျိုး၍ ပေးရကေသည်၊ ချီကဲ့သို့ စိုက်မျိုးရာထွင်၊ အစိုးရတို့က-ညွှန်ကြားချုပ်နှောင်ခြင်းမှာ၊တိုင်းပြည်တွင်ရှိသော ထိုင်းသူပြုသား များအတွက်၊အစားအစာ လုံလောက်ရေးအတွက်ဖြစ်သေသည်၊သို့ဖြစ်ခဲ့ကား-ကျောမန်အစိုးခုစနစ်မှာ၊ တပြည်လုံး

ကောင်းစားရေးအတွက်ဖြစ်သော်လည်း။ ထိုသဘောမျိုးမှာ ဒါမှမဟုတ် ဒီဒိတ္ထိအဖြတ်အစွန်းအမျိုးဆိုးရမည့်ပစ္စည်းမျိုးကို စိုက်ပျိုးခွင့်မရသောကြောင့်၊ မျိုးစွဲမကြနှစ်ကြာ၏။

ထိုယ်ယာစိုက်ပျိုးသူများအားလုံးသည်။ အလုပ်ရှင်ကြီးများကိုထည်း၊ ဒီဒိတ္ထိကြိုက်ရာဝန်ထမ်းသည်းများထက် အစိုးရအတွက် အသုံးဝိ၍ ဝင်ငွေပစ္စည်းများကို ထုပ်စေ၏။ ဤမျှမကသေး-အဘိုးအခဝိ၍မပေးဘဲ၊ အထုပ်အဆီနှံ တိုးလိုက်သဖြင့်၊ အလုပ်သမားများမှာ—မကြေနှင်သော်ထည်း အခြားအလုပ်မရှိသောကြောင့်၊ အလုပ်လုပ်ရင်းပင်ကြေနပ်၍သွားရလေသည်း

ထိုယ်ယာစိုက်ပျိုးသူများ၊ အလုပ်ရှင်ကြီးများသာလျှင် ချုပ်ချယ်ခြင်း ခံရသည်မဟုတ်၊ ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများကိုထည်း ချုပ်ချယ်သေး၏။ ဒီဒိတ္ထိစားလိုသောပစ္စည်းများကို အာကန့်အသတ်မရှိဘဲဝယ်ယူ၍မရချေ။ အသေးချိန်နှင့် ကန့်သတ်၍ပေးထား၏။ ဤကဲ့သို့ထားပေးခြင်းမှာ၊ အလဟဿဖြုန်းတည်း၍ သွားမည်ကို စိုးရိမ် ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ထသည်။

ဂျာမဏီအစိုးရတို့မှာ-ရေဝတီတို့၏ပစ္စည်းများကို၊ အစိုးရက ဘဏ္ဍာအဖြစ်ဖြင့်သိမ်းလိုက်ခြင်း။ သြစတြီးယား ဖြည်း၊ ဆားနှယ်-ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယား ဖြည်တို့ကို၊ သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီ ဖြစ်ရကား။ စီးပွါးရေးအင်အားမှာ-တိုးတက်၍ ထာဘွယ်ရာရှိလေသည်။

အခန်း-၄။

သတင်းစာလုပ်ငန်း။

ဝါဒဖြန့်အောင်လုပ်ရာတွင်၊ သတင်းစာသုတ်ငန်း-စာပုံနှိပ်စက်လုပ်ငန်းသည်၊အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်ကို၊ ယခုအခါ ဗျာမကိုကို ဆုတ်ချုပ်၍ နေသာအစိုးရတို့သည် ကောင်းစွာသိသဖြင့်၊ ကန္တာစစ်ကြီးအတွင်းကဏ်း၊ စစ်မဖြစ်မီကဏ်း၊ အစိုးရတို့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ဆုတ်ချုပ်နေသည့် စနစ်များကို ပယ်ဖျောက်စေပြီးလျှင်၊ အစိုးရတို့ ကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက် ဆုတ်ချုပ်လေသည်၊

ဗျာမန်အစိုးရတို့၏အာယုဂ္ဂာ-ကန္တာစစ်ကြီး အတွင်းက ဗျာမန်တို့ ရှုံးရခြင်းမှာ- ဗျာမန် လူမျိုးတို့ စိတ်ဓာတ်ပြားအောင် လုပ်လိုက်သည့် စာရွက် စာတမ်း များကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု တထစ်ချယူဆခဲ့၏။ တကန္တာလုံးက- ဗျာမကိုအား- အထင်မသေးရန်ဂဏ်း၊ ဗျာမကို လုပ်ဆဲမှာ- ကောင်းရာကောင်းကျိုးအတွက် လုပ်သည်မှာ ထိုနိုင်ငံလို သဖြင့်၊ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များတွင် ဂုဏ်သော လူမျိုးများ ထိုဂုဏ်ကြစေရန်၊အမျိုးမျိုးသတင်းထွင်ဖန်ကြလေသည်။

ဝါဒဖြန့်ဖြူးပွဲစနစ်မှာ၊ နိုင်ငံခြားထို သတင်းများဝို့ပြီး

လျှင်၊ နိုင်ငံခြားသတင်းစာများက၊ ထည့်သွင်းဖေပးစေခြင်း။ ကျောမနှံသတင်းစာများဘွင်ထည့်ဖြန်ပေးခြင်း။ ကျောမကြီ အစိုးရတို့၏ အကြံဖေးသော သတင်းစာများကို၊ တခါတည်း ဖိနှိပ်လိုက်ခြင်း။ အသံလွှင့်စက်များနှင့်အသံသွင်းခြင်း၊ စာရွက်စာအုပ်များကိုဝေဖြခြင်း။ ဂျပ်ဖင်ရိုက်ကူးရှုခြင်းစေခြင်း၊ ဓါတ်ပြားသွင်းခြင်းစသော အမှုကိုပြုခြင်းဆားဖြင့်။ ကျောမကြီလူမျိုးတို့အပေါ်ဘွင်၊ အာထင်ဆေးခြင်းများပယျောက်အောင် ထုပ်ဆောင်သေသည်။

ရှေးအခါများကသတင်းစာများစာပုံနှိပ်စက်များစာဆုပ်ထုတ်သူများဂျာနယ်တီများဖြစ်ရကား။ ၎င်းတို့သည်၊ သရုလက်ရှိအစိုးရအဖွဲဝင်များဖြစ်သောနာဖိုကိုးကို ပျက်စီးအောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြဖေသည်၊ သို့ရာတွင် နာဖိုကိုးဂျာတနေ့တခြားနှင်အားဖြည့်တင်း၍လာပြီးသျှင် ၁၉၃၃—ခုနှစ်တွင်၊ တိုင်းဖြည်ကိုဆဘောအတိုင်း အုပ်ချုပ်ခွင့်ရသောအခါ၊ ရန်သူဖြစ်သော သတင်းစာများကို။ တခါဂျာဝင်မခံဘဲ တခါတည်းဆိပ်းပိုက်လိုက်ဖေသည်။ ဤကဲ့သို့ဆိပ်းပိုက်ဆည့်စနစ်အရ—ဆိုရှယ်လစ်နှင့် ကွန်မြူနစ်ခေါ် ဘုံဝါဒသတင်းစာ ၁၈၄—တိုက်ကိုပိတ်ပြီးသျှင်၊ အစိုးရဘာဏ္ဍာအဖြစ်ဖြင့်၊ စက်များနှင့်ကရိယာများကိုဆိပ်းလိုက်ဏီ၊ ပါတီမဂ္ဂဇင်းသောသတင်းစာပေါင်း ၁၄၂၂—ခုတို့ဖွာ၊ ဆက်ထက်၍ မထုတ်နိုင်ဘဲရှိလေသည်။ ရန်ဘက်သတင်းစာများပိတ်လိုက်ပြီဖြစ်ရကား။ အစိုးရ သတင်းစာများကို သာသျှင်၊ တဘက်သတ်ဘတ်ကြရလေသည်။ အစိုးရသတင်းစာများ

အနက်၊ ဂျာမကို နာဇီအဖွဲ့၏ သဆင်းစာ Volkischer Beobachter 'ဗေါလ်ကစ်ရှား ဘိုဘက်တား'ဝှာ၊အဝိုးရ အဖွဲ့၏ သတောကား-အထူးဆဖြင့် ဟစ်တဆာ၏သတော ထားချားကို အထူးတလည် ရေးထေသည်၊

ဤသတင်းစာအပြင်၊ အခြားသတင်းစာများနှင့်စာအုပ် တိုက်များဂိုးသး၏၊ ၎င်းတို့ထည်း ထိုနည်းတူ၊ ဂျာမကို အဝိုးရကိုထောက်ခံကြ၏၊

ဂျာမကိုပြည်တွင် သတင်းစာများထွတ်ဆပ်စွာ မရေး နှိုင်သည်သာမက၊ ဂျာမကိုတို့အား-အခြစ်ရေးသားသော နှိုင်ခြား သတင်းစာများကိုသည်း ဂျာမကိုပြည်တွင်းထို သွင်းခွင့်မပြုချ၊ အထူးသဖြင့် မနဲချက်စတာဂါးဖိုရင်းခေါ် အာဂိတိုင်းဝင်းစာကိုမှကား—ဘိုင်းပြည်အထွင်းထို တင် သွင်းခုန်ပင်ခွင့်မပြုချ၊

အထက်ပါဝါဒဖြန့်ဖြူးခြင်း ထုဝ်ငန်းများအပြင်၊အသံ ချဲစက်နှင့်လည်း အသံသွင်းသး၏၊ အသံသွင်းသူများဂှာ-နာဇီဂိုဏ်းဝင်များ ဖြစ်ရကား၊ ဂျာမကိုပြည်၏ ကောင်း သော သတင်းများကို တဘက်သတ်သာလျှင် ကြားစေ ထေသည်၊အထူးသဖြင့် ဤ ဝါဒဖြန့်ဖြူးရေး လုဝ်ငန်းများ ကိုဟစ်တဆောဆက်စွဲတော်ကြီး ဒေါက်တာ ဂေါ်ဘဲလ်စ် က အုပ်ချုပ်းထသည်၊

ဟစ်တလာမှာ-ပင်ကိုယ်ကပင် ရုတ်တရက် အာဏာ မရှ၍၊စိတ်တိုးနသည့်အထဲတွင်၊ ဟစ်တဲဝါ မဘက်နိုင်

အောင် ရေဝတီသတင်းစာများက ဝိုင်းခါ ဘိန်ပင်၍ နေရကားဒီးစိုးရဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက်—ရေဝတီများနှင့် ရေဝတီဝိုင်သထင်းစာများကို ဘိန်မလိုက်ထေသည်။ ချိုကဲ့သို့ ဘိန်မလိုက်သောဇာခါ။ အခြား ဥရောပတိုက်ရှိ တိုင်းပြည်များတွင်နေထိုင်သော ရေဝတီများက သတင်းစာများတွင် ဂျာမဏီ လူမျိုးများနှင့် ဟစ်တလာ အစိုးရ မကောင်းကြောင်းကို အမျိုးမျိုး ရေးသား ထေတော့သည်။ ထိုအခါ ဟစ်တလာက-ရေဝတီ လူမျိုးများအား-ၵင်းတို့သည် ဂျာမဏီပြည်နှင့်ဟစ်တလာအကြောင်း နိုင်ငံခြား သတင်းစာများတွင်ရေးနေသမျှ။ ဂျာမဏီပြည် အစိုးရတို့က-ဂျာမဏီပြည်တွင်းရှိ-ရေဝတီများကို မနေနိုင်အောင် ရက်စက်စွာ နှိပ်ကွပ်မည်ဟု ပြန်တမ်းထုတ်လိုက်၏။ ထိုနေ့မှစ၍။ ဂျာမဏီရှိ မကောင်းသော သတင်းများစွာ-နိုင်ငံခြား သတင်းစာများတွင် ပေါ်ပျောက်စ ပြုလေသည်။

အစိတ်စိတ် အမှာမှ ကွဲ၍ နေပြီးလျှင်၊ ပါတီအဖွဲ့ပေါင်း ၄၆-ဖွဲ့ ထက်မနည်းရှိသော တိုင်းပြည်တွင်းအဖွဲ့တခုက ကြီးစိုးနိုင်းသာစခါးယစ် ဟစ်တလာလုပ်သကဲ့သို့ပင် အခြားအဖွဲ့များကိုပျက်အောင် လုပ်ရပေလိမ့်မည်။ ချိုကဲ့သို့ ရက်စက်စွာဖိနှိပ်ပြီးသျှင် အဖွဲ့ဘရတည်း ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီးနောက်။ မှာသည်ဖြစ်စေ။ မှန်သည်ဖြစ်စေ။ ဂျာမဏီပြည်နှင့် ဂျာမဏီ လူမျိုးတွက် လုပ်ရမည်ဟူသောဝါဒနှင့်လုင်ဘျင်၊ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော ဂျာမဏီလူမျိုးတိုင်း၊ ထောက်ခံအားပေးရပေလိမ့်မည်။

ဤကဲ့သို့ အားပေးခြင်းကြောင့်ထည်း၊ ကျေးဇူးရှိသူ ဘုရားအရှေ့၊ အင်အား ပြည့်တင်းခါ၊ ကန္တာကို တော်တန်ရှိုင်း ခြင်းဖြစ်လေသည်၊ ယခုအခါ ကျေးဇူးရှိသော-အာဂီလန်။ ပြင်ဆင်စေသော ပြည်များနှင့် စစ်ဖြစ်၍နေသော်ထည်း၊ ကျေးဇူးရှိ ပြည်တွင်-ဆတင်းစာနှင့်တကွ။ အခြားဝါဒ ဖြန့်ဖြူးသည့် ထုပ်ငန်းများရာ-တသံတည်း ထွက်၍နေသဖြင့် ၁၉၁၈ ရုန်စ် ကန္တာစစ်ကြီးအထွင်းကဲ့သို့ အဂီထိပ်။ အရေရှိ ကံတို့ဏ်ဝါဒများရာ-ကျေးဇူးစစ်တပ်များအတွင်းသို့ တိုးနှိုင်ရန်ခဲယည်းထေသည်။ စစ်ဖြစ်စဉ်၊ ကျေးဇူး ပြည်ပေါ်သို့ အာဂီလိပ်ထေယာဉ်ပျံများရာ-ကျေးဇူး လူမျိုးများအား စစ်မတိုက်ကြရန် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်သော စာရွက်ပေါင်း ၆-သန်းကျော်ကို ကျေးဇူးပြည်တွင် ဝေဒါ၍၊ သို့ရာတွင် ထူးထူးခြားခြားဖြစ်သည်ဟု မကြားရချေ။ ကျေးဇူးလူမျိုးများရာ-ဝိလန်ကိုထိုက်မြဲတိုက်ကြ၍၊ အာဂီပဉ်နှင့် ပြင်ဆင်များကိုထည်း၊ ရန်သူများ အာရှနှင့်ပင်-ထိုက်ဝိုက်သျက် ဂို့ သည်ကိုထောက်၍ ဆိုနိုင်ပေထိမ့်မည်။

အခြား ထူးခြားချက်ရာ- ကျေးဇူးပြည် အစိုးရအဖွဲ့ တွင် စကားပြောကောင်းသူ မြောက်များစွာ ပါဂီရကား၊ ရင်းတို့ရုပေါင်းခါ ဟောပြောခြင်း အားဖြင့်၊ ကျေးဇူးကို ကန္တာက အထင်သေးသင့်သလောက်မသေးဘဲ၊ အထင်ကြီးသုနှင့် အထင်သေးသူဟု၍။ လူမျိုးနှစ်စား ပေါ်ပေါက်၍ ထာထေသည်၊ ဟစ်တလာကို စကားပြော အကောင်းဆုံး သောသူဟု၍ တကန္တာလုံးက အသိအဂုတ် ပြုရ၏။ ပြန်

ကြားဒေးဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာဂိုဘဲလ်။ ဟစ်ဘလာ့ တပည့်ရင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒေါက်တာဂိုအားရင်း၊ စီးပွါးရေးဆိုင်ရာဘက်ရ–ဒေါက်တာရှက်ထ်၊ ဒေါက်တာဘရုန်း၊လာဘက်ရည်ဝိုင်းဖွဲ့၍ လူဆွယ်နာတွင် နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သော ဒေါက်တာ ခဆရက်စ်မင်း။ နိုင်ငံခြားသားများကျွေးအောင်ကြောနိုင်သော ဒေါက်တာ အော့ဘိုကို(ဝ်)။ နိုင်ငံခြားဝန်၊ ရစ်ဘင်းထရော့ပ် တို့ရှာ၊ ကျာမဏီပြဿနာကို တုံးအောက် တိုဟဝရ ဆွဲ၍ တင်နေသူများ ဖြစ်လေသည်။

အခန်း—၅။

စစ်မှုထမ်း။

ကျမကြီးဖြည်တွင်၊ အသက် ၆-နှစ်ရှိသော ကလေး များကို ကျောင်းဆိုပို့ရဖို၏။ ကျောင်းသို့ ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်-အမျိုးသားနာဇီသိဂျင်းကိုသင်၍ ပေးပြိုးလျှင်း သိဆိုစေဖို၏၊ ထိုနောက်—(Heil Hitler) ဟော—ဟစ်တာ ထားဟူ၍ လက်တန်းပြိုးလျှင် ဆော်ခေါ်သင်၍ပေးဖို၏၊ ထို နောက်-"ကျာမကြီတို့ ထကြထော့" "ကျာမကြီတို့ စစ်ကြင် ကြီးထော့"ဟူသော သွေးကြွဘွယ်ရာ-စကားများကို ဟစ် အော် ကြွေးကျော်စေဖို၏၊ ထိုနောက်-ကထေးများအား ပုံ ပြောသည့်အချိန်များ ကန့်သတ်၍ ပေးပြိုးလျှင်၊ ကျာမထီ ထူမျိုး ထူစွယ်းကောင်းများဖို၏ ပုံများကိုပြောစေဖို၏၊ ဘတ် စာများခေါထည်း၊ကျာမတီထူမျိုးတို့ တန်ခိုးကြီးပုံ၊ အစွယ်း ဆတ်ဖြိုရိပုံ၊ မကြောက်ပုံများကို ရေးသားထားပြီး ဘတ်စေ ဖို၏၊ရာဇာဝင်စာအုပ်များ ခေါလည်း ထိုနည်းတူပင် ဖြစ်ဖို၏။

ဂဏန်းဆရိုများသင်ရာတွင်ကျောင်းသားများ အား ပုန္ဆာများခေါ-ဗုံးကြဲလေယာဉ်ပျံ တစင်းတွင်၊ ဗုံးအလုံး ၁၂၅-လုံးယူးဆောင်နိုင်သျှင်၊လေယာဉ်ပျံ ၁၈-စင်းဆည့်

ဗုဒ်းအလုံးမည်မျှကို ယူဆောင်နိုင်မည်နည်း။ ဗုဒ်းတထုံးကို ရန်သူတို့ဖျက်ဖြိုပေါ်ဆို ချရာတွင်၊ လူးပါင်း ၁၅၀၀- သော်လည်း၊ ဗုဒ်း ၄၈၀-ချလျှင်၊ ရန်သူပေါင်းမည်မျှသေမည်နည်း။"
"စက်သေနတ် တရာသည်၊ တမိနစ်တွင် ထူပေါင်း ၁၅၀၀ ကို သတ်နိုင်လျှင်၊ တနာရီနှင့် ၅-မိနစ် အတွင်း၊ ထူပေါင်း မည်မျှသေမည်နည်း။" "ဂျာမဏီစစ်သားများ ငေးနပ်နှင့် ပစ်သဖြင့်၊ ထူပေါင်း ၁၈၆၆, ယောက်သေဆုံး၍၊ ၉၈၉၇ ခါတ်ရာရပြီးလျှင်၊ ၇၈၉၃-ယောက် ထွက်၍ ငြိုးပြီးနောက်၊ ထူပေါင်း ၆၄၁၈၅ ယောက်က၊ သက်နက်ချသျှင်၊ ထိမြှုန်၍၊ ထူပေါင်း "မည်မျှရှိသနည်း၊" စသော ပုစ္ဆာများကို ပေးဏီ။

လောကရေတိပညာသင်ကြားရာထွင်လည်း၊ ပဋ္ဌမဦးစွာ၊ စက်ကရိယာထက်နက်များလုင်နည်းများ ကိုသင်ကြားစေ၏။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဂျာမဏီလူမျိုးများမှာ၊ ကျောင်းသား အလွန်လိုလိုလုမမယ်ကလေး ဘဝမှစ၍၊ ခေါင်းဆောင် ဟစ်တာထာဇ်စ ကားကို တသွေမတိမ်း နားထောင်ရမည်၊ ဂျာမဏီက စစ်တိုက်ရမည်၊ ဂျာမဏီလူမျိုးများသည် ကန္တာပေါ်တွင်၊ သတ္တိအကောင်းဆုံး၊ အာဘွန်စားဆုံး။ အကြံတော်ဆုံးဖြစ်သည်၊ ဂျ မဏီဖြည့်နှင့် ဂျာမဏီလူမျိုးအုပ်တွက် အာသက်ဘွန်ရုမည်ဟူသော ပညာရပ်များကို၊ အာသဲစွဲအာင်သင်ကြား၍ပေးသိုက်ထေသည်။

၁၉၃၃-ရနှစ်တွင်၊ ဂျာမန်နာဇီအစိုးရက- နာဇီဘုရင်စကောက်ခေါ် အာဂျာသင်းဘင်များကို၊ ကျောင်းများ

ဖွဲ့ရန် အကြံပေးခဲ့ပြီးနောက်၊ ၁၉၃၆–ရှစ်၊ဖြောင်ဘာထ ၁–ရက်နေ့တွင်၊ ကျောင်းသားတိုင်း မဝင်မနေရဟူသော အဓိန္ဓိကို ထုတ်ပြန်ထေသည်၊ ထိုထုတ်ပြန်ချက်အရ၊ အသက် ၁၀–နှစ်မှ ၁၃–နှစ်အထိ ကလေးသူငယ်များကို 'ဒုက်ျန်းဗေါ်လ်'(က) Devtsches Jungvolk ခေါ်အဖွဲ့ သို့ ဝင်စေ၏၊အသက် ၁၄–နှစ်မှ ၁၈–နှစ်အထိ 'ဟစ်တဟာတပ်' Hitler Jugend ခေါ် တပ်သို့ဝင်ရ၏၊ အသက် ၁၉–နှစ်ပြည့်သောအခါ၊ အလုပ်သမားတပ်သို့ဝင်ရောက်၍၊ ၆–ဆတိုင်တိုင်၊အလုပ်သမားများ၏ လုပ်ငန်းများကို သင်ကြားရ၏၊ ထိုနောက်စစ်ကျောင်းသို့ ၂–နှစ်တိုင်တိုင် မသင်မနေရ၊ စစ်ပညာကိုသင်ကြားရ၏၊ ဤစစ်ကျောင်းဝင်ထွက်သူ၊ အာသက်ဝန်းကြောင်းအတွက် အာထုပ် လုပ်လိုသူဝင်ထည်း လုပ်နိုင်၏။ သို့မဟုတ်သူဝင်ထည်း တက္ကသိုလ်းကျောင်းတွင် ဆက်ထက်၍ပညာသင်ကြားခွင့်ရပေသည်၊ အာမျိ့ ဂုာလည်း စစ် မှု ထမ်း ကြရ ထေသည်။

အာသက်ပြေးဝန်းကြောင်းအတွက်။ လုပ်ကိုင်စား၊သေဝံသူများမှာ၊ကျာမတီကြည့်အစိုးရ၏ 'S.A.'(Sturm Abteilung)'စတန်းဆက်တီဆန်း'ခေါ်ရဲတပ်Storm Troopsတပ်ထဲသို့ဝင်း၊ S.S. အက်စ်အက်စ်(Shutz Staffel) ရွှတ်စ်စတပ်ဖဲလ်ခေါ် ကိုယ်ရံတပ်များသို့ဝင်းဝင်ကြရထေသည်၊ အာမျိ့ တို့မှာ- အစိုးရ၏ အာပျော်သမ်း တပ်ခွဲများ ဖြစ်သည့် ရိက္ခာဝေဌ ဖြန့်ဖြူးရေးတပ်၊ အလုပ်သမား စီမံခန့်ခွဲရေး

တစ်ဖာအိုးရဲ့ လုပ်ငန်းစိမံခန့်ခွဲမှုတစ်စသော တစ်များသို့ ထည့်ဝင်နိုင်ခွင့်ရလေသည်။

အသက် ၃၅—နှစ်ကျော်သော ကျောမန် ထူမျိုးများကို ရဲတစ်များ၊ အပျော်ထပ်းတပ်များဂ ထွက်ခွင့်ပေးပြီးသျင်၊ သိုးဆန်လိုသည့်အခါ၊ အသုံးပြုရန်ထားသော စာငှဲးတွင် သွတ်သွင်းလိုက်ထေသည်။အသက် ၄၅—နှစ် ကျော်သွန်သျင် မူကား-စစ်မှုထပ်းခြင်းဂ ချပ်းသာပေးထေသည်။

အထက်ပါ တစ်များအငြင်—ယခုအခါ သတင်းစာများက—အသက် ၄—နှစ်ဂ ၆—နှစ်ဂို့ ကလေးများကို တဘ်ဖွဲ့စည်းပြီးသျင် ဟစ်တလာ၏ကလေးတပ်ဟူ၍ အမည်ပေး၍ ဖွဲ့စည်းရန် ညွှန်ကြာားသျက် ဂို့လေသည်။

ဖေါ်ပြ ပြီးခဲ့သော စာရင်းတွင် ဟစ်တလာ၏ လူယုံ ထော်ကြီး 'ဒေါက်တာထေး' (Dr. Robert Ley) ကြီး ဒူးသော စစ်ကျောင်း မပါသေးချေ၊ ၌ စစ်ကျောင်းဂှာ-ကျောင်းဆောင် ၃-ဆောင်ဂို့၍၊ကျောင်းဆောင်တရသျင်း၊ စစ်သား ၁၀၀၀-ထက်ခံ၏၊ ကျောင်းဆောင် ၃-ဆောင်ထားခြင်း၏ အထိဂှာ ပဌမနှစ် စစ်ကျောင်းသား။ ဒုတိယနှစ်ကျောင်းသား။ တတိယ နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသားဟူ၍ နှစ် အဝိုင်းအခြား ခွဲထား ပေးရန် အထွက် ဖြစ်ထေသည်၊၌ကျောင်းဆောင်တရကို အဆုဝ်သမား ၅၀၀—တို့က၊ ၃-နှစ်တိုင်တိုင်အပူတပြင်းထုပ်ဂပြီးသည်ကို ထောက်သျင် မည်မျှကြီးကျယ်သောစစ်ဆိုင် ကျောင်းကြီးများ ဖြစ်သည်ကို ဆိနိုင်ပေထိဝ့်မည်၊ ၌ကျောင်းဂ ကောင်းမွန်စွာ

ဆောင်ဖြင့်၍ ထွက်လာသော ကျောင်းသားများကို ကျောင်းထိုပြည်၊အရပ်ချုပ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ထား၏။

၅။ကျောင်းကြီးသို့ထုတ်ဝိုင်းကိုဝင်ခွင့်မပြုရေး၊ဝိဘ၊ဘိုးဘွားရ ဆင်းသက်ခါ၊ကျောမနှံလူမျိုးတို့၏ အာရင်းအမြစ် ဖြစ်သော်'အာရန်' (Aryan) မျိုးဆက်ဖြစ်ရမည်ဖြင့်'အာရန်' မျိုးဆက်စစ်စစ်ရှာ၊ ဆံပင် အရောင်ဖြောဖြော်၊ မျက်စေ့ပြာပြာ၊ ခေါင်းရှည်ရှည် သဏ္ဌာန်ရှိသော ထူးလေ့များကို ကလေး ဘဝ ကပင်၊ ရွှေးချယ် ပြီးနောက် 'နိုဝိုထစ်စ်' (Nopolis) အမည်ခံ၊ ကျောမကိုပြည် ဒေသ အသိုးဘိုးရှိ ကျောင်းများသို့ဝင်း၊ဟစ်တဆာဖျိကျောင်း ၃၂-ကျောင်း သို့ရင်း၊ ဒိုပြိုးလျင်၊ ထိုကျောင်းများမှ ထွက်သော ကျောင်းသားများကိုသာ ထက်ခံလေသည်၊

၅။စစ်ကျောင်းတွင်၊ ၃-နှစ်တန်းအနက်၊ နောက်ဆုံး ၆-လခွဲသားသျှင် ကျောင်းများတွင် ထုံးစံ အတိုင်း၊ သင်ကြားသည့် ယူတိုင်းတတ်သိနားလည်ရမည့် ပညာရပ်များကိုသင်ကြားလေသည်၊ဤကျောင်းမှ ထွက်သော ကျောင်းသားများမှာ၊ကျောမကိုပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရန် အတွက်၊ ရည်ရွယ်ပြီး ရွှေးချယ်လိုက်ရကား၊ငှင်းတို့မှာ-အာကျင့် စာရိတ္တ ပညာ အရည်အချင်း၊နှစ်လုံးရည်၊ထက်ရုံးရည်ခွစ၍၊သစ္စာသမာဓိပါ ပြည့်စုံရလေသည်၊ ဤကျောင်းမှ ထွက်သော ကျောင်းသား သည်၊ အထက်ပါ အရေးကြီးသော အချက်များ ကို ပေါက်ဖျက်၍ ကထန် ကဆန် သုတ် ထျင် ငှင်း ဖျိအာသက်ကို အဆုံးစီရင်ရန် အဓိန္ဒြပဒေသည်းမျဉ်းထုတ်

ရှိထားထေသည်၊ ဤ ကျောင်းသားများကို ဝိဘများထံ၌
းထိစဉ်ကပင်ယူပြီးသျှင်၊ကျောင်းဆို အစိုးရအဓိန့်နှင့် ပို
ကာထွင်၊ ဝိဘများ၌—မခွဲခွင်ခွဲခွင်နှင့် သားများကို ခွဲခါ၊
ကျောင်းသို့ပို့ရထေသည်၊ အစိုးရ အဓိန့်အရ-ချီးမြှင့်ခြင်း
လည်း ဖြစ်ရကား၊ဝိဘများ၌-ကြောက်အား ဝိုကြသော
ကြောင့်၊မည်သူမျှအစိုးရအဓိန့်ကို မဖီဆန် ဝန်ခံကြရ၏။

ဤစစ်ကျောင်းသို့ နောက်ဆုံးတွင်ဝင်နိုင်ရန် အတွက်၊
ဆက် ၂၄—နှစ် ၂၅—နှစ်ရှိသူများကိုရွေးချယ်ရကား၊
ရှိစစ်သားများအား သားမယားယူရန် အဆို၌၊ စီစဉ်
နှိန် ထိုဆဖြင့်၊ကျောင်းမဝင်မှီ၊ အိမ်ထောင် ပြုခြင်း ရထေ
သည်၊ ပညာကို၊ နှစ်ရှည်လများ ဆင်ကြွေးစေမည့် ဆိုသျှင်
ပညာတိုးပွားလာမည့် ဖြစ်ဆော်လည်း၊ လူငိုးရေ ဆုတ်
ယုတ်မည့် ကိုထည်း စိုးရိမ်သေးရကား၊ ကျောင်းသားများ
ကို စစ်ကျောင်းမဝင်မှီ၊ ထက်ထစ်စေခြင်း ဖြစ်ထေသည်၊
ဤကား၊ ကျောမဏ္ဍီပြည်တွင်း စစ်စိတ်ဓါတ်သွင်းရှိ ပေးခြင်း
များဖြစ်၏။

အခန်း—၆။

ဟစ်တလာ။

(၁) အမျိုးအနွယ်။

ဟစ်တလာသည်၊ခရစ်အင်္ဂလာစာ၁၈၈၉-ခု၊ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင်၊ ဩစတြီးယားနိုင်ငံ၊ သြ(ဂ်)ဟိုက်ဒဆာ'ဆိုသူဖြစ်၍၊ စက်သူဌေးတယောဒီ၏ နယ်ထွည့် ကိုယ်စဆည် ကဆေးဖြစ်လေသည်၊ 'ဟိုက်ဒယာ'နှင့်'မာရိယာဂရစ်ဘဲလ်ဂျင်ဗားဒီး'အကြင် ထင်မယားတို့၌ ၁၈၃၈-ခုနှစ်တွင်သားတယောက်ဖွားဖွားဆေသည်၊ ရင်းဘား ကို'အဆွိုက်စ်' (Alois) ဟု အမည်ပေးခဲ့၏၊ အဆွိုက်စ် အသက် ၅-နှစ်ပြည့်ခဲ့၍၊'အဆွိုက်စ်'၏ဘခင်နှင့်ဒေခင်တို့မှာ၊ တင်္ဂတောင်း တဲ့တယ် လက်ဆင်ရဖြစ်၊ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊သားဖြစ်သူ'အဆွိုက်စ်'မှာ—ဘခင်၏ အမည်ကိုရွက်ဟရက် မယူဘဲနခဲ့ရာမှ-နောက်ဆုံး ထုံးစံ အတိုင်း၊ အဘေဖ၏အမည်ကို ဆက်ခံသော အခါထွင်လည်း၊

"ဟိုက်ဒထာ'(Hiedler) ဟူသောအမည်ကိုမယူဘဲ ဟစ်ထလာ (Hitler) ဟူ၍ ခံယူထေသည်။

ဤကဲ့သို့နာမည်ကွဲလွဲ၍ နေရကားရှောင်ဟောင်း ရေစက်ရှိရတ်ပုံတင်စာရွက်ကြီးများကို လှန်၍ ကြည့်သောအခါး ဟိုက်ဒထာဖျိုဘခင် အာယွုိက်စ်ဟစ်တာထာဖျိုအာဘိုး အာထာရှင်'အဒေါ်ဖြ ဟစ်တလာ'ဖျိုး ဘေးက၊ ရင်းဖျိုအမည်ကို 'ဟတ်ထလာ'(Huttler) ဟူ၍ လက်ရတ် ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရှိရထေသည်။ ဤကဲ့သို့ အာမည်စာလုံးပေါင်း ကွဲလွဲခြင်းရှာရှာ၊ ထိုစဉ်အခါက ထိုအရပ် ဒေသထွင် နေထိုင် သူများရှာ ကျေးတောသားများ ဖြစ်သည့် အားထျော်စွာ-စာရေး စာဘတ်ကောင်းစွာ မဘတ်တွေ့ရှင်းကြောင့်၊ တတ်သာသလောက် ပညာဒံနှင့် ရေးသားရှင်းပင် ဖြစ်ထေသည်။

'အဒေါ်ဖိဟစ်တထာ'ဖျိုဘခင်'အယွုိက်စ်ဟစ်တလာ' ရှာ-ဘိုနဝ်ချုပ်သည့်အထုဝ်နှင့် အသက်မွေးဖြူးဖျိုး၊ ထိုအာထော အတွင်း၊ ရင်းထက် ၁၄-နှစ် ကြီးသူ ဒိန်းမကြီးထယောက်နှင့်ရသဖြင့်၊ ရင်းဒိန်းမကြီးက-အယွုိက်စ် ဟစ်တာထောအား။ ဘိုနဝ်ချုပ် အာထုဝ်ကို စွန့်လွှတ် စေပြီးသျင်း၊ ကျောင်းတွင် ဖြန့်ချိနေစေဖျိုး၊ ထိုနောက်-ကျောင်းမှ နွှတ်ပြီးသျင်း၊ ဆိပ်ကဝ်း အာကောက်ရှာနတွင်၊ အာကောက်အာရာ ဂျိုကထေးရာထူးကိုဝဝ်ရှပေးထေသည်၊ ဤမယားကြီးမှာ ၎င်းကိုသားကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်ကြည့်ရှု၍ လာခဲ့ဖျိုး။

(၂) မယားကြီးနှင့်ကွာရှင်းခြင်း။

ပဉ္စမ မယားကြီးနှင့်နှစ်အတော်ကြာ ပေါင်းသင်းလာပြီးနောက်၊ ၁၈၈၃–ခုနှစ်တွင် တဦးနှင့်တဦး ခွဲခွါလိုက်ကြ၏။ ကျိုက်ဝဲသို့ သင်္ဘောတွဲခွဲခွါသိုက်သင်းသည်ဆိုး၊ ဘာသာတရားဥပဒေအရ။ ပဉ္စမ မယားကြီးမသေမီအထွင်း၊ ထင်ထင်ရှားရှား၊ မယားအရာမြောက်သည့် မယားကို ယူခွင့်မရသောကြောင့်– အသွေးကိစ္စ ဟစ်တဆာသည့် မယားကြီးနှင့် ကွာရှင်းပြီး တလခွဲလောက်ကြာသောအခါ၊ ဒုတိယမယားတယောက်ကိုယူသော်လည်း ၎င်းရာ တရားဝင်သော မယားအရာမရောက်ခဲ့ချေ။ ဒုဘိယမယားနှင့် တနှစ်ခန့်မျှအား ပေါင်းပြီးနောက်–သေဆုံးသွားရကား- အဒေါ့ဖ် ဟစ်တသာ၏ဒိုခင် (Klara)'ကတာရာ'ကိုတဖန်–မယားအာဖြစ်ဖြင့် ယူပြန်လေသည်၊'ကလာရာ'လည်း အနေဖျော် မယားအနေနှင့် နေရ၏။

ဟစ်တဆာ၏ဒိုခင်နှင့်ဘခင်တို့ရာ ဆွေမျိုးနီးစပ်တော်ကြ၍ အမျိုးစပ်၍ကြသည့်သောအခါ၊ မောင်နှစ်မဝမ်းကွဲ ခင်ပေးပေးတော်ကြသည်ဟု ဆိုရိုးရှိသည်၊ ၎င်းတို့သည် ၁၈၇၅–ခုနှစ်၊ဇန်နဝါရီလ ၇–ရက်နေ့ဘွင်၊အတူတကွ၊ လင်မယားအဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ကြပြီးနောက်–၎–နှစ်ကျော်ကျော်ကြာသောအခါ၊ အဒေါ့ဖ် ဟစ်ဘဆာကို မွေးဖွါးထဆည်၊ အဒေါ့ဖ်ဟစ်တဆာ၏ ဘခင်ဌာ-ထက်ထစ်စဉ် အ

ခါက-အာဆက် ၄၇-နှစ်ဂိုရှိ ပိခင်ဂျာ ၂၄-နှစ်သာထျင်ဂိုထေသည်။'ကထာရာ'ဆည်အာသက် ၁၅-နှစ်ဂိုထောအာခါ၊ ၎င်းဇိုအိပ်ဂျ-ဇီထာနာဖြိုသို့ ထွက်၍ပြေးပြီးထျင် ၉-နှစ်ကြာသည့်အခါဂျ။ ပိပိနေရင်ကို ဖြန်၍ထာပြီးနောက်-အာထွေ့ိုက်စ်ဇိုဂျ် မယားအာဖြစ်ဖြင့်နေထိုင်ဇိုဂျ်။

ဟစ်တလာတွင် ညီအစ်ကိုမောင်နှစ်မအာရှိ၊ဂိုဇိုဂျ်၊၎င်းတို့အာနက်-၎င်းဆက် ဂ-နှစ်ငယ်သော'ပေါလာ'ခေါ် နှစ်မဂျာ လာရအာခါ မထင်မဂျားသော သူတယောက်အာဖြစ်ဖြင့်၊ ထြစကြိုးသားဂြည် ဖြိုတော်ဟောင်း၊ ဗီယာနာဖြိုတွင်နေထိုင်ဇိုဂျ်၊ ညီငယ်'အာက်စ်ခ'ဂျာ-ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ဆေဆုံးခဲ့ဇိုဂျ်။ ညီအစ်ကို မောင်နှစ်မအာရင်းများအာဂြင်၊ဖခေါ်တူမခေါ်ကဲ့များထည်းဂိုဆေးဇိုဂျ်။ ၎င်းတို့ဂျာ-ဒုတိယအာထွေ့ိုက်ခေါ်သား'အိန်ျယ်လ်'ဆိုသူဘိုးဖြစ်ဇိုဂျ်၊ ဒုတိယအာထွေ့ိုက်စ်ဂျာ၊ အာချို့က လာရအာခါ။ ဘာထင်ဖြိုတွင် အာရက်ဆိုင်တည်၍နေသည်ဟုဆိုဇိုဂျ်၊ ချို့ကလည်း၊ ထန်ဒန်သူအာဂိုလိုင်မနှင့်အာကြောင်းသင့်ဆဖြင့်အာဂိုလန်ဂြည်တွင် နေထိုင်လျက်ဂိုဆည်ဟု ဆိုဇိုဂျ်၊ဥရောပထိုက်နှင့် အာရှတိုက်အာတွင်းရေးများကို ရေးဆားသော စာရေးဆရာဖျန်သာကမျာ၊၎င်းဂျာသေဆုံးခဲ့ဇိုသွားပြီဟုဆိုဇိုဂျ်။ ဆိုရှယ်လစ်တွင် 'အိန်ျလ်ထာ' ခေါ်-အာမဂျာ၊ ဟင်ထလာဇိုဂျ်—ဘာဂရက်(စ်) ဂေဒင်ခေါ်- အိပ်ထောင်တွင်၊ မောင်ဇိုဂျ် ဆလုပ်အာကြွေအာဖြစ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်ထျက်ဂိုသည်ဟု ဆိုဂိုရထေသည်။ ဟစ်တထာနှင့် ဝမ်းကွဲတော်သူ ဆွေမျိုးများဂျာ အထောင်ပင်-ပင်ပန်း ဆင်းရဲကြသည်ဟူ

ဆိုလေသည်၊ အဓွန်ရှာ ဟစ်ထဆာသည်၊ အမျိုးအမည် မထင်ရှားဘဲ ဆင်းရဲဆာအမျိုးဒုပေါက်ဖွားဆာသူ ဖြစ်ရကား၊ ငင်းဆာလျှင် ထုနှိုးကံကြိုး၍-အထွဋ် အထိပ်ရောက်သော်လည်း, ငင်း၏ ဆွေမျိုးများရှာ ဆင်းရဲပင်ပမ်းထက်ဝိရမည်ရှာ၊ ဖြတ်ဘဝပင်ဖြစ်ထဆည်၊

ဟစ်တလာငယ်ရွယ်စဉ်ကပင်-ဘခင် သေဆုံးသဖြင့် ငင်းရှာ အဘ အရင်၍ ကြီးရသော သား မယုတ်ဘဲ၊ အဖိ အရင်၍ကြီးရသောသားဖြစ်လေသည်၊ ဤနေရာ၌ဟစ်တလာသည်၊ကွယ်လွန်သူ တူရကိုအာဏာရှင်ကမား၀ါရှားကဲ့သို့ ပိခင်၏ သွန်သင်ဖြဿမှ, ပိခင်၏ပြုပြင်မှုကြောင့် သာလျှင် ဤကဲ့သို့အဖြစ်သို့ ဂျောက်၍ဆာခြင်းဖြစ်လေသည့် အခြားထူးခြားသော အချက်ရှာ၊'ဟစ်တလာ'၊တူရကိုအာဏာရှင် 'ကမား၀ါရှား'၊ရုရှားပြည်အာဏာရှင်'စတာဆင်'၊ ၀ိထနှံပြည်သမတ'ပိထ်စုန်စကီ'နှင့် ဩစတြီးယားပြည်သမတမင်း'ရွာ်စနစ်'တို့မှာ၊ နိုင်ငံခြားသားများ ဖြစ်၍၊ အခြားတိုင်းပြည်များထွင် သွားရောက်ခါ ကြိုးစိုးကြသူများ ဖြစ်ထေသည်၊

ဟစ်တလာ၏ဘခင်-အလွိုက်(စ်) ဟစ်တလာသည် ငင်းကျိသားကို ပညာတတ်ထယောက် ဖြစ်ပြီးလျှင် ရာထူးရာခံနှင့် နေစေ လိုသောကြောင့်၊ သားဖြစ်သူ-အဒေါ်(ဖ်) ဟစ်တလာအား, စာကျိုးစားဆင်ကြားခုန် အမျိုးမျိုးသွန်သင်ဆုံးမ၏၊ ငယ်လူကြီး ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ၊ ဆုံးမရာ၌-များစွာ ဖိနှိပ်ရိုက်နှက်သည့် အထေ.အထ အံတိုင်း

သုပ်ဏီ၊ ဤကဲ့သို့ ဖိနှိပ် သည်ကို-ဟစ်တလာသည်၊ မနှစ် ဆက်သဖြင့် ယေစည်ကပင် ရင်းဏီ ဘခင်ကို မုန်းတီးဏီး၊ ယေဂျယ်သူ ဖြစ်၍ ဖြန်လည်ရုခံရန် အားအင် မတြည့်စုံရ ကား၊ ဘခင်အားအတိအထင်းပုန်ကန်ခြင်းမပြုဘဲ ဘခင် အာလိုရှိသည်တို့ကို မလိုက်နာမူ၍၊ ဆန့်ကြင်သည့်ထုပ်ငန်း များကိုသာ ထုပ်ဏီ။ ဘခင်က စာကျိုးစားခန် ရိုက်၍ဆုံး မဏီ၊ ဤကဲ့သို့ ရိုက်သဖြင့်-သားဖြစ်သူသည် စာ ပကျက် ဘဲ စာပေးငွေကို အာရုံး ခံဏီ။ ဤကဲ့သို့ ဘခင်ဏီ ဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကြင်ခါ တဘက်တထင်း ထုပ်ရုကား၊ ဘခင် သေ ဆုံးသည့်အခါပညာကိုကောင်းစွာမတတ်ဘဲရှိထေသည်။

ဟစ်တထာဏီ ဒိခင်မှာ၊ ဘခင်က-သားကိုဆုံးမသည့် အခါ-ကာဆီးကာဆီးနှင့်ထုပ်သဖြင့်၊ ဟစ်တလာကို အား ပေး ရာ ရောက်ထေသည်၊ လင်ယေ.ကျား သေဆုံးပြီး မရှေးမနှောင်း ၁၉၀၇-ခုနှစ်၊ ဟစ်တထာ ၁၈-နှစ် ရှိ သည့်အချိန်တွင်-ဒိခင်ဖြစ်သူမှာလည်း သေဆုံး သွားထေ သည်၊ ဒိခင်မသေမီက-ပင်စင် ရိကွာ ရသဖြင့်၊ သားကို အိန္ဒြေမပျက်-နှစ်မှန်အောင် ထမင်း ကြွေးနိုင် သော်သည်း ဒိခင် သေဆုံးသည့်အခါ၊ ဟစ်တထာမှာ-အား ကိုး အား ထား မရှိတော့ရုကား၊ ထောက ကြီးထွင် မည်သူ ကိုမျှ အဓိသတဲ့ မပြုနိုင်ဘဲ အတော်ပင်၊ ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခါ စားရမဲ့-သောက်ရမဲ့ ဘဝဆို ရောက်ရှာလေသည်၊

ဟစ်တထာမှာ၊ ဂျာမကီဝြည်-မြူးနှစ်မြို့ရှိ၊ အ ထွတ် ပညာသင်ကျောင်း တကျောင်းတွင် ပန်းချီ ပညာကို သင်

ကြား လေ့လာခဲ့ဘူး သဖြင့်၊ ဒိခင် သေဆုံးသည့် အခါ သြဇာကြီးယားဖြည်–ဗိသာနာရှိရဲ့၊ ပန်းချီ ဆိုပွဲ ကျောင်း ဆို ဝင်ခွင့်တောင်းသောအခါ၊ ၎င်းအား စာမေးပွဲဖြေခိုင်း ၏၊ သို့ရာတွင် စာမေးပွဲတွင် လိုအပ်သောအရည်အချင်း နှင့်မပြည့်စုံခဲ့ကား။ စာမေးပွဲမအောင်ဘဲရှိစေသည်၊ ထို နောက် ဒုတိယအကြိမ် စာမေးပွဲဝင်ရန် အတွက်၊ ပိုမျှော နမှုနာဆွဲပြီး ဝိုခါ၊ ဝင်ခွင့်တောင်းသည့် အခါတွင်၊ ၎င်း အား စာမေးပွဲကိုပင် ဝင်ခွင့်မပြုတော့ချေ၊ ဆိုဖြစ်သဖြင့် ပညာလည်းမတတ်–အာဆက်မွေးဝမ်းကြောင်း အဆုတ်ကို လည်း နားမသည်ရကား၊ ဟစ်တဆာရာ သူတောင်းစား မျှား, တေသမျှားနှင့် ချေဖြိန်းခါ၊ အိုး-အိမ်မရှိဘဲ ထွေ ရာအိပ်, ထွေရာစား နှင့်၊ မစား ရတဆက်–စား ရတဆက် နှင့်ပင်, မျှားစွာ အတိဒုက္ခများကျော်ရလေသည့်၊ ရုံဖန်ရုံခါ ကူသိဆုပ်၍ ရသော ဝိုက်ဆံနှင့် ထမင်းဝယ်၍ စား၏၊ ရုံဖန်ရုံခါသည်း–တောင်း၍ စား၏၊ မကြာမကြာလည်း နှင်းခဲမျှား ကို-တူရွင်းတရုန်း အိမ်ရှင်မျှားအတွက် ကော်၍ ပေး သဖြင့်၊ အိမ်ရှင်မျှားက ဆန်ဆီဆားကော် ပေးသမျှ ဝိုက်ဆံနှင့် ချောင်ရဲရ၏၊ ရုံဖန်ရုံခါ-ပရုံဆုပ်ရာဖွင့် အုပ်စိ သူအဖြစ်ဖြင့် နေ့ကွက်နှင့်လုပ်ရ၏၊

ဟစ်တလာမှာ၊ ဗီယာနာရှိတွင် နေထိုင်စဉ်အခါက၊ အခန်းပင် ငှါးရမ်းနေနိုင်ရကား။ ဥယျာဉ်မျှား, ပန်ဂြိုမျှား အတွင်း-ခုံမျှားပေါ်တွင် အိပ်စြင်း အား ဖြင့်၊ အမျိုးကုန် သွန်စေလေသည်။ ဤကဲ့သို့ အိပ်ရသည့်အခါတွင် ပုလိပ်

များက၊ ထူဆိုး, ဒိုးအိပ်ဝဲ ဟူ၍ အာယုဂိသဖြင့်၊ မကြာ မကြာ အနှောင့်အယှက် ပေးခြင်းအား ဖြင့်၊ ဟစ်တလာကို စိတ်မချမ်းသာစေ၍ လုပ်လေ့ရှိ၏။ မကြာမကြာထမင်း စားစရာ ပိုက်ဆံလည်းမရှိ, စားလည်းမစားရသောအခါ၊ သူတောင်းစားများ, ဒုက္ခသည်များ, ဆင်းရဲသားသားများ ကို အထူးပေးသည့် ဥဒေါ်သို့ သွားပြီ ဟု၎င်း၊ ဆွတ်ပြုတ်ကို သွားရှာတောင်းပြီးသောက်ရ၏။ ဤကဲ့သို့အတိုဒုက္ခရောက် ရှိနေစဉ် အခါတွင်း၊ ဟင်ထလာသည်၊ အကျင့် စရိတ္တ ယုတ်ညံ့စေမည့်လုပ်ငန်းကို တစုံတရာမလုပ်ဘဲ၊ ရိုးသား စွာ ဆင်းရဲပင်ပန်းလျက်၊ သီးခံခါ-အောင့်အီးရှိနေနိုင်ခြင်း ကို ချီးမွမ်းရပေထိမ့်မည်။

ဟစ်တလာသည်၊ ဒီခင်ဆေဆုံးပြီး ၂—နှစ်တိုင်တိုင်၊ ဒိုးခြေ—အိပ်ခြေမရှိဘဲနေရာ၌၊ နောက်ဆုံးတွင် ဒီဒီတတ် သမျှ ပန်းချီပညာနှင့် ဆိုင်းဘုတ် ရေးဆွဲခြင်း, ပုံဆွဲခြင်း, ဒဂုံဇင်းခါ ပုံစံများရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် အသက် မွေးဝြဲရှိ၏။ ဤအထုပ်ခွာလည်း အကျိုး မပေးသဖြင့်၊ မသေရုံ စားနှန် အတိုသာ ထုံထောက်သောကြောင့်၊ ဒိုး-အိပ် အတည် ထကျဟူ၍ ငွေးမနေနိုင်ဘဲ၊ ဆင်းရဲသားများအတွက် အာ ဟိုးချိုချိုနှင့် ငွေးသောအခန်းကဏ္ဍများတွင်။ ကြတ်ကြတ် တည်းတည်းနှင့် နေခဲ့ရလေသည်၊ အသက် ၂၅—နှစ်ရှိ သည်တိုင်အောင်၊ ဟစ်ထလာမှာ၊ ထူတထောက်ဟူ၍ပင် အဆိုအဝတ်ပြုခြင်းကို-မခံရဟုဆိုချေ။

(၃) နိုင်ငံရေးစိတ်ဓါတ်၊

ဟစ်တလာဆည်းဂေထိုရွှတ်စဉ်အခါက မှစ၍ ထွန်စွာ ဂုက်တတ်ဖျိုးယောကျား—ပိန်းမဖြစ်၍၊ အဆုင်ဌါးသူများကို ပင်ထျင်၊ မကိန္နးစိန်ကြည့်၍ စကားမပြောဝန်ချ၊ ထိုရာ ထွင် နိုင်ငံရေးစကားပြော၍ ငြင်းခံရင်ဦမှကား၊ ယုံထိုက်ကို၊ ခြင်သိ အာသွင် ဖန်ဆင်း၍ပေးသကဲ့သို့၊ ရဲရင့်တည်ကြည်စွာ မည်သူ့ကိုမျှမကြောက်ဘဲ ပြောဆိုထေ. ဂိုလေသည်။ ၎င်း ဂျာဇစ်လိုပင်နိုင်ငံရေးကို စိတ်ကူး၍နေရကား၊ အလုပ်ကို ကောင်းစွာမဆုပ်နိုင်ချ၊ ကြာမကြာ သတင်းစာများကို ဘတ်ခါ ငေးမျောတွေ့ဝေ၍ နေပြီးနောက်၊ တစုံတရာ အလုပ်ကိုမျှမလုပ်ဘဲ၊ နိုင်ငံရေးတွင်တယောက်တည်းစဉ်းစား ခါ၊ စိတ်ဝင်စားသျကဲ့ နေလေ. ဂိုသေသည်။

ပညာသင်ကြားရ တွင်၊ ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် မရှိ စေကာမူ၊ ဟစ်တလာတွင်၊ ထို တွင် ဉာဏ်ဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်းကား ဖြဿနာ တရပ်ကို ပြော၍ဖြသျဒါ အကျိုးနှင့် အကြောင်း ဖြခါ၊ ၎င်း၏ ထင်ဖြင်ချက်ကို ပေးစွပေးနိုင်၏။ ထိုရာ ထွင်၊ အဖြင်းဆန် ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ 'လူးနခြုံကြား၊ စိတ် နေဘုံဖျား'ဟူသော စကားကဲ့သို့၊ ဒီဒိတ်ဝန်းကြင်ရှိ လူ များကို၊ ဆုထင်ဆေးပြီးလျှင်၊ ဒီဒိကိုထိုက်ကိုအထင်ကြီးရကား ဟစ်တလာတွင်၊ ဒိတ်ဆွေဟူ၍ မရှိဘဲ၊ ဟစ်တလာ၏ စိတ် ထွင်အနိုးပတ်ဝန်းကြင်၊ နွေစဉ်ထွေ၍နေသူများနှင့်၎င်းတို့အ ခြေ အနေ အဆင့် အတန်း မတူ၊ အာဘက်မတန် ဟူ၍၊ သ

ဘောဝိုက်ခြင်းငြောင့်၊ အားထုံးကပင်၊ ရင်းအားမှန်းတည်း ကြဏီ။ အသို့ကမူကား၊ ဟစ်ထဆာကိုမမှန်းနိုင်ဘဲ၊ ဘဝင်မြင့်၍နေခြင်း အတွက်၊ ရင်းကိုပင်သနားခြင်းကြဏီ။ အသို့ကလည်း၊ ရင်းအားစိတ်ဓနာက်နေသည်ဟု အယူရှိခါ၊ ရုတ်မြော်၍သာနေကြးထသည်၊

ဆွေမျိုးများကမူကား၊ ဟစ်တဆာနှင့် စားပေးစာယူသည်းမရှိ၊ ၉-နှစ်ထိုင်ထိုင် အကြောင်းတစုံတရာလည်းမကြားရကား၊ ရင်းအားသေပြီဟူ၍ယူဆကြးထသည်။ ထိုရာတွင်၊ ဟစ်ထလာရှာ၊ ဇာယာနာမြို့၌၊ ဂျာမဏီပြည်၊ မြို့းနှစ်မြို့သို့လာရောက် ပြီးလျှင်၊ ပုံဆွဲ၍အသက်းမွေးမြို့။ လျှောက်ရဏီ။ ဤကဲ့သို့၊ အလုပ်ကိုမပြတ်လုပ်၍ နေရဆော်လည်း၊ ဟစ်တဆာ၏ အခြေအနေမှာ၊ တိုးဘက်ခြင်း မရှိတဲ့ နေ့ခဲ့ရာ၊ ၁၉၁၄-ခုနှစ်ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်သောအခါ၊ ဂျာမဏီဘက်မှ စစ်မှုကိုဝင်ရောက်ခါ ထမ်းဆောင် ခဲ့လေသည်။

(၄) စစ်သားဟစ်တလာ။

၁၉၁၄-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃-ရက်နေ့ဘွင်။ ဟစ်တဆာသည်၊ ဂျာမန်တပ်ထဲသို့ဝင်၍ စစ်မှုထမ်းဆောဏီ၊ ထိုနေ့သည်ကား-ဟစ်တဆာအဘို့ အားပျော်ဆုံးနေ့ဖြစ်ဏီ၊ နိုဝင်ဘာလ တွင်၊ စစ်ဖြေဖြင်သို့ သွားရောက်ခါ ဘိုက်ရဏီ။ ၁၉၁၆-ခုနှစ်တွင်၊ ဇုံးဆံဘိခုန်ဆောင်ကြောင့် ဒါဏ်ရာရ၍ ဆေးရုံသို့ဘက်၍နေပြီးလျှင်၊ ပျောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက်

စစ်ဖြေပြင်သို့ထွက်ခါ၊ တိုက်ခိုက်ရပြန်ဖြစ်။ ၁၉၁၈—ရန်ကုန် အောက်တိုဘာလ ၁၃—ရက် ၁၄-ရက်နေ့များတွင်၊ဓါတ်ငွေ့ကျဲပါသဖြင့် ဆေးရုံသို့တာဖန်တက်၍နေရပြန်ဖြစ်။

စစ်တပ်ထွင် ဂိုစဉ်က၊ ဟစ်တာလာသည်၊ မည်သည့် အခါမျှငြိုးမငြူခဲ့ချေ။ ခိုင်းသမျှ အလုပ်များကို ဝတ္တရားပြန်စွာထုတ်ဖြစ်။ အစားအသောက်အနေအထိုင် ကြပ်တည်းသည့်အတွက်၊ ငြိုးငြူသူများကိုပင်လျှင်၊ဖြောင်းဖျ၍ ပြောဆိုလေ့ဂိုဖြစ်။စစ်ဘုရားတွင် ထွန်စွာ သတ္တိကောင်းဆဖြင့် နှစ်ကြိမ်ဘိုင်ထိုင်တံဆိပ်များကိုရခဲ့ဖူးသည်။

ဟစ်တလာသည် ဆေးရုံထွင်ကာ၍နေစဉ်တွင်၊ကျာမကိုဂြည်က စစ်ရှုံးပြိဟူသော သတင်းကိုကြားသိရသော အခါ၊ထွန်စွာစိတ်ပျက်ပြီးသျှင်၊ အကြံအစီပျက်ရသည့် အတွက်၊ အထူးစိတ်မကောင်းဖြစ်ဖြစ်။ အတွင်းသူပုန်ထခြင်းနှင့် စစ်ဒေရှုံးပေးလိုက်ရခြင်းအတွက်၊ အသဲနာခြင်းမကနာ၍နေဖြစ်၊ထိုစဉ်အခါကပင် ကျာမကိုဂြည်၏အရေးများကို ခေါင်းဆောင်ခါ—ရွတ်ရွတ် သျှန်သျှန် ဆောင်ရွက် လိုသောစိတ်ဝိုဖြစ်၊ သို့ရာတွင် ဂဝ်းဂျာ—စစ်သားရိုးရိုးဘဝနှင့်ပင်နေရသေးဆဖြင့်၊ တစုံတရာမသုဝ်နိုင်ဘဲ၊ မကြေမချမ်းဖြစ်ခါ စိတ်ပျက်၍သာ နေရလေသည်၊

ဆေးရုံမှဆင်းသည့်အခါ၊ ဟစ်တလာအား-အခြားစစ်သားများကဲ့သို့၊ အလုပ်မှထွက်ခွင့်မပြုဘဲ၊ စစ်သားအဖြစ်ဖြင့် ဆက်သက်၍အမှုထမ်းရန်၊ခေါ်၍သားထေသည်၊သို့ရာထွင်၊ဟစ်တလာ၏ အလုပ်မှာ စုံထောက်များကဲ့သို့၊တိုင်း

ပြည်ရေးကိုစုံစမ်းပြီးသျှင်၊ အထက်အရာရှိကြီးများထံ အာ
ဏာစိုးခံရထေသည်၊ အာတိုချုပ်သဘောဖြာ—ဟစ်တာသာအား
စုံထောက်အဖြစ်ဖြင့် အသင်းအပင်းများနှင့် ထိုင်းသူပြည်
သားများအားကြောင်းကို၊ အစိုးရအား—သထင်းဝံးရန် ခန့်
ထားခြင်းဖြစ်ထေသည်၊

(၅) ဟစ်တလာနှင့်မျိုးချစ်စိတ်။

ကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးသောအခါ၊ ထဲဉီးရေ ၆၈—သန်းနှင့်
စတုရန်းမိုင် ၂၀၈,၈၃၀—ရှိသော ကျောကိုပြည်ဖြာ၊ ၈၂
ဆေး စာချုပ်အရ၊ ထဲဉီးရေ သန်းပေါင်း ၆၀-နှင့်စတု
ရန်းမိုင် ၁၈၆,၆၂၇— သာ ရှိဆော ပြည် အဖြစ် ဆို
ရောက်၍ သွားသည်သာမက၊ တနှစ်လျှင် စစ်ရှုံးစရိတ်
ထေျာ်ကြေးအဖြစ်ဖြင့်၊ ကျောမန်မတ်ဒဂိုးသန်းပေါင်း ၂၀၀၀
ကိုထည်းပေးရမည်ဖြင့်၊ နိုင်ငံခြားသားများ လာရောက်ခါ
ဖျမ်းမိုးမြဲနေရကား—ဟစ်တလာသည် အထူးစိတ်မချမ်း
မသာဖြစ်၏၊

ကျောမကိုစစ်ရှုံးရခြင်းမှာ- ကျောမကိုရှိ ရေဝတီများနှင့်
နိုင်ငံခြား ရန်သူတိုင်းပြည်များထွင်၊ ရှိဆောရေဝတီများ ပူး
ပေါင်းပြီးနေဝံ၊ အထွင်းစက်ထွဉ်ခြင်းကြောင့် တကြောင်း၊
ရှမ်း ထုံဝါဒသမားများ၏ လက်ချက်ကြောင့်ရင်း၊ ဖြစ်
ဆည်ယုတထစ်ချယူ၍ထားရကား၊ ရေဝတီများနှင့် ဆိုက်သ်
ထစ်ခေါ် ဘုံဝါဒသမားများ အပေါ်ထွင်၊ ဟစ်တလာသည်

အနာကြီးနာခဲ့ရ၏။ ၎င်းတို့အပေါ်တွင် မည်သည့်အခါမျှ မကြေ၊ တနေ့နေ့တွင် ကလဲ့စားချေမည်ဟု အစဉ်နှလုံးပိုက်ခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ သဘောအယူအဆရှိသည့်အထဲတွင်၊ ကန္တာစစ်ကြီးပြီးစက၊ ချာမကီပြည်၌ ရှိသမျှလုပ်ငန်းများတွင်၊ ရေဝတီများကြီးစိုးရှိနေသည်ကဲ့ ထွေရှိခဲ့ရသည်။ ချာမန်လူမျိုးများမှာစစ်ထဲတွင်ဝင်ရောက်ခဲ့။ သက်စွန့်ကြိုးပမ်းအမှုထမ်းရှိနေသည့်အချိန်ဘွင်၊ ရေဝတီများမှာ နောက်ဝိုင်းကစီးပွါးရှာရှိနေအပေါက်အထမ်းတဲ့ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသောအခါ။ သာရှိ အခဲမကြေဖြစ်ရ၏၊ သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ ရေဝတီများနှင့် ရုန်းဘုံဝါဒသမားများကိုနှိမ်နင်းနိုင်ရန်၊ မည်ကဲ့သို့လမ်းစကိုရှာ၍ တက်ရမည်ကိုဆာယျင်၊ ထွေးတော၍ နေထေထော့သည်၊

ဟစ်ဟာလသည်၊ သတင်းပေးအဖြစ်ဖြင့် ဆယုပ် သဘားများ ရုဝေးရာသို့ဇင်း၊ နိုင်ငံရေး သမားများ၏ အစည်းဆဝေးများသို့ဇင်း၊သွားရောက်ခါသတင်းယူရ၏၊ ဤကဲ့သို့ သတင်း ယူရာထွင်၊'ဂေါ်(တ်)ဖရိုက်ဖီးဒါး' ဆို၏ ဟောပြောချက်များကို သဘောကျသဖြင့်၊ တစတစ စိတ်ဝင်စား၍ လေ့၏၊ တနေ့သ၌၊ ဟစ်တလာ ကိုယ်တိုင်၊ အစည်းအဝေး တရုတ်ဝင်—ရေဝတီများကို မုန်းတည်း သင့်ကြောင်းဟောပြောရာထွင်၊ နားထောင်သူများမှာ အံတော်ပင် ဟစ်တလာကို သဘောကျကြလေသည်၊

ထင်နေသည်၌၊ ဟစ်တလာအား-ဂျာမန်အထုင်သမား အာ
သင်း အစည်းဆင်ဝေးသို့ တက်ပြိုးထွင်၊ သတင်းယူရမည်
ဟု အပြိန်ပေးသည့်အတိုင်း။ အစည်းအဝေးထို့ လာခဲ့ရာ၊
ဂင်းအစည်းဆင်ဝေးတွင် "ဖီးဒါး" စကားပြောမည်ဟု ထိ
ရသဖြင့်၊ ဟစ်တလာသည်၊ များစွာ စိတ်ဝင်စား၍ကို
ဂျို့။ ထိုအစည်းအဝေးတွင်၊ စကားပြောသူတဦးက 'ဘာ
ဗေးရိုးယား' ဖြည်သည်။ ဂျာမဏီ လက်အောက်၌ နေ၍
ထွက်ပြိုးထွင်၊ ဩစတြိုးယားနှင့် ပေါင်းသင့်ကြောင်း အ
ကြံဝေးသောအခါ။ ဟစ်တလာသည်၊ ဒီမိုတာဝန်ဝတ္တရား
ကဲ့ သတိမရနိုင်တော့ဘဲ။ အဖြင်းအထန် ကန့်ကွက် ပြိုး
ထွင်၊ မပေါင်းထိုက်ကြောင်း အကြောင်းဖြေသော အခါ။
အစည်းအဝေး တက်ရောက် သူတိုင်း-ဟစ်တလာ ကို
ထောက်ခံခါ၊ သြဘာပေးကြထေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဟစ်တလာ
ကြဲလိုက်သဖြင့်၊ နာယက ထုတ်သုဖွာ၊ ကြောက်ထန့်ပြိုးထွင်၊
စည်းဝေးခမ်းမ ထွက်၍ပြေးရလေသည်။ အစည်းအဝေး
ကိုကျင်းပသော်ထည်း။ အဆင်းသားဟူ၍ ၆-ယောက်မျ
ဆါရှိဆေးခုကား၊ အဆင်းဆားများဆည်။ ဟစ်တလာအား။
နံပါတ် ၇-အဆင်းဆားအဖြစ်ဖြင့်၊ အဆင်း ဝင်ရန် ခွင့်
ပြုလိုက်ကြလေသည်၊ ထိုအချိန်အခါဘုင်၊ ထို အဆင်းခွဲ
ရုံပုံငွေဟူ၍ ဂျာမန်မတ်ဒင်္ဂါး ၇-ကြား၌(၃-၁၀)ခန့်သာ
ထွင်ရှိဂျို့။

ထိုနေ့မှစ၍ ဟစ်တလာသည်၊ နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်
ခန့်မထိ ဖြစ်၍ထာခဲ့လေသည်၊ များမကြာမီ၊ ဂင်းတို့ဂျို့

အာသင်းကိုဆည်း၊ သူဝုန် ပေါင်းဆင်းဆက်ခံဝေး အာဖွဲ့ (Social Revolutionary Party)ဖွအာမျိုးသား ဆင်းရဲသား ဘုံဝါဒ အဖွဲ့ (National Socialist Party) ဟူ၍ ခြောင်းသိုက်လေသည်၊ဟစ်တဆာ၏ လုံ့လကြောင့် ထရားပွဲများကျင်းပရာတွင်၊ လူဝေါင်း ၂၀၀-ခန့်တက် စပြု၏၊ ထိုးနှက်၊ တစဘစ စည်းဝေးပွဲများတွင်၊ ထုပေါင်း ငါးထောင်၊တသောင်း စဆည်ဖြင့်၊ တိုး၍ တက် စပြုလာသေသည်၊

ဤကဲ့သို့အာသင်းကြီးပွားမှုသာသဖြင့်၊ ၁၉၂၀-ခုနှစ်၊ ဒွန်ဆတွင်-ဟစ်တသာသည်၊စစ်တပ်ခွန်အားထွက်လိုက်၏၊ ထုနှေမှစ၍ နွေရာ-ညပါ အာသင်းနှင့်သက်ဆိုင်သောထုစ်ငန်းများကို လုပ်သဖြင့်၊ အာဆင်းဝင် များစွာ-ဆိန်းပေါင်း များစွာဂိုးသာအခြေသို့ ရောက်ရှိ၍လာဆေသည်၊

—

အခန်း—၇။

(၁) ဥစ္ဆာရှုံးမျှော်း။

ထိုစဉ်အခါက၊ နိုင်ငံရေးသမားများကို တိုင်းသူ ပြည်သားများက-အထူး အားကိုးအားထား ပြုကြ၏၊ ဤကဲ့သို့ အားကိုးအားထားပြုကြခြင်းမှာ၊ နိုင်ငံရေးသမားများသည် တိုင်းပြည်၏ ကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု အယူအဆြခြင်းကြောင့်ဖြစ်ထေသည်၊ တိုင်းသူ ပြည်သားများမှာ၊ အကျင့်စာရိတ္တကလည် ပျက်,စားစရာထည်းမရှိ, စစ်ရှုံးဆဖြင့်တကယ်လွှာလုံးကအထင်အဖြင်သေးခါမျက်နှာငယ်ရှိနေသည့်အခါ၊ လူစွမ်းကောင်းများကို—အထူး တဆ,ကြထေသည်၊ ဤကဲ့သို့ တ,သနေကြသည့်အချိန်ထွင် ဗါဆေး စာချုပ် အရ၊ ဂျာမဏီ စစ်တင်တွင်၊ စစ်သား တဆိန်း-ထက်မများရ ဟူသောအချက်အရ၊ စစ်တပ်များကို ဖျက်ဆိမ်းထိုက်ခသဖြင့်၊ စစ်သား များနှင့် စစ်ဗိုထ်များပါ အထုပ်ဆက်ခဲ့ ဖြစ်ရှိသွားကြသောအခါ၊ စစ်သားများ, စစ်ဗိုလ်များ ပင်ထျင်၊ ခေါင်းဆောင်မည့်သူများကို ထိုက်လံရှာဖွေခါ၊ တပည့်ခံကြထေသည်၊

ဤကဲ့သို့သောအခြေတွင်ရှိရှိနေစဉ်၊ စစ်သား တစုတို့ မှာ၊ နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် ပူးပေါင်းပြီးထျင်၊ဆူပူသောင်း

ကြွပ်းသောကြောင့်၊ ထိုစဉ်အခါက အစိုးရ စစ်တပ်က ဖြိုခွဲဖြိုတွင်း၊ ၁၉၁၉—ရု၊ မေထ အုတ်ကြွင်းက၊ လူပေါင်းများစွာကို သေနတ်နှင့်ပစ်၍ သတ်လိုက် လေသည်၊ တိုင်းပြည်လုံး စိတ်ဆင်းရဲ၍နေသည့်အချိန်တွင်၊ ချီကဲ့သို့ ထုတ်ထိုက် ရက်စား၊ အစိုးရအာပေါ်ထွင် ထိုင်းသူပြည်သားများက—အခဲမကြေဘဲရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဗျာမကိုပြည်မှာ နေသားတကျမရှိဘဲ အတော်ပင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်၍နေလေသည်၊

အသဲ ထထိတ်ထိတ်နှင့်-နေ့ ဘာဖြစ်မည်လဲ, ည ဘာဖြစ်မည်လဲဟူ၍ စိတ်ပူ၍ နေရသည့်အချိန်တွင်၊ ရှေးအခါကကဲ့သို့ ဗျာမတိုလူမျိုးများ ပြန်၍ တန်းခိုကြိုးရန်၊ မျော်လင့်ကြ၏၊ တန်ခိုးကြိုးရန်ဆိုလို့ပါ၊ နိုင်ငံခြေးသမားများကို အားပေးခြင်း, ၎င်းတို့၏နောက်သို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏၊ အချို့—စီးပွားဥစ္စာမရှိ၊ အဆင်တေ့အဆြတ်ပြတ်ဖြစ်၍ နေသူများကထည်း၊ မြန်မာပြည်တွင်-ထိန်းထိထိုးပြီးနောက် ထိပေါက်ရန်သာ လျင် ခြော်၍နေသကဲ့သို့၊ ပိုက်ဆံရမည့် ဖြတ်လမ်းကိုသာ ခြော်၍နေ၏၊ ချီကဲ့သို့ ခြော်၍နေသည့် အချိန်တွင်၊ ဖွေဖြစ်အောင် ထုတ်တတ်သူ—အင်္ဂလိပ သမားများပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက်၊ ဆင်းရဲသားများထံမှ မူးစု, ငဲစု, ရသမျှငွေများကို လိမ်လည်၍ သွားကြ ပြန်ရကား၊ ဆင်းရဲသား များမှာ ခြော်ထင်ချက် မရှိတော့ဘဲ၊ စိတ်အပျက်ကြီး၊ ပျက်၍သွားကြပြန်ဆေသည်၊

သူပုန်ထခဲ့ကြစဉ်ရာတွင်၊ ဘိန့်ဝင်ခြင်းခံရဖျိုး စီးပွားရေးဘက်ခု အဂ္ဂိယ သမားများကို အားကိုး ပြုနိုင်သည်း အဆိပ်ခံခဲ့၊ သောကဝါတ်ဆရာကြီးများက လူသတ် ရောင်ခြည် လုင်နိုင်သည်ဟု ဆတင်း ကြားရပြုန်သောကြောင့်၊ လူဆတ် ရောင်ခြည်နှင့်-ပြင်သစ်, အင်္ဂလိပ် ဆေယဉ်ပျံများ, သင်းဘေးများနှင့် စစ်သားများကိုဖျက်မည်ဟုအား ခဲ့ခါ၊ အာကိုးအားထား ပြု၍ စောင့်နေ ကြသော်လည်း၊ ထို ရောင်ခြည် ဖြစ်ပြောက်အောင် လုပ်မည့်သူဌာ မတေ၊ ထားတော့ဘဲ။ မြန်မာလူမျိုးများ 'စကြာ' မင်း ဖြော်သကဲ့သို့၊ အချိန်ကုန်လွန်သဖြင့်၊ စိတ်ပျက်ခါ ကုသိုလ်ကံညှိ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ ကံကိုသာ ပုံ၍ ချကြ ရသေး သည်၊

(၂) ကက်(ဝ်)သူဝုန်

တတိုင်းဖြည်လုံး မကြေမနပ်ဖြစ်၍နေသောအခါ၊သူဝုန် ထမည် ဆိုလျှင်၊ထုတိုင်း ပါဝင်၍ တိုက်ခိုက် ထိုးကြိတ် ထမင်း နပ်ခဲ့နှင့်အောင် မစားရမည့် အတူတူ၊ ပုန်ကန်ရင်း သေဆည်က ဖြတ်သေးသည်ဟုယူဆခါ၊ ၁၉၂၀-ခုနှစ် မတ်ထဲတွင် 'ကက်(ဝ်)' သူဝုန် ထလေသည်၊ ၎င်းသူဝုန် ခွာ၊ ထက်ဂိုဏ်များကို အစိုးရအာဖြစ်ခဲ့ နှုတ်ပယ်ပြီးလျှင်၊ ဒေါက်တာ ကက်(ဝ်) ဆိုသူအား-နှုံးချင်းဝန် ခန့်မည်ဟု ရည်ရွယ်ခါ၊ ဒေါက်တာကက်(ဝ်)ဆိုသူကို [illegible]ခေါ်းဆောင်

အာဇ္ဈစ် ဝင်ငွေခြောက်ပြီးထျင်၊ သူပုန် ထကြွခြင်းလေဆည်၊ ၍သူပုန်ကြီးတွင်၊ တိုင်းသူပြည်သားဘက်၌-စစ်သား အာဏာပါဝင်ရကား၊ သူပုန်တို့ခြာ အတော်ပင် ခရီးငေါက်၍နေလေဆည်၊

၍ကဲ့သို့ သူပုန်ထ၍နေပြီဟူသော သတင်းကို-အယျိုးသားဘုံဝါဒအာဇ္ဈံဝင်-ဟစ်ထလာတို့လူစု ကြားသိရသော အခါ၊ ဒေါက်တာကက်(ဝ်)၏ သူပုန်ကဲ့ အားပေးမည်ဟု ဆက်သွယ်ရန် 'ဟစ်တလာ' နှင့် 'အက်ကဟတ်' ဆိုသူ ခေါင်းဆောင် ၂-ဦးအား၊ ချာဇ်တိုဂြည်-ဘာထင်ဖြို့တော်သို့ လေယဉ်ပျံနှင့်စေလွှတ်လိုက်၏။

အစိုးရတို့ဆည်းသူပုန်၏ အင်အား ကြီးမားသည်ကို သိထော အခါ၊ မော်းတင်ကား, မီးရထား, ဓါတ်ရထား ပျစ၍ အလုပ်သမား အားလုံး တို့ကို အဆုတ်ရင်စဲရန် ရုတ်တရက် စီစဉ် လိုက်ရကား။ သူပုန်တို့ခြာ အသွားအထာ ခက်ခဲပြီးလျင် အားပျက်၍သွားလေသည်။ သူပုန်တို့အား ပျက်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အစိုးရတပ်ဖွဲ့၍ထိုက်ရကား ဟစ်တလာ ရောက်ဆည့်အချိန်တွင်၊ ဒေါက်တာကက်(ဝ်)၏ သူပုန်တပ်ဆားများကဲ့ အစိုးရတို့က ကောင်းစွာ နှိပ်နှင်းပြီးခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား 'ဟင်တထာ'နှင့်'အက်ကဟတ်'တို့ရောက်သောအခါ။ ရေဝတီလူမျိုး 'လင်းကွန်း' ဆိုသူက၊ ဟစ်တလာအား၊ သူပုန်များခွဲပြီ၊ ဖွဲ့မတိုးနှင့်၊ အသတ်ခံရင်ဖဲ့မည်၊ ပြောပေတော့ဟု သတင်းပေး

ထိုက်သောကြောင့်၊ ဟစ်တလာတို့ ထွက်၍ ငြေးဆဖြင့်၊ အာဆက်ချမ်းဆာရာရလေသည်၊

ထိုစဉ်အခါက၊ ရေဝတီ'ဆင်းကွန်း'သာလျှင်—သတိ မပေးဘဲနေမည်ဆိုလျှင်၊ ဟစ်ထလာ ကို အခွန်ပင် အစိုးရစစ်ဆေးမှုကဏ္ဍသေနတ်နှင့် ပစ်၍ သတ်လိုက်မည် ဖြစ်သဖြင့်၊ ဟစ်တဆာ အထွဋ်အထိပ် သို့ရောက်သည့်အခါ ဤမှ ရေဝတီများကို သတ်ဖြတ် ညှင်းဆဲ၍ နေသည်ကို၊ ကိုယ်တွေ့ကြုံရသော 'လင်းကွန်း'သည်၊ ပိပိကြောင့် သာလျှင်၊ ပိပိတို့ထုမျိုးတမျိုးလုံးကို 'ဟစ်တဆာ' နှိပ်စက်နှိပ်စက်သည်ဟု ယူဆခဲ့၊ ရှေးအခါက'ဟစ်ဘထံ'၏ အဆက်ကထံ့ဆယ်ပိသည့်အတွက်၊ ဝပ်နည်းခြင်းမှာ၊ ဝပ်နည်းခဲ့၊ သံဒဂ ရပြီးလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူကိုယူပြီးနောက် သက်နှံးဆိုးလိုက်လေသည်၊

(၃) အမျိုးသားနေ့။

ဂျာမဏီပြည်တွင်း၊ ၁၉၁၈—ခုနှစ်၊ စစ်ကြီးပြီးသည့် နှစ်ခုစ၍ အမျိုးဆား စိတ်ဓါတ်များ ခန်းခြောက် ပြီးသွင် ထူတိုင်းအသိုးသိုး ကိုယ်ကျိုးရှာမှီးနေရကား။ ဟစ်တဆာ နှင်တထွ ခေါင်းဆောင်များက၊ မြန်မာပြည်တွင် 'အမျိုးဆားဆောင်ပွဲနေ့'ကျင်းပသကဲ့သို့။ အဖွဲ့အသိုးသိုး ပေါင်းစပ်ပြီးသွင်၊ ၁၉၂၂—ခုနှစ်ထွင်'အမျိုးသားနေ့' တနေ့ဟု အဆိုအဝှတ်ပြုခဲ့၊ အမျိုးသားနေ့ အထိမ်းအမှတ် လုပ်ရန်

စီစဉ် လေသည်။ ဤစီမံချက်ကို အနှံ့ အဆီးအဆီးက သ
ဘော တူညီကြရကား။ 'အမျိုးသားနေ့' ကြီးကို ဖြုန်စမ်ြ
တွင် ကျင်းပထေသည်။ ထိုအမျိုးသားနေ့တွင်၊ ထုပေါင်း
၆—သောင်းကျော် တက်ရောက်၍၊ ခေါင်းဆောင် အာဘိ
သိ—မျိုးချစ်တရားများကို ဟောပြောကြလေသည်၊ ဂုဏ်
တိုဆုနက်၊ 'ဟစ်တလာ' လည်း တရားဟောပြောသေးရာ
ဟစ်တာဆာ၏ဟောပြောချက်များကိုနားဆင်သူများ ထွန်
စွာနှစ်သက်ကြလေသည်။

ဟစ်တလာသည်၊ တရားဟောကောင်းသူ ဖြစ်သဖြင့်
ဂုဏ်၏နောက်သို့က် အင်အားမှာ တဖြည်းဖြည်း ကြီးမားခ
လာသေ၏။ ၁၉၂၀—ခုနှစ်တွင်၊ စစ်မှုဆင်းရဲခဲ့ နွံကဆွဲက်
ထိုက် ရကား။ ဟစ်တာဆာထွင်။ ၁၉၂၃—ခုနှစ် အာဘိ
ဝင်ငွေဟူ၍ တပြားတချပ်မျှ မရှိဘဲ၊ အိုးခြ—အိမ်ခြေနှင့်
မနေနိုင် သော ကြောင့်၊ မိုးရထား ရံု ဧည့်ခန်းတွင် သွား
ရောက်ခါ အိပ်ရသေသည်၊ ဂုဏ်းအဘို့ ဝတ်ဘိုး, စားဘို
ကို မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများကပေးရ၏။ ၁၉၂၃—ခု
နှစ်တွင်၊ ဟစ်တလာမှာ ခေါင်းဆောင်ကြီးတဦး၏ အရေ
သို့ရောက်၍နေသော်လည်း၊ အပေါ်အကျိုကို ဝတ်ရန် မရှိ
သဖြင့်၊ ဂုဏ်းအား မိတ်ဆွေဘယောက်က အင်္ကျီဘထည်
ဝယ်၍ပေးရာတွင်၊ ဟစ်တဆာသည်၊ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ
ဖြစ်ခါ အင်္ကျီ ကို ထွမ်း၍ယူရင်း၊ မျက်ရည်များ ကျ၍ ထာ
သည်ကို။ အင်္ကျီဝေးသောသူက ကိုယ်တွေ့အဖြစ်ဖြင့် ပြော
၍ပြဆဖြင့် သိရထေသည်။

၁၉၂၂–ခုနှစ်၊ ဆောက်တိုဘာလတွင်၊ 'ကျောနာထူမျိုးနွေ' ဟူ၍၊ နွေတနေ့ထက်ဒုတ်ပြီးလျှင်၊ ပွဲကျင်းပရန် စီစဉ်သောအခါ၊ ဟစ်တလာသည်။ ကော်ဘတ်မြို့ကို အစည်းအဝေးတရသို့ နေးကိုက်နောက်ပါထူပေါင်း ၈၀၀–နှင့်သွားရောက်၏၊ ကော်ဘတ်မြို့မှာ ထွန်ဖြူနှစ် ဘုံဝါဒသမားများအဆင်ဆေးကျောင်းသေးမြို့ဖြစ်ရကား။ ဟစ်တလာနှင့် နောက်လိုက် ၈၀၀–တို့၊ ကျောမထီလူမျိုးနွေ အာခံးအနားသို့ ရောက်၍ ထာသောအခါ၊ ထွန်ဖြူနှစ် ဘုံဝါဒသမားများက ဝိုင်း၍ ကြောင်လှောင်ကြ၏။ ကြောင်လှောင်သံဆဲရေးရံနှင့် မကြွေးနိုင်ရကား၊ ဟစ်တလာ၏ ရဲတပ်သားများကို ခဲနှင့် ဝိုင်း၍ ပေါက်ကြသောအခါ။ ဟစ်တလာသည်၊ သည်းခံနိုင်ထော့ သဖြင့်၊ ပြန်၍ရိုက်ချန် အငြိမ့်ပေးလိုက်၏၊ အငြိမ့်အတိုင်း၊ ၎င်း၏ ရဲတပ်သားများက ထွန်ဖြူနှစ် များကို လိုက်၍ ရိုက်သောခါ။ ထွန်ဖြူနှစ်များ ဒုံရာ၊ ကစင်ကလေးရဲထွက်၍ပြေးရထေသည်၊

ထိုနေ့ဒုစ၍ ဟစ်တလာ သည်၊ မည်သူ၏ အနှိပ် အစက်ကိုမှ မခံဘဲ၊ ပီပီ ရဲတပ်သားများကို ဦးဆောင် အနှိပ်ခိုင်း ထားသဖြင့်၊ နေ့ချတိုင်းတွင်–ဟစ်တလာ၏ လူများက အသာရလေသည်၊ ဤကဲ့သို့ မကြာမကြာ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားရကား၊ ဟစ်တလာသည်၊ ၎င်း၏ ရဲထင်သားများကို၊ ယူနီဖောင်း အဝတ်အစားများ ဆင်ခြင်း၏အဆင့်တန်ပုံကို ထိရလေသည်၊ အရောင်တမျိုးထည်းသော အစတ်အစားမျိုးကို ငတ်စားဆင်ယင်ဝတ်၏။ ထဘီးနှင့်တဘီး

ထဝ်သား အဆျင်းချင်း ဂင်းနှိုးသော စိတ်ထားများ ပေါ်ပေါက်ခြင်း၊ ရုန်းဂင်း ဆန်ခတ် ဖြစ်သည့် အခါ၊ လူဌားမည်ကိုမစိုးရိပ်ရခြင်းစသော အင်အားပြသည့်အခါ၊အာသုံးဝင်သည့်အချက်များကို၊ တွေ့ရထေသည်၊

သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ဟစ်တလာသည်၊ဂင်းဏိုဝိတ်ဆွေ ရှေးကစစ်မှုတင်းစဉ်က၊ ကက်ပတိန် အဖြစ်ဖြင့်ထုပ်ခဲ့ဘူး၍၊ဆရာဖြစ်ခဲ့သော 'ရုံးဝ်'Roehmဆိုသူစစ်ဗိုလ်နှင့် ပူးပေါင်းခါ အာကိစ်အာခေါ် ရဲတပ်များကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းလေသည်၊

အခန်း—၈။

အမျိုးသားဘုံဝါဒအဖွဲ့။

၁၉၂၀—ရှုန်စ်တွင်၊ ဟစ်တလာသည် ၎င်းဖျိုအဖွဲ့ကို ဒေနှင်နယ်ဆိုရှယ်လစ်ထစ်ပါတီ၊ National Socialist Party အမျိုးသားဘုံဝါဒအဖွဲ့ဟူ၍အမည်းပ.ပြီးသျှင်၊ အသစ်ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းဖျိုးဖျိုးဖျင်းဖျင်းမှာ၊ နိုင်ငံရေးဘွင်စိတ်အားထက်သန်၍၊ လုပ်ရည်ကြီးရည်နှိုး ပြည့်စုံသူများ ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့အနက်၊ 'အက်ကဟက်' ခေါ် ခေါင်းဆောင်မှာ၊ ဟစ်တလာထံတွင် အာဇာတသွားဒါက်တာ 'ကက်ပ်' သူဌေးတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လေသည်၊ 'ဟက်' ဆိုသူမှာထည်း နာမည် ကျော်ဆေးသည်ပျံမောင်းသမားဖြစ်၍၊ ဟစ်တလာ၏ သက်တော်ရှည် ထဝည့်အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟစ်တလာခိုင်းသမျှကို ထုပ်ပိုး 'ချုံးပ်' မှာ စစ်တပ်တွင်၊ ဟစ်တလာ၏ဆရာ စစ်ဗိုထိဖြစ်ခဲ့သော်ထည်း၊ ဟစ်တလာ၏ဘဝည့်အဖြစ်ဖြင့် အနုပဲကို ဝင်ရှုလာ၏၊ ၎င်းတို့အဖြင် ဟစ်တလာ၏ကိုယ်ရံတော် ထဝ်ဗိုလ်ဖျူး 'ဗရူးအက်(က်)နား' ဒေါက်တာ 'ဂေါ်ဘဲလ်စ်' ဝုဗိုဝ်မင်းကြီးဖြစ်ခဲ့သော်ထည်း၊ ဟင်းမထားနိုင်ငံခြားဆိုင်ရာ၊ အကြံပေးအရာရှိဖြစ်လာသူ 'ရိုးဆင်းဘတ်စကြိုးရှား' 'စထရပ်စာ' ညီနောင်, နာဇီသတင်းစာယသူအခါ ဟစ်တလာ၏သဘင်း

စာအဖြစ်ဖြင့်၊အာသုံးပြုခြင်းနှင်သာ ဗေါဓိကစ်ရှား ဘိုဘက်တား-သတင်းစာ ဖြစ်အောင်၊ ဒိတ်ဆွေများထံ၌ ငွေရှာ၍ ထောင်ပေးသူ'အာက်ပ်'စသောသူများလည်း ဝင်ရောက်၍ လာသေသည်။

အစဦးဖွာ-ဟစ်တလာပါဝင်သောအဖွဲတွင်၊ ထုပေါင်း ၇-ယောက်သာရှိ၍၊အသင်းဖျိုရန်ပုံငွေဒုာ၊ကျာမန်မတ်ဒင်္ဂါး ၇-ခြားခွဲ (၅°-၁၀) ခန့်သာရှိဆော်လည်း၊တစတစ ရုံပုံငွေများဒုာသုံးစွဲရန်အတွက်၊ ဆင့်တင့်လုံထောက်၍ထားထေသည်၊ဤမျှမကသေး-'ဗေါဓိကစ်ရှား ဘိုးဘက်တား' နှင့် 'အင်းဂန္ဓစ်ဖ်' ခေါ် ပါတီသတင်းစာ နှစ်စောင်ကိုလည်း ထုတ်နိုင်ခေသည်၊ စာရွက်စာတမ်းများထုတ်ဝေရန် အတွက် ရင်း၊ရုပ်ရှင်ဇာတ် ကားများရိုက်ကူးပြီးဆျင်၊ ပါတီဝါဒဖြန့်ရန်ရင်း၊အာသံခွဲစက်များတပ်ဆင်ခါ ထရားဟောပြောခြင်းစုံများဌါး၍ဝါဒဖြန့်ဖြူးခြင်းစသောထုပ်ငန်းများကို လုပ်နိုင်ခေသည်၊ ဤကဲ့သို့ ဝါဒဖြန့်ဖြူးခြင်းအားဖြင့်၊ အမျိုးသား ဆုံဝါဒအဖွဲ့တွင်၊အသင်းသားများတဒေါ့ကခြားဘိုးခြင်း၊ ကိုယ်ရံဘပ်ခေါ် 'အာက်စ်အက်စ်' နှင့်အပျော်သပ်းတပ်ခေါ် 'အာက်စ်အေ'တပ်များသည်လည်း တိုးခြဲကာ၍ ထာထေတာ့သည်၊

အောက်ပါစာရင်းကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဟစ်တလာ၏ နေ့ရှင်နယ် ဆိုရှယ်သစ်အဖွဲ၏အင်အားများ၊တန့်ထက်တန့် တိုးခြဲလာသည်ကို တွေ့ခြင်ရပေလိမ့်မည်၊

ခုနှစ်	ငွေကျပ်
၁၉၂၅-၂၆	၂၇,၀၀၀
၁၉၂၆-၂၇	၅၀,၀၀၀
၁၉၂၇-၂၈	၇၂,၀၀၀
၁၉၂၈-၂၉	၁၀၈,၀၀၀
၁၉၂၉-၃၀	၁၅၆,၀၀၀
၁၉၃၀-၃၁	၃၀၆,၀၀၀
၁၉၃၁-၃၂	၈၀၆,၀၀၀
၁၉၃၂-၃၃	၁,၄၁၄,၀၀၀

၁၉၃၃-ခုနှစ်တွင် မုကား၊ ဟစ်တထာခြာ နှန်းရင်း၀နှစ်ဖြစ်၍ထာသဆဖြင့်၊ ၎င်းဂျီအန်ပွဲအင်အားခြာ-ယာရုအာခါ ကျောင်းပြည့် တပြည်လုံးဟုဆိုလျှင်၀င် လွဲမည်မဟုတ်ချေ။

(၂) သူပုန်ထခြင်း။

ရှေးအခါများက ကျောမကိုပြည်တွင် သူပုန် ထခဲ့သော်လည်း၊ ဟစ်တထာသည် ထိထိရောဒေခဒိပါ၀င်ခြင်း မပြုခဲ့ချေ၊ 'ကပ်' သူပုန်ထစဉ်က၊ ကျည်ရန်အတွက် ဆက်သွယ်ရန် အသွားတွင် သူပုန်များအားရေးနိမ့်၍သွားသဖြင့်၊ တစုံတရာ အကူအညီမပေးခဲ့ရသည့်အပြင်၊ ကိုယ်ထွက်ထွက်ပြေးခဲ့ရဘူးဟု၊ သို့ရာတွင် ၁၉၂၃-ခုနှစ်တွင် မုကား၊ ဟစ်တထာကိုယ်တိုင် ဗိုလ်လုပ်ခါ၊ လက်နက်စွဲကိုင်လျှက် သူပုန်ထခဲ့ထေသည်။

သူပုန်ထခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ၊ ၁၉၂၃—ရှစ်တွင် ဂျာမဏီဝိုင် Ruhr 'ရူးဟား' နယ်ကိုဖြင်ဆင်ကျိုက ကာ၊ ဆိပ်ဝိုက်သိုက်ခြင်းမှအစပြု၍တဆိုင်းဖြည်လုံး၊ မကြေမနပ်ဖြစ်ပြီးသျှင်၊ ဟစ်တလာခေါင်းဆောင်သည့် သူပုန်ထခြင်းဖြစ်၏။ ဤရူးဟါးနယ်မှာထက်မှစက်မှုထွန်းကားသော ဖြည့်နယ်ဖြစ်ရကား၊ ဂျာမဏီဖြည့်ဆွင် ထောပင်ကြွယ်ဝချမ်းသာသော နယ်ကဆေးဖြစ်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆိပ်ဝိုက်သိုက်သည်ကို မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်သဖြင့်၊ ဟစ်တလာသည်၊ ၎င်း၏တပ်သားများကို၊ ဘေနပ်လက်နက်ပေးအပ်ခါ အာယျော်ထမ်းတပ်အဖြစ်မှ စစ်တပ်အဖြစ်သို့ ကြောင်းသိုက်လေသည်။

ဟစ်တလာမှာ—အခြင်ရန်သူများထက်၊ အာထွင်းရန်သူများဖြင့်သော၊ ဂျာမဏီဘုံဝါဒ ဆမားများ၏ရန်ကို သူပုန်မထမီ၊ ဦးစွာနှိမ်နင်းရန် လိုရကား။ ၁၉၂၃-ခုနှစ် မေလ ၁—ရက် အာလုပ်သမားနေ့တွင်၊ ဆုံဝါဒဆမားများကို ဘိန့်ပြောရန် ဘာဗေးရီးယားဖြည့်နယ်အစိုးရတစ်ဖိုဆိုကြီး 'ချင်နရယ်ထော့' ဆိုသူထံသို့ အကူအညီတောင်း၏။ အကူအညီတောင်းဆည်ကို တပ်ဖိုလိုကြီးက မပေးသောအခါ၊ ဟစ်တလာသည်၊ ၎င်း၏တပ်သားများကို ထက်နက်များ အာပ်နှင်းခါ၊ ထွက်ခွာထားရန် အပြီနှံပေးလိုက်သည့်အဆိုင်း၊ အာယျော် တပ်ဖိုလိုမှူးကြီး 'ရုံးပ်'က- တပ်သား ၂၀၀၀-ကို သွတ်လိုက်၏၊ ဟစ်တလာ၏အကြံကို ကြိုဆင်ခြင်ဆိုထားသော ဆုံဝါဒသမားများကလည်း၊ ထိုနည်းတူ-ထက်နက်

များ အဆင်သင့်ကိုင်ဆောင်ခါ စောင့်၍နေရကား၊ တဦးနှင့်တဦး—ရုတ်တရက် ရင်မဆိုင်ဆေးမှီး၊ ဟစ်တလာ၏ အာပေါ်ထမ်း တစ်ဆားများထံ၌၊ လက်နက် များကို အစိုးရတို့ကဆီးလိုက်သဖြင့်၊ဟစ်တလာမှာတစ္ဆေတရုတ်စိမ်ချက်ထဖြဲခြင်းအောင်ဖြင့်ခြင်းမရှိဘဲ၊ အရေးနိမ့်သွားရသည်၊ ထိုအတောအတွင်း- ရှားဟားနယ်ကို ဂြင်သစ်တို့ ဆီမံးလိုက်သဖြင့်၊ ရခံကာကွယ်ရန်အားတွက် ငွေစုရာထွင်၊ တတိုင်းပြည်လုံး ငွေရေးကြေးရေးကြပ်တည်း၍ လာသဖြင့် ငွေစု၍မရတဲ့အရိုလေသည်။ ရှေးအခါကာ၊ ဂျာမန်မတ်ဒင်္ဂါး ၁၀ ပြား၌ ၂၂ ပြားခန့်ပေးရသော အင်္ဂလိပ်ပေါင်ဒင်္ဂါးတပြားကို ထိုအချိန်အခါတွင် ဂျာမန်မတ်ဒင်္ဂါး တကုဋေခန့် ပေးရ၏။ သို့ဖြစ်သဖြင့် ဂျာမန်မတ်ဒင်္ဂါးများ၏တန်ဘိုး မရှိသောအခါ တတိုင်းပြည်လုံး ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရလေသည်၊ ဤအချိန်အခါကောင်းဟု ယူဆခါ၊ ဟစ်တလာသည် တိုင်းပြည်တွင်းရှိမျိုးချစ်စိတ်ရှိသောအဖွဲ့များကို ဖိတ်ခေါ်ပြီးလျှင်၊ ဂျာမဏီပြည်စစ်တိုက်ရေးအဖွဲ့German Fighting League ဟု ခံစည်းခါ၊ အုပ်စိုးကြပ်ပန်ကန်ခြားနားပြီးနောက်၊ ရန်သူများကို ဂျာမဏီ ပြည်တွင်းမှ နှင်ထုတ်ရန် အားအင် စုဆောင်းလေသည်၊

ဟစ်တလာသည်တိုင်းသူပြည်သားများနှင့်သာလုပ်လျှင် အာဇာနည် နည်းသည်ကို ထိုရသော ကြောင့်၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး'ထုဒင်ဒေါ့ဖ်' ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလေ့ဆောဘာဇေးဂိုးယား ပြည်နယ် ဆမတ'ဗွန်ကား'တို့နှင့်ပူးပေါင်းပြီး၊ ပုန်ကန်ခြား

နားရန်စိစဉ်၏၊ ဟစ်တထာက မြို့နှစ်ခြို့ တခြို့တည်း သာ
မဟုတ်ဘဲ ချာမကီးငြည့် တခြည်လုံးတွင်၊ သူပုန်ထသျှက်
ရှိဆည်း၊ ထရုဝင်ထျင်ဝင် မဝင်ထျင် ဒုက္ခဖြစ်ထိပ်မည်ဟု
ခြောက်ထွန့်၍ခြောသောအခါ၊ အစိုးရ စစ်ဗိုထိ ချားနှင့် သ
မတတို့က ချာမကီပြည်တခြည်လုံး၏ အခြေအနေကို နား
ထောင်ပြီးမှ လုပ်သိုကြသည်ဟု ပြောဆို၏။ အစိုးရအာဏာ
ရှိကြီးများမှာ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသဖြင့် မခံမရင့်နိုင်ဖြစ်ကြသော်
ထည်း သူပုန်ထသျှင်အောင်ဖြင်မှကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို
သိခြင်းကြောင့်။ ကျ်းမည်ဆိုထျင်သူပုန်မထသိုကြချေ၊ မရှဲ်း
ဖြန်ထျင် ၎င်းတို့၏ အာဆက်အနှံရာထ် ဖြစ်မည်ကိုထည်း
အထူး စိုးရိမ်ကြ၏။

(၃) ဟစ်တလာ၏အကြံ။

နှောင့်နှေးခြ နေထျင်၊ သူပုန်ခွာ၊ မအောင်ဖြင်ဘဲ၊ ပျက်ခြ
သွားမည်ကံ့စိုးရိမ်သဖြင့်၊ ဟစ်တလာသည်၊ ၁၉၂၃-ခုနှစ်
နိုဝင်ဘာထ ဂ-ရက်နေ့ည်ထွင်ဗိထ်ချုပ်ကြီး'လေ့ဆော'နှင့်
သမတ'ဗွန်ကား'တို့တရားဟောမည့်ရုံကို၊ ၎င်း၏တပ်သား
များနှင့်ဝိုင်းခြ ထားစေ၏။ ထိုနောက် စက်သေနတ်ကိုင် တပ်
သားများကို တံခါး၀တွင်ရပ်ခြ နေစေပြီးထျင်၊ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား
လုပ်သူများအား၊ ပစ်ခြသတ်ဖနှ် အာဒိန့်ပေးခြ ထား၏၊ ထို
နောက်ပိပိကိုထ်ိုင်၊ ၆ လုံးပြူးသေနတ်ကိုကိုင်ပြီးထျင်၊စင်
မြင့်ပေါ်သို့တက်ခြသွားပြီးနောက်၊သေနတ်တချက်ကို ဒိုးယ်း
ပေါ်သို့ ၎ပြောက်ခြပစ်ရင်း ဟစ်အော်၍ပြောဆိုသည်ဟု "အ

ဆွေတို့၊ တိုင်းငြိုသည်တွင်၊ အမျိုးသားများ၊ ယခုပုန်ကန်ခြားနားသျှင်ဂိုဏ်းထပြီး၍ အာစည်းအဝေးအဆောက်အဦးကြီးကို ထည်း၊ သေနင်္ဂဗိုင် သူပုန်တပ်သား ၆၀၀-ကိုင်း၍ ထားသျှင်ဂိုပြီ၊ သို့ဖြစ်၍၊ မည်သူဘဦးတယောက်မျှ၊ ဤခန်းမကြီးအတွင်းမှ ထွက်၍ မသွားရ။ အကယ်၍ အနောက်အဂိုက်တစုံတရာဂိုလျှင်၊ စက်သေနတ်ကို အထွင်းသို့ သွင်းပြီးသျှင်၊ အကုန် သတ်ပစ်လိုက်မည်၊ အစိုးရ တပ်နှင့် တာ့ပုထိုင်များ၊ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းခါ သူပုန် ထသျှင်ကို ကြပြီ။ ၎င်းတို့ခာ ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့ ဘက်တော်သားများဖြစ်ကုန်ကြပြီ၊ ဘာဖေးရိုးယားအစိုးရလည်း အခြေခွဲနိုင်၍ထွက်းပြီးကြပြီ၊သရအစိုးရသစ် ထူထောင် ရထိခဲ့မည်း၊ ပုထိုင်တန်းလျားနှင့်စစ်တပ်တန်းလျားများကိုဝိုင်း၍ထားပြီ၊ မည်သူမျှ ဂဿနကဆန်မလုပ်ကြနှင့်၊ ဤပရိသတ် ထဲတွင် ဆယ်ယာဖေါက်သူများ ဂိုလျှင်၊ ကျွန်ုပ်၏ ထက်ဘွင်ဂို သောခြောက်ထုံးပြု။ သေနင်္ဂခွ ကျည်ဆံငါးရ ကျန်၍နေသေး၏။ ၎င်းအနက်ကျည်ဆံ ၄-ရှာ သယ်ယာဖေါက်သူများအားဂို၍ ကျန်တရှာကျွန်ုပ်တို့၏ သူပုန်အရေးကျွန်ုပ်လျှင် ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ကိုအသက်အဆုံး စိုရှင်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်”ဟု အိန္ဒြေရှနှင့် အပိန်းပေး လိုက်၏၊

ထိုးနောက်ဟစ်တလာကအာဒေါ်ဖွတ်လိုက်သဖြင့်၊ရုတ်တရက် ဘာမျှမသိရဘဲ အစည်းအဝေးထို ထာဘောစ်ဗိုလ်ကြီး‘ထုဒင်းဒေါ့ဖ်’အား‘အဆွေက စစ်တပ်ကို ဆုပ်ကျစ်ပြီးသျှိတက်’ ဟုအပိန်းပေး လိုက်သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ထုဒင်း

ဒေါ်ဖြ'ရာ အဲ့အား သင့်စွာနှင့်ပင်၊ထက်ခံ လိုက်ရ၏၊ ထို နောက်တဖန် ပရိသတ်များအား ဒိဒိကိုယ်ကို အဝိုးရအ ဖွဲ့ဆွင့် အကြိုးဆုံးသဖြတ အဖြစ်ဖြင့်၊ တင်မြောက်လိုက် ကြောင်း၊ထက်ဂို သမဂ္ဂ'ဗွန်ကား'ကိုထည်း ထက်ညှိုးညွှန် ပြီးသျင် ဒုတိယသမဂ္ဂ ဗိသ်ချုပ်ကြီး'ထေ့ဆော'နှင့် ကာ နယ်'ဆိုးစား'ဆားစစ်ဘက်ဆိုင်ရာနှင့်ရာဇဝတ်ဌာနဝန်ကြီး ချုပ်များ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိသတ် ဗိုလ်ပုံအဆည်တွင် ခန့် ထားသိုက်ပြီဟု ရာဇသံ ထွင့်သိုက် ရကား မည်သူမျှ မ ငြင်းဆန်ဝန့်ဘဲ၊ ၎င်း၏ အမိန့်ကို နာခံခါ စစ်တိုက် ရန် ထင်ချိရုးလဆည်။

ထိုအတောအဆွင်း၊ သူပုန်များ၏လက်ထွင်းသို့ ကိုင်း ဖြည် ကျးရာက်၍သွားပြီဟူသောသတင်းဌာ စာဖြည်လုံး ထိုဖြန့်နှ့် ၍ သွား၏၊ သို့ရာတွင် စစ်ဗိုထ်များကလေးများ နှင့်ဝလိပ်ဘို့ရာ၊ ပူးပေါင်းကြပြီးသျင်၊ အဝိုးရဘက်ခ ဖေ ၍ရခံကြသဖြင့်၊ သူပုန်များထံသို့မသာရောက်ဘဲ၊ ၎င်းတို့ ၏ထပ်များကို အခိုင်အလုံလုပ်၍ ထား၏၊ ပုလိပ်မင်းကြီး 'ကာနယ်ဆိုးစား'၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး'ထေ့ဆော'နှင့် သမဂ္ဂ 'ဗွန်ကား'တို့သည်၊ ဒိဒိတို့အခြေကို ထိုးဖိုသဖြင့်၊ စကား ပြေားကြးနှန်းနှင့် ထပ်း၍ စု ံစပ်းသော အခါ၊ စစ်တပ်၌ ငေ်းဆားများနှင့် ပုလိပ်များ မပါဘဲနေသည်ကို သိရဆေ သည်၊ ထို့ကြောင့်၊ အခြေမတ္တ သဖြင့်၊ ၎င်းတို့သူပုန်များ နှင့် ပူးပေါင်းခြင်းရှာ၊ ဆတင်းအကြပ် ထက်နက် အင် အားဒ်၍ခိုင်းခြင်းကြောင့် ထုပ်ရပါဆည်ဟူသောကျည်း

စာထပ်းများနှင့် ဝိုစ်ထာစာရွက်ကြီးများကို၊ မြို့အတွင်း
ကပ်ခဲ့ထားစေဖို့၊

နောက်တနေ့နံနက်တွင်၊ ဟစ်တထာစု၍ ရဲတပ်ဆား
ငပေါင်း-တသောင်း ခန့်ခိုးပါး ရဖို့၊ ထိုအချိန်တွင် 'ရုံးပ'
က ရင်းဖို့ထပ်ဆားအာဏာနှင့် စစ်တပ်များကိုဝိုင်းခဲ့ထားဖို့၊
ဟစ်တထာသည်၊ ပိပိအာခြေကို ဖြန့်၍ ကြည့်သော အခါ၊
ပုလိပ်များနှင့် စစ်ဆားများမဝင်ဘဲ၊ ရန်သူ ထုပ်ခဲ့နေခြင်း
ကြောင့်၊ အခြေမလှသည်ကိုတွေ့ရဖို့၊ သို့ရာထွင် ထုအ
လုံးအာရင်းနှင့် မြို့တွင်းဖုတြော်၍ သွားသျင်၊ မြို့သူ မြို့ဆား
များဖို့ အားပေးမှုကြောင့်၊ စစ်ဆားများနှင့် ပုလိပ်များက
သေနတ်နှင့် မပစ်ရဲဘဲ ဂိုထိပ်မည်ဟု ယူဆဖို့၊ သူပုန်တို့
အောင်ဖြင်ဘွယ်ရာ ထပ်းဖျာလည်း၊ ဤအချက် တခုသာ
သျင်ဂိုဆည်ကို ဆိုဂိုရလေသည်၊ သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ မရဲသေ
သည်း-ငြေးခဲစေ ဟူသော စကားကဲ့သို့၊ လူအလုံးအာရင်း
နှင့် မြို့တွင်းမှ ဖြတ်ပြီးသျင်၊ ဘဂ-ယောက်တတွဲ တွဲခါ၊
စီထန်း၍ အုပိုးချုံးစိုက်ရှုဒွာနဆို ချိတက်၍သွားဖို့၊ စစ်
တပ်ကြီး ချီဘက်ရာတွင်၊ အာလံကုင်များမှာ၊ အလံကြီး
များကို ရဝန်စွာကိုင်စွဲထျက်၊ ထိထိရောက်ရောက် သွား
နေသည့် အခြင်း၊ ထက်နက်ကိုင် စစ်သား-ထောင်ပေါင်း
များစွာ ပါဂိုသေးရကား၊ ဟန်ကောင်းလှသဖြင့် အကယ်
တိုက်ကြလိမ့်မည်ဟု၊ အားလုံး ကပင် ယူဆ၍ နေကြ
ဖို့၊

မြို့သူမြို့သားများဌာနလည်း၊ တံတိတ်ထိတ် တထန့်ထန့် နှင့် ဘာများဖြစ်ဦးမည်နည်းဟု စိုးရိမ်ခါ၊ ဝိုင်းရံ ကြည့်ရှုခါနေကြဖြစ်၏။ တပ်မကြီးဆည် 'ထပ်ဝစ်' ခေါ်တံတားထိုး ရောက်သော အခါ၊ စီတန်းရံ နေသော ပုထိုဝ် တရုတ်၊ ရပ်ရန်အငြိမ့်ပေးဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဟစ်တထာသည်။ မရပ် ဘဲဆက်ရှိသွားဖြစ်၏။ ပုလိပ်များဌာ မပစ်နိုင်ဘဲ အကြောင် သားကြည့်ရှု နေဘိဖြစ်၏။ ပုလိပ်များက မပစ်ဘဲနေခြင်းဌာ၊ ရင်းတို့ဖြစ်စဉ်ဇိထိကြီး 'လှဒင်းဒေါ်ဖ်' ကိုယ်တိုင်၊ ထိပ်ဆုံးဌ ချီတက်ရှိလာခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်တန်ရာဖြစ်၏။

ဤနည်းအတိုင်း ဆက်လက်ရှိ သွားငြြန်သော အခါ၊ မြို့လည်ခေါင်သို့ရောက်ဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် ပုထိုဝ်တပ်တရုအကြောင်း၊ ရင်းတို့ဖြစ်နောက်တွင် စက်ဆေနတ်များနှင့်သံချပ်ကာ မော်တော်ကားများ အဆင်သင့် ရပ်ရှိ ထားသည်ကို တွေ့ရဖြစ်၏။ ဟစ်တထာသည်။ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည့်အထား ဆက်လက်ရှိ သွားဖြစ်၏၊ ရင်းဖြစ်နောက်တွင် ဆေနတ်ကိုင် တပ်ဆားများလည်း--တဆောင်းခန့်ရှိဖြစ်၏၊ သို့ရာတွင် ထိုဆေနတ်များတွင် ကျည်ဆံမရှိချေ၊ ဟစ်တလာဌာ၊ ဤအချက်ကိုထိသဖြင့်၊ အားပျက်ရှိနေဖြစ်၏ သို့သော်လည်း အိုးခြွေမပျက် သွားခြဲဆက်ရှိသွားဖြစ်၏၊ ထိုခဏာဘွင် မည်သည့်ဘက်ရှစရှိ ပစ်လိုက်သည်မသိ၊ စက်ဆေနတ်များရှ--ဝင်ဒိုင်းဒိုင်းအသံထွက်ရှိနေဆည်ကို ကြားရတော့ဖြစ်၏၊ ရဲတပ်ဆားများနှင့်တကွ၊ မြို့သူမြို့သားများဌာ၊ လွတ်

ရာကျွာ်ရာဆို ကစင့်ကရဲ ဖြေးကြဖျိ၊ ဟစ်တထာ နှင့် ထက်တွဲ၍ရောက်သူခှာ၊ စင်းစင်းလဲ၍သဖျိ၊ ဟစ်တထာ လည်း ကျည်ဆံဖုန်မည်စိုးသဖြင့်၊ ဒီဒိကိုယ်ကိုဖြေပေါ်ဆို ရုတ်ဘရုတ် တနာားပစ်၍ လဲသိုက်ခသောကြောင့်၊ လက်မောင်းအဆစ်လွဲ၍သွားဖျိ။ ရှေ့ဆုံးတန်းမှ ဟစ်တလာနှင့် တွဲ၍လျှောက်သော၊ ဟစ်တထာဖျိ တွဘက် 'ဂိုဏားရင်း' ရှာထည်း၊ ဒါကျာရရှိသွားဖျိ၊

ဘျိတိုက်ပွဲကထေးတွင်၊ နှးဇီ ၁၉—ယောက်သေဆုံးရှိ၊ ပုသိဝ်ဆား ၄—ယောက်သေဆုံးဖျိ၊ ၄င်းပြင်၊ လူဏာ ဘျိ.မှာ ဒါကျာရကြဖျိ၊ ဟစ်တလာ လဲ၍နေသောအခါ တပည့်မှ များက ဒါကျာရ ရကြသော 'ဂိုဏားရင်း' နှင့် ဟစ်တလာကို၊ မော်တော်ကားနှင့် တင်၍ပြေးရဖျိ၊ ၃—ရက်မျှကြာသောအခါ၊ ဟစ်တလာဏား၊ ၄င်းဖျိဝိတ်ဆွေ တယောက်အိမ်ထွင် ပုထိဝ်များကတဝ်ခဲ့ခါ၊ ထာရောက် ဘင်းဆိုး၍ သွားထေသည်၊ ထိုနောက်၊ တရားရုံးများက ပုန်ကန်မှုနှင့် ဟစ်တလာဏား ထောင် ၅—နှစ် ချုပ်ကျဖျိ၊ ပုန်ကန်မှုမှာ ဏာကြီးထေးဆုံးသော ဏာဂြစ်ကြီး ဖြစ် သော်လည်း၊ တတိုင်းပြည်လုံးနှင့် ချိန်ဖြစ်ရသည့်အဂြင်း၊ စစ်ဒိုထ်ကြီးများ, ဏာစိုးရကြီးများပါ-ပါဝင်ရကား၊ တိုင်းသူ ပြည်သားများဖျိဆန္ဒကိုလိုက်၍၄င်း၊နောက်ထပ်တိုင်းပြည် ဆူပူမည်စိုး၍ ၄င်း၊ သေဒါထ်မပေးဘဲ၊ ထောင်ဒါထ်ကို သာသျှင်၊ ခံစေရန် ဏာပိန်ချမှတ်ထေထည်၊

(၄) သခ်ၤာကိန်းစာ။

ဤနေရာတြင် ထက်နက်ခြားကိုးထုတ်ရန် စီမံ ထိုက်သင့်ပြင်း၊ ပိဒိတင်သားများထံ၌ ထက်နက်များ ဆိုင်းခြင်းကို ခံခဲ့ရ၏။ ယခုတဖန် အကြပ်းတက်၍လုပ်ခြင်းကြောင့်၊ထုင်ငန်းကြီးမအောင်ဖြင်ဘဲနေသည်သာမက၊နောက်ထိုက်များစိတ်ပျက်ကြရသည်ကို တွေ့ရှိရပြန်၏။ ဟစ်တထာက ၌်နည်းကို စပ်း၍ ကြည့်ခြင်းငှာ။ ထွန်ခဲ့သည့် နှစ်ကပင်။ အိတလီပြည်ဝင်၊ မှဆုံလိနီ လုင်ခဲ့သဖြင့်၊ အောင်ဖြင် ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဒိဒိထုပ်လျှင်လည်း အောင်ဖြင်ထိပ်မည်ဟုအာယူရှိ၍လုင်ခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်၊ ၌်အကြိမ်တွင်မအောင်ဖြင်ဘဲနေသဖြင့်၊ ဟစ်တယာသည်။ ငနောင်ကို လက်ဝှေ့ခြင်းတွင် အာဏာမရှိဟု။ မည်သည့်အခါမျှ အာကြပ်းတက်၍မထုပ်၊ ထုပ်လျှင်ထည်း။ လက်နှက်အင်အားမပြည့်စုံလျှင် အာထဇဖြောက်လိမ့်မည်မဟုတ် ဟူသော သခ်ၤာကိန်းစာကို ရေးထားသည်၊

ဟစ်တလာဒုာ၊ ထောင်အတွင်း အာကျဉ်း ခံ၍ နေရသည် ဆိုသော်သည်း၊ ရင်းနှီးသော ကြည်ညိုသူ များခြင်းကြောင့်၊ တစုံတရာ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းမဖြစ်ဘဲ၊ ထိုသမျှကို ကြည်ညိုသူများက ပေးကြထေသည်၊ ထောင်အာတွင်း နေရသော်ထည်း၊ စက် ဘိုချင်းမှ စ၍၊ စားတွယ်သောက်ဘွယ် ထိုလေသေးမှ၌၊ အထိုက်သည့် ပစ္စည်းများကို အခြင်းကဝို့ကြ၏၊ထောင်အရာရှိများနှင့်ထကွ၊ဆရိုးရ

များကပါ ညွှာတာကြ၏၊ နံနက်တိုင်း ဝန်းစီးများ ဝိုင်း သူပုန်ခေါင်းဆောင်ကြီးကို၊ နောက်ထိုက်များကအရှိအသေ ပေးခါ၊ ပူဇော်သက္ကာယ ပြုကြ၏။

ဤထောင်အတွင်း အာကျဉ်းခံ၍ နေစဉ်၊ ဟစ်တလာသည်၊ ပိဒိ၏အတွေးအခေါ်ကို စတင်ရေးသားထေသည်၊ ဤ 'ဓိန်းကင့်ပ်' Mein Kampf ကျွန်ုပ် ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှု ဟူသော စာအုပ်မှာ၊ ၄-ဆန်း ကျော် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရရာ၊ ကမ္ဘာ့းပါတွင်၊ အာရောင်းရတွင်ကျယ်ဆုံးသော စာအုပ်ဖြစ်ထေသည်၊

ဟစ်တလာသည်၊ ထောင်အတွင်း ၃-နှစ် ထိုင်တိုင် အာကျဉ်းခံ၍နေရမည်ဆိုသျှင်၊ ၎င်း၏ 'နေ့ရှင်နေ့ထိုးရယ်လစ်' အဖွဲကြီးနှင့် ရဲတပ်ကြီးမှာ ပျက်စီး၍သွားဘွယ်ရာရှိ၏၊ သို့ရာထွင်၊ ထောင်အတွင်း ၉-လခန့်မျှသာနေပြီး အာဝိုးရတို့က ဘွတ်လိုက်သဖြင့်၊ ပိဒိ၏လုပ်ငန်းကို ဆက်ဆက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်ရလေသည်၊

(၁) ထောင်မှထွက်ခြင်း။

ဟစ်တလာများ၊ ၁၉၂၄—ခု၊ ဒီဇင်ဘာထဲ ၂၅-ရက် နေ့တွင်၊ ထောင်မှထွက်သိုက်းဆောအခါ။ ဟစ်တလာတွင် နောက်လိုက်အင်အားမရှိသထောက်ဖြစ်တော့၏။ 'ဂရိုဂါ စထရပ်ဆာ' နှင့် 'လူခင်းခေါ်ဖ်' တို့က၊ ပါတီကို မပျက် မစီးအောင် စောင့်ရှောက်ကြသော်ထည်း။ ၎င်းတို့ ဆပေါ် တွင်၊ ဟစ်တထာကဲ့သို့ နောက်လိုက်များက မကြည်ညို၊ ကြဆဖြင့်၊ ပါတီခွာ၊ အင်အား တက်သင့်သထောက် မ တက်သည့်သာမက။ အာဆင်းဆားဦးရေ နည်းမျိသွားလေ သည်။ ထိုကြောင့်၊ ဟစ်တလာသည်၊ စိတ် အပျက်ကြီး ပျက်၍နေ၏။ သို့ရာတွင်၊ အနှစ်ကိုအသစ်တဖန် ထူထောင် ၍ အာဆက်သွင်းပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ၁၉၂၅—ခု နှစ်၊ ပေးဖါဝါရီထ ၂၇—ရက်နေ့တွင်၊ နာဇီပါတီကို အာ သစ်ထူထောင်ခဖြန်လေသည်၊ ၎ကဲ့သို့ထူထောင်ရာတွင် အာသင်းသားများကို စိတ်အားထက်သန်စေရန်၊ဟစ်တလာ ထွင်ဂိုးသာ ကျာမန် မတ်ဒဂ်ိုး ၇၀၀ (ဖြန်မာငွေ-၅၀၀)

တော်တို့ကိုးဆင်းရဲသည့် နာထင်းသားများနော်။ ငွေ၍ ဝေးလိုက်လေသည်၊

နာဇီအာဖွဲ့ ကြီးပွားအောင် လုပ်ဆောင်၍ နေရထော်ထည်း။ ၃-နှစ်အတွင်း ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်ပါမည် ဟူသော ဝံဝန်ချုပ် ပေးခဲ့ရသဖြင့်။ တရားဟာခြင်းနှင့် ဆူပူမှုများ ဖြစ်ပေါ်လုပ်ခြင်းများကို၊ ဟစ်တလာသည်၊ အထူးသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ရလေသည်။ဆိုဖြစ်ရကား။ နာဇီဝါဒီမှာ-ကြီးပွါးထင်ထင်ထောက်-မကြီးပွါးဘဲ ဂိုဏ်တော့၏။

ဤအချိန်အခါတွင်၊ ထူးထိများသည် အထုပ် အကိုင်ထည်းမဂိုကြ၊ ထောကကြီးကိုထည်းမကြခုဝ်၊ လွှတ်လွှပ်ရှရှထည်းဖြစ်၍နေကြရကား၊ဟစ်တထား၏ အကြံအစည်အတိုင်း ထဝ်ဆိုဝင်ရောက်ကြလေသည်၊ ထူးထိများအချို့ အလုပ်မဂိုထျင်၊ ရဲတဝ်ဆို ဝင်ရောက် ကြထေသည်၊ ထူးထိများအဆိုအထုပ်မဂိုထျင်၊ ရဲတဝ်သို့ဝင်ပြီး အခွင့်အားထျော်စွာ အလုပ်ရှာခြင်းကပင် ကောင်းလိဝ်မည်ဟုယူဆ၍၊ဟစ်ထထား၏ ရဲတဝ်များသို့ဝင်ခြင်း ဖြစ်ကြလေသည်၊ ဤကဲ့သို့ အားပေးသူများခြင်းကြောင့်၊ ဟစ်တလား၏ အခွဲ့ဝါ အင်အားကြီးမှ်သာတော့၏။ ၁၉၂၄-ခုနှစ်တွင်၊ ကျောမဏ်ဂြည့်တွတ်တော်တွင်းမှ်၊ တိုင်းသူဂြည်သားတို့၏ ကိုယ်စားလည်ဟူ၍၊ အယျိုးသား ဘကီဒုထုဝ်မည့် ၁၄-ယောကျာ်သာ ဂိုဏ်း။ ၁၉၂၈-ခုနှစ်ထွင် ပုကား။ ၁၂-ယောကျာ်သာ ဂိုဏ်ဆော်လည်း၊ ၎င်းတို့ဂျာ ထယောကျာ်မကျန် ဟစ်ထထား၏ နာဇီဂိုဏ်းဝင်များ ဖြစ်လေသည်၊

ထိုအချိန်တွင်၊ ျမဝတီပြည်၌ ရှရားတုံဝါဒသည်၊ တနေ့တခြားအင်အားကောင်းမြဲ လာရကား၊ ျမဝတီပြည်ရှိသူဌေးများမှာ၊ အတော်ပင် တုံလှုပ်ချောက်ခြားမြဲနေ၏။ သို့ဖြစ်ရကား-သူဌေးများပါသော အမျိုးသားအပေါင်းတို့ နေရှင်နယ်ထစ်ပါတီ၏ခေါင်းဆောင်'ဟူဂင်းဘတ်'က- ဟစ်တာထာနှင့်ပူးပေါင်းရန်စေ စပ်ကြေငြာသွင်းလိုသည်၊'ဟူဂင်းဘတ်'မှာ-စစ်အတွင်းက၊ လက်နက်များကိုအကြီးအကျယ် ထုပ်မြဲရောင်းစားသူဖြစ်ရာ။ ထိုအချိန်တွင် ရပ်ရှင်ရုံပိုင်ရှင်နှင့်သတင်းစာတိုက်များပိုင်ရှင် အဖြစ်ဖြင့် လူကြိုင်သျက်ရှိ၏၊ နေရှင်နယ်ထစ် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဟူဂင်းဘတ်က ဂျင်းသည်ဟစ်တထာနှင့် ပေါင်းသျင်၊ဟစ်တလာကိုတပည့် အဖြစ်ဖြင့်ခိုင်းစေပြီးသျင်၊ ဒီဒီ သြစားအားထာ ကြိုးထွားဆောင် လုပ်ဆောင်မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ရှိ၏၊ သို့ရာတွင် ဂျင်းခြောသင့်သည့်အတိုင်း မပေါက်ဘဲ၊ ဟစ်တသာ ကသောင်းတို့၏အမျိုးသားအဖွဲ့၏ ဥပဒေများနှင့် ဒေသအတွင်း အာဏာအတိုင်ကျောသွားခဲ့သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

နေရှင်နယ်ထစ်ခေါ်-အမျိုးသား အဖွဲဝင် အချို့တို့ရှာ၊ ထင်နက်ရောင်းစျေးသူများဖြစ်ရကား။ ကွန်မြူနစ်ခေါ်—ဆုံဝါဒသမားများကို ဒိုမိန်းမည်ဆိုထျင်။ လက်နက်များရောင်းရမည်ဖြစ်သဖြင့်၊ ဂျင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ထိုးထက်ထိမှဲမည်ဟုခြောသင့်ခဲ့၏၊ ျမဝတီပြည် အစိုးရက၊ ထက်နက်ဝယ်ထျင်ထည်းဂျင်းတို့ပင် အကျိုးခံစားရထိမှဲမည်ဟူ

စိတ်ကူးကြွေ၊ထိုကြောင့်—ဓနရှင် သူဌေးများက၊ ဟစ်တ လာအား အထုပ်လုပ်နိုင်ရန်ငွေလိုသလောက်ထုတ်၍ ပေး ခြင်းဖြစ်လေသည်၊ ၎င်းငွေထုတ်ပေးသူများ အနက်၊ သံပတို ထုဝင်နှံးသူဌေးကြီး၊ 'ဖရန်စစ်သိုက်ဆင်' က ငွေအများဆုံးအ ကုန်ခံ၏၊ ထို့ကြောင့်-သတ္တုထွင်းသူဌေးကားဒေါ်ဖ်၊ 'ဂါးလင်း' အသက် အာမခံ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် သူဌေး Mutschman မတ်ရှမင်းနှင့် အခြားသူဌေးကြီးများကထည်း၍ ဟစ်တ ထာလိုသဆောက်ငွေများကို ထုတ်၍ ပေးကြသေး၏၊ ထို နောက်—ကုန်သည်ကြီးများကလည်း၊ တဦးပြီးတဦး ဟစ် တလာအား၊ ဟူဂင်းဘတ် နောက်ယောင်ခံခါ ငွေဖြောက် ဖြားစွာပေးကြသဖြင့်၊ ဟစ်တလာမှာ— ထိုငွေများနှင့် သ ဘောကျ ဝါဒ ဖြန့်ဖြူး ချင်တိုင်း ဖြန့်ဖြူးခါ နေလေတော သည်၊

သတင်းစာများသည် နိုင်ငံရေးသမားများအတို့ လက် ကိုင်တရ ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ကနှစ်အတွင်း သတင်းစာ ပေါင်း ၆၀—ကျော်သုတ်စေ၏။ ထိုနောက်—၎င်း၏ နာဇီ အစွဲကို ပြန်ကြားရေးဌာန၊ ကိုင်းရေးပြည်ရေးဌာန၊ အလုပ် သမားဌာန၊ ထယ်သမားဌာန၊ ဘဏ္ဍာရေးဌာန၊ စသည်ဖြင့် ဌာနပေါင်းများစွာဖွင့်ပြီးသျှင်၊ မြို့တိုင်းတွင် အစွဲများစွဲခါ၊ အားတက်သရော လုပ်ဆောင်ကြ၏၊ မြို့တိုင်းတွင် ဂိုဏ်သော အစွဲများကို မေ့တဝါကားများ။ အသံချဲစက်များ ၊ထ ယဉ်ပျံများ၊ တရားဟာ ဓမ္မကထိက များကို ခန့်ထားပြီး သျှင်၊ ဝါဒဖြန့်ဖြူးစေ၏၊ ဤကဲ့သို့ ပညာတတ်ထုငယ်ဖြောက်

မြားစွာကို ထစောင့်ပေးခါ၊ခိုင်းမျှထားခြင်းအားဖြင့်၊ ထိုထို ငယ်များသည် ဗဟုသုတနှင့်တကွ ထုတ်ရည် ကြံရည်နှင့် ပြည့်စုံမှီဝဲရကား။ ဟစ်တထာ၏ နာဇီအနွဲ့ခ၊ အခြားအနွဲ့များထက်-အစစအရာရာတွင် အားဆင်တောင့်တင်းသည်၊ အနွဲ့ဝင်များကလည်း၊လစာငွေရသဖြင့်၊အထူးစိတ်ရောကိုယ်ပါ လုပ်ဆောင်ကြ၏။

အလုပ်သမားတိုင်းအား၊ အခေကြေးငွေးပေး၍ လုပ်စေရကား—အသုတ်ခွာတဘက်တွင် ကောင်းစွာ အောင်ဖြင့်၏။ အခြားတဘက်တွင်ထည်း ငွေကုန်သွန်စွာများ၏၊ ၎င်းကို ရဲတင်နှင့် ကိုယ်ရုန်တော်တင် ဆိုမဟုတ်-စုံဆောက်တည်ထားများအတွက်၊အထူး ငွေကုန်ကြေးကျများသေသည်။

၍အချိန်ထွင်ခေါက်ထား'ဂေါဘဲထိစ်'မှာ၊ဟစ်တထာ၏ ဝါဒ ဖြန့်ဖြူးရေးအနွဲ့တွင် ဝင်ရောက်ခါ အလုပ်ထုတ်၍နေ ဖြစ်ရကား။ ဝါသနာပါ၍၎င်း၊ ထုတ်ရည်ကြံရည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၎င်း၊ တရားဟာကောင်းတယောက် ဖြစ်၍၎င်း၊နာဇီအနွဲ့တွင် လူးကျင်းများ စုပေါင်း ဒိုကြခြင်းကြောင့်၊နာဇီအနွဲ့ကြီးမှာ၊ ကျာမကီပြည်ကွင်း၊ အကြီးဆုံးအနွဲ့ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိဆာလေသည်၊

ထွန်ခဲ့သည့် ၂-နှစ်နှင့် ၃-လက ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲကွင် နာဇီဂိုဏ်းမှ ၁၂-ယောက်သာ အရွေးခံရ၏၊ သို့ရာတွင် ၁၉၃၀-ခုနှစ်ကွင်း၊ ဩဂုတ်တွင် အမတ်ပေါင်း ၁၀၇-ယောက် အရွေးခံရ၏၊ ထို ရွေးကောက်ပွဲတွင်း၊ထုဘာရာထျင် ဂ၂-ယောက်မဲပေးရာ-ဟစ်တထာ၏

နာဖိုအာဇွဲက ဓ ၅-သန်းကျော်ရ၍၊ရုပ်ကားထုံဝါဒ ကွန်ဖြူး နစ်ဂိုဏ်းက ဓဓပေါင်း တဆန်း ထေးထိန်းကျော် ရလေ ဆည်းဟစ်တလောကို ငွေပေးပြီး၊ မျိုထိုက်မည်ဟု ကြိုး စေါ်းသော်ဟုဂင်းဘတ်'ဏီအာဇွဲမှာ ဓဓပေါင်း ၂-သန်း ၇-ထိန်းသာရ၍၊နေ့ရှင်နယ်ထစ် ပါတီခေါ် အာမျိုးသား အာဇွဲ ကြိုးမှာ-မြုတ်၍ သွားဆည့်အာခြေသို့ရောက်ရဏီ။ ထိုရယ် ထစ်အာဇွဲကမူကား-ဓ ၅-ထိန်းထောက်လျှော့၍ သွားလေ ဆည်။

၁၉၃၁-ရ နှစ်တွင်။ အာဆုဝ်လက်ဓ ဦးရေကလည်း တိုး၍သာပြန်။မတ်ဒဂိါးများကလည်း တနှံတိုးလျှော့၍သွား သဖြင့်၊ဘဏ်များမှာက်၍သွားသောအခါ၊ တတိုင်းပြည်ထုံး အတိုးကျရောက်၍နေဏီ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ အားကိုးခံ မည့်အာဇွဲ ကိုရှာရာ။ဟစ်တဆာဏီ နာဖိုဂိုဏ်းကို အားကိုး ယျင်း၊တိုင်းပြည်ချမ်းသာမည်ဟု ယူဆကြသည့် အာတိုင်း ဝိုင်းဝန်း၍ အားပေးကြလေးတော့သည်။

(၂) အာဏာလုပွဲ။

၁၉၃၀-ရ နှစ်၊ ရွေးကောက်ပွဲ ပြီး သည့် နောက် ဟစ်တလာမှာ ထူထိ များပြီးသျင်၊ တိုင်းသူပြည်သားတို့ ဏီယုံကြည်ကိုးစားခြင်းကို ခံစားပြုထေသည်၊ အထူးသဖြင့် သူငယ်ကြီးများကငွေပေးခါအာဏာကိုဂိုအောင်လုပ်၍ပေးနေသ ဖြင့်၊နာဖိုဂိုဏ်းမှာ အားအင်ကြီးမား၍ သာတော့ထေသည်၊

ထိုအတောအတွင်း အာဏာရအဖွဲ့များမှာ ကစဉ့်ကဲဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၃၂–ခုနှစ်တွင်၊ သမတ 'ဟင်ဒင်းဘတ်' နှင့် ဟစ်တလာတို့လွှဲ၍၊ ချာမကီပြည်တွင် နာမည်ကျော်ကြားဆုံးသော သူများမှာ၊ ဒေါက်တာ 'ဗဂျူးနင်း'၊ 'ဖွန်ပေးပင်း' 'ဖွန်စလိုးဂျား' ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့မှာ ချာမကီပြည်တွင် နှန်းချင်းဝန် ချန်ဆယ်ထာရာထူးကို အဆက်ဆက်ကျယူခဲ့၊ ချာမကီပြည်ကို အုပ်ချုပ်လျက်နေကြလေသည်။

ဒေါက်တာ 'ဗဂျူးနင်း'မှာ၊ ချာမကီပြည်ကို တိုးတက်ကြွယ်ဝသာယာအောင် ၂၀–နှစ်အတွင်း ကောင်းမွန်စွာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင်၊ တိုင်းသူပြည်သား များကို ၎င်းအား ကောင်းစွာမဆိုကြ၊ ၎င်းကလည်း တိုင်းသူပြည်သား များနှင့်နီးစပ်ချင် မကြိုးစားဘဲ၊ ပိုမို ဝေးကွာအုပ်ချုပ်သွားခဲ့သည်။

သို့ရာတွင်၊ ချာမကီပြည်ဘုင်းဂို သူဌေးကြီးများဖြင့်ဖြစ်ပြီး၊ ယုဝကိုင်ချမစားဘဲ၊ အာဏာထားသူ၊ ဆင်းရဲသားများကိုဝေငှ၍ပေးရမည်ဟူသော ဥပဒေထုတ်လိုက်သဖြင့်၊ သူဌေးများက မခံချင်ဖြစ်ပြီး၊ ဒေါက်တာ 'ဗဂျူးနင်း'အား ရာထူးမှဖြုတ်၍ချင်ကြ၏။ သမတ 'ဖွန်ဟင်ဒင်းဘတ်'ကို တောင်းဆိုကြ၏။ သမတကြီးကိုယ်တိုင်ကလည်း၊ ဖြိုဝိုင်ဘုင်သူဌေးကြီးဖြစ်ချင်း၊ 'ဗဂျူးနင်း' ကိုရာထူးမှဖွဲ့ဆွဲထွက်စေလိုသည်။ ဒေါက်တာ 'ဗဂျူးနင်း'မှာ၊ စဆန္ဒကောင်းနှင့် ဆင်းရဲသားများ၏ ကောင်းစားရေးကို ထုပ်သည်မှန်

ထူကွန့် ဂျီကဲ့သို့ရာထူးမှန်တိတ်ထွက်စေသဖြင့်၊ စိတ်ပျက်ပြီးလျှင် ကျောမကော်ပြည်တွင် မနေတော့ဘဲ၊ အင်္ဂလန်ပြည် ဆောက်စဖို့ဒ်ထဏ္ဍာသိုလ်ကျောင်းတွင်၊ ပါမောက္ခအဖြစ်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်လျက်ရှိထေသည်၊

'ဗွန်ပေးပင်း'ဌာ၊ ရှေးအခါက မြင်းတင်ထွင်ငင်ဇိုလ်ကြီး ထဦးဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝသောမိန်းမတော်ယောက်နှင့် ထက်ထပ် လိုက်သောကြောင့်၊ ငွေညီးဂုဏ်, ရာထူးဂုဏ်နှင့် နန်းရင်းဝန်ရာထူးကို ရခဲ့သူဖြစ်ထေသည်၊ ပရိယာယ်နှင့်တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရသဖြင့်၊ ဂင်းလိုသမျှကို ပြီး:မြောက်စေရန်အလို.ဌါ၊ ထမင်းစားဘိတ်ပြီးလျှင်၊ ထမင်းစားခင်း ဆွယ်တရား:ဟာခါ ခိုင်းထေ.ဂိုသဖြင့်၊ 'ဗွန်ပေးပင်း'အား ထမင်းစားနန်းရင်းဝန် ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြ၏၊ 'ဗွန်ပေးပင်း'ဌာ ထွန်စွမ်းမေ.တတ်သူဖြင်ရာ၊ အင်မေရိကံပြည်ထွင်၊ ကျားမန် သံအမတ်အဖြင်ဖြင့်နေစဉ်၊ ဂင်းဇော်ယွီ.ဌက်သော စာပေးစာယူဖိုင်တွဲကို၊ စာပွဲပေါ်ထွင် မေ.၍ထား:ခဲ့သဖြင့်၊ ကန္တာစစ်ကြီးအထွင်း၊ 'ဗွန်ပေးပင်း'နှင့် ကျားမန်အစိုးရတို့ လျှို.ဌက်စွာ ပြောဆိုသမျှကို တလုံးမကျန် အင်မေရိကံ အစိုးရတို့ ဆိ၍သွား:ကြထေသည်၊ ဆိုးဖြစ်သဖြင့်၊ ကျားပေါ်ပြည်နှင့်အင်မေရိကံပြည်အောက်ပိုင်း၊ ပေါ်ဆီးကိုးပြည်တို့ ပေါဒီတိစးချုပ်-ချုပ်ဆိုရန်စီစဉ်ထောင်းခါ၊ အင်မေရိကံအစိုးရတို့က ဂင်းတို့ပြည်တွင် ထာရောက်ပြီးလျှင်၊ ဗျက်ထိုဗျက်ဆီး ထုပ်သည်ဟု ဆိုခါ၊ အင်မေရိကံပြည်ဌ 'ဗွန်ပေးပင်း' ကို နှင်ထုတ်လိုက်လေသည်၊

'ဗွန်စလိုးရှား'မှာ စင်ဗိုဇ်တဉီးဖြစ်၍၊ ပရိယာယ် သမားများအဖြစ်ဖြင့်၊ ကျာမန်အစိုးရတို့က၊ ကျာမကိုဖြည်ဖျက်ဖြည်ထွင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့စေသတဲ့ ဂိုဇ်၏။ ဤတန်းလုပ်သည်ထက်၊ အတွင်းမှကြိုးကိုင်ပြီးလျှင်၊ ထုပ်ထေ့ဂိုဇ်ဆောကြောင့်၊ ကျာမကိုဖြည်တွင် ထင်ရှားဆင့်ဆောက်မထင်ရှားချေ။

ဤလူများအထဲတွင်၊ ဟစ်တလာသည် ဝင်ရောက်ခါနှန်းရင်းဝန်ဖျက်ရာထူးကို လုယူထိုဖျက်။ သို့ရာတွင်ဂင်းဖျက်နောက်လိုက်အင်အားကထည်းမဖြည့်စုံ၊ ဂင်းကိုထည်းမည်သူကမျှအာထိအခဂတ် မပြုဆေးရကား၊ ဟစ်တလာခဂာ မခံချိမခံသာဖြစ်၍နေဖျက်၊ ထိုကြောင့် အာကြီကောင်းတခုက် ဆိုသည့်အထိုင်း။ အချိန်ကောင်းကိုဆာလျှင် စောင့်၍နေဖျက်။

(၃) သမတရွေးပွဲ။

သမတ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး 'ဟင်ဒင်ဘတ်' သည်။ ၇—နှစ်သက်တန်းဖြည့်သဖြင့်။ သမတဆစ် တယောက်ကို ရွေးချယ်ရမည်ဖြစ်ရာ၊ ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင်သမတမင်း ဟင်ဒင်ဘတ်ဝါ၊ဝေါင်း ၅—ယောက်အရွေးခံရန် အမည်သွင်းခဲ့ထား၏။ ဂင်းတို့အနက်၊ ဟစ်တလာထည်း တယောက်အပါအဝင် ဖြစ်ဖျက်။

ဟစ်တလာသည်၊ သမတ ရွေးကောက် ပွဲတွင် ဝင်ရောက်အာရွေးခံလိုခကား၊ ကျာမကိုဖြည်ဂို ကုန်သည်ကြီးများ၊သူဌေးကြီးများ၊လုင်ငန်းရှင်ကြီးများကို၊ ဒူဆဲထ်ဒေါ်ဇ

ရွှေ၊ ပတ်ဟိုဘယ်တွင်၊ ဂင်းတို့အား—နာဇီဝါဒ တနာဂိုခန့် ဟောပြောပါခဲ့စေဟုခွင့်တောင်းဂျီ၊ထိုနောက်-ချိန်းဆိုသော နေ့တွင် တနာဂိုမဟုတ်ဘဲ ၂ နာရီနှင့် ၃၅-မိနစ်တိုင်တိုင် ဟောပြောခဲ့၊သူ့ဌေးကြီးများခဲ့ ဟစ်တလာ၏ ပြောပုံနှင့် တကွ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုနှစ်သက်သဘောကျကြ ဆဖြင့်။ဂင်း၏အဆွဲကို အားပေးမည်ဟုထာဝန်ပေးလိုက်ကြ သေသည်၊ထိုနေ့ဧစ္ဆ ဟစ်တလာ၏ နာဇီအဆွဲကို သူဌေး ကြီးများက အသိအဝှက်ပြုလိုက်ပြီဖြစ်ရကား။ ဟစ်တလာ ခြာ ငွေရေးငွေကြေးရေးအတွက်၊ တစုံတရာ နောက်ဆုံး မ တင်းဘဲ၊ထိထိုးရောက်ရောက်လုပ်နိုင်လေသည်၊ ထိုတရား ပွဲတွင် သူဌေးကြီးများကသဘောကျကြသဖြင့်၊ ဂင်းတို့၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သော သိမကိုကုန်သည်၊ သူဌေးကြီး 'သိုက်ဆင်'ဆိုသူက၊ဟစ်တလာအား— ဂျာမဏီ တို့ကို ကယ်တင်နိုင်မည့် လူပွမ်းကောင်းဟူ၍ အောဟစ်ပြီးယျင် တပည့်ရင်းအဖြစ်ဖြင့်ဂင်း၊ ပစ္စည်းဘကာ အဖြစ်ဖြင့်ဂင်း။ ခံထေသည်။

ဤကဲ့သို့ သူဌေးကြီးများ၏ အထောက် အပံ့နှင့်—အာဏာ အာညိပေးမည်ဟူသော ဂတိကိုရပြီးနောက်၊ များမကြာမီ သမတရွေးကောက်ပွဲအတွက် အာဏာသွင်းရာတွင်၊ ဟစ် ထလာထည်း တဦးအဝါအဝင်ဖြစ်ရကား။ ဘာမျှ မဟုတ် သော ကြေးတြီးယားဖြည်သားတစ်ဆုပ်ကသေး၊ ဤကဲ့ သို့မန္တိုင်းယျဉ်အစ်းသော စစ်ဗိုဇ်ချုပ်ကြီး သမက ပွဲနှိပ် ဒင်းဘတ်ကို၊ ယျဉ်ပြိုင်၍အရွေးခံသည်ဟုဆိုခါ၊ ဟင်ဒင်း

ဘဘ' ကိုယ်ဘိုင်-ရင်းခြင် သမာဘကြီးကြည်ညို သူများကို က အထူးကဲ့ရဲ့-အခြစ်ဆိုကြလေသည်၊ အမျိုးကဆည်း ' အဓဲရိုးနှယ်-ဟင်းအိုးဓ အားမနာ၊' ဟု-ဆိုကြ၏၊ ကျန် ၃-ဦးသာ သူတို့ရှာ၊ အဆင့်အတန်း-ဟစ်ထားထက် ဖြင့်ကြသဖြင့်၊ ဤမျှးထာက်-အခြစ်မဆိုကြ၊

ထို အတောအထွင်း၊ ဟစ်တသာ ဆာဘို့ အရေး ကြီး သောအချက်တရှာ၊ ဟစ်တလာသည်၊ ကျာမဏီ လူမျိုး မဟုတ်ဘဲ သြစတြီးယားလူမျိုး ဖြစ်သဖြင့်၊ သမာတ အ ရွေးမခံနိုင်ဟူ၍၊ ဟစ်တလာ၏ အလွှာကိုပယ်ချန် စိစဉ် ထုကြ်ရသည်ဟူ-ဆိုရုံ၏၊ သို့ဖြစ်ရကား. ပီပီ၏ အဘွာ ကိုမပယ်နိုင်ရန် အလို.ငှါ-ပီပီသည် ကျာမဏီလူမျိုး အဦး ဖြစ်ကြောင်းဖြန် လိုးလသည်၊ ၍ကဲ့သို့ ဆက်းဆင်ကြရန် ခွာ။ ကျာမဏီဥဩဝါတွင် အစိုးရ အထိအခုတ် ပြုးဆာက် သော ရာထူး တရုရကို ထမ်းဆောင်ဘူးသည် ဟူးဆာ အာချက်ပင် ဖြစ်းဆသည်၊ ၍ကဲ့သို့ ရာထူးဘရတွင် အ မှုထမ်းခဲ့ဘူးသည် ဟူးဆာ-အာရည်အချင်းပြည့်ဝုံရန် အ လို.ငှါ ဟစ်တလာသည်၊ ကျာမဏီဥဩဝါသည်-ဘုရန်းဆွ ပြည် နယ်အစိုးရ၏ နိုင်ငံခြားရုံးတွင်-နိုင်ငံရေးဆက်သွယ်ဆက် ရာကိုအဖြစ်ပြုင် ခန့်ထားခြင်းခရ၊ဆောင်သွယ်ဆောင်ခဲ့သဖြင့် ထိုရာထူးကို ရရှိးသသည်၊ ဘုရန်းဆွ်ပြည်နယ် အစိုးရ မှာ၊ နာဇီဂိုဏ်းဝင်များး ဖြစ်ရကား၊ သမာဘရှ ကောက် ပွဲ ဝင်ရွေးရန်အလို.ငှါ ဒဒီဆား ၍ကဲ့သို့းသာ ရာထူးကို အစိုးရအာဇ်ရ.က ပေးဆာ်ရန် မျှားစွာမခဲသည်းချ၊

ဤကျောထူးတွင် ခန့်ထားခြင်း ခံရပြီးနောက်၊ ထျောက်ပွာများကို စစ်ဆေးသော အခါ။ ဟစ်တထာသည် နိုင်ငံခြားသားမဟုတ်၊ နိုင်ငံခြားသားများအား ခန့်ထားခြင်း မပြုရသော—ကျထူးတွင် ထပ်းဆောင်ခဲ့ဘူးသဖြင့်၊ ၎င်းဖြို ထျောက်ပွာကို မပါယ်နိုင်ဘဲ ထက်ခံ ရလေသည်၊ ထို ကြောင့် ရွှေးကောက် ပွဲထွင်—ဟစ်တထာထည်း သမတ ဆောင်းထဉီးအဖြစ်ဖြင့် အရွှေးခံလေသည်။

ဂျာမကိုပြည်-ကစင်္ကာရဲ ဖြစ်သည်မှစ၍၊ တိုင်းငြည်ကို တည်တန့်အောင် စောင့်ရှောက်လာခဲ့သူမှာ—ဖိုလ်ချုပ်ကြီး 'ဟင်ဒင်ဘတ်' ဖြစ်သည့်သာမက၊ ဂျာမကိုငြည်၏ သူပုန်းကောင်း တွေးဖူးမှင်ကြီး ဟူ၍လည်း—တငြည်လုံးက အထိအခုတ် ပြုခြင်းခံရသောကြောင့် ၎င်း၊ 'ဟင်ဒင်းဘတ်'ကို-ယျဉ်ပြိုင်ရန် ထွန်စွာခဲ့သည်းလေသည်၊ ထိုမှတဝါး၊ သမတကြီးမှာ ထိုအချိန်အခါတွင်၊ အသက် ၈၃—နှစ် ရှိ၍ နေပြီဖြစ်၍၊ ပီဘ သဘွယ်လည်း ဖြစ်၊ လက်ရှိ သမတတည်းဟူသော ဂုဏ်သည်းရှိရကား၊ ရွှေးကောက် ပွဲလုပ်သောအခါ 'ဟင်ဒင်းဘတ်'က မဲပေါင်း ၁၈-သန်း ရ၍၊ 'ဟစ်တထာ'က ၁၃—သန်းရထေသည်၊ ဟစ်တထာ မှာ—ဒုတိယရ၍။ ကျန် လူများနှင့်မူကား အရြတ်အသတ် မဲခြင်းကွာ၍နေတော့၏။

ဤကဲ့သို့ သမတကြီးမှာ မဲ ၁၈—သန်းရသော်ထည်း သမတထုတ်နိုင်ထောက်အောင်-မဲ ၎ထုံလောက်သေးရကား ထဖန် ရွေးကောက်ပွဲ အသစ် ကျင်းပ ရြန်ထေသည်။

ဟစ်တလာဝါဒီဆန္ဒမဲ ၅၁ ၁၃—ဆန်းကျော်ဖြစ်သော်ထည်း ရွေးကောက်ပွဲတွင် သမတကြီးထောက် မရသည်သာမက သမတကြီးထည်း လုံးလောက်အောင် မဲ ရသောကြောင့်၊ သမတမင်းအာဖြစ်ဖြင့် တိုင်းပြည်ကအဆိအခဝတ်ပြုခြင်းကို ခံရထေသည်၊ ဟစ်တထာမှာ သမတအဖြစ်ဖြင့် အရွေး မခံရသော်လည်း၊ 'ဟင်ဒင်းဘတ်' ကဲ့သို့ မပြောင်အဝ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် ပြောင်၍အရွေးခံရ၊ တွင်၊ ဒါမျှ မဲရနိုင်သည် ကိုထောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ တိုင်းပြည်က မည်မျှ အားကိုး အားထားပြုသည်ကို ထိနိုင်ထေသည်။

(၄) နန်းရင်းဝန်ရာထူး။

ဟစ်တလာသည် သမဘ အရွေးခံရာတွင်၊ အားရေးနိမ့်၍ သွားသော်သည်း၊ 'ဒူးလောက်တင်၌-ရင်ထောက်ကျသည်' ဟူသော စကားကဲ့သို့၊ သမထ မဖြစ်စေကာမူ၊ နန်းရင်းဝန်-ရာထူးကိုမူကား ရလိမ့်မည်ဟု ထထစ်ချယုံကြည်ခဲ့၏၊ ဒါကဲ့သို့ယူဆခြင်း၌၊ ၎င်း၏အဆို၌ ဒေသတ် ၁၀၇—လောက်ရှိ၍နေသဖြင့်၊ နေ့ရှင်နယ်လစ်(စ်)နှင့် အ ခြား အဆို့များ ပူးပေါင်းသွင်း၊ ထိုကဲ့သို့ဆော ညွှန်းပါင်း အဆို့ဖြစ်ခေါင်းဆောင်ဒ ဖြစ်ဖြင့် နန်းရင်းဝန်ရာထူး ရထိမ့် မည်ဟု ခြေတင်ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ သို့ရာတွင်'ဟင်ဒင်း ဘတ်'၌၊ ၎င်းနှင့်ပြိုင်၍အရွေးခံသူဖြစ်ရကား၊ဟစ်တလာ အာ ပေါ် တွင်—မျက်မှန်း ကြိုး ခါ၊ နန်းရင်းဝန် ရာထူးကို

ဟစ်တလာအား မဲပး၊ အစိုးရအဖွဲ့ကိုထည်း ၎င်းအား မဖွဲ့စေဘဲထား၏။ ထိုမျှမက၊ ဟစ်တလာနှင့် အပြိုင်ဖြစ်သော 'ဗရွန်းနှင်း'က၊ ဟစ်တလာကို နှိမ်ရန် အထိုင်ဂျ။ ဟစ်တလာ၏ အာဏာသိမ်း ရှာဖွေတပ်ကို-မတရား အာဆင်းဟု ကျေညာရန် အကြီဂျာဏ်ပေးဆဖြင့်၊ သမတကြီး ကထည်း၊ ဟစ်တလာ၏ Storm Troop 'ရှာပြာထမ်' ကို တခါတည်းဖိနှိမ်လိုက်ဆေသည်။

ထိုအတောအတွင်း 'ဗရွန်းနှင်း' ရှာ၊ မြေဝိုင်ရှင်ကြီးများ ၏ဝိုင်-မြေသွတ်များကို အလုပ်လုပ်၍ မစားသျင်။ ဆင်းရဲသားများအား၊ ဝေဂျ၍ပေးရန် ဥပဒေစီမံလိုက်ရကား၊ ၎င်းလည်း-ရာထူးဌာနတ်ထွက်၍သွားရဆေသည်။ နှိန်းရင်းဝန်'ဗရွန်းနှင်း'မှာ်းဆာအခ၊ ၎င်းနေရာတွင် ဟစ်တလာသည်၊ ပိုဒိအား၁နှံ့သားရန် အထူးလုံးဝမ်းအား၊ ထုတ်၏ ဘို့ရာတွင်၊ သမတကြီး'ဟင်ဒင်းဘတ်'က ဟစ်တလာနှင့်မတန်ဟု ယူဆခ၊ မပေးဘဲနေလေသည်။ သမတက ခန့်၍ထားသော 'ဖွန်ပေးပင်း' တွင်။ နောက်လိုက်အင်အား အပြည့်အစုံ မဂိရကား၊ အယုံအကြည်မဂိအဆိုတင်သွင်းခ၊ ဖြုတ်၍ ချမည်ဟု-စီမံဆောအခ၊ 'ဖွန်ပေးပင်း' သည်၊ သွတ်ထောက်ကြီးကို ဖျက်ဆိမ်းပြီးသျင်၊ ရွှေးကောက်ပွဲအသစ်ကို တဖန်ကျင်းပစေလေသည်။

၁၉၃၂-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်ထ ၃၁-ရက်နေ့သွင် ကျင်းပသော ရွှေးကောက်ပွဲ၌၊ ဟစ်တလာ၏ နာဇီ ဂိုဏ်းကမဲ၁ပါင်း ၁၄-သန်းနှင့် အများတ် ၂၃၀-အရွှေးဝံရသော

ကြောင့်၊ ထင်ရှားကောက်ပွဲထက်အမတ်ဦးရေ ၁၂၃-ထောက်ပို၍ များထေသည်၊ သို့ရာတွင်၊ ဗျာမတီကြည်တွင်း၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ ၅၀—ခန့်ဂိုဏ်ဖြင့်၊ မည်သည့်အဖွဲ့မျှ အဝိုးရအဖွဲ့-ဖွဲ့နိုင်ရန် အမတ်နှိုးရေ လုံလောက်စွာ မရနိုင်ချေ၊ ဟစ်တလာဂျီနဲဒီကိုက်မှာ အမတ်ဦးရေ ၂၃၀-ခွာ၊ ၃၇—ရာခိုင်နှုံးသားထျင် ရသော်လည်း၊ မည်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့မှ ဤမျှထောက် အများစုအားမရှိချေ၊ အာမတ်အင်အား ပြည့်စုံသော်လည်း၊ အခြား အဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းခဲသောထျင်၊ ရာထူး ထက်ခံနိုင်မည် ဖြစ်ရာ၊ ဤကဲ့သို့ လွှနိုပေါင်း လုပ်ပြိုးလျင် ဟစ်တာထာက အဝိုးရနဖွဲ့ ဆည်ကို 'ဟင်ခင်းဘတ်'က ဆတောမတူချေ၊ ၎င်းအား နှန်းရင်းဝန်ရာထူးကိုလည်းမပေး၊ ထက်ထောက်နှန်းရင်းဝန် (Vice Chancellor)ရာထူးကိုသာပေးဂျီ၊ဟစ်တထာမယူချေ၊ သို့ဖြစ်ရကား၊ ရှေးကောက်ပွဲ အာဆစ်ကို ပြန်လည် ကျင်းပရပြန်လေဆည်။

ရှေးကောက်ပွဲကျင်းပရသည့်အခါထွင်၊ ဟစ်တလာဂျီ ရှပ်ပြာတပ်များကို အဝိုးရက ဘိန့်ပ်၍ထားဂျီ၊ဒေါက်တာ 'ဂိုဘဲလ်'ဂျီ နာဇီဝါဒဖြန့်ဖြူးသော 'အင်းဂရင်ဖ်'ဆတင်း စာကိုထည်း ပိတ်၍ထားဂျီ၊ နာဇီခေါင်းဆောင်တဦး ဖြစ်သော်'ဂဂိုဂါစထရပ်ဆာ'သည်၊ အဝိုးရပယောဂ ငင်၍ ရာထူးယူထိုသဖြင့်၊ နာဇီအဖွဲ့ကြီးကို ဗျက်ထိုဗျက်ဆီးထုပ်ခါးအတွင်းမီးဂို့၍နေဂျီ၊ နောက်လိုက်များကလည်း၊ ယခင် ရှေးကောက်တွင် ဤမျှအင်အားကောင်းပါလျက်၊ အဝိုးရ

အာဖွဲ့ဇစ်စည်းချုပ် အဆွင့်ပရဏသောကြောင့်၊ အင်အားပျက်၍ နေသဖြင့်၊ နိုဝင်ဘာဆ ၆–ရက်နေ့ ရွှေးကောက်ပွဲထွင် ရွေးကကဲ့သို့မလုံးပန်းကြရွေ့၊အာဖွဲ့တွင်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ တရပြိုးတစ် လုပ်၍နေရသဖြင့် ကြွေးတင်၍နေရကား၊ ငွေလိုသဖြင့်လောက်မသုံးနိုင်တဲ့ဂိုလ်သည်၊ ထိုကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲပြိုး၍ မဲရေလိုက်သောအခါ၊ ယခင်ရွေးကောက်ပွဲ အာမတ်ဦးရေ ၂၃၀–ရသော်လည်း၊ ယခုရွေးကောက်ပွဲတွင် ၁၉၆–ယောက်သာရသဖြင့်၊ ၃၄–ယောက်လျော့ ၍သွား၏။ယခင်ရွေးကောက်ပွဲက နာဇီအဆွဲကိုအားပေးသူ ၁၄-ဆဲနိုး အနက် ၁၂–ဆဲနိုးသာ ဂိုသည်ကို တွေ့ရသည်၊

ရွေးကောက်ပွဲပြိုးဆည်ဦးနေ့၊ ၁၀–ရက်ခန့်ကြာသော အခါ၊'ဗွန်ပေးပင်း'သည်၊အစိုးရအာဖွဲ့ကို အုပ်ချုပ်ခြင်းဌါ မစွမ်းဆဖြင့်၊ ရာထူးမှနုတ်ထွက်လိုက်၏။'ဗွဲန်ပေးပင်း'ထွက်၍သွားသောအခါ။ သမတ'ဗွန်အင်းဒင်းဘတ်'က ဟစ်တလာအား—ခန့်ထားခြင်းမပြုဘဲ။ 'ဂျလိုးဂျား' Schleicher ဆိုသူနန်းရင်းဝန်ဟောင်းအား၊ အစိုးရအာဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းစေခြင်း၏။ သို့ရာထွင် 'ဂျလိုးဂျား'ဌာ၊ ဒေါက်ဘာ'ဗဂျန်းနင်း' နည်းတူ၊ ထယ်ဖြေမျှားနှင့်ပါတ်သက်၍ ဥပဒေထုတ်ချန် စီစဉ်ခြင်းသဖြင့်၊ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခိုင်းရခြင်း၏၊

ဤကဲ့သို့ တယောက်ဆင်း·တယောက်တက် ဖြစ်၍နေသဖြင့်၊'ဟင်ဒင်းဘတ်'ဌာ—အကြတ်ရိုက်၍နေစဉ်၊'ဗွန်ပေးပင်း'သည်၊ ဟစ်ထလာနှင့် ပူးပေါင်းပြိုးထွင် အစိုးရအာဖွဲ့

ကို ဇွဲစည်းရုန် ကိုင်ပင်သင်ဖြင့်၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောထူညီ ကြေငြာသည်၊ 'ဗုန်ပေးပင်း'၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဟစ်တလာ အား-နှန်းရင်းဝန်ရာထူးကိုပေးပြီးသျှင်၊ ရင်း၏ တပည့်ရင်း ဂိုအားရင်း'အား၊ ဒေသကြောင်းဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး ကို ပေးရန်၊ 'ဖခင်'ဆိုသူ အာခြားတပည့်အား-ဗြည်တွင်းရေးဝန်ကြီးချုပ် ရာထူးပေးရန်၊ ကျန်ဝန်ကြီးချုပ် များကို 'ဗုန်ပေးပင်း'သဘောအတိုင်းခန့်ထားရန်၊ ထို့ထက်ပါး အစိုး ရအဖွဲ့ကို ဟစ်တလာက တရုံတရာမပြုခြင်းဘဲ နေရမည် သာမက၊ သမဘာမင်း'ဟင်ခင်းဘတ်'နှင့် ထိုင်ပင်ဆွေးနွေး ရန်ဂိုဒေသအခါ၊ 'ဗုန်ပေးပင်း'ပါခဲ့သာဖျင် သွားပါမည်ဟူ၍ သဘောထူညီခဲ့ကား၊ 'ဗုန်ပေးပင်း'ခဲ့ ဟစ်တလာကို ထိထိရောက်ရောက်ချုပ်ချယ်နိုင်ပြီဟူ၍အယူဂိုးထသည်၊ လေကြောင်း ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်ဟူ၍ 'ဂိုအားရင်း' အား ရာထူးပေးထားသော်လည်း၊ ထေတစ်မဂိုဆဖြင့်'ဂိုအားရင်း' ခဲ့-လခစားနေရသည်ခဲ့တပါး-ဘာမျှမထုပ်နိုင်ဟု 'ဗုန်ပေး ပင်း'ကယူဆ၏၊ 'ဖခင်'အား-ဗြည်တွင်းရေးဌာနပေး၍ထား သော်လည်း၊ ပြည်တွင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဗြည်နယ်အစိုး ရများက တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်၍နေခြင်းကြောင့်၊ 'ဖခင်'အာ ဘိုခွင်လည်း ဝန်ကြီးချုပ်ထခဏိုယူ၍နေသည်ခဲ့တပါး ဘာ မျှမလုပ်နိုင်ဟု 'ဗုန်ပေးပင်း'သည် ရိုးဆားစွာ ယုံကြည်၏။

ဆိုဖြစ်ရကား- ဟစ်တလာကို၊ မဆုပူအောင် ချုပ် တည်းမြဲသားနိုင်ပြီဖြစ်ရကား၊ ရင်းအား-နှန်းရင်းဝန် ခန့်

ထားရှိ 'ဗွန်ပေးပင်း'က၊ ၎င်းဏီဆရာရင်းဖြစ်သူ သဓတာ
ကြီးဆား-ဖြောသောဆေးခါး သဓတကြီး'ဗွန်ဟင်းခင်းဘတ်'
က ရုဆင်ကြိမ်ထွင် တရုံတရာ ငြင်းပါယ်ခြင်းမပြုဘဲ၊ သ
ဘောတူညီလိုက်ထေသည်၊ ထိုရာတွင် ရာထူးရပြီးခြ ၆
ထပတိုင်ဒိုးဟင်တာသဘည် ၎င်းဆား-ချိုနှောင်ထားသည့်
ကြိုးများနှင့် အခြားဆနှောင်အဖဲ့များကို တခါတည်း ဖြ
ထိုက်ထေသည်၊

(၁) အာကာသလက်ရှိဟန်တလာ။

'ဗွန်ပေးပင်း'နှင့်တကွ၊'ဗွန်ဟင်ဒင်းဘတ်'တို့က၊ ဟစ်ထထာကို ထရက်ဆွဲသိုဆျိုးနှောင်၍ထား၍ဘူး။ ၎င်းဒုတထက်မ အမဟုတ်နိုင်ဟု ယုံကြည်ကြဖို့၊ဆိုရာတွင် ၎င်းတို့ဒုတ ဟစ်ထထာ မည်မျှစွမ်းသည်ကိုမရိုင်ပိကြခဲ့၊ မရိုင်ပိကြခြင်း ဒုတထည်း။ ၎င်းတို့ဆိုးဆေးပြစ်မဟုတ်၊ ဂုဏ်လူရိုးကြီးများဖြစ် ဆဖြင့်၊ကာထဉာဏ်ကို အမျိုးမျိုးသုံးစွဲတတ်သည့် ဟစ်တာလောသည် ဤမျှ'ခြေ'ဂိုသည်ကို မဖြင်ကြခြင်းပင် ဖြစ်ထေသည်။

'ဂိုအားရင်း'ဆိုအဆေါတွင်'ဗွန်ပေးပင်း'ဂိုခြ၊၎င်းဆိုလက် အောက်တွင်'ဗွန်ပေးပင်း'ဆိုတပည့်'ဗွန်ဘစ်စမေတ်'ဂိုသဖြင့် ထုစိပ်း နှစ်ယောက် အကြားထွင် ခြေနှင့် ထက်ဂိုက်၍ချိုးထားသကဲ့သို့ဖြစ်ဆို၊ထိုအဆောအထွင်း၊ပရပ်ရားပြည်ဆိုင်ရာ၊ ပြည်ထွင်းရေးဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး ထစ်လပ်သောအခါ၊ ထိုရာထူးကိုပါ တဲ့ဘက်၍၊ 'ဂိုအားရင်း' က မဆိုမသာ လက်ခံထိုက်ဆို၊'ဗွန်ပေးပင်း'အာဒုံ၊ဂိုသောသူများက'ဂိုအားရင်း'ဆည် ဘာမျှထုတ်နိုင်မည်မဟုတ်ဟုယူဆဆို၊သို့ရာတွင် 'ဂိုအားရင်း'ဆည် ပရပ်ရားပြည်နယ်ဂို၊ပုလိပ်အဖဲ့ထွင်းသို့

နာဇီဂိုဏ်းဝင်များ ကိုသွင်းပြုလျှင်၊ အမှုထမ်းစေခိုးကြံသို့ ထစေထစေနှင့်စိမ်ခဲ့ ရာလက်ဆေးဝါဖော်သားများသာမဟုတ် ပုဆိုင်အဆောက်အိုကြီး(၃၂)ယောက်အနက် (၂၂)ထောက်ခံ နာဇီဂိုဏ်းဝင်များ ဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ဖြင်ရ လေသည်၊ ရင်းမြှုပ်နောက်လိုက်အဆောဂိုအင်အား များ၍လာသောအခါ၊ ရင်းဆောဂိုများအား— ၆-လုံးပြူးများနှင့် အဝိုးရဒုန်သူဟု သမ္မာကိုဒိန်းနင်းချန်အပိန်ထုတ်ဝေလိုက်၏၊ ကြိုကဲ့သို့ဒိန်းနင်း သောသူများအနက်၊ နာဇီဂိုဏ်းဝင်များနှင့် ဟစ်တလာ၏ ဂုဏ်ပြောထင်နှင့် ကိုယ်ရုံထောက်တပ်သား များကိုရောင်ကျည် ရမည်ဟု၍ အင်နှေပေးထားရကား။ နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းမထူသူများ ကဲ့ ဖိနှိပ်ချုန် စေခိုင်းခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်၊

ကြိုကဲ့သို့'ဂိုအားရင်းက၊ပုလိပ်များကို သဘောအတိုင်း နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းမထူသူများကဲ့ ဖိနှိပ်ရမည်ဟုဆေနတ်ပေး၍ ထားခြင်းမှာ၊ အသုံးပြုရန်ဖြစ်၍၊ အသုံးပြုသူများကို အပြစ်ပေးမည်မဟုတ်၊သေနတ်းပး၍ ထားလျက်၊ အသုံးမပြုသူများကိုသာလျှင် အရေးယူမည်ဟုဆို၍ထားရကား၊ ပခုဝ်ဘားဖြည်တွင် မည်မျှပုလိပ်များရှိမ်းကားမည်ကိုစဉ်းစား၍ ကြည့်က၊ထင်ထင်ရှားရှားဖြင်နိုင်ပေထိပ်မည်၊

ကြိုကဲသို့သော အပိန်ထုတ်ပြီးနောက်၊ အဝိုပုထိုင်အဖွဲ့ ဟုဆောအမည်ဖြင့်၊နာဇီဂိုဏ်းဝင် ရှစ်ဖြာနှင့် ကိုယ်ရုံထဝ်သား များကိုထက်စီးများပေးပြီးလျှင်-အာရဝ်သား ပုဆိုင်အာနေမျိုးနှင့် ပုလိပ် အာတာနှင့် တကွ၊ ဆေနတ်များကိုဖင်ထုတ်၍ ပေးဖြန်ထေသည်၊

'ဂိုအားရင်း'ကတာဘက်တွင်ပုဒ်ပိတ်ခြားနားကို နာဇီအာဖြစ် ပြောင်းလဲနေသည့်အချိန်၌၊ ဖြည့်တွင်းဒေးဝန်ကြီးချုပ်'ဖခုစ်' က နယ်အာရာဂိ များကို အပိုးရနှင့်ပူးပေါင်းလျှ လုပ်ရမည် ဟူသောအပိန်ကိုထုတ်သိုက်ဖို့။ ထိုနောက်—နာဇီနိုင်ငံရေး အဖွဲ့ကိုမသိထားသောနယ်အာရာဂိများကို အလုပ်ဖြုတ်ပြီး ယျင်းဇင်းနေရာတွင်နာဇီဂိုဏ်းဝင်များကို နယ်အာရာဂိ အာ ဖြစ်ဖြင့် ထားအပ်ထေသည်။ ဤမျှနှင့် မဇ်းကြနပ်ဒေး—နာဇီ ဂိုဏ်းနှင့် ဆန့်ကြင်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များကိုဖိနှိပ်ချန်အ ခြေခံမှာ၊ သဘင်းစာနှင့်စည်းဝေးပွဲများဖြစ်ရကား၊ နာဇီ ဂိုဏ်းနှင့် ဆန့်ကြင်သော၊ သတင်းစာများကို တခါတည်း ပိတ်ချန် အပိန်ထုတ်သိုက်ဆသည်း၊ စည်းဝေး ပွဲများကို လည်း စတင်ချုပ်ချယ်ထားထေဖို့။

ဟစ်တလာ ထက်တွင်းသို့ အာထာ ရောက်သည်မှာ တနှစ်ပင်မကြာသေးသော်သည်း၊ ဟစ်တလာနှင့် အပေါင်း အဆေါ်များခြာ၊ ဂျာမကိုပြည်တွင် ဂုင်းဘို့၏ ဩဇာသွယ်း ဖိုးချန်အလို့ငှါ၊ မျက်လှည့်ဖြိသိုက်သကဲ့သို့ နေ့ညအတွင်း ဖန်ဆင်းသိုက်ဖို့၊ မည်မျှပင်လုပ်စေကာမူ၊ မူလပေးကဲ့သည့် ဂတိများကိုမူကား။ ဤအချိန်ကာထအတွင်း ပြီးခြောက်နိုင် မည်မဟုတ်ခေ။

ရာထူးမချမီက လယ်သမားတိုင်း ထယ်သာထက်ဂို ဖြစ်စေမည်ဟုဂတိပေးခဲ့ဖို့၊ သို့ရာတွင်လယ်မရသေး တော သားတိုင်း 'ကြွေးတင်ဩဇာ-ဂုဏ်ဘုရင်ဆစ်' ဆိုသကဲ့သို့၊ ကြွေးများကိုဩဇာလိုက်မည်ဟုဂတိပေးဖို့၊ ကြွေးများ

ကိုထည်းမထျော်ရသေး။ တယောက်သျင် ဂျာမန်မတ်ဒင်္ဂါး
နှစ်ဆောင်းရစေမည်ဟုဆို၏။ (မြန်မာငွေ ၁၅,၀၀၀)ငွေ
ကို ဖြင်ပင်မဖြင်ရ၊ ဥပဒြာတင်နှင့် ကိုထိုရံ တပ်ဆား‌များ
ကို အစိုးရစစ်ဆား‌များဖြစ်စေမည်ဟုဂတိပေးခဲ့၏။ သို့ရာ
ထွင် မဖြင်သေး။ အလုပ်လက်မဲ့များ တခါတည်း ပ
ပျောက်ရမည်ဟုထည်း ဂတိပေးသေး၏။ အထုပ်လက်မဲ့
၆-ဆန်းပင်ဂိုသေး၏၊ခေနဥင်ကြီး‌များနှင့် ပြိုင်၍လုပ်ရဆည်း
အိပ်တွင်းလက်မှလုပ်ငန်းဂလေး‌များကို အစိုးရက ငှ၍
ဂရုဝိုက်မည်ဟုဆို၏၊ ပါတီခေါင်းဆောင်ကိုင်းအစိုးရ ရာ
ထူးရစေမည်ဟုလည်းဆို၏၊မည်သူ၏အလိုမျှမဖြည့်ချေ။

နိုင်ငံရေး၌-ဖန်ဆင်း၍ရသော အာဏာပဟုတ်၊ ၅—လ
အာဏာ မည်သူမျှ ဤကဲ့သို့သောအလုပ်မျိုးကို မထုတ်နိုင်၊
ဟစ်တလာကဲ့သို့ချုပ်ချယ်ခြင်းခံရသောအစိုးရတိုင်း။ဟစ်
တလာ၏တဂက်ကိုပင်မသုတ်နိုင်ချ။ထိုင်းသူပြည်သား‌များ
သည် ဤအချက်များကိုမထိတြ၊ပိဒိတို့အား ဂတိပေးသည့်
အချက်များကို နေ့ညအတွင်းရအောင် ထုတ်ပေးထိမ့်မည့်
ဟု ခြော်လင့်၏၊ခြော်ထင့်ချက်အတိုင်းမပေါက်သျင်။နောင်
ရွေးကောက်ပွဲများတွင်၊ဖဲမပေးယူ၍ စိတ်တွင် ပိုက်၍ထား
၏၊သို့ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲ၌ မတ်ထ ၅-ရက်နေ့တွင်
ကျင်းပမည်ဖြစ်ရကား၊ ဟစ်တထာသည်၊ ပိဒိ၏အခြေကို
မတွေးဝန့်အောင် ဂိုလ်တော့သည်၊ သို့ဖြစ်ရကား- ရွေး
ကောက်ပွဲတွင်၊မရွှမယွှဲနိုင့်ရမည်ကိုထွေးတော်ပြီးသျင်၊

ဤဘေးမှမည်ကိုကဲ့သို့လွတ်အောင်ရှုန်းရမည်တွေးတောခါ၊ အကြံအစည်ပြုလေတော့သည်၊

(၂)သွတ်တော်ရှိုးမီး။

၁၉၃၃—ရာဖေဖော်ဝါရီထ ၂၇-ရက်နေ့တွင်၊ ကျောမကိုပြည်၊ 'ရေးစတက်' သွတ်တော်ကြီးမှာ၊ တဟုန်းဟုန်းမီးတောက်ထောင်တက်ရှိသဖြင့်၊ မီးကိုသတ်၍ မနိုင်အောင်ဖြစ်ရ၏။ ဤသတင်းကိုကြားသည်နှင့်ထပြိုင်နက်-ဟစ်တလာ 'ဂိုအားရင်း'နှင့်အခြားနာဇီခေါင်းဆောင်တို့သည် (၈)ဒီနစ်အတွင်း၊ မီးသောင်ရာအရပ်သို့ ရောက်၍သာခဲ့၏။ ဤမီးမှာ ဂိုရိုမီးဖြစ်သဖြင့်၊ ဟစ်တလာ၏နာဇီအဖွဲ့ အစိုးရဖြစ်သည်ကို ထွန်ပြုနေစဉ် ဘုံဝါဒသမားများက-မနာဆို မုန်းတည်းသဖြင့်၊ မီးဂိုရိုခြင်းဖြစ်သည်ဟုတထစ်ချ အယူဂိုကြ၏။ မီးပေလောင်ခဲ့စဉ် ၂-ရက်၊ ပေဖော်ဝါရိုလ ၂၇—ရက် နေ့ကပင် ကျောမကိုပြည် နန်းတော်ကြီး ကိုလည်း မီးစွဲလောင်သေးသည်ဟုဆို၏။ ဤသွဲ့သို့ ဆောင်းကြပ်းရက်များ နေလျှင်၊ မဖြစ်၊ကိုနှိပ်ရန် သိုသည်ဟုဆိုခါ၊ တစ္ဆကိုယ်က ဥပဒေများကိုထုတ်းလသည်၊

မီးထောင်သည်ကိုဖြင်ရသော အာဒောင်များသည် ငြိုးချိုးသောအားခါ၊ ဒတ်ချလူမျိုး 'မာရင်းနတ်စ် ဗင်ဒါလပ်ဗ်' Marinus Van der Lubbe ဆိုသူကို ဖွေ့ရသဖြင့်၊ ဂုင်းကိုဘင်းဆီးလိုက်၏။ 'ဗင်ဒါလပ်'မှာ၊ ကျွန်ပြုနေစဉ် သုံဝါဒ

အနွဲ့ဝင်ဖြစ်သဖြင့်၊ ဤကဲ့သို့ ထောင်ကြွပ်းသောဒီးဂုဂၢကွန်
မြူးနှက်များ ဂိုါ့သောဒီးဖြစ်သည်ဟုတထစ်ချ ဒူးစိုးရတိုက
စွင်စွဲဖျိ၊'ဗင်ဒါလပ်'ကလည်း၊ရင်းပင်ဒီးဂိုါ့ပါသည်ဟု ဝန်
ခံဖျိ၊ဤကဲ့သို့ဝန်ခံခြင်း၊'ဗင်ဒါလပ်'သည် ကောင်းစွာ စိတ်
နှံ့သုမဟုတ်သဖြင့် ကျောမန်လွှတ်ထောက်ကြီးကို ဒီးဂိုါ့သည်
ဟူ၍ပြောလျှင် ဂုဏ်ဂိုါသည်ထင်၍ ပြောခြင်းပင် ဖြစ်လေ
သည်၊အာဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'ဗင်ဒါလပ်'အား ၁၉၃၁
ရုနှစ်တွင်၊ဒတ်ချပြည်၊ဘုံဝါဒ အာဆင်းသားများက-ဒူးသုံး
မကျသောသူတယောက်ဖြစ်သဖြင့်၊အသင်းက ဝါယ်လိုက်
ဖျိ၊အာဆင်းမှ နှင်ထုတ်ခံရပြီး ၁၉၃၃-ရုနှစ် ဖေဖော်ဝါရှိ
လ ၁၉-ရက်၊ အရက် ၂၀-နှေ့လောက်တွင်ဂု ကျောမကော်
ပြည်သို့ရောက်၍လာခဲ့ဖျိ၊ရောက်ပြီး ၇-ရက် အာဝင်း။
ဒီးဂိုါ့သည်အထဲတွင် ပါဝင်သည်ဟု ဆိုခြင်းဂုာ၊ ယုတ်ဩ
မဂိုဟူ၍ အများကယူဆဖျိ၊ တနိုင်ငံသား ရါတ်မထိသော
သုတဦးတယောက်ကို ဤကဲ့သို့သော ဒူးလုပ်ကြီးမျိုး လုပ်
ရန် မည်သူမှ့ယုံကြည်အားထား၍ ခိုင်းမည်မဟုတ်ချ။

ထိုဂုထဝါး-ညအာချိန်မတော်-မရောက်ဘူးသော ဒေသ
တွင်ဂိုါသည့်အဆောက်အဦးကြီးကို ဒီးဂိုါ့ခြင်းဂုာ-သွယ်
ကူသေးအထုပ်မဟုတ်၊ထွက်ပေါက် ဝင်ပေါက်မထိုသျှင်၊
မည်သူမှ့ဤထုပ်ငန်းမျိုးမထုင်နိုင်၊အခြားအာဆရက်မှာ၊'ဗင်ဒါ
ထပ်'သည် ရင်းဖျိဂုပ်ဒူးကိုကိုက်ဆုတ်ပြီးဒီးဂိုါ့သည်ဟု ဆို
သျှင်းဤမှ ထုထည်ကြီးမားသော အဆောက်အဦးကြီးကို
ငါးပိနှစ်အတွင်း၊ဂုပ်ဒူးကိုကိုနှင့်ဒီးဂိုါ့၍ မည်သည့်နည်းနှင့်မှ

မဖြစ်နိုင်။ သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်- ဤဒီးဂုာ ကွန်မြူနစ်များ ကြောင့်ဖြစ်ရသောဒီးဟုဆိုခါ။ တနေ့တခြား အင်အားကြီး မားလျှင်နေသော ကွန်မြူနစ်ထုံဝါဒအဆွဲ အသင်းအပင်းများ ကို ဖျက်ဆီးလိုက်ရန်။ ထပ်စ ရှာခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု တကမ္ဘာလုံးက စွပ်စွဲကြ၏။

မည်သူပင်စွပ်စွဲစေကာမူ၊နွေညအတွင်း ဟစ်တလာ၏ အဓိန္ဓိအရ၊ကွန်မြူနစ် ဂိုဏ်းဆား ငါးထောင်ခန့်ကို ဘပ်း ဆီးချုပ်နှောင်ထိုက်၏၊ ၎င်းတို့၏ အသင်းတိုက်များကို ရှာ ဖွေရာ—သူပုန်စက္ကူ။ ဖြောက်ဖြားစွာ ထွေရဆည်ဟု ဆိုခါ၊ သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့်၊ယူဆောင်၍ လာခဲ့သေသည်။ ဟစ် တထာ၏ ရှင်ပြာတစ်ဆားများအား၊မဆက်သူ ဟူဆမျှကို ဘပ်းနိုင်ခွင့်ပေး၍ထားရကား၊ထွေဆမျှလူများကို ဘပ်းဆီး ထေတော့သည်၊မတရားလုပ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြား ဖြည်များ ကမဘိစေရန်အလို့ငှါ၊ဆိုရှယ်ထစ်နှင့် ကွန်မြူနစ် သတင်း စာများကို ထုတ်ဝေခြင်းဖရင်စရန် အဓိန္ဓိများထုတ်လိုက် ၏။

ထိုနောက်—'ဗင်ဒါလပ်'နှင့်တကွ၊တရား၁ံ ၅-ယောက် ကိုဘပ်းဆီးခါ၊တရားစွဲဆိုသော်ထည်း၊ 'ဗင်ဒါဆပ်' တဦး ထည်းသာ အခြစ်ဆင်ရှာသည်ဟု ဆိုခါ၊ခေါင်းဆောင်ဖြစ် စေပြီးသျှင်၊ကျန်ထူများကို ဖွဲ့တ်လိုက်ထေသည်။

၍ကဲ့သို့ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်များကိုနှိပ်လိုက်ခြင်း။ သတင်းစာများကိုပိတ်ခြင်း၊တရားပွဲများမကျင်းပရအောင် ထုပ်ခြင်းဖစ၍ နာနောက်နာယက် အမျိုးမျိုးပေး၍ထား:သ

ဖြင့်၊ ရွှေးကောက်ပွဲထွင်၊ ကွန်မြူနစ်များဖျိုရန်ဌာ အထော်ပင်သက်သာ၍သွားလေသည်၊ အိုရာထွင်—ထိုရွှေးကောက်ပွဲ၌၊ နာဇီဂိုဏ်းမှ အာမတ်ဦးရေ [၂၀၀] ယောက်၊ အိုမဟုတ် ၄၄—ရာခိုင်နှုန်းရ၍ ကွန်မြူနစ်အဆွဲဌ ရွှေးအာဒါက အာမတ် ၁၀၀—ရရာ-ယရ ဂ၃—ယောက်သာဆယ်၍ ရဖြင်းကြောင့် အာမတ်ဦးရေ ၁၉-ယောက် ထွေ့၍ သွားလေသည်၊ ဟစ်တလာ၏ နာဇီဂိုဏ်းမှ တဝက် မဝြည့် ဆော်လည်း၊ အမျိုးသားဒေမှုင်နယ်ထစ် အဆွဲနှင့်ပေါင်းထွင် တဝက်ကျော်ကျော် ဂိုဖြင်းကြောင့်၊ ရာထူးကို ဆက်လက်ခါလက်ခံနိုင်ကြလေသည်၊ အထူးသဖြင့်၊ ကွန်မြူနစ် အာမတ် ဂ၁—ယောက်ကိုပါ ထောင်အတွင်း အာကျဉ်းချ၍ ထားရကား၊ ဟစ်တလာ၏သုပ်ငန်းများကို အားနောက်အရှက်ဖျက် လိုဖျက်ဆီးလုပ်မည်သူ နည်းပါး၍ သွားဆသည်၊

ဟစ်တလာသည် ပိုပို၏ကွန်မြူနစ် ထုံဝါဒသဖားများ၏အစည်းအရုံးများနှင့်တသွေ။ အဆွဲများကို ဖြိုဖျက်မည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်အရသုပ်ခြင်း ဖြင့်သဖြင့်၊ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းမှာ ထားမြောက်ခေါင်းမြင်သည်ဟူ၍ ဆိုရပေသိ့မည်၊ ဤကား—ပိုပိကြိုးပွါးရန်၊ အာဏာရှိရန်အလို့ငှါ၊ ဟစ်တလာသည် အကြီအမျိုးမျိုးဆုတ်ခါ၊ စိမံ ထုပ်ဆောင်ခြင်း တရပ်ဖြစ်ရကား၊ ဟစ်တလာ၏ အကြီဉာဏ်နှင့်ထားသွား၊ ထုပ်ရသည် ကြီးသည်များကို ချီမွန်းရပေလိ့မည်၊ ဟစ်တလာက မှားကား၊ ဤအဖြစ်အပျက်များမှာ၊ အခွန်ပင်ဖြစ်၍၊ ၎င်းသ

ယျင်၊ ဒေးထိုးရ အာဖြစ်ဖြင့် ကျားမကိုပြည့် ကိုဒေါင်ချောင်ရှိ ၂၁နှစ်
ပါမှု။ ကျာ၂ကိုပြည့်တွင်၊ အာကြီးအာကျယ်ရှိလှ်ထွင်းဒုံးရုံး
သူပုန်ထလိုပ်ပွဲသည် ဟူ၍ ပြောဆိုဆောင်ရည်၊ ဤကဲ့သို့အာ
ကြောင်းကြောင်းကြောင့်ထည်း လူရိုးကြီးဆယတာ 'ဟင်ဒင်း
ဘက်'မှာ ဟစ်တလာဦးစီးကာကို ယုံကြည်ခ၊ ဤကဲ့သို့
အကြီးအကျယ် ထရားစွဲဆိုစေခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်၊

(၃) သူတိသင်ကျင်းလင်းပွဲ၊

ဟစ်ဘလာသည်၊ ပီပီသကိုထွင် အာဏာ ရောက်၍
လာသောအခါ၊ အခြားအလုပ်များကိုမသုံးမှီ-ထိုအာဏာ
များကို—ဆက်တွင်းဘည်ဖြန့်နှံရန် ပဋိညဉ်းစွာ စီစဉ်းလု
သည်၊ ထိုစဉ် နာဇါက၊ ၎င်းအဘို့ အကြီးဆုံး ဂုန်သူခုံး၊
၎င်းဏ် 'အက်(ဂ်)—ဒေ' တစ်ပင်ဖြစ်ဏ်၊ ထို 'ဆက်(စ်)—
ဒေ' ခေါ် ကျုံးပြော တပ်ကို Storm Troop ဟစ်တလာ
ဏ် လူယုံးတော်ကြီး 'ရုံးဗ်' Roehm ကြီးကြပ် ဆုပ်ချုပ်၍၊
တစ်သားးပါင်း ၂—သန်း ရှိးထသည်၊ ဤမှ အင်အား
ကြီးမားးသောတင်ကြီးသည်၊ ပီပီအား—အခန့်မသင့်သည့်
အခါ၊ အနှောက်ယှက်ပြုနိုင်သည်ကို—ဟစ်တသာကောင်းစွာ
သိသဖြင့်၊ ၎င်းဏ်တပည့် 'ရုံးဗ်' အာ၊ တစ်သား ဦးရေ
ကို ၂၅,၀၀၀—သိုးထျောင်နှံတိုက်တွန်းဏ်၊ ထို၎င် တွင် 'ရုံးဗ်'
ကသောဘောမတူချေ၊ အခြံထန်း ချထားးသည့် စစ်တပ်ကို
ဆုပ်ချုပ်သည့် အရာရှိကြီးများကလည်း ဤမှ ကြီးယော

ရဲတစ်ကြိုး ထားခြင်းကို— မကြိုက်နှစ်သက် ကြဟု ပိပိ။ ကိုယ်တိုင်အစိုးရဖြစ်ခဲ့ရကား။ စစ်ထင်သည်ထည်း ပိပိ ဤထင်ဒ ဖြစ်ဆိုရောက်ခဲ့နေးထသည်၊ ဆိုဖြစ်ရကား။ ဤတစ်များကို ဒေါပြုံဟူ၍ထား၍မရဖြစ်နိုင်၊ တရုတ်ကို ဆင်အား ကြီးမားသည့် အဖွဲ့ဟူ၍-အာဆီအာရုတ်ပြုရန် လိုးထသည်၊

အခြားတရုတ်ရာ 'ရုံးပ' သည်၊တစ်သားများအပေါ် ထွင် အထူးသြဇာညောင်းရကား။ ဤနေရာတွင်ပိပိသက် သာသဖြင့်၊ဟစ်တလာက မန္တစ်သက်ချေ၊ တပ်သားဦးရေ လျော့ရန်ငြားမြှင်မရလျှင်၊ အတင်းအကြပ် ထျော့စေသည့် အခါ၊ ဟစ်ဒးထာနှင့် 'ရုံးပ' ရာ၊ အရှုန်မသင့်မာဘင်ဖြစ် ရပေထိပ်မသဲ၊ 'ရုံးပ' ရာ၊ ကန္တာစစ်ကြီး ဆ တွင်း က ကက်ပတိန်စင်ဗိုလ်ဖြစ်သဖြင့်၊ဟစ်တလာ၏ဆရာ စစ်ဗိုလ် ဖြင်ခဲ့ဘူး၏၊ ယရတွင်၊ ဟင်တလာ၏တပည့် ဖြစ်ရကား။ ဟစ်တထာသည်၊ 'ရုံးပ'၏အားကြောင်းကို—ထပည့်အဖြစ် ဖြင့်ရင်း၊ ဆရာအဖြစ်ဖြင့်ရင်း ဆိုးသောကြောင့်၊ နင်း၏ စွပ်းရည်းကို ကို မထိုးလးစားပြောန်းချပင် ကိုထိကပင် မည်သူ့ကိုမျှ မယုံကြည်ရကား—ငိမိဆိုရှေ့ဆက်ရှိ ဘန်ဒို ကြိုး ရေး၊ ဩဇာသွယ်းဖိုးရေးမှာ-ယှဉ်ပြိုင်သူပေါ်တိုင်း၊ ဗျာဒ်ဆိုး ထိုက်ခမည့်ဒေ ချက်အပေါ်တွင် တည်ခဲ့နေသဖြင့်၊ 'ရုံးပ'ကို အဆုံစီ.ငံရန်၊သံဒိဋ္ဌာန် ချလိုက်ထသည်၊

'ရုံပ'သည်၊ဒေကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းသူဟု မခေါ်ဆိုနိုင် သော်လည်း၊ရင်းမှာ—ဟစ်တထာ အပေါ်တွင် အတော်ငင်

သင့္ပ ဂိုသို့ဟူ၍ ထထိုင်းပြည်သုံးက အဆိုးဒေတ် ပြုခြင်း ကံခရထေသည်၊သို့ရာတွင် ၎င်းခွဲအကြည် ညိုကျက်ရန် အ ချက်တရပ်ရာ ၎င် ဖျိုအကျင့်ဆိုး ကြောင့်ဖြစ်ဖျိုးဂင်းမှာ ပိန်းမ များနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံသည်ထက်၊ယောကျ်ား အ ခြင်းခြင်းပေါင်းသင်း ဆက်သဖြင့်၊၎င်းဖျိုအားထ ဆုံးကြိုးကို ထူငယ်များက အတုယူပြီးဆုံးရှုံးကြရကား၊၎င်း၏ စစဉ်ဘဝ မှာ ပိန်းမတန်းများနှင့်မခြား၊နာမည်ပျက်ခါ အသို့အတွင်း ငေးအားဖြင့် ဆုပ်ကိုင်ရာလျှင်ရိုးထသည်။အသို့အဝိုးရ အနွဲ့ဝင်ငွေနှင့်ကြီးကျယ်များက 'ရုံးပ'ကိုဖြောက်ရန် ပြောသော အခါ၊ဟစ်တလာက အတိုက်အခံ လုပ်၍ နေခြင်းကြောင့် 'ရုံးပ'ကိုလက်ဖျားနှင့်ပင်မတို့နိုင်းချဲ့ယရုံးဘ မူ ကား-ဟစ် ထထာကိုထ်တိုင်းက အရေးယူမည်ဖြစ်သဖြင့် 'ရုံးပ' ကို မနှစ်သက် သူများက ၎င်းအား ဖယ်ရှားရေးကို အားလုံး ကြိုက်နှစ်သက် ကြးထသည်။

'ရုံးပ'သည် တနိုး ကြီးသွန်းဘ၍ ဟစ်တလာ ကိုယ် တ်ုင်၊၎င်းအား ပေါ့ပါ့ဆဆမလုပ်ာန်၊ ၎င်းကိုဘဗ်းဆိုး ခြင် မပြုဘို့၊၎င်း၏တစ်သားများကို ရှေးဦးစွာ ခွင့်တလေး ထိုက်ဖျိုး၊၎င်းတို့ကို ခွင့်မပေးဘို့၊ ဖွံ့ဒသက 'ရုံပ' အားကြို တ်၍ ခွင့်ပေးဖျိုး၊ ဖွံ့ဒထတွင်'ရုံးပ'အား ခွင့်ပေးပြီးနောက်၊ ဖွံ့ဒုင်ဆအာဘို့၊ တစ်သားများအား တထ ခွင့်ပေးဆသည်ဟု ဆိုခါ၊ ဖွံ့ဒ်လ ၃၀-ရက်ာနက၊ သွားခွင့် ပြုလိုက်သ ဖြင့်၊ တစ်သား များသည် ထိုနေ့စာ၊စာကပင် သွားလို့ဟုသို့ ထွက်ခွါ၍ သွားကြဖျိုး၊ ဟစ်ထထာသည် ထိုည ထွင်းပင်

'ရုံးပ'ဏ္ဍိတ်၏ အာနုံးသိုသွားပြီးသျှင်၊ "လူဆိုး၊ မင်းကိုဘယ်းရှာ မည်"ဟု ပြုံ ပြုံ လျှင်၊ ချင်နှောင်ဘယ်းခိုးမျှသွားဏ်၊ ထို နည်းတူ—ထင်ဝံဒိုလိပ်ဂူ။ 'ဟိုး'ဏ်၏ အာခုန်းသိုသွားသော 'ဟိုန်း'မှာ ဂျင်းဏ်ငေါ်းထဝ်ကားဒေါင်းသဖွားနှင့် အိပ်ရာ ပေါ်ထွင် နှင်ပါးသွားမျှနေရကား၊ နှစ်ယောက်လုံးကို သေ နတ်နှင်ငင်မျှသတ်လိုက်ဏ်။ ဂျင်းဂြင်-ထင်ခွဲ ဒိုလိချု'ကြီး မှာ ဖြစ်သော'ဂုနိုးဒါး'နှင့် 'စဝေစ်' တို့ အားထည်း ဒုံးတံ ဆိုင်မျှားကို ဂြန်ယူပြီးနောက် အကျဉ်းခမျှသားဏ်။

နောက်တနေ့တွင်၊ဟာစ်တလာသည်၊ရုံ.ပ်အား ချုပ်နှောင် ရာ အာချုပ်သောင်သိုသွားပြီးလျှင်၊ ဖိဖိကိုယ်ကိုပစ်၍ သတ် ရုန်အားထွက် ဖလုံးဂြူး သေနတ်ကို ပေးလိုက်ဏ်။ သို့ရာတွင် 'ရုံ.ပ'က၊ဖိဒိကိုယ်ကို ပစ်သတ်ပြီးလျှင်မသေလို၊ဟာစ်တ သာ ကိုယ်ဟုန်ပစ်၍ သတ်မှားသမည်ဟု ဂြန်၍ပြောသဖြင့်၊ဟာစ် တလာသည် ဂျင်းကိုမသတ်ဘဲ ဂြန်၍ သာခဲ့ဏ်၊ ဟာစ်တလာ ဏ်၏ တပည့်မျှားကမူ၊ အလိုက်သိစွာ၊နောက်တနေ့သွင်'ရုံးပ' တို့ သတ်လိုက်ကြသေသည်။

၁၉၁၃-ခု=ဇူလိုင် လဆန်း သည်ကား၊ ကျောက်ဝိည်တွင် ပမေ့နိုင်သော ရက်စက်မှုမျှားကို ပြုသည့် နေ့ဖြစ်ဏ်။ ၃-ရက်တိုင်၊ ဟင်တလာသည်၊ဂျင်းနှင့် မသင့်ငြိတ်သူ မျှား၊ဂျင်းနှင့်အားပြိုင်ပည့်သူမျှား၊ ဂျင် ပြုံခဲ့သမျှကို ဖော်ပြော ပည့်သူမျှား အာ.လုံးဇ္ဇက်ကို သတ်ဖြတ်ဏ်၊ထိုနောက် ဇူလိုင် ဆ ၇-ရက်နေ့တွင်၊အ.စိုးရ ဂြန်တပ်အ.ဖြုံ ဂြင့် ထုတ်ဝေ သည်ပုဒ်၊အသတ်ခံရသော လူဦးရေမှာ၊လူပေါင်း ၅၀ထက်

မမျှားပါဟုဆို၏။ဟစ်တလာကိုယ်တိုင်က ၇၆ သောက်ဟု စုန်ခံ၏။အခြားလူမျှားကမူ လူပေါင်း ၂၅၀ နှင့် ၃၀၀ထက် မနည်း အသတ်ခံရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဟစ်တလာက၊ဤကဲ့သို့ သတ်ရခြင်းမှာ၊ ကျေမကိုပြည့် နှင့်တကွ၊ ကျေမကို လူမျိုးတမျိုးလုံး ကောင်းစားရေး အတွက်၊ဖြစ်သည်ဟု အားကြောင်းပြ၏။ဘဘက်ဘင် ကျေမကို ပြည်ကြီး၏ ဂုဏ်ကဲ့ရဲ့မြင့်တင်နှိမ်ခြင်း၊ စိတ်ဒုက္ခရောက် တိုးတက် အောင် လုပ်ခွင့်ပေးခြင်း၊အလုပ်လက်မဲ့များ ပေါများအောင် လုပ်ခြင်းစသော၊ ကောင်းမှုများကြောင့်၊ ဟစ်တလာ ပေးသော အားကြောင်းပြချက်မှာ၊ယုတ္တိရှိသည်၊ လုံးသောက်သည် ဟု ဆိုလျှင် ဆိုနိုင်၏၊ အခြားတဘက်တွင်မူကား၊ သေနတ် နှင့် ပစ်ခွင့်ခံသူအချို့မှာ၊ ဟစ်တလာ ကသတ်ရိုင်းချ၊ သေရ သည်ကိုပင် မဆိုရာ၊အချို့ လက်အောက်ခံ တပ်သားများ ထုန်ကန်ကြသဖြင့်၊ဟစ်တလာကိုယ်ကိုင်ပင် အာဘ၀်းခံ၍ ရ ကောင်း နေလိမ့်မည်ဟု အောက်မေ့ခါ၊ သေနတ်နှင့် ပစ်၍ သတ်သည့်အချိန်ထွင်၊သေနတ်ကျည်ဆံ ထွက်သည်နှင့် တ ပြိုင်နက်၊'ဟေ့—ဟစ်တလာ' "Hail Hitler" ဟုဂုဏ်ကိုးကို သဝ်ရန် အမိန့်ပေးသည့် ဂုဏ်ကို၏ ခေါင်းဆောင်ကြီးကို ကြည်ညိုကိုးစား ယုံကြည်လျက်နှင့်ပင် သေကြရကား၊ ကြည်ကွဲဝမ်းနည်းဘွယ် ကောင်းလှပေသည်၊ ဤအဖြစ် အပျက်မျာ၊ကိုဒြိုး၍ ပြောဖြသဖြင့်၊ ကြားဘိရသော ဟစ်တ လာသည်၊သုတ်သင်ရှင်းလင်းပွဲထွင်၊ လူကောင်းများသည်း

များ၌ပါသေးသည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်ကို ထောက်၍ ဆိုနိုင်လေသည်။

ဤမျှဂုဏ်စက်ရကား၊ ဟစ်ဘလာသည်၊ လူသား စင်စစ်မှာ ဟုတ်ပါ ဧါ့လော၊ လူသားစင်စစ်ဟုတ်လျှင်လည်း၊ လူ့ကိုယ်နှင့် ဘီလူးစိတ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြရပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင်၊ ဟစ်တလာ ကဲ့သို့ မထုင်လျှင်၊ ထခုကဲ့သို့ ချာလည်ပြည့်ကြိုးမှာ၊ ကြိုးကျယ်၍နေမည်မဟုတ်ချေ။ ကမ္ဘာ့စစ်ကြီး ပြီးစကာ ချုပ်ခင်ခဲ့သည့်၊ ဗာဒီဆေးစာချုပ်အရ၊ အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်၍နေသည့်၊ ချာလည်ပြည့်ကလေးပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(၄)ရေဝတီသုတ်သင်ပွဲ။

ဟစ်တလာသည်၊ ရေဝတီများကို လွန်စွာမုန်းတည်း သဖြင့်၊ တန်ခိုးအာဏာသုံးကိုင်းသို့ ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ရေဝတီလူမျိုးများက ၎င်းတို့အား နှိပ်စက်လိမ့်မည်ဟု တထစ်ချယုံကြည်ခဲ့ဖူ၊ ဤကဲ့သို့ယုံကြည်ကြ၍လည်း ဟာ တလာ နလံမထူနိုင်အောင် လက်ဝဲ့ဝင် သတင်းစာများမှ နေ၍ ၎င်း၊ စားဖွယ်စားဝတ်များဝေငှခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ငွေပေး၍ ၎င်း၊ ဟစ်တလာပျက်စီးရာ ပုံကိုစီးကြောင်း၊ တန်ခိုးမြင့်ရန် အဝတ်ဝင်း၊ အထူလုံးပမ်းခဲ့ကြဖူ။ ဤကဲ့သို့ လုံးပမ်းကြသည်ကို ထိရသော ဟစ်တလာသည်၊ ရေဝတီများ အပေါ် ဖျက်၊ သာ၍အငြိုးကြီးတော့ဖူ။

ဟစ်တလာနည်းတူ ရေဝတီမျေားကို နှိပ်စက် လိုသူမှာ၊ နာဇီဂိုဏ်း ၁၆၁ ဖြန့်ဖြူးခေးငွားနေ အုပ်ချုပ်သူ ဒေါက်တာ 'ဂေါ်ဘဲလ်'ဖြစ်ဏီ၊ ဒေါ်တာ'ဂေါဘဲလ်'သည်၊ ပြန်ကြား ရေး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသောဒေးခါ၊ ရေဝတီမျေားကိုနှိပ်စက် ရာတွင်၊ အထူးတလည်၊ ကြိုးပင်းဏီ။ 'ဂျူးလီးရင်စစထရိုး ဂျား'ဆိုသူ သတင်းစာဆရာတဦးကလည်း၊ ၎င်းဏီ သတင်း စာမှနေ၍၊ ရေဝတီမျေားဏီ ခေကောင်းမှုဟူသမျှကို၊ ပေါ်ထုတ်၍ ရေးသားဏီ။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ရေဝတီတို့သည်၊ ဒေးစိုးရဏီ ရန်ကို လွန်စွာကြောက်လန့်ကြလေသည်။

ဟစ်တလာဏီအယူမှာ၊ ရေဝတီမျေားဘည်၊ ကျွမ်းကျင်သူ မျိုးမျေားမဟုတ်ဘဲသျက်၊ ကျွမ်းကျင်ကြောင်း ထွင်၊ လာရောက်ခ ကြိုးစိုးနေခြင်းအတွက်၊ အထူး မျက်မုန်းကျိုးဏီ။ ၎င်းဏီစိတ် ထွင်၊ ရေဝတီမျေားကိုနှိ နှိုင်ယျင်၊ လူပေါင်းမျေားစွာ အလုပ်ရ မည်ကိုလည်း ဝတ္တးမိဏီ၊ စစ်ဖြစ်စဉ်အခါက၊ ရေဝတီမျော းဆည်၊ အဘိုးတိုင်း အပြည်ပြည်ဘွင်၊ စီးပွား ဖြစ်ထွန်း အောင်လုပ်နိုင်သည်၊ ၎င်းဘြင်၊ တိုင်းပြည်ဘိုင်းကိုပင်၊ ခါး စောင်းတင်၍ နေကြသည်ဟု တဆစ်ချယ်ကြည်ခကား၊ ၎င်း တို့ဂိုဏ်းနေယျင်၊ တိုင်းပြည်မှာ၊ မေကောင်းစားနိုင်ဟု ယူဆလေ သည်။ သို့ရာတွင်၊ ဒေဟုနိတည်းနှိုင်စက်လိုရကား၊ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ မတ်လဆန်းထွင် ရေဝတီမျော းအကြောင်းနှင့် ပါတ် သက်၍ထုတ်ပြန်ကြေငြာသည်မှာ 'အကယ်၍ ရေဝတီလူမျိုး မျေားသည်၊ သစ္စာစောင့်ဆိုရိုးသယျင်၊ ဘာမျမစိုးရိမ်ရတဲ့၊ ဒီဒိတို့ဏီဝဏ္ဏရေားအလုပ်အကိုင်မျေားကို၊ လုပ်နိုင်ခွင့်ရပေလိမ့်

မည်သော်ဟု ဆိုဖူး၏။ သို့ရာတွင် ဤပြဿနာ-၁-ရက် ရောက်သော အခါ၊ ရေဝတီဆင်ဝင်များကို သပိတ်မှောက်ရန်၊ ရေဝတီသူမျိုးများနှင့် မဆက်ဆံနိုင်းသင်းရန်၊ ရေဝတီဆရာဝန်များကို ခေါ်ခြင်းဆေးမကုရန်၊ ရေဝတီဆားကြီးများ ထံ၌ ဝယ်သင်ကြရန်၊ ရေဝတီနှင့် နေဝတ်လုံများကို မငှားကြရန်၊ စသည်ဖြင့် တနေ့အဘို့ ရေဝတီများကို သပိတ်မှောက်ရန် စီစဉ်ဖူး။

ထိုကဲ့သို့ ၁၉၃၃-ခု ဧပြီလ ၁-ရက်နေ့တွင်၊ ရေဝတီများက သပိတ်မှောက်လိုက်သည့် နေ့မှစ၍၊ ကျောမကြီးပြည်ရှိ ရေဝတီများမှာ။ တခါတည်း နယ်မထွေနိုင်ဘဲ ရှိသမျှသည်၊ ညဿန်းခါင်အချိန်ဆွင် သပိတ်လက်နက်ကိုယူကာ ဆိပ်းချ၏။ သပိတ်မှောက်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ၊ ကျောမကြီးပြည်ရှိ ရေဝတီများသည်၊ အရိပ်နေးနေအခက်ချိုးချိုးဆိုသကဲ့သို့၊ ကျောမကြီးပြည်အဝိုးမပေကောင်းမှုများကို၊ ငှင်းတို့ရိုင်သောကျောမကြီ သတင်းစာများတွင်သာ ပဟုတ်၊ နိုင်ငံခြားထွင်ရှိ၊ ခရဝဘီလသတင်းစာများ အကြီးအကျယ်ကျောမကြီအပေါ်တွင်၊ အထင်းသးအောင်ရေးချိုးနေရကား၊ ကျောမကြီပြည်ရှိအပတွင်၊ ရှိသမျှရေဝတီများကိုဆုံးမရန်အလို့ငှာ၊ ထုသကဲ့သို့ သပိတ်မှောက်ခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

'ဒေါက်တာရေဝါတဲလ်' ဆိုးရေးသားချက်အရဆိုသျှင်၊ ယခုကဲ့သို့၊ ထိုဘိုးဆရောက်ရောက်ရေဝတီဘို့ကို နှိပ်စက်သိုက်သည့် အခါထွင်မှ၊ နိုင်ငံခြားသတင်းစာများက၊ ငှားအခါကကဲ့သို့၊ ဟစ်ဘသာနှင့်တကွ၊ ကျောမန်းထိုးရအမှဲအပေါ်တွင်၊ အပြစ်

တင် နည်းသည်။ သွားသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်းက ဆိုးသသည်။ "အေါက်ဘားဂ`တဲသ ခြောသည် အကိုင်းမှန်လျှင်၊ ကျားကို ပြည်ရှိခရင်တိုးမှား ကို၊ သားခရေးပါအိပ် သားခရေနားကိုက် ခြင်းအတွက်၊ အပြစ်ပေးသည် ကို၊ အပြစ်မဆိုသာခြေ။ အဖိုး ရတိုင်းပင် ကျိန်နည်းဘူး၊ အခရေးယူးပသိမ့်မည်၊

ဟစ်တလာက ကျာဖတော်ပြည်တွင်း၊ အမျိုးသား ဆိုရှာလစ် အဖွဲ့ဟူးသာ ဝိဒိ၏ အဖွဲ့မှတပါး-အခြားနိုင်ငံရေး အဖွဲ့အသင်းမရှိရာရှိခဲ့လျှင်၊ ထို-အသင်းဝင်များကိုးထောင်ခါတော် အပြစ်ပေးမည်ဟုအမိန့်ထုတ်ထားသောကြောင့်၊ ဝိဝိနှင့်စစ်ခြေ ကွဲသော် ကျာဖတော်များကိုပင် သည်းမခံသာသူသည်၊ ဝိဒိ နှင့် သူမျိုးခြင်းသည်းမတူ၊ ဝိဒိမှာက်စီးရာ-မှာက်စီးခြောင်း ထုပ်၍နသည်၊ ရေဝတီ, သူမျိုး များကိုမုကား။ မည်သည့် နည်းနှင့်မှ ဖွင့်လွှတ်မည်မဟုတ်ခြေ။ ရက်စက်စွာ ဖိနှိ ၊ခမထစ်မည်၊ ဖိနှိန်နိုင်လွန်း၍သည်း၊ ရဝတီ, သူမျိုးများမှာ အတောမသတ်နိုင်အောင် ကျာဖတော်ပြည်ထွင်းမှထွက်၍ပြေးကြရလေသည်။

ကျာဖတော်သူမျိုး တမျိုးလုံးကို ပူးပေါင်းခမည် ဟူးသာ ရည်ရွယ်သကဲ့ရှိသည်။ ထို းကြောင့်-ကျာဖတော်ပြည်သွင်ကက် တလစ်-ပရိဘက်စ် စတင့်, စသည်ဖြင့်၊ ဘာသာကွဲခြားမှုနှင့် သူမျိုးမကွဲးစခ၊ မကွဲခန်အတွက် ဘာသာ များကလည်း။ စဘင်၍ ဟုတ်ခမ ဟုဆို၏၊ သာသနားရေးကို-လုံးဝ အားမပေး၊ တိုင်းပြည်အတွက် အားသုံးကို ပွန်ခမည်ဟု အထိ

အလင်းရောဆိုသဖြင့်၊ဘုရားထက်ပင်-တိုင်းပြည်အားရုံးကား၊
ဟစ်တလာ အာဏိုကြီးသည်ဟု၊ ယူဆကြလေသည်၊

ဒိတ်ဆွေ ဟောင်းများဟူ၍သည်း မရှောင်၊ လုပ်ဘော်
လုပ်ဘက် ဟူ၍လည်းဧည့်သာ၊ ဘဝ်သားရေး ဟူ၍သည်း ဂရု
မစိုက်၊ ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်သုတ်သင်လေ. ဂိုသ
ဖြင့်၊ဟစ်တလား၏ သတ္တိရက်စက်ပုံနှင့် ညီရွယ်ချက်ကိုပင်
ထွေးတော၍ မရေနိုင်အောင် ဖုံးလေသည်။ ရုံးသူများ။ ပြုင်
ဘက်များ၊ လျို့ဝှက်သည့်အာဆုက်များကို ဖေါ်ပြည့် သူများ
ဟု စိုးရိမ်စွာ သတ်ခြင်းခံရသူများကိုတွေ့ဝ်စီ-တွေ့ယင်စီ
စီဝင်နိ၍ နေစေပြီးသျင်၊ ဘင်ခရာ,များတီးစေပြီးနောက်၊ အ
ကျဉ်းထောင်အုင်နံရံထွင် မှီစေ၍ထိုးခဲ့ ရှုးဂျသောဝါတ်မီး
နှင့် မျက်နှာကို ထိုးလိုက်သဖြင့်၊ မျက်စေ့ ကျိုး၍ နေစဉ်
သေနတ်နှင့်ပစ်၍ သတ်လိုက်၏။

ဤကဲ့သို့-သတ်ရာတွင် ဟစ်တလာ အာဏို၊ ဘာမျှ မသုး
ခြားလွှသော်လည်း၊ သေနတ်နှင့် ပစ်၍သတ်ခဲသူ လူသတ်
သေသာကျိုး။ ပါးကွက်အာဏာသားများမှာ သွေးလန့်ခ်၊ တ
ခါတည်း။ မော မတ္ထမိုး ဖြစ်၍သွားငြိုးလျင်၊ အထုပ်မလုပ်
နိုင်တော့တဲ့ ခွေတ်ထွက်လိုက် ရလေသည်။အားလျို့လည်း သွေး
ပျက်၍သွားသဖြင့်၊ ရှုးနေဒီနေဒီ ဖြစ်၍သွားသည်ဟု ဆိုရိုး
လေသည်၊ ဤသည်ကို ထောက်သဖြင့်၊ လူပေါင်း မည်မျှကို
သတ်.သဖြင့်၊ သွေးပျက်သည်ကို စဉ်းစား၍ ကြည့်လျင်၊
ဆိုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

(၅) မြဝတီဖြောင်းလဲရေး၊

ဟစ်တလာသည် တာဘက်ထွင် ရက်စက်စွာသတ်ဖြတ်နှိပ်ကွပ်လျက် ဂိုးဒေသ်လည်း၊ အခြားဘဆက်တွင်း၊ တိုင်းသူပြည်သားများ၏ အကြီးအကဲတွေက၊ လုပ်ငန်းများကို၊ ဆောင်ရွက်လျက် ဂိုဇော်၊ ထိုင်းသူ ပြည်သားများအား ကိုယ်သက်ကျွမ်းကျင်တွေက် ပျော်ရွှင်မြူးထူးရန် လုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဖျိုးပေးမည်ဟု ဂတိပေးသည့် အတွင်း။ အလုပ်သမားများကို အားလပ်သည့် အချိန်များတွင်ခြေနင်းစက်ဘာ တပ်ခါ-ရေခဲပေါ်တွင် ပြေးခြင်းနှင့် အခြား ကစားပွဲများကိုကျင်းပပေးဖျော်ဖြေခဲ့သည် အတိုင်း၊ ဂင်းရောထွေးနှင့်အာဏာ လက်ဝယ်ရှိသောအခါ၊ ထိုနည်းအတိုင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်၊ တိုင်းသူပြည်သားများအား ပျော်ရွှင်မှု များကို အလွယ်တကူဖန်တည်း၍ ပေးနိုင်သော်လည်း၊ ထမင်းဝေးကို၊ အလွယ်တကူလုပ်၍မပေးနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ လူတိုင်း အစားအစာရနိုင်ရန်အတွက်၊ အမျိုးသား စားနေရိက္ခာ ဝေ

ပေးရေးအဖွဲ့ National Food Estate ခေါ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခါ၊ စားနပ်ရိက္ခာများကို ရောင်းချငှားစေလသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့်၊ လူ အိုင်းဒစ် ထမင်းနပ်မှန်အောင် စားသွင့်ရဏ်း၊ အရေးကြီးသည်၊ကောက်ပဲ အသီးအနှံများ လုံးသောက်စွာရဖို့ ရန်အထိုင်ဌာ၊ သယ်သမားများအား၊မည်သည့်နယ်ထွင်၊မည်ကဲ့သို့သော အသီးအနှံများကိုရမည်၊ မည်ကဲ့သို့သော ရာသီထွင်၊မည်ကဲ့သို့သော ကောက်ပဲအသီးအနှံဟိုက်၍၊ တန်စ်လျှင်၊ နှစ်သီး၊သုံးကိမ် လေးသီး စသည်ဖြင့် ရအောင်စီမံနှုန်းထုံးဆောင်၍ပေးဏ်။

လယ်ပြေမရှိသူများ အား၊ လယ်များရအောင် ရှာဖွေ၍ပေးဏ်၊လယ်ကေ၃၀၀ ထက်နည်း၍ပြေမိုင်ဆိုင်သူများအား အခြားသူများက နိုင်ထက်စီးနင်း ပြေမယူနိုင်ရန် အထိုင်ဌာ၊ ပြေပြောင်းခွင့်ခြင်း မပြုနိုင်သော ဥပဒေကို ထုတ်လိုက်ဏ်၊ ဤဥပဒေအရ၊ပြေများကပြေမိုင်ရှင်က ရောင်း၍သည်းခံစား နိုင်၊အကြွေးရိ၍သည်း၊မြို့ကင်ကမအိမ်နိုင်၊ပေါင်၍သည်းမရနိုင်အောင် စီမံနိ၍ပေးသား၏၊ ဤကဲ့သို့ ပြေဥပဒေလုပ်လိုက်ရကား၊ပြေကိုလက်မှမလွတ်ဘဲနေစေသည်သည်း၊ငွေခြေး ရာထွင် အခက်အခဲနှင့်ကွေ့ကြိုရခြင်း။ ဈေးအများဆုံး ရသည့် အသီးအနှံများ ဟိုက်ရန် အခွင့်ရဘဲ၊အဝိုးရ ဟိုက်ခိုင်းသော အသီးအနှံများသာဟိုက်ရခြင်းကြောင့်၊ တဦးစီအတွက်မှာ အကျိုးကျေးဇူးမရှိဟူ၍၊ လယ်သမားများက အယူရှိကြသည် သို့ရာထွင်၊ဤစီမံနိ၍ချက်မှာ၊လူဘမျိုးသုံးအတွက် လွန်စွာကောင်းသော စီမံနိ၍ချက်များပင် ဖြစ်ထသည်။

အလုပ်ထက်ဝဲခဲ့ဦးရေမှာ. ၆-သန်းကျော်ရှိ၍ နေသော သမြင့်၊အုပ်ချုပ်စီမံတင်များထွင်သွင်း၏။အုပ်ချုပ် ကိုအစိုးရအဖွဲ့ထွင်၊ရေထုးပေး၏။အုပ်ချုပ်ရာ နေ့ရက်ညပ် လုပ်သည့်၊ လက်နှက်လုပ်သော စက်ရုံကြီးများထွင် အလုပ်လုပ်ရေခြင်း၊ တအိုင်တွင်၊ လူတဦးယောက်ကောင်း၊ နှစ်ယောက်ကောင်းသာ အလုပ်လုပ်ရေ၍၊တအိုင်ထွင် လုတ်ဦးအလုပ်ရှိသူင်၊ အိုမ်သားအုပ်ချုပ်အား အလုပ်မထွက်၍ ပေးရန်စီစဉ်၏။ ဤကဲ့သို့လုပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ တအိမ်လျှင်၊ တယောက်နှစ်ယောက် အလုပ်ကြရသောကြောင့်၊အိမ်သားတရမှာဖေါ်ဖေါ်သီသီကြီးသေးရေကောင်းမှ ထင်ခဲ့ပါမှန်အောင် စားနွင့် ရလေသည်။

ထိုမှတပါး၊ ရေတိများကဲ့ အစိုရ အလုပ်များမှင်း၊ ကျောင်းများဆေးရုံများမှင်းနှင့်ပါယင်လိုက်သဖြင့်၊ ဂင်းတို့၏နေရာတွင်၊ ကျာမထာဝရ ယိုမျိုးများ အလုပ်ကြလေသည်၊အခြားတချက်မှာ၊ ရေခြောင်းများ၊ကံများ၊ ဆည်များ။ လယ်များ၊လယ်များကို ရေပေးရေးလုပ်ငန်းများ စသည်ဖြင့်၊ မြို့ တိုင်းပြည် စည်ပင်သာယာမှုကို လုပ်ငန်းများကို လုပ်ခြင်းကြောင့်၊ လူယောက်တို့မှာ အလုပ်ကုယ်စီ ရကြလေသည်။ အစိုး ၏။ အလုပ် သမား အစည်းအရုံး တွင်လည်း လူပေါင်းသုံဆိန်းကျော် ခိုင်းစေ၍ထားသည်ကို တွေ့ပေမယ်မည်။

မြို့ကြီးများ-ရွာကြီးများထွင်၊ ကစားကွင်း ရှိသကား၊ ကစားကွင်းများလုပ်၍ပ ခြင်း။ မြေဂိုင်းများကို ဖွင့်၍ပးပြီးသွင်း၊ မြေဆီလှိုသူများအား ဝေ၍ပ ပေးခြင်းအားဖြင့်၊ ထ

ခု အစ၀ါ။ ဂျာမဏီပြည်ဘွင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ ဟူ၍ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်၍ နေသည်ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။

ဂျာမဏီသူမျိုးတို့ကား- အစည်အလုပ်နှင့်လက် မပြတ်မှလျှင်။ ကြိုးကိုင်စနစ်သက်ကြ၏။ ၎င်းတို့တွင်၊ အာရုံပြုစရာ လုပ်ငန်းမရှိလျှင်။ ဆုံပူကြမည်စိုးခြင်းကြောင့် ဂျာမဏီ လူမျိုးမျာ်းအထွက်။ အာရုံပြုရန် လုပ်ငန်းတခုပြီး-တခု လုပ်၍ ပေးရသေသည်။ ပဌမ-လွတ်တော်ဒီ.ကျိ.ဖွဲ့ လုပ်ချိန်းပေးရ၏။ ထို့နောက်ရေ၀တီသုဘ်သင်ဖွဲ့လုပ်၍ ပေးရ၏။ သြစတြိ.ယား ပြည် ထိပ်းခြင်း။ ဆား၀ယ် ပြန်ပေးရေး။ ဆူးဒတန်အာရေး။ ချတ်ဂိုစလို့ဗေးကီ ယာ.အာရေး။ ဒန်စစ်အာရေး၊ ပိုလန်အာရေး။ စသည်ဖြင့်။ အရေးတော်ပုံ အမျိုးမျိုးကို ပန်တည်း၍ ပေးရလေ သည်။ သို့ရာတွင်-အခြား တယောက်၌မူကား။ ဂျာမဏီ သူမျိုးမျာ်းသည်။ လွန်စွာ စည်းကမ်း သ၀ပ်၍။ 'နေစ(စ်) ပလင်'၊ Discipline ခေါ်- စည်းမျဉ်းဥပဒေ ရှိသေမှု ခေါင်းဆောင်မျာ်းကို ယုံကြည် ကိုးစားခါ။ နောက် ထိုက်မှကြောင့်။ သာမည မကြေနပ်ကြ ၀ါမှုနှင့်၊ ပုန်ကန်ခြင်း နာ်း ကြမည်မဟုတ်ချေ။ ဂျာမဏီသူမျိုးမျာ် ကြိုးပမ်းခြင်းမှာ ၎င်စည်းကမ်းသ၀ပ် မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်ထေသည်။

(၆) နှုန်းရင်း၀နှီသမတာ၊

ဟုစ်တလာအား၊ နောက်လိုက် အင်အား ပြည့်စုံသျှက်။ သမတမင်း 'ဗွန်ဟာင်ဒင်းဘတ်'က၊ ဟစ်တလာသည် နောက်

လိုက်အချားဆုံးအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ၎င်းမှာ နန်းရင်းဝန်ရာထူးနှင့်မတော်- စာဘိုက်-ကြေးနန်း ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးနှင့်သာတော်သည်ဟူ၍။ ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်ငန်းဘွင် အာဏာဆုံးရာထူး ၄သာ ပေးလိုးကြောင်းပြောဆိုခဲ့၏။ သို့ရာတွင် မကြာမီ ဟစ်ဘသာစား နန်းရင်းဝန်ရာထူးကိုအင်နှင်းရ၏။

၁၉၃၃-ခု နှစ်တွင်၊ ကျာမက်သည်၊ နိုင်ငံ ပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီး၏ ချုပ်ချယ်ခြင်းမခံနိုင်၊ နှာဘွက်မည်၊ နှာထွက်ပြီးနောက်၊ သက်နက်အင်အား ပြဿ်စုံးအာဝင် လုပ်ပြီးလျှင်၊ ကမ္ဘာက ရိုးသစေမည်ဟူ၍ စိတ်ကူးပြီးလျှင်၊ ကြီစီ စိတ်ကူးသည့် အတိုင်း၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီးမှ နှာထွက်ရ၊ နှတ် ဆွက်ပြီးနောက် သက်နက်ဝှင်ရ၊ ဤကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါ။ တိုင်းသူ ပြည်သားများက ခြေနပ်သည် မးကြနပ်သည်ကို ဆိုသိုသဖြင့်၊ ဆန္ဒမဲတော် ဆုံရာတွင်။တိုင်းသူပြည်သား မဲဆန္ဒရှင်များက၊ ၉၂၃ ရာခိုင်နှုံး မဲပေး၍ အယုံ အကြည်ဂါသည် ဟူသော အဆိုကို ထောက်ခံသေသည်၊ တိုင်းသူပြည်သားများကသာ မဟာဘ်၊ ဟစ်ဘသာကို အမုဒိးကြီး မုန်းခဲ့သူ- အာထင်းသးခဲ့သူ။ သမဘကြီး'ဗွန်ဟင်ဒင်းဘာ က်'ကိုယ်ဘိုင်က ဟစ်တသာနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီး'ဂိုအားဇင်း'တို့ နှစ်ယောက်၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို သဘော ကျးကြောင်း စာရေး၍ ချီးမွမ်းလေသည်။

၁၉၃၃–ခု နှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃-ရက်နေ့တွင်၊ သမတကြီး'ဗွန်ဟင်ဒင်းဘာ က်' ကံကုန်ခဲ့သဖြင့်၊ တတိုင်းပြည်လုံး

တွင်းကြည်ကွဲဝမ်းနည်းသော အဝိမ်းအမှတ်ဖွဲ့မျှားကျင်းပ ကြားထသည်၊ ထိုကဲ့သို့ သမတကြီး ကဲကုန်တော်မူပြီ ဟူ သော သတင်းကို ကြားသူပြည်သားမျှားကြားရသောအခါ။ ဟစ်တလာသည်၊ မည်သူ့အား သမတရာထူး ပေးမည် နည်း၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် သမတရာထူးရလျှင်၊ မည်သူ့အား နန်းရင်းဝန် ရာထူး လွှဲအပ် မည်နည်းဟူ၍အထူး ဆိုလိုကြ ၏၊သို့ရာထွင် သမတကြီးအား သင်္ဂြိုဟ်ပေးသောအခါ၊၌ ရာ ထူး နှစ်ရလုံးကို ဟစ်တလာက အကြိုဝိုင်ပိုင်နှင့် ဆိပ် ရိုက် လိပ်ခြင်းဟု မည်သူမျှ မတွေးဆတာမိခဲ့ချ၊ ဒုရာတွင် ၏ ရာ ထူး နှစ်ရထုံးကို မိုခါဘဉီးဘည်းက ဆိပ်းဖိုက်လို က်၏။ ထို့ နောက် ၏ကဲ့သို့ ဆိပ်းဖိုက်ခြင်းကို သဘောကျ သဒ္ဓါလာ ဟူ၍၊ တိုင်းပြည်အား ဆန္ဒ တောင်းရောတွင်၊ ဓဝပါင်း ၎၃၂,၂၉,၇၁၀-မဲပေးသည့်အနက်၊ ၃၈,၄၆၂,၇၆၁ မဲ မျာ ဟစ်တလာကို သဘောကျပါသည်ဟူသောမဲဖြစ်သဖြင့် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့်၊ ၈၁-ရာခိုင်နှုန်းထက် ပို၍ မဲပေးကြ ထေ သည်၊ ၏သည်ကဲ့သို့ဆောက်သဖြင့်၊ ကျာမဏ်ကို ပြည်ဒုံ၊ လူ သန်းပေါင်း ၇၀-အနက်၊ မဲပေးနိုင်သူ၊ လူ ၎၅-သန်းမှ— လူသန်းပေါင်း ၎၀-ခန့်၏၊ ဒေယုံအကြည်ခံခြင်းမျာ၊မည်မျှ တိုင်းသူပြည်သားမျှား၏ ယောဟ္ဘာခံရသည်ကို ဆိုနိုင်းလ သည်၊

၁၉၃၆-ခုနှစ်တွင် ကျာမဏ်ကို၊ လိုကားနို စာချုပ်ကို မုန်သက်ကြောင်း၊ ဂိုင်းလင်း ၁၈၆-ကျာမဏ်ကို ပြည်ဝိုင်းမြှေ၊ ၏ပြည်နှစ် ယူးရုံးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်များ ဖျက်ခြင်း

အတွက်၊ ဘိုင်းသူဖြည်သား‌များက သဘောတူကြိသလော-
ဟူ၍ မေးမြန်းရာတွင်။ ၉၀၇၁-ရာခိုင်နှုန်း၊ သို့မဟုတ် သူ
တစ်သောင်းလျှင်။ ၉၀၀၁-ယောက်က။ သဘောတူပါသည်
ထောက်ခံသည် ဟူသော ဖဲကို ပေးကြ လေသည်။ ယခု
ဟစ်ဘလာ အုပ်စိုးလျက်ရှိသည့်အခါတွင်၊ ကျေမကော် ပြည်နှ
ဒီမိုကရေစီ ခေါ်-အများဆန္ဒနှင့် အုပ်ချုပ်သည့် စနစ်များ မ
ရှိတော့ချေ။ ဟစ်ဘလာ အစိုးရလုပ်သမျှ လုပ်ငန်း များကို၊
ကြိုက်သည် မကြိုက်သည်ကိုသာလျှင်၊ ဖဲပေး၍ ဆုံးဖြတ်
ရလေ့တော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဒီမိုကရေစီ စနစ်ကို ပါယ်ဖျက်
လိုက်ခြင်းမှာ တစ်တသာ၏ သတောအရဆိုသျှင်၊ တိုင်းသူ
ပြည်သား‌များမှာ အရေးပါသော သူများမဟုတ်။ ဘာမှ
နားမလည်။ သိုးများ- ဆိတ်များနှင့်တူ၏။ စိတ်းစာနာ
ကောင်းသူများက။ တိုင်းပြည်ကို ပြုပြင် ပေးပြီးနောက်၊
ကောင်းကျိုးဆောင်ရွက်သျှင်။ ၎င်းတို့သည်း။ အာကျိ ခံစား
ရမည်ဖြစ်သဖြင့်။ ဘာမျှမထိသူများကို တိုင်ပင်ခြင်း အား
ဖြင့်။ အချိန်မဖြုံးတဲ့။ ၎င်းတို့ ကောင်းကျိုး များကိုသာလျှင်၊
လုပ်၍ပေးမည်ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့။ မတိုင်ပင်ဘဲနေခြင်း ဖြစ်
လေသည်။

အခန်း—၁၁။

(၁) ဟစ်တလာနှင့်မိန်းမ။

ဟစ်တလာသည်၊ငယ်စဉ်အခါမှစ၍၊မိန်းမများနှင့် တိ
တိ ရောက်ရောက် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်ဟူ၍၊ မည်သူမျှ မ
ငြောနိုင်ချေ။ ၎င်းဏ်အနေအထိုင်ကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့်။
ဟစ်တလာမှာ၊လူပျိုစစ်ဖြစ်သည်ဟူ၍၊အများကပင် ယူဆ
ကြလေသည်၊အဲဗျိုကလည်း၊သည်လောက်ကြီးတဲ့ မျောက်
အငြိုးမပေါက်လျင် ဘာမျောက်မှိုလဲဟူ၍ ပြောဆိုကြဏ်။
သို့ရာတွင်၊ မည်သူမျှ တတ်အင်သေချာစွာ မပြောနိုင် ရ
ကား၊ဟစ်တလာ လူပျိုအစစ် ဟုတ်သလောဟူသော ငြဿ
နာမှာ၊အတော်ပင် အဖြေရကြတ်လျက်ရှိတော့ဏ်။

ဟစ်ဘလာကိုအကဲခတ်ရန်မသွယ်ကူချေ။ ဟစ်တလာ
သည်၊သာမညသူနှင့်မတူ၊မတူ၍လည်း ဣန္ဒြိယသို့ တဘက်သာ
ထုံးက အထိအမှတ် ပြုရသောအခြေသို့ ရောက်ခြင်းဖြစ်ဏ်။
၎င်းသည် တဖြေးဖြေးနေရသည်ကိုလည်း မကြိုက်၊လူ
များလွန်းလျင်လည်း မကြိုက်၊လူ ၁၀-ယောက်ကောင်း ၁၅
ယောက်ကောင်းနှင့်ရုံ၍ စကားပြောခါနေဏ်။ ၎င်းဏ် ထမင်း
ဝိုင်းပွဲများသို့၊လူ ၂၀-ထက်ပို၍ဘိတ်လိုသောစိတ်မရှိချေ၊ဟစ်

တလာသည်၊ ကလေးနှင့် ခွေးများကို လွန်စွာချစ်ထတ်၏။ ဟစ်တလာထွင် ထူးခြားသောအချက်မှာ၊ ၎င်း၌ ပိတ်ဆွေမရှိခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ခွေးအခါက၊ နိုင်ငံရေး လုပ်ဘော်လုပ်ဖက်များ ဖြစ်သော်လည်း၊ မည်သူမျှ ၎င်းအား၊ ပဋိဘနာမည် ဖြစ်သော အဒေါ့ဖ်Adolf ဟူ၍ဝင်း။ ဟစ်တလာ ဟူ၍ဝင်း၊ မခေါ်ဝံ့ကြချေ။ နှုန်းရင်းဝန်ကြီးဟူ၍ဝင်း၊ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဟူ၍ဝင်းခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိ၏။ လိပ်စဉ်အခါက၊ ကစားဘော် ကစားဘက်ဖြစ်၍၊ လွန်စွာခင်မင်ရင်းနှီးသော၊ ပိတ်ဆွေများ နှင့်ဆွေမျိုးများကပင်လျှင်၊ နာမည်မခေါ်ဘဲ၊ စံပုလွေကြီးဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

ဟစ်တလာကို ဂျာမကီတိုင်းက ကြောက်ကြ၏။ ဂိုဿ ကြ၏၊ လွန်ခဲ့သည့် ၁၅-နှစ်မှစ၍ နေ့စဉ်တွေ့ပြီးလျှင်၊ အလုပ် လုပ်ခဲ့သူများပင်လျှင်၊ ၎င်းကို အဇရာမဝင်ဝံ့ကြချေ။ ၎င်း တွင်၊ ဗြိန်မာဘာသာအား ဖြင့် သံလိုက်ကဲ့သို့၊ လူများအလိုလို ရှိသေစေတတ်သည့်၊ ဘုန်းသတ္တိနှင့် ဗြည့်စုံ ခြင်းကြောင့်၊ ယခုကဲ့သို့ကြောက်ကြခြင်းပင် ဖြစ်တန်ရာ၏။ ၎င်း၏ အစေခံ များနှင့် အတွင်းဝန်များ-စာရေး စာချုပ်စ၍၊ အလုပ်သမား များမှာ။ ဟစ်တလာကို တုန်အောင်ကြောက်ကြ၏။ ကြောက် ခြင်းမှာ၊ ဟန်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ အကယ် လှိုက်လှိုက် လှဲလှဲ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ကြောက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဟစ်တလာသည်၊ ပိန်းမများနှင့်ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ ရာတွင်။ အနည်းငယ် ရက်တတ် သေဒ်ဆည်း၊ အချို့နှုန်းမှ ကား။ အဘော်ပင်ရင်းနှီး၏၊ ပိန်းမ များမှာ ဟစ်တဆာကို

"ယောကျ်ားများထက်-ပို၍ ရိုးဆတြဲ၏၊ ပိန်းမများနှင့်အေး စဘွင် မူကား၊ နာရိုဝက်ခန့်-စကားစ ရှာ၍ မရသတဖြင့်၊ ထောင်စဉ်ရေမရ—ပြောပိ ပြောရာ ရောက်၍ ပြောပြီးသျှင်၊ နေသားတကျ ဖြစ်၍လာသောအခါ၊ ပိုပိုသိုသောစကားကို ပြောနိုင်၏၊ ပိန်းမများနှင့်စကားပြောရသည့်အခါ၊ စကားသွက်သွက်မပြောနိုင်ဘဲ၊ အနည်းငယ်-ထစ်တတ်၏၊ ရုတ်တရက် ပြော၍ မရသည့် တို့ကို ထောက်၍-ရှက်တတ်သည်ကို၎င်း၊ လူပျိုစစ်နှင့် တူသည်ကို၎င်း၊ ထိုနိုင် ထေသည်၊ ပိန်းမများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရသည်ကို—သာယာ နှစ်ချိုက်သော်လည်း၊ မည်သည့်ပိန်းမနှင့်မျှ—မခင်းနှီးလှ၊ အခြား-ယောကျ်ားများနည်းတူ ပိန်းမများအပေါ်တွင် ယဉ်ကျေးထိမ်မြေ့စွာ—အထိုက်သင့် ပေါင်းလေ့ ရှိသော်ထည်း၊ မိတ်ဆွေအရင်းအခြာဖြစ်အောင်—မည်သူနှင့်မျှ မပေါင်းဆင်း—မဆက်ဆံချေ၊ သို့ဂိုးစားဟူ၍၎င်း၊ မယားအဖြစ်နှင့်ဟူ၍၎င်း၊ မည်သည့်အခါမျှ မဆက်ဆံဘူးချေ၊

ဟစ်တလာအား အဘယ်ကြောင့်-ယောကျ်ား, ပိန်းမများနှင့်ရင်းနှီးစွာ မိတ်ဆွေများ ကဲ့သို့ မပေါင်းဆင်းသနည်းဟု—မေးသောအခါ၊ ရင်း၏ မေတ္တာများကို ကျာမဏီလူမျိုးများနှင့် ကျာမဏီပြည်အထွက်၊ အားလုံးသိုးဆန်၍ ထားရမည်ဟု-ပြန်၍ပြောဆည်ဟု သိရှိရထေသည်၊

ဟစ်တထာသည်၊ ရုပ်ရှင်နှင့် ကပွဲများကို ကြိုက်မှီးအခါတပါး၊ ဟစ်တလာသည်၊ ကပွဲတရက်ကို သွားရောက်

ချုံကြည့်နေသည့်အခါ၊ နောက်ဖု-စာရေးဆရာတဦးက တစိတစောင်း ချောင်းချွဲ ကြည့်ရာတွင်၊ မင်းထွဋ်းက-ထွပ်းချင်း ကိုဆိုသည့်အခါ၊ ဟစ်တလာမှာ ခေါင်းငိုက်စိုက်ချရင်း-ငိုင်ချွဲနေပြီးလျှင်၊ တစုံတရာ ထူးခြားသည့်စိတ် ဖြစ်သည်ကို မတွေ့ရချေ၊ စင်တိုက်ရန် စစ်ချီသွားသည့်ဝိုချင်းကို တီးသည့်အခါတွင်မူကား၊ တကိုယ်လုံး လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ချွဲ လာပြီးလျှင်၊ စိတ်ဝင်စားပုံကို ဖြဲသည်ဟု ဆိုထေသည်၊

ဟစ်တထာအား၊ မိန်းမချောချော-ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသွံးဝေါင်း ဖြောက်ဖြားစွာနှင့်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနိုင်ရန် အာဆိုးဖွဲ့ချွဲပေးကြသော်ထည်း၊ ဟစ်တလာသည်၊ မည်သူ့ကို မျှ နှစ်သက်ပုံ မပြ သောကြောင့်၊ အားလုံးကပင်-ထက်လျှော့ချွဲ နေရ၏၊ အခါတပါး ဟစ်တလာသည် 'ဂိုးနိတ် ဖြစ်ခဲလား' ခေါ်-ရုပ်ရှင်မင်းသွံးနှင့် အထိအကြုပ် ဖြစ်ခါ ဆက်ဆံ ပေါင်းဆင်းချွဲ နေ၏၊ ရုပ်ရှင်မင်းသွံးဌာ-ရုပ်ကထည်းတွ, အမှုအရာကလည်း ပါ၊ လူကျ အောင်ထည်းတွည့်တုတ်ရကား။ 'ဂိုအားရင်း' က-မင်းသွံး 'ဖြူခဲထော' အား၊ အားကာရှင်ကြိုးကို-ဂလန်ကဆန် ပလုပ်ရန် အထိုထိုက်ပြီး-အလိုက်သင့်ပေါင်းသင်းရန်၊ ဖြတ်နိုးပုံပေါ်လျှင်လည်း ထက်ခံရန် တိတ်တိုတ်ရှောချွဲထား၏။ ရှာထားသည့် အထိုင်း-မားထားတဆိုန်း-အငေါ်နိုန်းအနွန်နှင့် ဟင်ထလာထူအောင်ဆွဲထိုးသော်လည်း၊ ဟစ်ထလာရှာ ပါပုံမရချေ။ ထခါတခါ-သွေးဆောင်ချွဲ ရတော့မည်ကဲ့သို့ရှိ၏၊ မင်းသွံး

က–ထပ်း ခင်း ပေးသိုက်, ဟစ်တဆာက–လပ်း ချော်ပြိုး ထွဲသိုက်နှင့် နေရာ၊ မင်းသွိုးက–ထို ညနေခင်း အာဘိုဆွင် ၎င်းအား ဟစ်တဆာက လူမျိုစကား ပြောထိုဝ်မည်ဟူ၍ မျော်ထင်ခဲ့ ဏီ၊ သို့ရာထွင် ပြောတော့မည် ဟု မျော်ထင် သည့် အချိန်တွင်၊ ဟစ်တဆာသည်, မတ်တတ် ထပြိုး နောက်၊ ထက်ကိုဖြန့်တန်းခါ နာဇီများ အရိုအသေ ပေး ဆကဲ့သို့ထုပ်ပြိုးလျင် 'ဂိုအားရင်း' သည်၊ ဤကဲ့သို့ လက် ကို ၄–နာရီသာလျင် ဖြန့်တန်းနိုင်ဏီ၊ တျုပ်ကတော့ ၆–နာရီတောင် ဆန့်ဖျဆထားနိုင်သည်ဟု ဆိုခါ၊ အာရင်းမှိ– အဖျားမှိ ပြောပြိုး။ အခန်းတွင်းမှထွက်ဖျ သွားသေတော့ သည်၊ မင်းသွိုးဆည်း–တယောက်ထည်း တြောင်ဖျ ကျန် ခဲ့လေတာ့ဏီ၊

ဟစ်တဆာနှင့် နိုးနိုးစင်စင်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံသည် ဟု ကြော်ကြားသူ အခြား ရုပ်ရှင်မင်းသွိုးမှာ–'လယ်နီ-ရေ စင်းစတားးထ်' Leni Riefen Stahl ဆိုသူဖြစ်ဏီ၊ ထို မင်းသွိုးနှင့်လည်း–နိုးစပ်သည် ဟူ၍ မတွေ့ခဲ့ရချေ၊ ဂျာမန် အမျိုးသွိုး ပိတ်ဆွေများမှာ၁ဖြင်၊ အင်္ဂလိပ်မ အာဆိပိတ်ဆွေ များထည်းဂိုသေးဏီ၊ အထူး သဖြင့် 'မစ္စစ် လစ်(တ်)ဖွိုဒ်' ခေါ်-ထော့ဒ်ဘွဲ့ခံတဦးဏီသွိုး Hon. Unity Freeman–Mitford နှင့် 'ထော့ဒ် ရီဒက်(စ်)ဒေး:ထ်' Lord Redes Dale ဏီ သွိုး 'ဆာအော့စ်ဝဲလ်းမော့စ်ထေ' ခေါ် အင်္ဂလန် ဖြည်၊ ဖက်ဆစ် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကြီးဏီ မယား 'လေဖီ မော့စထေ' တို့နှင့် ထွန်စွာ ရင်းနှီးသည်ဟု ဆိုဏီ၊ 'မစ္စစ်

ယစ်(တ်)ဒိုဒ်' အင်္ဂလန်ပြည်တွင် အသဲအသန်ဖြစ်သောအခါ၊ ဟစ်တလာသည် နေ့စဉ် အားထစ်သည့် အခါအိုင်းရောဂါ အခြေအနေကို တယ်လီဖုံးစကားပြောကြေးနန်းနှင့် မေးမြန်းစုံစမ်းခါ။ အရေးယူသည်ဟု ဆိုရိုးရလေသည်၊

ဟစ်တလာ၏ဖခင် Klara 'ကသာရာ' ၌လွဲ၍၊ မည်သည်သည့်ပိန်းမမျှ ဟစ်တလာအပေါ်တွင် ဩဇာပေးခြင်းငှါ မစွမ်းချေ။ သို့ရာတွင် ဟစ်တလာသည်၊ ထွန်စွာ ဝတ္ထုများကြေငြိုနှံသူဖြစ်၏။ ၎င်း၏ ပြန်ကြားရေးဌာန ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာ'ဂေါ်ဘဲထ်(စ်)'၏ဇနီး-ဆေးရုံဘွင် အသဲအဆန် ဖြစ်၍နေသောအခါ၊ဟစ်တလာသည်၊ မကြာမကြာ သွားရောက်စုံစမ်းသည်ဘာမက၊ဒေါက်တာ'ဂေါ်ဘဲထ်(စ်)'အား ခြား ရှိမျှားသို့ တရားဟော ထွက်၍ သွားသော အခါ၊ ဟစ်တလာက'မစ္စစ်ဂေါ်ဘဲထ်စ်'၏ ရောဂါအခြေအနေကို၊ စကားပြော ကြေးနန်းနှင့် ၎င်း၊ စာရေး၍ ၎င်း ပြောပြသည်သည်၊ အခြား ခေါင်းဆောင်များ၏ သား-မယားများ မကျန်းမာသည့်အခါထည်း ဤနည်းတူ ဂရုတစိုက် ထုတ်သည်ဟု ဆိုရလေသည်၊

မှုဆိုလိန်ကဲ့သို့၊ ဟစ်တလာထည်း ဘိုးချင်း ဆိုခြင်းနှင့် အတီးအမှုတ် များကို ကြိုက်နှစ် သက်၏၊ မှုဆိုထိန်ဒါ၊ ကိုယ်တိုင်အဘိုးအမှုတ်ကိုနှားလည်၍၊ဘဒေါ်ထိုးရာတွင် မှုကား ကြေးစားများနှင့် မခြား၊ ကောင်းသည်ဟု ဆိုရိုးရ ထေသည်၊ ဟစ်တလာမှာ၊ဘိုးဘိုးရာဇာဝင် ဂီတပညာ

ကိုထင်ဟာန်ပေထူးရေးဆိုရာတွင် ကျေးကိုးဒိန် ဖြစ်သော ကန္တာဆရာ ကရေသည်ကြီး 'ဝက်ဂနာ' Wagner သို့ ဆိုသော-သိချင်းသံနှင့် အထီးအမျိုးသမီးကို မုဆား၊ အာနွှဲဆာတိုင်း-သွားရောက် နားထောင်စေ. ဒိုထေဆည်၊ မြန်မာမင်းများသာ-စက်ဝေဒီခေါရာတွင်၊ အာတီး အမျိုးများ ကြီးမွတ်ခါ၊ ခြေမျော်စေဆည်ဟုတ်၊ ညမအိပ် နိုင်သည့်အခါ ဟစ်တထာဆည်၊ 'ဟင်းစတေးအင်းဂဲလ်' Hanfstaengl ခေါ်-ဂင်းနှင့်ရင်းနှီး သည့်သဘင်ဆည်တ ထောက်ကိုခေါ် ပြီးသွင်၊ ကြီးမွတ်ခါရင်းအားဖဲ့ဒီခြေရုံထေ သည်၊ အခြား 'ဗါးဒိုး'၊ 'ရှူးဗင်'၊ 'ဘီးသိုးဗင်း' စသော သဘင်သည်များမှာ၊ ဟင်ထထားဇော်ထက်စွဲမှား ဖြင်လေ ဆည်၊ ဥရောပအထွင်းရေးကို ရေးသည်စာရေးဆရာ 'ဂန် ဆာ'က မှုကား၊ ဟစ်ထထာဆည် အာကြီးနွယ်ကိတာ သံ များကို-ဘိန်းအာစားသိုးဆောင်သည်ဟုဖြင် ဆိုလေသည်၊

ဟစ်ထလာဆည်၊ ရှင်ရှင် ကိုထည်း ကြွေကြေသော်၊ ရိုးရိုးဇာတ်ထားများထက်-သူပုန်ထသည့် ဇာတ်ကားများ. မျိုးချစ်စိတ် ဝိုင်-စွန့်စားသော ဇာတ်ကားများ, စစ်တိုက် သည့်ဇာတ်ကားများ, လူစွမ်းကောင်းကားများကို အထူး သဖြင့်နှစ်သက်ဇော်၊'ဘင်္ဂလားတွဲ စွင်ကြင်စစ်သား' Bengal Lancer နှင့် 'သူပုန်' Rebel ဆိုသောရှင်ရှင်ကားများကို မှုကား၊ ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်ဝင် ဆက်ရှုကြည့်တတ်ထေ သည်၊

(၂) ဟစ်တလာစံအိမ်တော်။

အင်္ဂလန်ပြည် နန်းရင်းဝန်ကြီးအဆက်ဆက်၊နေထော အိပ်ခဲ့၊ နံပါတ် ၁၀—ဒေါင်းနင်းလမ်း ဟူ၍ ခေါ်သစ္စာဖြင့်။ ဤနံပါတ်နှင့် လမ်းအမည် ကြောလိုက်လျှင်၊ လန်ဒန်မြို့ဂို၊ အာဂ်လန်ပြည်၏ နန်းရင်းဝန်အိမ်မှန်း လူတိုင်းသိကြ၏။ထို နည်းတူ၊ နံပါတ် ၁၆—ပရင်းစ်ဓီးကျင့်အင်ပလာ(စ်)'-ဖြူး နစ်မြို့ ဟု ကြောလိုက်လျှင်။ ကျာမကိုပြည်၊ အာဘာရှင်— ဟစ်တလာနေသော အိမ်ဖြစ်သည်ကို၊ တခါတည်းသိ၏။ အာရှနိုမှာ၊ ဟစ်တထာသည်၊ ဖြူးနစ်မြို့တွင် အာနေ များ သော်လည်း၊ ဘာထင်မြို့နှင့် ဖြူးနစ်မြို့ ၂—မြို့ ခဲ့၍ နေရ၏။ ဘာထင်မြို့တွင် နေခဲ့ခြင်းမှာ၊ ဘွတ်တော်နှင့်တကွ၊အဝိုးရ များ ရုံးစိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ရင်းသည်၊ ဘာလင်မြို့ ထွင်မနေလို၊ရုံးစိုက်ရာဌာနကိုပင်၊ဘာထင်မြို့၌နှင်ဘတ် မြို့သို့ ကြောင်းတွေ့ရန်ပင် စိတ်ကူး၏။ သို့ရာတွင် ငွေကုန် ကြေးကျများလွန်းသဖြင့်၊ ဤအကြံကို ဆိုင်းငံ့၍ ထားရ လေသည်။

ဖြူးနင်မြို့ဂို၊ နံပါတ် ၁၆—အိမ်မှာ၊ မြို့အပြင်ဘက်တွင် ဂိုရှ်၊ အနီးအနားတွင် စားဘွယ်သောက်ဘွယ်ရောင်းသော ဆိုင်တဆိုင်ဂို၏။ ဟစ်တထာတွင် အစောင့်အကြပ် ဟူ၍ မရှိ၊ရုံထောက် ၂—ယောက်သာထွင် ထမ်းနှင့်မနိုးမစေး ၅-တစိတစောင်း စောင့်၍နေရ၏။ အိုင်ဆို ဇည့်သည်လာ

သောအခါ၊ အိပ်ဆောင်-'မဂ္ဂထောဝင်းထား'နှင့် ၎င်းဇီဝနိုး 'မဂ္ဂက်ဝင်းထား'တို့က၊ ဝင်းတံခါးကိုဖွင့်၍ပေးရဇီ၊ အိပ် တံခါးဆိုမရောက်မီ၊ ရှိထဲဝင်သည့် ဆင်းတံခါးလည်း ဖွင့် သေးဇီ၊ ဤထင်းတံခါးကို ယူနီဖေါင်းအနက်ဝတ်၍ထား ထော-စုံထောက်အဖွဲ့ဝင်၊ ပုဆိုင်စုံထောက်တထောက်က ဖွင့်၍ပေးဇီ၊

အိပ်တွင်းဆိုဝင်ပိသောအခါ၊ ၎င်းဇီအိပ်မှာ၊ ထူးထူး ခြားခြား သားနားထွာသည်ကို မတွေ့ရချေ၊ အာဘိုးဆိုက် အထိုးတန်ပစ္စည်းများနှင့် အိပ်ကို တန်ဆာဆင်ထားခြင်း ထည်းမရှိ၊ တနှစ်သျှင်းငွေ ၂၀,၀၀၀-ခန့် ဝင်ငွေရှိသည့် ကုန်သည်, ပွဲစား, အာဆုပ်သမား အိပ်များနှင့်သာ တူ၍ ကျာမဏီဂြဲသည့် အာထာရှင်ဇီးနဲအိပ်ဟူ၍ပင်၊ မထင်ရချေ၊ ဆင်ဆိုင်ထုမျိုးများကဲ့သို့ ဝဿား ကြွားဝါခြင်းမရှိ၊ လက် အောက် နိုင်ငံတရုတ္ထင် ဘုရင်ခံအဖြစ်ဖြင့် ထာရောက် နေ ထိုင်သည် ဘုရင်ခံများနှင့် လုံးလုံးဌမထူ၊ ဂုဏ်ပကာသန ဟူ၍ ဘာမျှမလုပ်ချေ၊

ဟစ်တဆာသည်၊ ဝတ်စား ဆင်ယင်သည့် အခါထွင် လည်း၊ ထစုံတရာ ကြွားဝါခြင်းမရှိ၊ များသောအားဖြင့် ပိုးရှပ် အင်္ကျီ အဖြူ၊ ပေါ်ထွင်၊ နက်ဖြာရောင် သက္ကဆစ် ကုတ်အင်္ကျီဝတ်၍၊ ၎င်း ကုတ်အင်္ကျီရှာ ရင်ဘတ် ၂-ဘက်ပေါ်ထွင်-ကော်ဆာကြီးကဲ့သို့ဖြန့်ခါ အုပ်ဖျက်ရှိထေ သည်၊ ၍အဝတ်မျိုးကို-အစဉ်ထိုပင်ဝတ်သဖြင့်၊ဟစ်တထါ ဆီ-ယူနီဖေါင်း ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပေထိမ့်မည်၊ အခပ်းအနား

များ, ထွတ်တော်များ, မင်းပွဲ သဘင်များဆို-သွားသည့် အခါထည်း၊ ချီကဲ့ဆိုပင် ဝတ်ဆင်၍၊ ကြည့်ထင်တောက် ပသော-မျက်စေ့နှင့်သတ်ယာဉ်စွာ ဖိုးလိန်းဖြိုးသျင်းဘထီ ဘက် နဖူးပေါ်သို့-ဖြန့်ခါ ချထားသော ဆံပင်ဌာ၊ ဖက် ရှင်တမျိုးဟုပင်-ခေါ်ဆိုရပေလိမ့်မည်၊ ဟစ်တထာထည်။ မည်သည့်"အခါမျှ-ဟန်မကြိုး၊ ၎င်းအဘို့-ထူဟူသမျှ အာ တူ တူ ပင် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသည့်-ချမ်းသာသည့် မရွေး။ မျက်နှာကြိုး-မျက်နှာငယ် ပထိုက်၊ အားလုံးကို-ဟက် ဟက်ပက်ပက် ပေါင်းဆင်း၏၊ ရာထူးဂိုစဉ်ကနှိမ့်ရာထူး အာဏာမျိုးမရှိသည့်အခါက ပေါင်းဆက်ဆံပုံဌာမထူးခြား ဟန်ကြိုးပန်ကြိုးမလုပ်သည်ဌာ-ဟစ်တလာ၏ ထူးခြားချက် ပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း၊ ၎င်း၏ ထက်ရုံး တော်ကြိုး ဒေါက်သာ 'ဂေါဘဲလ်(စ်)'က-ဟစ်တလာ၏ ဟန်မကြိုး ကြောင်းကို၊ အထူးထလည်-ချီးမွမ်း ရေးသားခြင်းဖြစ်လေ သည်၊

၎င်မျှရိုးသားစွာနှုတ်ပြီးသျင် ဟန်မဆုပ်ဘဲလျက်၊ ဟစ်ထ ထာကို၊တတိုင်းပြည်လုံးကကြောက်ကြ၏။ မည်သူမျှ အာ ဏာမဝင်ဝန်ချေ၊၎င်သည်ဆည်း ထူးခြားချက်တရပင်ဖြစ် ထော့၏၊

ဟစ်တထာ၏ အိမ်အပေါ်ထပ်သို့ ရိုးရိုးသာမ်းထား ထွေ ခါးနှင့်တက်ရ၏၊ အားပေါ်ထပ် အဝင်ဝတွင် စာကြည့်ခန်း ကို၏၊ ထိုအခန်းတွင်း၏ ဘီရိုကြီးမှာ စာအုပ်အပြည့်ထည့် ချိထား၏၊ဘီရိုတရုပေါ်တွင်မူကား၊ ကျားမကိုပြည်တွင် ထွန်

စွာဆုန်းထန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော 'ဖရဲဒရစ်' ဘုရင်ကြီး၏ ဆိုထ်တပိုင်းကဲ့ အာရုဝ်အင်ဖြစ်ဖြင့် လုင်၍ထားဆည့် ကြွေရုဝ်ကြီးကို ဆားနားစွာထင်၍ထားဆဖြင့်၊ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်၏။အခမ်းဘွင်းခြို ဆာယာသည့်အခန်းအနား၊ရှုခင်္ဂြိုဟ်များကို ရိုက်ကူးထားသည့်ပုံများကို ဆွဲချိတ်၍ထား၏၊ အခမ်းထွင်းတွင်ရှိသော ဓာတ်ထောင် ပရိသတ်ဝေများ၊ 'မေစလိ'ခေါ် ဆစ်ဆားနှင့်ထုဝ်၍ ပြာလဲ့လဲ့ဆေးရောင်သုတ်၍ထား၏။

ဟစ်တလာ၏ အာနေအထိုင်ရာ ထွန်စွာရိုးသား၏၊ဆေးထိုင်မသောက်၊ အရက်မသောက်၊ ဒူးသားမစား၊ ထာက်ရည်-ထာဖိများပင်မသေးက်လို၊များသောအားဖြင့်၊ စွတ်ပြုတ်ထွင် အာနည်းငယ်စာများထည့်၍စား၏၊ဂျင်းနောက်ကြက်ဥက်ကြက်ကြက်ပြုတ်ပြီးသျင်၊ငံပြာရေနှင့်တို့၍ စားထတ်၏၊ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဟင်းများကို စားသချင့်ထွယ်ပြုပြင်ချက်ပြုတ်ပြီးကြွေးရ၏။ ဟစ်တလာသည် အာထူးသဖြင့် ချွဉ်ကထက်ကို အမျိုးမျိုးလုင်၍စားရတွင်၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းမရှိချေ၊ အိမ်ထွင် စားသောက်၍ အာမရသေးသဖြင့်၊ မကြာမကြာ ပျော်ပွဲစားရုံများ- ဆိုင်များသို့သွား၍လည်းစားသေး၏။ အဂျို့ဆိုင်များတွင် ဟစ်တလာထာရောက်စားသည့်အခါ၊ ထွတ်ထွတ်ထင်လင်းစားနိုင်ရန်ရင်းအတွက်၊စားပွဲတရုကိုသီးသန့်၍ထားပေးကြ၏။ ဤကဲ့သို့လာရောက်ခါ စားသောက်နေထိုင်ခြင်းမှာ၊ ဒီမိုဂျီ ထိုင်းသူဝြည်ဆားများမည်ကဲ့သို့ စိတ်ထခးရှိသည်၊ တိုင်းပြည်

သာယာသည်-မသာယာသည်ကို၊ထိရှိခုနှစ် စနဲနာခြင်း တရပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။

တယောက်တည်းသွားထိုရာသွားပြီးလျှင်၊ လွတ်ထွတ်လပ်လပ်နေထိုင်သည်ကိုထောက်လျှင်၊ ဟစ်တထာသည် ၎င်းအားလုပ်ကြံသည့်သူများကို မကြောက်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ သို့မဟုတ်သျှင်လည်း၊ ကျာမကီဂြည်တွင်-ဟစ်တလာကို သတ်ခြင်ထောက်အောင် ဗုန်းသူမရှိ၍သည်း ဖြစ်တန်ရာ၏။သို့မဟုတ် သတ်လိုသူများမှာ၊၎င်းကို မသတ်ရဲခြင်းကြောင့်သော်သည်းဖြစ်တန်ရာ၏၊ ဒီဒီကိုယ်တိုင်ကပင် ၅ကဲ့သို့ လူများလုပ်ကြံ၍ မဖြစ်နိုင်၊ထုစ်ကြံခုနှစ်၊ စိတ်ကူးသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ ဘုရားဆခင်က ကြည့်၍မခနေ၊ ၎င်းအား အမြဲစောင့်ရှောက်လျက်ရှိသည်၊ ဒီဒီသုဝဏ်ဆမျှကို၊အစောင့်အရှောက်များက၊.စောင့်ရှောက်ကူညီလျက် ရှိသည်ဟူ၍ ပြောဆိုထေ.ရှိုးထသည်။မည်မျှပင်၊ဟစ်တထာသည်၊ သွတ်လွတ်ဆပ်ထပ် သွားဆာနေထိုင်လျက် ရှိခဲသော်လည်း၊ ၎င်း၏နောက်သို့မှကား၊အဆက်အဆေခါ ကာကွယ်မည့် အသေခံ ရုံထောက်များမှာ လိုက်ခါ၊ စောင့်ရှောက်လျက် ရှိလေသည်၊၅၅်ကဲ့သို့စောင့်ရှောက်၍နေသည်ကိုဆို၍ထည်း ဟစ်တလာသည် ဆိုင်များထွင် ဝင်ရောက်ခါချွတ်ကလက် စားပြီး၊ဘိလပ်ရည်များကိုအေးအေးဆေးဆေးသောက်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်ဘန်ရာ၏။

ဟစ်တသာသည် ငယ်စဉ်အခါကဝင်၊ မျိုးရိုးဆထိုက် နှစ်လုံးရောဂါရှိသဖြင့်၊ အသက်ရှည်မည်မဟုတ်ဟူ၍ ဆ

ရာဝန်များကကြောကြားခဲ့ဖူး၊သို့ရာထွင် ယခုအခါ အသက် ၅၀-ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွဲတွယ်လျှက်ဖူး၊ငယ်စဉ်က-အနည်းငယ်ချို့ခြားသဖြင့်၊ ဟင်းတဆာသည်၊ ငြုံ့စိစိနှင့် အကြပ်းမခံနိုင်ဟူ၍ ယူဆကြသော်လည်း၊ သို့ရာထွင် စိတ်ခါတ်ငြင်းထန်တတ်သဖြင့်၊ အခြားလူများထက်ပင်၊ ပင်ပန်း ခံနိုင်သည်ကို ကန္တာစစ်ကြီး အတွင်းက၎င်း။ ဂျပန်ကေဝံပွဲများတွင်၊ နေ့မစေ့မိပ်၊ည့မအိပ်၊အနားမရှိ၊တခြိမ့်တခြိုသို့သွားရောက်ခါ၊ ထရားဟောင်းကြောနေနိုင်ခြင်းကိုထောက်၍ဆိုနိုင်ထေသည်။ သို့ရာထွင် ဆရာဝန်များ၏ ပြောကြားချက်မှာ၊ဒုန်းဆည်ဟူ၍မယူဆနိုင်ချေ။ အာဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ရင်းခြေ နှစ်လုံးရောဂါလည်းဖြစ်ခဲ့ဘူးဖူး။ ကန္တာစစ်ကြီး အတွင်းကထည်း။ခါတ်ငွေ့ဆင်းသဖြင့်၊ အတော်ပင် မမာမကျန်းဖြစ်ခဲ့ဘူးဖူး။ဒါဏ်ရာထည်းရခဲ့ဘူးဖူး။ သို့ဖြစ်သျှင် ဤမျှအပင်ပန်းခံ၍ထုတ်ဆည့်သူဌာ၊ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရောဂါရိုးရိုးဌနိုင်သျှင်၊ ဤမျှအလုပ်ထုင်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

ဟစ်တဆာကမ္ဘကား- ရင်းမှာ ထုပ်ရမည့် အာထုပ်ဖွဲ့သောအခါ၊မည်မျှပင်ပန်းနွမ်းနယ်၍နေသော်ထည်း၊ အထုပ်ထုင်ရာတွင် ပြီးမြောက်အောင်လုပ်သည့်အင်အား အစဉ်ရှိသည်ဟုဆို၏၊ ဆိုလိုရင်းဌာ-ရင်းအားဘုရားကပင်နေခိုင်းခြင်းသကဲ့သို့ဖူး။ အစောင့်အရှောက်များလား၍၊ စောင့်ရှောက်နေသကဲ့သို့ဖူး၊ ပြောခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြထေသည်၊ အာဌင်တွင် တနေ့လုံး အလုပ်လုပ်ပြီးသော်သည်း၊အိပ်ဌြန်သည့်အခါအနားမနေရအိပ်ရောက်သည်နှင့်

တပြိုင်နက်၊ ကျေဝံစိမ်းငြားခင်းရှိထားသောစားပွဲအနီးတွင် ထိုင်ခါ။ တိုင်းငြည်အုပ်ချုပ်ရသည့်အာဏာပိုင်များကို လုပ်ရာတွင်၊ များသောအားဖြင့်နံကိုင်-နာရီမှအိပ်ရာထဲသို့ဝင်ရှိအိပ်တော့၏။ ဤမှအာပင်ဝမ်းခံပြီးထုပ်သဖြင့်ထည်။ အငြောင်းအလဲဆိုသလို ပွဲကြည့်ခြင်း၊ သီချင်းသံ နားထောင်ခြင်း။ ရုပ်ရှင်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဖျော်ဖြေခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဟစ်ထလာသည် ဘာလင်ရှိတွင် နေထိုင်သောအခါ၊ 'ဘတ်(ချ)တက်စ်ဂေဒင်' Berchtes Gaden ခေါ် အိပ်တော်ရှိနေ၏။ဘာလင်ရှိ 'ဘတ်(ချ)တက်စ်ဂေဒင်'ဟု ဆိုထျင်၊ဟစ်တလာ၏အိပ်မှန်း လူတိုင်းသိ၏။ အာဂ်ထန်ငြည်ထွင်၊ဘတ်ကင်ဟန်နန်းတော်ကို ကျော့ထုရင်စံ နန်းဝန်းလူတိုင်းသိသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်တော့၏။

ဘာထင်ရှိ၌'ဘတ်(ချ)တက်စ်ဂေဒင်'အိပ်မှာ၊ကျာမဏီငြည်သားများ၏ငွေနှင့် ဆောက်ထုပ်ထားသော အိပ်ဖြစ်၍။ မြ။းနှစ်ရှိ၌၊ နံပါတ်(၁၆)ခွာ-ဟစ်တလာ၏ ကိုယ်ပိုင်ငွေနှင့် ဆောက်လုပ်သောအိပ်ဖြစ်၏။ ဟစ်တလာက—ဂုင်းဂွာကိုယ်ကျိုးရှာသမားမဟုတ်။ တိုင်းသူ ပြည်သားများထံခွတရြားတချင်မျ လစာငွေအဖြစ်ဖြင့်မယူ၊ဂုင်း၏လစာငွေကို ထရြားမကျန် အာလုပ်သမားများအတွက် အထောက်အပန့် ရံပုံငွေသို့ ထွာ၏။ ဂုင်းရေးသားသော 'မိန်းကင့်(ဝ်)' ခေါ် ကျွန်ဝ်၏ ကြိုးစားခဲ့ရပုံ ဟူသော စာအုပ်ကိုရောင်းသဖြင့် အာဖြတ်ငွေ ဒွေဒင်း ၂—ထိန်းကျောခန့်ရှိရာ၊ထိုငွေများကို လည်းဂုင်း၏နာဇီအာဇ္ဇဲသို့ လွှဲထိုက်သည်ဟုဆိုရ၏၊ဂုင်း၏

နာဇိုဖွဲ့က ဟင်တာဆာလိုဆမ္ဘ စားခရေး သောက်ရေး အဆ
ထွက် စရိတ်ခံရဏ်။ ချီမွရိုးဆားစွာနေထိုင်စားသောက်သော
သူဆာဘို့ စရိတ်များစွာကုန်ကျစရာမရှိသဖြင့်၊ ဂင်းဏ်စရိတ်
ဂုာ-များထွမည်မဟုတ်ချေ၊

ဟစ်တလာတွင်၊ ဘာဆာအယူဝါဒဟူ၍မရှိဟု ဆိုရှိ
ရဏ်။ပွေးစဉ်အခါက-ရိုမန်ကက်သလစ်ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်သော်
ကည်း၊ ဂျာမဏ်လူမျိုး တမျိုးလုံး၏ ပူးပေါင်း ရေးထွင်၊
ဘာဆာဂိုဏ်းကွဲမှုက၊ကန့်ထန့်သုတ်၍နေဆဖြင့်၊ဒီဒီ ကိုယ်
တိုင် မည်သည့်ဘက်၌ ပါဝင်ခြင်းမပြုဘဲနေခြင်း ဖြစ်လေ
ဆည်၊ သို့ရာထွင် ဆုရားသခင်ဟူးဆာစကားကို မကြာ မ
ကြာ ပြောဆိုလေ့ရှိဆဖြင့်။ ဘုရားရှိဆည် ဟူးဆာ ယုံ
ကြည်ချက် ရှိဟန်ဆက္ခဏာရှိကြောင်းဆိုနိုင်၏။ တိုးကြောင့်
ဟစ်တဆာသည်၊ဘုရားကိုလုံးလုံးပါသ်ဟန်မတူချေ၊ငွေ မ
မက်ခြင်းနှင့် ဘာဆာဘရား အတွက်၊ အာဏ္ဍယ် အထာ
မထားခြင်းမှာ ဟစ်တလာ၏ ထူးခြားချက်ဖြစ်၏၊ ဂင်း၏
အနှစ်သက်ဆုံး အလုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်အမျှတ်နှင့် ပုံဆွဲ လုပ်ငန်း
ဖြစ်လေသည်၊ ဂျာမဏ်ဖြည့်ရှိ၊ အဝိုးခရဏ် အဆောက်အဦး
သစ်မှန်သမျှမှာ၊ ဟစ်တလာ ပေးသည့် ပုံစံအတိုင်း၊ ပုံဆွဲ
ဆရာကြီး ပရော်ဖက်ဆာ 'စပီးယား'က၊ အတွေ့ရေးဆွဲပြီး
ထျင်၊ ဆောက်ဆုပ်ရသော အဆောက်အဦးများ ဖြစ်လေ
သည်၊ ဟစ်တလာက၊ ဒီဒီ သေသည့်တိုင်အောင်၊ နောင်
နှစ်ပေါင်းများစွာကြာသောအခါ၊ တကမ္ဘာလုံးက၊ဂျာမဏ်ဒီ
ဇူမျိုးများသည် ထွန်စွာယဉ်ကျေးဆောဇူမျိုး ကြီးကျယ်

ခဲ့သော်လူကိုးများဖြစ်ကြောင်းကို ဝန်ခံကြချေ့အာသို့ဌါ၊ 'နှစ်
အင်ဘတ်'မြို့တွင်း၊ အာစည်းဝေး ခန်းမကြီး တံဆိပ်ကို
ဆောက်လုပ်ချိန်းနာ။ ဂင်းဒဟာလိခမ်းမကြီးအထွင်း၊ ထူ
ကိုးဆောင်း ခြောင်ခြောင်ကဆေး ဆန့်ချန်။ စိန်းဆော်
ထုပ်သူ ကိုဂိုပြီဖြစ်ရကား။ ၁၉၄၄-ခုနှစ်တွင်ပြီးစီးထိခဲ့သည်
ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ဆသည်၊ အတိုးအမှုတ်နာဒေသာင်ခြင်း။ ရုပ်ရှင်
ကြည့်ခြင်းနှင့် ပန်းချီသုပ်ဝန်းကိုလုပ်ချာတွင်း၊ ဟစ်တလာ
သည်၊ မည်သည့်အခါမျှ၊ ရောင့်ရဲဘင်းဘိမ်ခြင်းမရှိဒေ။
ကိုယ်တိုင်းမှန်းအာကား မဒေယာင်းဆော်သည်။ မော်တော်
ကားစက်နှင့်ပါဘ်သက်၍ အထူးနားထည့်သည်သာမက၊
မော်တော်ကားဆုပ်ဝန်းကို၊ မှ ထိုလိုနဲကဲ့သို့အထူးအားပေးရ
ကား။ ထရုအခါ၊ ကျောမကိုနှင့် အိုဘလိပြည့်နှလုပ်းသာ ကား
များမှာ။ အာမြန်ဆုံးဖြေး၍၊ မောင်းသူများမှာလည်း၊ သတ်ပို့အရှိ
ဆုံးဟု တကန္တာလုံးက၊ အာဆိုအာခံတ်ပြုရဆေသည်၊

ကျောမကိုထူမျိုး သန်းပေါင်းများစွာက၊ ဘုရားတဆူ၊ ဂ။
ထလုံးအဖြစ်ဖြင့်၊ ကြည်ညိုကိုးကွယ်ခြင်းခံရ၍၊ ကျောမကို ထူ
မျိုးများ၏ လွတ်မြောက်ရာ၊ လွတ်မြောက်းကြောင်း ဆောင်
ရွက်ဆော။ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟု။ ဟစ်တလာကို၊ ဂိုဒိုးပူးဇော်၊
သတ္တုယ ပြုပြီးလျှင်၊ အာသက်ရှသ်ရှသ် အုပ်ချုပ်နိုင်ခန့်၊
ဆုးတာင်းကြ၏၊ ဆိုရာထွင်၊ ကျောမကိုနှလွဲ၍ အခြား ပြည်
များနှ လူဘစု ဘမှ ကား၊ "ဥးရာပတိုက်ခွေးရူး" "Mad
Dog of Europe" ဟူ၍ခေါ်ဆိုခါ။ ထွန်စွာမှန်တည်းကြ
၏၊ အုံသြစရာမရှိ၊ ရင်းဖြိုတဘက်ထွင် အကောင်းနှင့် ထ

ဘက်တွင် အဆိုးများခြုံရုံခါ ထုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့်၊ ဟစ်တစ်ထာလာ—ကန္တာပေါ်ထွင် အထင်ရှားဆုံး သောသူဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြရန်အတွက် ဗာဓဝဂ်၊ ကျေးကျေးပြည့် နာဇီအနွယ်ခင်းဆောင်း၊ ကျေးကျေးပြည့်စစ်တပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ်များ၏ ဝိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ကျေးကျေး နန်းရင်းဂန်၊ ကျေးကျေးပြည့် သင်တမင်းအာဏာရှင် စသည့်အဖြစ်ကို ရောက်အောင် ထုတ်ကြံပြီးနောက်၊ သန်းပေါင်း ၇၀—ကျော်ရှိသော၊ ဂျာမဏီထုမျိုးတို့၏ ဆေးရေး-ရှင်ရေးကို ဖန်တည်း၍နေသဖြင့်၊ တကာ့ကမ္ဘာလုံးကိုချောက်ခြားအောင်လုပ် နိုင်ဆေးအစွမ်းရှိထေသည်။

ကထေးများနှင့်ခွေးကို ချစ်တတ်သူများတွင်၊ ဆိပ်ပွဲဆေးစိတ်ရှိသည်ဟု စိတ်ဓါတ်ဆိုင်ရာ၊ လောကဝါတ်ဆရာကြီးများ ပြောဆိုသည့် အတိုင်းဆိုလျှင်၊ ဟစ်တစ်ထာတွင်ထည်း၊ နဲ့ ညှိသိပ်ပွေ့ဆေး စိတ်ရှိသည်ဟုဆိုရပေထိပ်မည်။ ဆိုရာထွင်၊ ရင်းနှင့် တာဘက်တလင်းဆုတ်သည့် ရန်သူများကို၊ ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်းအာဏာက်၊ ရင်းအားဘိလူဟူ၍ ဂေါဆိုကြောင်၊ ဤကဲ့သို့ သတ်ဖြတ်သည့်အထွက် ဟုံတလားထွင် ဂဒုဏာကင်းဆည်ဟူ၍မဆိုနိုင်ချေ၊ ဤကဲ့သို့သတ်သင်ရှင်းထင်းပွဲများထုင်ပြီးသည့် အခါ၊ ဟုံတထာများ အထေပ်ကြွေးအိုင်တွင်းအောင်းခါ ငရိသတ် ရှာတွင် စကားမပြောဘဲနခြင်းကိုထောက်သျှင်၊ ဤကဲ့သို့ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်လိုက်ရသည့်အထွက်၊ စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏၊ သို့ရာထွင် နောက်လိုက် ငယ်သားများက၊ ဤအလုပ်မျိုးကဲ့ အထူးထိုလားသဖြင့်၊ နောက်

လိုက်ချားနှင့် ဆဘောမကွဲလွဲလို၍၎ငင်းတို့ကို အာလိုဆိုက် ရခြင်း နှင့်ပင် တူလေသည်။

တခြ်း တချက်ခ့ာမူကား—ဤကဲ့သို့ လုပ်ခြင်းအားဖြင့် တိုင်းပြည်ကောင်းစားလိမ့်မည်ဟူ၍၎ဖိုးဆားစွာ ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်ပင် တိုင်းပြည် ကောင်းစားရေး အကွက် မလွဲစာ၍ ဆတ်ဖြတ် ခြင်းပင် ဖြစ်တန်ရာ၏၊ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍၎ ဟစ်ထ ဆာ ကြေးဆိုသည်ခ့ာ....."If the sacrifice of life is necessary to the furtherance of the general scheme, then humanitarian scruples must not be allowed to interfere" "တိုင်းပြည်ကြီးပွါးရေးအတွက်၊ စနစ်ကြီးကိုလုပ်ဆောင်၍၎ နာတွင်း၊ လူမျိုးကို ဆတ်ဖြတ်ရန်ထိုက်လျှင် ဂရုဏာထား ကား ဝင်ရောက်ခါ နှောက်ယှက်ခြင်းကဲ့ နွှဲပြိုမည်မဟုတ်"ဟူ၍ အာတိအဆင်းကြေ၍ ထားခဲ့ကား၊ ကျမတို့ ကြည်နှင့် ကျမတို့ထိုမျိုး အများအထွက်ဆိုသျှင် ဘာမဆို လုပ်မည်ဟူ၍ ယူဆနေပေထိမ့်မည်၊

ဟစ်တလာ၏သက်စွဲဝါဒကြီးမှာ၊ ငှင်းသည်ဖြစ်စေမှန် သည်ဖြစ်စေ၊ကျမတို့ကြည်နှူး ကျေးမတို့ထုမျိုး ကောင်းစား ရေးသျှင် ထုပ်မည်ဟူသော ဝါဒဖြင့်၏၊ ဆိုဖြင့်ခြင်းကြောင့် ပိတ်ဆွေများကိုငင်း ဂုတ်ခြေနှင့် ထိကျွာကို ငင်း၊ ဒုန်ကာန် ခြင်းကိုငင်း။ ထွတ်ဆင်မှကိုငင်း လူ၏ဒဏ်ဆက်များကိုငင်း စွန့်ခိုင်းရန် ဝန်မလေးချေ။ နိုင်ငံအသိုးသိုးနှင့် ဆက်ဆန်မှုများ၊ ဂတိများကို၊ ဖျက်ခဲ့သည်များ၊ တိုင်းပြည်ဆုပ်ချေမှုများကို ထောက်၍ထိုနိုင်လေသည်၊ ဤကဲ့သို့ ထုပ်လျက်ဂို

သော်သည်း၊ ဟစ်တလာကို လုပ်ကြံပြီးသျှင်၊ ထနေ့ကိုင်မည်သူမျှမသတ်သေးချေ။ဟစ်တထာသည်၊ အိပ်ထွင်းပုန်း၍နေသူမဟုတ်၊ သွတ်လွတ်သပ်ထပ်သွားလာသျှက် နေသူဖြစ်၏။ ဆိုစဉ်လျက်ဂင်း၏ အသက်ကုထဖြေံးအာင်ဖြင်အောင်လုင်ကြံခြင်းမပြုသည်ဖြာ၊ဟစ်တလာအား—ဂျာမကီထူမျိုးတရာသျှင် ၉၀—ကျော်က၊ ဆရားငယ်ဟူ၍ယုံကြည် ကိုးစား ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေထိမ့်မည်၊ သို့ ဖြစ်သဖြင့် ဟစ်တလာအား- ဂျာမကီလူမျိုး များကပင်သျှင် ထွန်စွာမှန်းတည်းသည်ဟူ၍ ရေးသား၊ပြောနေကြခြင်းမှာ၊မတရားရေးသားပြောဆိုကြခြင်းပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊

ဟစ်တလာအား ဂျာမန်လူမျိုးများက-မှန်းတည်းသည်ဆိုးဆာစကားမှာ—ခန့်ခဲ့သျှင်၊ ယခုစစ်ကြီးဘွင် ဝင်၍ မတိုက်ဘဲ ငြင်းပယ်၍နေကြပေလိမ့်မည်၊ ယခုခာမူကား- နိုင်ငံခြားသားများက မဟုတ်မမှန် ဆတင်းများ ထွင်၍ နေသော်လည်း၊ ယခုထက်ကိုင် မြဲမြဲခိုက်ခိုက် ဟစ်ထလာ ခိုင်းစေသည့်အတိုင်း စစ်တိုက်၍နေကြခကား၊ မည်မျှဟစ်တထာကဲ့ရိုသေကိုးစားသည်ကို ထိမှန်ပေလိမ့်မည်၊ ဤမျှမကသေး—ဟစ်တထာကိုယ်တိုင် စစ်ခြေခြင်သို့ ထွတ်ထွတ်ထပ်ထပ်သွားရောက်ခါ၊ နည် ထပ်းညှန်ပြခြင်း၊ အားပေးခြင်းများပြုလုပ်၍နေခကား၊ဟစ်တလာအဝေါ်ထွင် ဂျာမကီလူမျိုးများ မည်ကဲ့သို့ဆတောထားသည်ကို ပေါ်ထွင်ထင်ရှားစေလေသည်၊

အခန်း-၁၂။

(၁)ပရိယာယ်စကဲ့။

၁၉၃၄-ရှေ့စ် နိုဝင်ဘာထ(၂၈)ခက်းနေ့တွင်၊ အင်္ဂလန်ပြည်အဝိုးခက ပါလီမန်တွင် ကျောမကြီ ဖြည်တွင်၊ ကျောမန်အဝိုးရတို့ လက်နက်ပြင်ချေနေကြောင်း၊ ဆိုဖြစ်သဖြင့်၊ အင်္ဂလန်ပြည်ကလည်း၊ ရှေးအခါက၊ အဝိုးရတို့ စီမန်ခဲ့သည့် အတိုင်း၊ထေတပဲကြီး တိုးချဲ့နိုလိုကြောင်း၊ယရအတိုင်း၊ ကျောမကြီဖြည် လက်နက်ပြင်ချေနသည်ကို ကြည့်ချေနေမည့် ဆိုလျှင်၊ ကျောမကြီဖြည်သည်၊ တဖန် ဥရောပတိုက်ကို ရန် ရှာထိပ်မည်ဟု စိုးရိမ်ဘွယ်ရှိကြောင်းကို၊ ထုတ်ဖော်ပြော ဆိုကြောင်း၊ ထိုနေ့တပါး၊ ကျောမကြီဘာမဟုတ်၊ကျပန်၊ရုရှား နှင့် အဇေရိကံတို့လည်း လက်နက်ပြင်ချေ နေသဖြင့်၊အင်္ဂလန်ကလည်း၊ အလားတူပြင်မှသာလျှင် ဆင့်လျော့ညှိဟု အင်္ဂလန်အဝိုးရအဖွဲ့၏ သဘောထားကို ထုတ်ဖော်ပြောဆို သောအခါ၊ အတိုက်အခံဘက်၌၊အမတ်များက၊ ချီးကဲ့သို့ လက်နက်ပြင်မှုကို၊ မလိုမြာ၊အစည်းစားဥာဏ် နည်းသည် စသဖြင့်၊အဝိုးရအား အပျက်အိုး အပြစ်တင်ကြ၏၊ သို့ဖြစ်ရကား၊ အင်္ဂလန်လခြည်ဝင်၊ထက်နက်ပြင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍၊ စိတ်ဝမ်းကွဲချေနသည်ကို၊ဟစ်တလာသည် ကောင်းစွာဆိ

ရသဖြင့်၊ ပိဿိဆုတ်ငန်းကို၊ အာဂ်ဇင်ထန်က ထိထိရောက်ရောက် ကန့်သွက် နှိုင်ထိပ်မည် ပေဟာ်ဆည်ကို ကြိုးစင်၍သိရ ၏။

ကျာမကို ထက်နက်ပြင်၍နေသည်ကို၊ ထိုစဉ်အခါက၊ ကျာမကိုနှင့် မဆင်မြတ်ဆာ အိတလိနှင့် ဗြင်ဆစ်တို့က၊ ကျာမကိုသည်၊ သြစတြိုးယားပြည်ကို၊ မကြာမီနှစ်တွင်း၊ ဆိပ်.ထိုက်ဇ်ပ်မည်ဟု သိရသဖြင့်၊ မဟာမိတ်စာချုပ်ကို ၁၉၃၅-ရဇာန္ဒဝါဂီဆ ၆ ရက်နေ့တွင်ချုပ်ဆိုကြားလသည်၊ ထိုစာချုပ်အရ၊ အီဘလိက၊ ဗြင်သစ်ပိုင်၊ ကြွေနှင်းစီးယားပြည်ကို ပေးရန် မတောင်းတော့ပါ, ဤကဲ့သို့ မထောင်းသည်အတွက်၊ ဗြင်ဆစ်က၊ ပိဒိဒိုင်၊ အာဖဂိုကတိုက်ရှိ၊ စတုရန်းဂိုင် ၁,၁၀၀,၀၀၊ လစ်ဗျားသဘင်္ကန္ဓာရပြည်ကြီးကို အီဘလိအား ပေးအပ်ရန် သဘော တူညီ ကြောင်းသည်း၊ ဇန္နဝါဂိုဆ ၇-ရက်နေ့၊ အီဆလိနှင့် ပြင်သစ် စာချုပ် ပြီးနောက်တွင်နှင့်တွင်၊ ဗြင်ဆစ်၊ ပိုဆန်နှင့် ရှားမန်းယားပြည်တို့ က၊ သြစတြိုးယားပြည်အား၊ လုံးဝလွတ်လပ်ခွင့်ပြုသဘော အဖြစ်ဖြင့်၊ အားလုံးက၊ အာဆိုးရတ် ပြုရမည်ဟူသော စာချုပ်ကို၊ ချုပ်ဆိုကြပြန်သေးသည်၊ ဤမျှမကသေး၊ အာကယ်၍၊ ပြည်ခေါင် တရုတ်သည်၊ သြစတြိုးယားပြည်၏ ထွတ်ထပ်ရေးကို၊ အနောက်အာရှက် ပြုသျှင်၊ အီးလိနှင့် ပြင်သစ်တို့၊ တိုင်ပင်ပူးပေါင်းပြီးသျှင်၊ အရေးယူကြရန်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းလသည်၊

အထက်ပါ၊ တနိုင်ငံနှင့်တနိုင်ငံ၊ စာချုပ်များချုပ်ဆိုကြ

ခြင်းရာ၊ ဗျာမတီတို့သည်၊ သြဝကြီးယားဖြည့်ကို ဆိပ်း မည်ဝိုး၍ ကာဘွယ်ခြင်း ဖြစ်းကြောင်း ဆိုရသော အာခါ။ ဟစ်တဆာသည် ထိုဘိုင်းပြဿများကို၊ ထွက်စေးသိုးဆင်ဖြင့်၊ ဗျာမတီလူများဘက်က၊ မည်သည်ကိုင်းပြညကိုမျှမလို၊ လက် ဆောက် နှင်ထုတ်များ ပြန်ပေး ဟူ၍သည်း မည်သူ့ထံကမျှ တောင်းမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ဇနွဝါရီလ-၁၅ ရက်နေ့ တွင်၊ ထုတ်ပယ်ကြေငြာလိုက်ကြောင်း၊ ၁၇ ရက်နေ့တွင်၊ ဗျာမတီ၏ ကြေငြာချက်ကို ပြန်စာဆားနှင့် ပြင်သစ်ပြဿ် နှင်ထုတ်မြား 'ဝန်လဲဘဲထ်'က၊ ကမ္ဘာ၏ ငြိမ်း ချမ်းရေးကို လိုဆည့် တိုင်းပြဿ်တိုင်း၊ နှင်ထုတ်ပြဿ်တိုင်း၊ ပြည်ထောင်စု ကိုယ်စားလှယ်များကို ထုပ်ဆင့်ကြောင်း ပြန်လည်၍ ကြေငြာ ဏ်။ ဤစည်းကို ထောက်ခဆဖြင့်၊ ဗျာမတီ၏ ဝန်ခံစကားကို ပြင်ဆင်အမှာ။ ဤသာ မဟာဒိတ်တို့က၊ ကြေနပ်းကြောင်း ဝန်ခံချာရောက် ထေသည်။

ဖေးဖော်ဝါရီလ ၁-ရက်နေ့မှ ၃-ရက်နေ့အထိ ပြင်သစ် ပြည်၊ နန်းချင်းဝန်ကြီး 'ဖလန်ဒင်'နှင့်နှိုင်းခြား ဝန် ကြီး 'လဲဘဲထ်'တို့သည်၊ အင်ဆန်ငြည် စန်ဒနဲ့မြို့သို့ရောက်၍ ထာ ပြီးသျင်။ ဗျာမတီပြည်၏အရေးကို ဆွေးနွေး ပြီ နောက်၊ ဗျာမတီသည်း နှိ ဝ်ချမ်းရေးဆတွက်၊ အကန့်အသတ်နှင့် ထက်နက် ပြင်ခွင့်ရှိဆင့်ကြောင်း။ သဘောတူညီချက်ဝ ရ ထုတ်ဝေထိုက်ရကား၊ စာဆေးစ ချုပ်ကို ဗျာမတီပြဿ်က တိတ်တဆိတ် ဖျက်ဖေါက်ရာတွင်၊ အင်ဆန်နှင့် ပြင်ဆင် တို့က၊ အတိအဆင်း။ ထောက်ခံသည်သာမက၊ ဂုဝ်တို့

တိုက်တိုင်ထည်း။ဗျက်ပေါက်၍ နေလေတော့ဆည်၊ ချိုကွဲ
ဆို ကြေငြာခြင်းများ။ ဂျာဇော်အား။ အတိအဂင်း စစ်
လက်နက် အင်အား ဖြည့်ရန် အခွင့်ပေးလျှင်၊ လူဦးရှင်
ကြားမည်မျှထားသည်ကို ဆိုနိုင်မည်၊ သို့မဟုတ်လျှင်၊ဂျာ
ဇေထိုး ည်၊တိ တိတ်ပုန်းထက်နက်များသုင် ပြီး၊ဇလုတ်ပါ
လက်နက်ပြင်ပါဟု ငြင်းဆ၍နေရကား၊ရင်းတို့မှာ၊ အာ
ထိုင်ခံသေဖြင့် မထိမသာ အာထိပ်ခံခြင်းထက်၊ပြင်အာ
ထိပ် ခံချခြင်းက ပို၍ ကောင်းသည်ဟု သဘော ရခြင်း
ကြောင့်ပင် ဖြစ်တန်ရာ၏။

ချီကိုးနှင့် ပါတ်သက်၍၊ ၁၉၃၄-ခု၊ ဇူလိုထ ၁၇-
ရက်နေ့တွင် ပြင်သင်ပြည် သွက်ဝေါ်တွင်၊ 'အင်(မ) ဘ
သေ့'အဖွဲ့ ည်ဂိုဆောဝန်ကြီးချုပ်က ၊ဗျာမတိကထက်နက်
မပြင်ပါဟုထိုင်ချိုး ပြီးသျှင်၊ အာဂနပြင်ဆင်ခြင်းမှာ မထင်
ကြောင်းကို ထုတ်ဖေါ် ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း၊ ချီစွတ်စွဲချက်
ကို တန်ခုံကြားမှ ဒေါက်တာ'ဂိုအားရင်း'က ဗျာမတိုနာ
ထက်နက်ပြင်ပ'။ ရှေးအာခါက-ထေယဉ်ပျ အဟောင်းကြီး
များသည်၊ဟောင်းနွမ်းချိနေသ ဖြင့်၊ အရေးဂိုလျှင်သုံး၍ မရ
မည် စိုးခြင်းကြောင့်၊ အာဆင်လဲရန်အထွက်၊ ထေယဉ်ပျ
အုန်းဝေ်ခြင် ဖြစ်သည်ဟု၍ ပြန်ထည်ပြောဆို၏။
အဂနမှာ-ဗျာမတိ၏ ထက်နက်ပြင်ပုံစနစ်မှာ၊ ပဋ္ဌမဦးစွာ
ထက်နက်များ လုပ်သည့်ခုံကို တည်ဆောက်ပြီးနောက်၊
လက်နက်များသုင်ခြင်း၊ ထေယဉ်ပျ များ တည်ဆောက်
ခြင်းများပြုလေသည်၊

(၂) ဗျာမကိုလက်နက်ဖြင်ခြင်း။

ဖေဖော်ဝါရိလ ၁၄-ရက်နေ့ထွင် ဗျာမကိုတြည် နိုင်ငံခြားဝန်'ဟောဗွဲးနူးရက်သ်'သည်၊ ဗျာမကိုတြည်ရှိ အဂ်လိပ်သံအမတ်ကြီး 'ဆာအိုးရစ်ဖစ်ဂ်(စ)'ထံသို့ သွားပြီးလျှင်၊ အဂ်ဇန်ကာ-ဗျာမကိုအား- ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တတြည်နှင့်တတြည် စေ့ဆုံ ချုပ်ဆိုကြသည့် အရေးများဘွင်၊ ပါဝင်လိုကြောင်းပြော်ရာတွင်၊ ဗျာမကိုတြည်အစိုးရက၊ ဤအချက်များကို အထူးတလည် အားရဝယူပါမည်ဟူ၍ မထိမ့်တပါတ်ရေးသားထားသော စာတစောင်ကို ပေးလိုက်၏။ထိုနောက်—ဗျာမကိုနိုင်ငံခြားဝန်ကြီးက၊ ဗျာမကိုတြည် အာဏာရှင် ဟစ်ဘလာနှင့် အဂ်လန်တြည်၊ နိုင်ငံခြားဝန်ကြီးတွေ့ဆုံပြီးလျှင်၊ ဗျာမန်အစိုးရဖြိုသဘောထားကို အာပြည့်အစုံ၊ စုံစင်းပြီး သိရှိလျှင်ကောင်းမည်ဟူ၍ အကြံပေးစကားပြောကြားထေသည်၊

၍ကဲ့သို့ ဟစ်တဆာက—ကြေ့ကွင်း ထောင်ထိုက်ရာထွင်၊ အဂ်လန်တြည် အစိုးရတို့က ဝရိယာယ်ကို မဆိုရကား၊ ဗျာမကို ထုထားသည့်အတိုင်း၊ နိုင်ငံခြားဝန်ကြီး 'ဆာ ဩန်ဆိုင်မွန်' နှင့် 'မစ္စတာအိုဒင်' ကို၊ မတ်ထ ဂ—ရက်နေ့ထွင် လွှတ်ရန် ဆုံးဖြတ် ကြထေသည်၊ ၍ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ထိုက်သည်နှင့်တ ပြိုင်နက်—အဂ်ဆန်တြည်၏ ဂုဏ်ရာ အထေ၁်ပင်ယုတ်လျော့၍သွား၏၊ အဘယ်ကြောင့်ဆို

သော် အနှစ် ၆၀—လုံးလုံး အဂိုထန်ဂြည့်က ဆောက်ကျ နောက်ကျခဲ့၏-မည်သည့်အခါမျှ ကျာမကိုဂြည့်ဆို မသွားခဲ့ဘူးခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။

ကျာမကိုဂြည့်ဆို နိုင်ငံခြားဝန်ကြီးနှင့် အတွင်းဝန်ကြီးတို့မ ဆင်ဖို၊ မတ်ထ ၄-ရက်နေ့တွင်၊ အဂိုလန်ဂြည့် ပါလီမန် ထွင် ပြောဆိုးသော စကားများမှာ ကျာမကိုအား ၁၅-နှစ် တိုင်ထိုင်ချုပ်ချယ်၍ ထားခြင်း၊ ကျာမကိုဂြည့်ကို သော ထားကြီးကြီးနှင့် ခွင့်ထွက်ပြီးထျင်၊ ထက်နက် အင် အားကို ဖြည့်တင်းခွင့်ကိုပေးသင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့်၊ အာ မတ်များက ပြောကြားဖို၊ သတင်းစာများကလည်း ထော် ခံဖို၊ ဂ-ရက်နေ့တွင် ဟစ်တလာနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရ မည်ဖြစ်ရကား၊ ဟစ်တလာမှာ အဂိုလန်ပြည့်ဖွဲ့ပရိသတ် သမားများလာထျင်-စကား ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြောရမည်—မာမာ တင်းတင်းဖြောရမည်ကို စဉ်းစားရန် အချိန်မရှိဆည့်ဖြင်၊ အဂိုxန်ဂြည့်ရှိ ထုများနှင့်-အခြား တိုင်းငြည့်များမှ တိုင်း သူငြည့် သားများ၏ဆန္ဒကို သိလိုရကား။ ဟစ်တလာ အ ဖွေးမိပြီး နေထိုင်မကောင်းဖြစ်၍၊ အဂိုလန်ဂြည့်မှ နိုင်ငံခြား ဝန်ကြီးများမထာသေးဘဲ၊ ခေတ္တ ရပ်ဆိုင်းရန်၊ အဂိုသိပ် သံအမတ် 'ဆာ အိုးရင်ဗစ်(စ်)' အား ဖြောကြား လိုက် ဖို၊

သို့ဖြစ်ရကား၊ ကျာမကိုက-ဒုတိယအကြိမ်အဂိုလိပ်လိုမ ခန်းထားစားလုပ်ထိုက်ဂြန်ဖို ဤကဲ့သို့ဟစ်တထာကအဂိုလန် အာဂိုးချင်ဆဲအား မခန့်ထားစားလုပ်လိုက်သည်ကို၊ အဂိုလန်

ဖြည့်၊ ပါလိ ၂နှိ သွက်ခတ်တွင်–ဟစ်တလာ အာဟုတ်နေ မကောင်းဘာလားဟု မေးခဲ့ဘာ၂၊ သွယ်တော်တရုတ်း ကဟက်ဟက် ပက်ပက်ရယ်မောကြခဲ့ဖြင့်၊ အဝိ ရဆဲ့ ရှာ–အခုတော့ငင်ဆရက်ရဲ့ဆီ၊

ဟစ်တလာက–အင်္ဂလိပ် နိုင်ငံခြားဝန်ကို နေမကောင်း ဆ ဖြင့်–မားတွေနိုင်ဟု ဆိုခဲ့သည်း၊ ရင်းဖျ် တစ်ဆား တးယောက် သ ကြိုဟ် ရာဆိုမှုကား၊ သွားခရောက်ပြီးသျင်း သ ကြိုဟ်သည့် အခမ်းနားတွင် တရား ဟောပြောသေး ဖျ်။ ဂျာမကြိုပြည်ဘဂြည်လုံးကဆည်း။ အင်္ဂလန်ကို–ရင်း တို့ဖျ် အာဏာရှင်ကြီးကတွည့်စားခြောင်ထွောင်၍နေဆည့် ကို–ဆဘောကျဆဖြင့်၊ အားရပါးရ ပြုံးရယ်၍ နေကြ ဖျ်။

ထိုအချိန်တွင်၊ ပြင်ဆင်ပြည်ဆားများရှာ၊ လက်နက် ပြင်မှု, စစ်သားစုမှု, စစ်မက်သိုဆားမှုတို့ကို အထျည်း မ နှစ်ဆက်၊ အဝိုးရကထည်–ထက်နက်မပြင်ထျင် နောင် ရေးခက်သည်ကို ကောင်းစွာ ဆိုဒျ်၊ သို့ရာတွင်၊ ရင်းတို့ ရာထူးထွင် တည်ဖြဲ၍နေခန်၊ ရင်းပြင် ရွေးကောက်ပွဲများ တွင်၊ အခက်အခဲနှင့်တွေ့ကြုံ၍နမည်ဝိုးရကား၊ တိုင်းသူ ပြည်သားများဖျ်ဆန္ဒကိုသုတ်ခံထျာခါ၊ လက်နက်မပြင်ဝန် ဘဲဂိုးဆသည်၊ အဝှန်မှာ၊ ပြင်သစ်ပြည်ဖျ်အားခြအနေမှာ အတော်ပင် ဆိုးရွားသျက်ဂိုဒျ်၊ ပြင်ဆင်ပြည်ဖျ် လူဦးရေ မှာ၊ သန်းပေါင်း ၄၀–ဖြင်ရာ၊ ဂျာမကြိုဖျ်လူဦးရေ ၆၇-သန်းကို ယှဉ်၍ တိုက်ခိုက်ရန် ခဲယဉ်း၍ နေဖျ်၊ ဂျာမကြိ

ပြည်သား များဒုဂ္ဂ။ စစ်သားများ ဖြစ်၍၊ စစ်အတတ်ကို နားမလည်သူ မဂိုးချ၊ ပြင်ဆင်ပြည့်တွင် မူကား၊ တန္ခစ်ထျင် စစ်သား-၂၃၀,၀၀၀ ကို၊ စစ်ပညာ သင်ကြားပေး ရာ၌၊ တန္ခစ်ထျင်-၁၁၀,၀၀၀ သာသင်ကြားပေးရတော့ ၏၊ ထိုမှထပါး၊ ရှေးဆခါက ၂-နှစ်တနိုးကို ၁-နှစ်နှင့် ပြီးအောင်သင်ရမည်ဟု ဆို၍ထားရကား၊ စစ်သားများ၏ အာရည်အဆင်းဂုဏ-အတော်ပင် ယုတ်လျော့၍ နေထေတော့ သည်၊

အဂိုဏန် ပြည်နှင့် ပြင်သစ် ပြည်၏ အားခြ အနေကို ကောင်းစွာသိရသော ဟစ်ထလာသည်၊ အခါးကောင်းကြို ကြိုက်ပြီဟုဆို၏။ ၁၉၃၅-ရနှစ်၊ မတ်လ ၁၆-ရက်နေ့ ထွင်၊ ကျေးမတီပြည် ကာကွယ်ရေးတပ်များတွင်၊ စစ်ထဲ မင်းမနေ့ဟူသော အင်နှိုအရ 'အဆက်ပြည့်သူတို့း- ဝင်ရမည်' ဟူးဆာ ကျေညာချက်ကို ထုတ်လိုက်၏. ၎ကျေညာချက်ကို ထွတ်တော်တွင် ကျေညာ၍ပြီးဆည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ အာမတ်များက-ဟစ်ထလာ၏ စွမ်းရည်သတ္တိ နှင့် ထိမ္မာပုံကို ချီးမွမ်းပြီးသျင် Heil Hitler 'ဘာမ-ဒို့ ဟစ်တလာကွ' ဟူ၍ ၃-ကြိမ်၊ ကောင်ချီးသြဘာ ပေး ကြ၏၊ ဥရောပတိုက်တရလုံ မှာ၊ ဟစ်တထာ၏ကျေညာ ချက်ကို ကြားရသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အတိတ်တထန် ဖြစ် ၍ သွားကြီးဆသည်၊

၎ကျေညာချက် ထုတ်၍ပြီးသောအခါ၊ အဂိုဏန်ပြည် နှိုင်ငံခြားဝန်ကြီးတို့နှင့် မတ်လ ၂၅-ရက်နေ့ထွင်၊ တွေ့

ဆုံနိုင်မည့် ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ဆရာဝန်သိ သံဃာမတ်ဒုတဆင့် ဆရာကြောင်းကြား ဝေဖျိုး။

(၃) ဟစ်တလာ-ဘာဖြစ်သလဲ။

ဟစ်တလာသည်၊ ဒီဒီ အရွေ့ကို ကောင်းစွာ သိသဖြင့်၊ ဆယ်ဆင့် စောင့်၍ နေ၏။ နိုင်ငံရေးကို ဆွေးနွေးသောအခါ၊ (၁) ဟစ်တလာက-ဂင်းသည်၊ အင်္ဂလိပ်ထိုင်းဖြည်းများ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်မျှားတွင်း၊ မပါဝင်လို၊ အာဘော်ကြောင့်ဆိုးဆဲ၊ ရုရှားသည်၊ ကျာမကီ၏ ရန်သူဖြစ်သဖြင့်၊ ကျာမကီသည်၊ မသိသည့် နည်းနှင့်မှ ဝေါင်းစပ်၍ခံမည့်မဟုတ်ကြောင်း။ သို့ဖြင့်၍၊ ရုရှားကို မထောက်ခံနိုင်, မကူညီနိုင်၊ ရုရှားထံ နှဆုံးသည်း အာကူအညီ အာလိုမရှိကြောင်း၊ (၂) ထဘိုးကိုတဘိုး၊ ရန်စ,၍ မတိုက်တန်းဟူသော စာချုပ်မျိုးကိုမူကား၊ ချုပ်ဆိုရန် သဘောတူညီကြောင်း။ အာကယ်၍ ရန်စပြိုးတိုက်ကြသော်၊ ကျာမကီက-ရန်စ၍ကိုက်သူအား။ မည်သည့်နည်းနှင့်မှ ကူညီမည်မဟုတ်ကြောင်းကို၊ တာဝန်ခံချက် ပေးနိုင်ကြောင်း။ (၃) ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုရာတွင်၊ ပါဝင်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ဒီဒီ မပါဘဲ၊ ထိုင်းပြည်းများက ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ကြလျှင်၊ ကျာမကီက အာသိအမှတ် ပြုမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုမှ မကသေး။ ထိုစာချုပ်များ ပျက်ဆောင်း၊ အတိုက်အခံထုတ်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ (၄) နိုင်ငံ

ပေါင်းချုပ် အာသင်ကြွေးကို ပြန်ချေဝင်ရန် တိုက်ထွန်းချက်ကိုမူကား။ ကျေးကိုကထက်ခန့်ငင်ရန် ခဲယဉ်းကြောင်း။ အာဘယ်းကြောင့်ဆိုသော်၊ ကျောမတ်ပြည်မှ လူချမ်းသာထိုင်းပြားများကို ပြန်ချေမပေးဆမျှ၊ ကျေးကိုမှာ၊ အဆင့်အတန်းနိမ့်ချ နေသဖြင့်၊ မျက်နှာငယ်ကြောင်း၊ ထို့ဖြစ်သဖြင့်၊ အင်္ဂလန်က—ကျောမတ်ထံ ရယူချေးငှားထားသည့် နိုင်ငံအသီးသီးကို ယူထားသည့်ပြည်များကပြန်ချေးပေးရန်—ပဋိညာဉ်စွာ စိမံခန့်လိုကြောင်း။ ရတိုပြတ် ပြောဆိုလိုက်ရကား ထတိယအကြိမ် အစ္စက်ကွဲရပြန်ထေသည်။

သြစတြေးလျားပြည်ကို၊ ထွက်ထင်ဆောပြည်အဖြစ်ဖြင့် ထားချန်ဆုတွက်၊ ဂတိပေးရန် ပြောဆောင်ခဲ့။ ဟစ်တလာက အခြားတိုင်းပြည်များ ချုပ်ဆိုဆောစာချုပ်ကို ကြည့်ရှုဆာသျှင် ရတိုပြတ် ပြောနိုင်ငြည်ဖြင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင်၊ ဝင်ရှိမနှောက်ယှက်ပါဟု ဂတ်ဝေးရန်မှာ ဆုံးဝင်ပင်ခဲ့ထဉ်းကြောင်း။ အာဘယ်းကြောင့်ဆိုသော်၊ သြစတြေးလျားပြည်သည်၊ ကျေးမတ်ပိုင် ပြည်ပင် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုဂတ်မျိုးကို မပေးနိုင်ဟု တောက်တောက်ခါးခါး-ပြော ပြန်ဖြင်။ ဤကဲ့သို့ပြောဆိုလိုက်ခြင်းနှင်းအာဂိလန်နှင့်ပြင်သစ်တို့သည်၊ နောက်ထပ် ကမ္ဘာစစ်ကြီးတစ်ကုံ၊ ကျော်နိုင်ဆမျှားကျော်မည်၊ စစ်ဖြစ်အရသာကဲ့သိုသဖြင့်၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မတိုက်လို၊ ဘုရား-ရှိနှုတ်တွင်၊ ပြီးကဲ့သုစင်ကြွေးကို နောက်ဆုံးစင်ကြွေးဟူ၍ သတေးပိုက်ကြောင်း

ကို ကောင်းစွာဆိုခြင်းကြောင့်၊ ထရကဲ့ဆို ရဲဝန်စွာ စကားဆိုသိုက်ခြင်းဖြစ်သောသည်၊

နောက်ထပ် 'ဆာလျန်ဆိုင်ပွန်'က၊ ကျာမကော် စစ်ဘဝ်ကြီးကြီးမထားဆင့်ကြောင်းပြော၊ ဟစ်တလာက တဝ်မကြီး ၃၆-တဝ်၊ စစ်သား-၅၅၀,၀၀၀ ကိုတော့မည်သည့်းညီးနှင့်မဆို၊ ထားမည်ဟုကျေညာခဲ့သည့် အတိုင်းထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ မလျော်နိုင်ကြောင်း၊သို့ရာတွင်၊ ခေတပ်အင်အားမှာ၊ အင်္ဂလန်နှင့် အပြိုင်မထားထို၊ ၃၅-ရာခိုင်နှုန်းနှင့်ပင် ကြေနပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုထပ်အင်အားနှင့် ပူကား၊ အင်္ဂလန်နှင့်ပြင်သစ်တို့၏ အာဆင့်အတန်းနှင့် ညီတူညီမျှသားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုမျှမကသေး၊ ပိုမြဲထားရန်ထိုလျင်ထည်း၊ ထားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အာဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ရုရှားသည်၊ လေတပ်အင်အားအထူးတလည် မြဲမြံနေသဖြင့်၊ မတော်သာလျင်၊ ရုရှားအင်အား နှင့် တူညီအောင် ထုပ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဟစ်တလာက-ဂင်းတို့ ဆေတပ်အင်အားမှာ၊ ယခုအခါ၊ အာဂ်ဆန်နှင့် ညီမြံနေပြီဖြစ်ကြောင်းကို ထုတ်ပေါ် ပြောဆိုလိုက်သောအခါ 'ဆာလျန်ဆုံင်ပွန်'နှင့်'မစ္စ ဘားအိဒင်'တို့ကြာကြက်သိုထမြဲ သွားတော့၏၊ အာဘယ်ကြောင့်ဆိုးဆာ်၊ ထွန်ခဲသည့် ၄-လက်၊ အင်္ဂလန်ဂြည့် ပါလီမန်တွင်၊ ထေကြေငြာပုံကြို ချုပ် 'ထေဒ်ဝင် ထန်ဒန်ဒယ်ဂျီ'က၊ အင်္ဂလန်ဂြည့်၏လေအင်အားမှာ၊ ကျာမကော်ထက် ၂-ဆ အင်အားရှိသည်ဟု ဆိုပြီးနောက်၊ ယခုအခါ၊ ဟစ်တလာက

ဂျာမကာမြို့လေထဝင်အာင်အားဖြာ အာဂိသန်နှင့် တူညီသည် ဟုဆိုသဖြင့်၊ မည်သည့်နည်းနှင့် အာဂိလန်မြို့လေထဝင်အင် အားကို၊ ဟစ်တဆာ သိုသဆန်းဟု အံ့ဩခြင်း။ တွေးရင်း ခက်၍ နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သေသည်၊ ထိုစဉ် အခါက၊ အာဂိလန် ရေကြောင်းဝန်ကြီးဌာနအယူအဆဖြာ၊ အာဂိလန်ထွင်၊ သေယျာဉ်ပျံ-၁၁၀၊ ဂျာမကာတွင် စစ်သေယျာဉ်ပျံ-၄၀၀ ရှိသည်ဟု၊ ယူဆလေသည်၊

စကား ရေပြားဆို ကြုံပြီးနောက်၊ 'ဆာဂျန်ဆိုင်မွန်' နှင့် 'ကက်ပတိန်အိဒင်' တို့သည်၊ အာဂိသန်ဂြိုဟ်သို့ ဖြန့်၍ သွားပြီးလျှင်၊ တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အဆက်အခဲများကို၊ ပါထိုမန် ထွင်၊ ထုတ်ပေးခဲ့ရပြားဆိုကြသေသည်၊

ဂျာမဘုရင်နှင့်ဆွေးနွေးပြီးနောက်၊ ရုရှားဆိုသွားရာတွင်၊ ရုရှားနိုင်ငံခြားဝန်၊ 'ထစ်ဖိနော့ဖ်' က၊ အာဂိလန်နှင့် သဘောခြင်း တူညီကြောင်း၊ ကန္တာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလားကြောင်း ရေပြားဆို လိုက်၏၊ ဝိုလန် ဂြိဟ်တွင်၊ သမထ၊ 'ပိုဇ်စွတ်စကိ' နှင့် နိုင်ငံခြားဝန် 'ကာနယ်ဘက်(က်)' တို့က အားရှုတိုင်းပြည် ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်ကို သဘော မတူညီနိုင်းကြောင်း။ ဂျာမကာထိတ်ပင် တောက်တောက်ခါးခါး ပြောလိုက်သေး၏၊ ဝိုလန်၏ ဆန္ဒမှာ၊ ဂျာမကာနှင့် ရုရှား စစ်ဖြစ်သျှင်၊ ၎င်း၏ပြည်ဘွင်းမှ-စစ်သားများဖြတ်ခါ၊ ချိုတက်သွားမည်ကို-အားလိုမရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝိုလန်က-ပဋ္ဌမဦးစွာ တပြည်နှင့်တပြည်-စစ်မဖြစ်ကြရန် ကြိုးစားမည်၊ ကြိုးစား၍မရလျှင်၊ မည်သူ့ဘက်ကမှ မပါဘဲနေမည် ဖြစ်

ခြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ချက်ကို စလိုဖေးကိုးယား ပြည်ကို မည်သူကပင် တိုက်စေကာမူ။ ပိုလန်ကဝင်၍ကူညီမည် မဟုတ်ခြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလိုက်၏။

ချက်ကို စလိုဖေးကိုးယား ပြည်သို့ ရောက်သော အခါမှ ကား၊ 'ဒေါက်တာဘင်းနက်(ဂ)'ကား၊ ဩစတြိုးယား ပြည်၏ လွတ်လပ်စွာနေမှုကို ထောက်ခံသည့် သဘော နှင့် စာချုပ်ကို လက်ခံမည်ဟု ဂတိပေးလိုက်၏။

ဤကဲ့သို့ တိုင်းပြည်များနှင့်ဧ စပ်ပြီးသောအခါ၊ ဂျာမဏီ အားလေးနက်စွာ ပြစ်ဆို ကြ၏။ ဂျာမဏီ အပေါ်တွင် မည်ကဲ့သို့ အရေးယူရမည်ကို အကြံထုတ်ကြ၏။ အကြံလည်း ပေး ကြ၏။ သို့ရာတွင်၊ အကြံပေးချက်များမှာ၊ စက္ကူပေါ်တွင် မှင် နှင့်ရေးထားသည့်အဆင့်အတန်းမှ မတက်တော့ချေ။ ဗြိတိသ ဘဝရက်နေ့မှ ဘဒ္ဒရက်နေ့အထိ 'စထရီးစား' မြို့တွင်၊ အင်္ဂလန် ပြည်၏ကိုယ်စား 'ဆာလွန်ဆိုင်းမွန်း' ပြင်သစ် ကိုယ်စား၊ 'လဲ ဒိုလ်' နှင့်အီတလီ၏ကိုယ်စား 'မုဆိုလိန်' တို့သည်၊ စာချုပ်ကြ ၏။ စာမချုပ်ခင်ကပင်။ စာချုပ်သည်၊ တစုံတရာ အရေးရေဝံ ပေသည်ဟုတ်၊ ပြန်တပ်းအနေမျိုးနှင့်ပင်နေလိမ့်မည်ဟု ကြိုတင် ၍၊ မှုဆိုလင်နီ၏ကိုယ်ပိုင်သတင်းစာ "ပိုပိုလိုဒိအိတာလီယာ" တွင်၊ ခေါင်းကြီးပိုင်းမှနေ၍ ရေးခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ ကြိုတင်၍ ရေး သားသည်အတိုင်း၊ တကယ်မတိမ်းဖြစ်ပေါ်လာရန် အကြောင်း များ ပေါ်ပေါက်ရလေသည်။

(၄) ဝေဒနာစားကြခြင်း။

ဖြေလ ၁၇–ရက်နေ့တွင်။ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အာသင်းကြီး စည်းဝေးဏီ။ ထိုစည်းဝေးပွဲတွင် ဗျာမတ်တို့၏ ကြေးကျော် မှုများကို နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အသင်းဝင်များက။ ဂရုအခါက သဘောတူညီခဲ့ကြသည့်အတိုင်း။ အဓရေးယူခန်လိုးကြောင်း ထုတ် ဖော်ပြောဆိုဏီ။ ထိုမှတပါး ဗျာမတ်ပြည် အင်အား ဆုတ်ယုတ်ရေးအတွက်။ အမျိုးမျိုး အာဘက်ဆက်မှ အဓရေး ယူရမည် ဖြစ်ကြောင်းများကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြဏီ။ ဤကဲ့သို့ ဆွေးနွေး၍နေသောအခါ။ ရုရှား နိုင်ငံခြားဝန် 'လစ်ဖိ နော့ဖ်'က။အာဘယ်ကြောင့် ဥရောပတိုက်ငြိမ်းချမ်းရေး တရုတည်း ကိုသာပြော၍နေကြသနည်း။ ဥရောပတိုက်အပ ဖြစ် သောအခြားပြည်များတွင် ဖြစ်လျှင်။ အဓရေးမယူဘဲနေမည် လောဟု၊အိတလိက အဖရိကတိုက်ရှိ၊ အာဖိဆိုးနိုးယားကို စတင်တိုက်ခိုက်ရန်စစ်ပြင်ဆင်၍နေပြီကိုဆိုခြင်းကြောင့်၊ထ၍ မေးလိုက်ရာ၊'ဆာ–ဂျွန်ဆင့်မွန်'မှာ၊အဝေဘင်ပင် အနေရ ကြပ်ပြီးလျှင်၊ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါမှ။ပြဿနာ အလိုက် စကားဆိုလျှင် ကောင်းပါလိမ့်မည်၊ ကြိုတင်၍ အဓရေးယူရန် မလိုပါဟု၍ ပြန်ပြောလိုက်ဏီ။

အိတလိပြည် အာဏာရှင် မှဆိုလီနီက။ ဗျာမတ်ပြည် ကို ဥရောပတိုက်တွင် နှိမ်ရန် ပိဓိမပါလျှင် မဖြစ်သည်ကို သိ၍သောအခါ။အာဖရိကတိုက်ရှိ။ အာဖိဆိုးနိုးယားပြည်ဆို စစ်သားများ လွှတ်ပြီးလျှင်။ တိုက်စေဏီ။ အာဖိဆိုးနိုးယား

ပြည်ဘုရင်'ရာဇစ်တဖါရိ'က။ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီး ထံ အကူအညီတောင်း၍ ပြင်သစ်က အကူအညီ မပေးတဲ့ ငြင်းပါယ်ဖျက်။ ထို့နောက်။ ရုရှားနှင့် စာချုပ်ဖျက်၊ ထိုအခါ၊အီတလီက အပြန်အလှန် ပြင်သစ်ကို ထောက်ခံဖျက်၊ သို့ဖြစ်ရကား။ ပြင်သစ်ပြည်က။ အင်ဂျိုးပိုင်း ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ် ဖျက်လိုက်ဖျက်။ ဝိလန်က စောစောကပင်မပါ။ သို့ဖြစ်ရကား။ ချက်ကုစလိုဗေးကီးယားပြည်မှာ။သုံးဘက်သုံးတန်တွင်း။ ဂျာမဏီပြည်က ဝိုင်းရံ၍ထား၏။ စတုဂ္ဂ ဘက်တွင်း။ ဩစတြီးယားပြည်ဂို၍နေရကား။ မည်သူ့ကိုမှ ရန်သူမလုပ်စဖူး ထိုမှတပါး။ ၎င်း၏ လူဦးဝရ ၁၃-သန်းတွင်း။ သုံးသန်းမှာ ဂျာမန်လူမျိုးများဖြစ်သဖြင့်၊ ဝိလန်ကလည်း။ ၎င်းအား မကူညီမည့် ဒေတူတူ ဂျာမဏီ အမှန်းခံရမည့်အလုပ်ကို မထုပ်လိုဘဲဂို့လေ၏။

ပြင်သစ် နှင့် ရုရှား စာချုပ်–ချုပ်လိုက်သော အခါ၊ အင်္ဂလန်မှာ အတော်ပင် အနေရကြပ်၏။ အင်္ဂလန်က။ ဂျာမဏီ ပါသည့်၊ အဂို့ နိုင်ငံပေါင်း စာချုပ်ကို အလိုဂို့၏။ သို့ရာတွင်၊ ထိုစာချုပ်မျက်ပြီးသျှင်။ပြင်သစ် ရုရှား စာချုပ် ထွင်၊အိုဘထိ r ထောက်ခံ၍နေသည်၏ အဖြစ်ကဲ့တွေးသော အခါ။ စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်၍နေတော့၏။ အင်္ဂလန်က။ အဂို့ဘက်တွင်ဖွင့် တိုက်၍ နေကြသည်ကို အရေးမထား။ ဗြောက်=(ဒနှဲသစ်စိး) ပင်လယ် အတွင်းတွင်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ဒေလိုဂို၏။ ဩစတြီးယားက် မည်သူပင်ဆိမ်းစေကာမူ။ အင်္ဂလန်အဘို့ အကျိုး များစွာ ပျက်စိးမည် မ

ဟုတ်၊ ပြင်သစ်နှင့် ရာသက်ပန် စာချုပ်မျိုးကဲ့သို့ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀-နှစ်က၊ တယောက်ကိုတယောက် ကူညီစေတမ်းဟု ဆိုသေ်လည်း။ ပြင်သစ်က ရုရှားနှင့် စာချုပ်လျှင်၊ အာဂီလန်က နောက်ရောင်မခံနိုင်ရကား။ ပိမိုအာမုန်းဆုံး ဖြစ်သော ဂျာမဏီကို ပြန်၍ ချေဖျက်၊ ထိုးကြွေခွင့် ရေတပ်အင်အားနှင့်ပါတ်သက်၍။ ဆွေးနွေးရန် ဘိတ်ခေါ် လိုက်ရကား။ ယျိုဝက်စွာ ဂျာမဏီ၏ ရေတပ် အင်အားသည်၊ ၃၅-ရာခိုင်နှုံး၊ အဂီလန်က ၁၀၀-ရာခိုင်နှုံး ထားရေးကို ဆွေးနွေးကြလေသည်။

ဧပြီလ ၂၆-ရက်နေ့တွင်။ ဂျာမဏီတို့သည်။ ထန်ချိန် ၂၅၀-ရှိသော ရေငုတ်သင်္ဘော ၁၂-စင်းကို လွှန်ခဲ့သည် ဆောင်းတွင်းက ဆောက်လုပ်၍ ထားသည်ဟု ဆိုရှိရ၏။ ဂျာမဏီက ၎င်းတို့မှာ ရေငုတ်သင်္ဘောများ မဟုတ်ဘဲ၊ အစိတ်အပိုင်းများဆာ ဖြစ်သည်ဟုချေပ၏။ သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ ဆက်လက်၍ ဖဆွေးနွေးဘဲ။ စဉ်းစားရန် တလ ဆိုင်း၍ ထားရ၏။

(၅)ရုရှားနှင့်-ပြင်သစ်စာချုပ်။

ပြင်သစ်ပြည်နိုင်ငံခြားဝန်'လဗိုလ်'သည်၊ ရုရှားပြည်သို့ ရုရှားနိုင်ငံခြားဝန် 'လစ်ဗိုနော့ဖ်'နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန်၊ ၁၉၃၅-ခုနှစ် မေလ ၂-ရက်နေ့တွင်ရောက်ခဲ့၏။အာဏာရှင်း 'စတာလင်'က၊ ရုရှားလေတပ်ကြီး၊ အားကောင်းပုံနှင့်ရုရှာ

လေယဉ်ပျံပေါ်မှ ချနိုချသည့်၊ ထိုးကိုင်၊ လူစွမ်းကောင်း များကို ဖြတ်ထိုးနောက် 'စဘာလင်' ကား ပြင်သစ်နှင့်ရုရှား မဟာမိတ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးသည့်အခါ၊ ပြင်သစ်ပြည်ရှိ၊ ပြင်သစ်လူမျိုး ဘုံဝါဒကွန်မြူနစ် ဂိုဏ်းသားတို့သည်၊ ပြင်သစ် စစ်တပ်နှင့် ပြင်သစ်ပြည်တွင်း၊ ကလန်ကဆန်မလုပ်စေပါ ဟူ၍ ခံဝန်ချက်ပေးလိုက်ဖို့။ ဤကဲ့သို့ ပြင်သစ်ပြည်ဖို့။ ပြည်တွင်း ရေးကိုပင်လျှင် ရုရှားတို့ကား၊ ဝင်ရောက် တာဝန် ခံခြင်းမှာ ပြင်သစ်တို့အား၊ အထူးတလည် စော်ကားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ ပြင်သစ်တို့မှာငြိမ်၍ခံနေရဖို့၊ ရုရှားဖို့လောဘ အင်အားမှာ၊ အမှန်ပင်ကြီး၍နေရကား၊ ပြင်သစ်တို့မှာ၊ ထိတ်လန့်၍ နေသည်သာမက၊ ကွန်မြူနစ်ဂိုဏ်းသား များကို ရုရှားက မြှောက်ပေးလျှင်၊ ပြင်သစ်ပြည်တွင်း ရေးဒိုးထ၍ တောက်မည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

(၆) အင်္ဂလန်၊ ကျာမကီပရိယာယ်စစ်ပွဲ၊

ကျာမကီပြည်နှင့်အင်္ဂလန်ပြည်ဖို့ အခြေအနေကို၊ 'ဆာဆင်ဖြူရယ်ဟိုး' က၊ အင်္ဂလန်ပြည်ပါလီမန်ထွင်၊ ဇွတ်လိုင်လာဒ ရက်နွေက၊ ထုံတ်ဖော်ပြောဆိုဖို့။ ထိုကဲ့သို့မပြောဆိုမီ ကျာမကီနှင့် ရေးကြောင်းစာချုပ်ချုပ်ဆိုရန် စေ့စပ်သဖြင့်၊ ကျာမကီပြည်၊ နိုင်ငံခြားရေး အတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီး 'ဟာဗွန်ရစ်

ဘင်းထခေ့ပ်သည်၊ ဖွန်လ ၂=ရက်နေ့တွင်၊ အင်္ဂလန်ပြည်သို့ လာရောက်ပြီးသျှင် ၃=ရက်ကြာသောအခါ၊ သဘော တူညီချက်များကို၊ ဂျာမကြီပြည်သို့ယူဆောင်သွားပြီး၊ ချုပ်၊ ဟစ်ထလာအား ငြင်္ဂါထိစာချုပ်၏သဘောမျာ၊ ဂျာမကြီကအင်္ဂလန်၏စစ်သင်းဘောတန်ဆူန်။ ၁၀၀ ထျင် ၃ ၅တန်နှင့် ကြနပ်ပါ၏ဟူသောအချက်ပင်ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ဆွေးနွေး၍ နေကြသည်ကို၊ ပြင်သစ်အစိုးရတို့ ၊ ၊ဖွန်လ ၁ ၂=ရက်နေ့မှ သိရ၏။ ၁၃-ရက်နေ့တွင်၊ ပြင်သစ်တို့က။ အင်္ဂလန်ပြည်လုံးပုံမှာ၊ နည်းလမ်းမကျနကြောင်းကို၊ ပြတ်ပြတ်သားသား၊ စာချွန်ရေး၍ ပို့လိုက်၏။

ထိုအတောအတွင်း၊ နိုင်ငံခြား အတိုင်ပင်ခံ၏ သဘော တူညီရန်အချက်ကို ဟစ်တလာက သဘော မတူသဖြင့်၊ ပျက်၍သွားရ၏။ထိုနောက် သဘောတူညီချက်ကို၊ ဖွန်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင်၊ ထင်မံဆွေးနွေး၏။ထိုနေ့တွင်၊ ပြင်သစ် ပြည်မှ စာချွန်ရသော်လည်း၊ တစုံတရာအရေးမယူဘဲ။ အင်္ဂလန် အစိုးရတို့က၊ ဂျာမကြီနှင့် သဘောထူညီ ချက်ကိုသာ လုံးပမ်း၍နေကြ၏။

ထိုကြောင့်၊ ထိုဆွေးနွေးချက်များကို၊ အင်္ဂလိပ်တို့က၊ နှစ်ဆုံး သဘောတူညီကြ၏။ထိုသဘောတူညီချက်များမှာ(၁) ဂျာမကြီ၏ ပြတင်အင်အားမှာ အင်္ဂလန်ပြည် ရေတပ် အင်အား၏ ၃၅=ရာ နိုင်နှုန်း ဖြစ်ရမည်။ (၂) သို့ရာတွင်၊ ရေငုပ်သင်းဘော၏ စင်းရေမျာမူကား၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တနိုင်ငံလုံး၊

ထက်အောက်အင်ပိုင်ရာ နိုင်ငံများတွင်ရှိသည့်၊ ရေငုပ် သင်းဘော ဦးရေတို့နှင့် လိုမျှသောဦးရေကို ဆောက်လုပ်နွင့် ရစေရမည်။(၃) ကျောမဏ္ဍိက၊ အာကယ်၍ ရေငုပ် သင်းဆာစင်းစေရ တိုးတက်လိုသည့်အခါ ရှားဦးမွာ အင်္ဂလန်ကို အကြောင်းကြားရမည် ဟူသော အချက်၃=ချက်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ပြင်သစ်အစိုးရတို့က၊ ၎င်းတို့၏ ကနဦးကွက်ချက် စာချွန်ကို၊ ပြင်သစ်ပြည်ပါရစ်မြို့တော်ရှိ၊ အာဏာသိပ်သံအမတ်၏သက်သို့၊ ဇွန်လ ၁၇-ရက်နေ့တွင်၊ ပေးအပ်လိုက်၏။ ဇွန်လ၁၈-ရက်နေ့တွင်၊ ဣဏ္ဍိနှင့် အင်္ဂလန်တို့ ရေကြောင်းသဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုခါ လက်မှတ်ထိုးကြ၏။ ပြင်သစ်တို့မှာ အတော်ပင် စိတ်ဆိုးသေသည်။ 'ကက်ပတိန် အိဒင်'မှာ ပရန်သာတော်သဖြင့်၊ ပြင်သစ်ပြည်သို့ ဇွန်လ ၂၁-ရက် နေ့တွင်၊ ယွက်ခွာသွားပြီးလျှင်၊ ပြင်သစ်အစိုးရကိုချော့ရ၏။ ဤကဲ့သို့ ချော့လိုက်သည့်အခါ၊ ပြင်သစ်တို့မှာ၊ စိတ်ဆိုး၍ နေသော်လည်း၊ စာချုပ်ချုပ်၍ပြီးပြီဖြစ်သဖြင့်၊ ခဏကနိုင်ငံတော်ရကားပြင်သစ်၊ ရေကြောင်းဆက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးချုပ်က၊ ပြင်သစ်အစိုးရတို့သည်၊ အင်္ဂလန်ပြည်၏ စိတ်စေတနာကို သံသယမဖြစ်ကြသော်သည်းခြို့အခေရးတွင်၊ ရှားအစဉ် အလာကား လိမ္မာခဲ့သည်ထုံးကိုမူကား၊ ဟျောက်လိုက်သည်ဟူ၍၊ အင်္ဂလိပ်တို့ ဒိုက်ကြောင်းကို၊ လူထိရှင်ကြား အပြစ်တင်လေသည်။

ပြင်သစ်တို့က အင်္ဂလိပ်ဘို့ လိမ္မာသည်ကို၊ သံသယဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး မရှေးမနှောင်း။ ဇူလိုင်လ ၈-ရက်နေ့

ထွင်၊ ကျောမနိုအစိုးရက၊ ၎င်းဘိုဆောက်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်သော ဆင်ခြေများဖြစ်စေခြင်းမှာ တနှစ်ဝင်ငွေ ၂၆,၀၀၀-ဖိ အလေးချိန်ရှိသောစစ်သင်္ဘောကြီးနှစ်စင်း၊ တန်တသောင်စီးရှိသော၊ ကုရုဇာစစ်သင်းဘော၊ ဒက်စ်ထရွိုင်းရေားခေါ်၊ သိုက်၍ ဗျက်ဆိုးသည့် သင်းဘော ၁၆ စင်းနှင့် ရေငုံပ်သင်းဘော ၂၈ စင်း၊ ၎င်းအနက်၊ ၆ စင်းမှာ၊ တန်ချိန် ၅၀၀ စီနှင့် ၂ စင်းမှာ ၇၅၀ တန်ချိန် ရှိရလိမ့်မည်ဟူ၍ ရက်သတ္တာ ၃ ပါတ် အာထွင်း၊ စာချင်းကို တင်ခဲ့လေသည်။ အောက်ဘိုဘာလ တွင် စာချုပ်ချုပ်ပြီး ၄ လကြာသောအခါ၊ ကျောမဏ္ဍာ တို့သည်၊ ရေငုတ်သင်းဘော ၂၅ စင်းကို၊ ဆောက်လုပ်ပြီးခဲ့၏။ ရေငုတ် သင်းဘောများကို ၄ လနှင့်တည်၍ ပြီးနိုင်၊ သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ ကျောမဏ္ဍာမှာ၊ ရှေးမဆွကပင်၊ ရေငုတ်သင်းဘောများကို၊ တည်ဆောက်၍နေကြောင်း၊ ထင်ရှားလေသည်။

ဥရောပတိုက်တွင်၊ တဦးနှင့်တဦး၊ စည်းလုံး ညီညွတ်မှုမျက်၍နေသဖြင့်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့မှာ၊ ဟစ်တလာကို လက်ပိုက်ခါ၊ ကြည့်၍နေရ၏။

အခန်း-၁၃။

(၁) တောဒိုးလောင်၊ တောကြောင် လက်ခမောင်းခတ်။

'တောဒိုးလောင်၊ တောကြောင် လက်ခမောင်းခတ်' ဆိုသည့် အတိုင်း ဟစ်ဘလာသည်။ ဤသို့သောအချိန်ထွင်၊ အခါးကာင်းဟု ယူဆခါ၊ 'လိုကာနို' စာချုပ်ကို တခါတည်း ဖျက်လိုက်တော့၏။ လိုကာနို စာချုပ်အရ၊ ဂျာမဏီပြည်၊ 'ရိုင်းမြစ်ဝှမ်း' တွင်၊ ဂျာမဏီတို့က၊ စစ်ဘပ်များချ၍ မထား ရ၊ 'ရိုင်းမြစ်ဝှမ်း' Rhine Land မှာ၊ ဂျာမဏီပြည်အထွင်း ကိုသာလည်း၊ လိုကာနိုစာချုပ်အရ၊ ပြင်သစ်ဘို့က၊ စစ်ဘပ် ချထား၍ရေး၊ စစ်ချီစစ်တက် အခြေးမှစ၍၊ လိုသလို အသုံးပြုနိုင် ခွင့်ရှိ၏။ ဂျာမဏီထုပ်လုပ်ရန်ရန် လုပ်လျှင်၊ ပြင်သစ်ပြည်နှင့် ရိုင်းမြစ်ဝှမ်းတဆက်တည်းဖြစ်၍ နေသေ-ကြောင့်၊ ပြင်သစ်က၊ စစ်တပ်လွှတ်ပြီး၊ ဤဒေသကို၊ တခါတည်းသိမ်းခါ၊ အသိုး အနှံများနှင့် သဘာဝပစ္စည်းများကို၊ အကျိုးခံစားခွင့် ရ၍စေ ရုံမည်၊ ဤကဲ့သို့အခြေခံကောက်၍ အာဂ်လိပ်နှင့်အိတသိ တို့ က ပြင်သစ်ကိုတူညီရမည်ဟုဆို၏။ ထိုအချိန်ထွင်၊ အာဂ်လိပ် အိတသိ၊ ပြင်သစ်ဘို့မှာ၊ သုံးပွင့်ဆိုင်မည်မည်မည်တ်ဖြစ်၍ ခနဝ

ကား။ ကျောမကောဂိက ချက်ကောင်းရပြီဟုဆိုခါ၊ မည်သူမျှ
လက်ဖျား နှင့်ပင်မတို့ဝန့်သည့်အဖြစ်ကဲ့သို့ခြင်းကြောင့်၊ ထို
ရှိင်းဖြင့်ဝမ်းသို့၊ စစ်တပ်များတခါတည်းမို့လိုက်၏။

စစ်တပ်ပို့ရေးတွင်၊ ကျောမကောပြည်ဝှဲ၊ စစ်ဆေးနာပတိကြီး
များက သဘောမတူ၊ ကန့်ကွက်ကြ၏။ ၎င်းတို့က၊ ဤကဲ့သို့
စစ်တင်ပို့ လိုက်လျှင်၊ ပြင်သစ်က-တခါတည်းထွက်၍ တိုက်
မည်ဖြစ်သဖြင့်၊ ကျောမကောတို့ အည့ွှန့်တသူလူ တက်၍ခန့်ခြင်း
ကို၊ ချီးနှိမ်လိုက်ရာ ရောက်မည်ဟု အကြံပေးကြ၏။ ဟစ်တ
လာက၊ အားလုံးနှင့်ဆန့်ကျင်ခါ၊ မိမိသဘော အတိုင်း သုပ်
လိုက်၏။ဟစ်တလာက၊ ၎င်းသည်၊ မည်ကဲ့သို့သော အလုပ်
ကိုလုပ်၍ နေသည်ကို ကောင်းစွာသိ၍ လုပ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊
မည်သူမျှမကန့်ကွက်ရဲန်၊ ဖြောလိုက်၏။မည်သူမျှ မကန့်ကွက်
ရဲ၊သို့ရာတွင်=ကျောမကောပြည် တပြည်လုံးမှာ၊ အံသဲတထိတ်
ထိတ်နှင့်နေရ၏။သို့ဖြစ်ရကား၊ ၉၃၆-ခု။ ဓတ်လ ၇=ရက်
နေ့တွင်၊ကျောမကော်စစ်တပ်များမှာ၊ရှိင်းဖြစ်ဝမ်းတွင်၊ စခမ်းချ
၍နေတော့၏။စုစုပေါင်း စစ်သားသုံးသောင်းပင် မဂ္ဂိရကား၊
အာကယ်၍ပြင်သစ်တို့.ဘ၊မခံနိုင်ကြ၍ တိုက်မည်ဆိုသျှင်၊ တ
ရက်နှင့်ပင်၊ ကျောမကော်တပ်သားများ ဆုတ်ခွာ၍ လာရပေ
လိမ့်မည်။

ထိုအချိန်တွင်၊ပြင်သစ်ပြည်မှာ၊တဦးတည်းမည်သူမျှမရှိ
သည့်အပြင်၊ စစ်ဌေးနာပတိများကလည်း တိုက်ခိုက်မတော်
ကြောင်း၊လွှတ်တော်ကလည်း၊သဘောမတူဟုဆုံးဖြတ်လိုက်
ရကား၊ ဟစ်တလာ၏အကြံမှာအထပြောက်၍သွားတော့၏။

အင်္ဂလိပ်တို့ကလည်း၊ဟစ်တလာအား၊ ဘာလုပ်ထာလဲ၊ဆိုပါရစေ၊ ဟစ်တလာ ဘာရည်ရွယ်သနည်း စသည်ဖြင့်၊ မေးခွန်းများစေးပြီးလျှင်၊ ဟစ်တလာထံသုံစွဲ၊ ဟစ်တလာက ဂရုပိုက်၍စာပင်မပြန်၊ အိတ်တိကလည်းဆာမျှအရေးမယူ၊ ချီကဲ့သို့လုပ်ခြင်းမှာ၊ ဟစ်တလာသည်၊ လိုကနိုစာချုပ်ကို ဖျက်ပြီးလျှင်၊ ပြင်သစ်-အိတလီ၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဥရောပတိုက် စာတိုက်လုံး ၎င်းပြင်-ဗာဆေးစာချုပ်ကိုချုပ်ဆိုသည့် ၃၂-ပြည်းထောင်သော တိုင်းပြည်တို့ကို၊ တခဲတည်း စေ့ကားလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်တော့၏။

ဗိုင်းဖြစ်ဝမ်းကို၊ ကျဆတာ်ကစစ်တင်များပို့.ခ၊ စစ်ပြင်လိုက်ရကား၊ ဩဇောကြီးယား- ပိုလန်- ချက်ကိုစလိုးဗေးကီး-ထား ပြည်တို့၏ဧရိ အိုလွတ်လပ်စွာနေရေးမှာ၊ အတော်ပင်အခက်အခဲနှင့်ဆုံကြုံ၍နေရလေသည်။

အာဘိစိန်ယာအရေးကြောင့်-အိတလိအပေါ်တွင်၊ ပြင်သစ်နှင့်အင်္ဂလိပ်တို့ပါအရေးယူပြီးနောက် သဝိတ်မှောက်ရန်အား ထုတ်ကြသဖြင့်၊ အိတလိနှင့် ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်တို့မှာ-ရန်သူများဘဝသို့ရောက်၍သွား၏။ အိတလိအပေါ်ထွင်၊ အရေးယူသူများအနက်၊ ကျဆတာ်မပါချေ။ ကျဆတာ်မပါသည့် အတွက်.အိတလိက၊ ကျဆတိကို၊ ထုးဇူးတင်လျက် ဂိုဏ်း၊ အိတလိအပေါ်တွင်-သဝိတ်မှောက်သည်ဟုဆိုရဆော်ထည်း သဝိတ်မှောက် လုပ်ငန်းကဲ့ မည်သူမျှ ထင်ထိရောက်ရောက် မလုပ်ကြချေ။သို့ဖြစ်ရကား။အိတလိမှာ ပီပီအလိုဂိုးသောကုန် ဗိုင်းများ၊ ရေနံဆီများ၊ လက်နက်များ ၊လေယဉ်ပျံများကို၊ မြို့

တိုင်း ရှိနေသောကြောင့်-အာဂိစိနိသာမျာအိတသိလက် ဆောက်သို့ရောက်သွားတော့၏။ ဤကဲ့သို့ ကျရောက်သော် ထည်း၊အိတသိပိုင်ပြည်ဟူ၍။အများက အတိအမှတ်ပြုရန် လိုသဖြင့်= အိတထိသည်၊ ဂျာမဏီထံမှ-အသိအမှတ် ပြုချက်ကို၊ အထူးမျှော်ကိုးလျက်ရှိလေသည်၊အင်္ဂလိပ်၏ လုပ်ငန်းမှာ မှကား- ထိထိရောက်ရောက် မဖြစ်ဘဲ၊ အမှန်းသာ လျင်အဖတ်တင်းလေသည်၊

(၂) ဂျာမဏီနှင့်-နှယ်ခဲ့ဝါဒ၊

ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက၊ဂျာမဏီအားစစ်ရုံးသောပြည် ဟုဆိုခါ၊၃၂-ပြည်ထောင်သောတိုင်းပြည် များက၊ ဗာဆေး စာချုပ်အရ၊ ဂျာမဏီ၏ လက်ထွင်းမှပြည်များကို ယူပြီး သျင်၊ နိုးစပဲရာ တိုင်းပြည်များသို့ ဝေလိုက်၏။ သို့ဖြစ်သ ဖြင့်။ ရှေးအခါက-ဂျာမဏီပိုင်သည့် (၁) အဲလ်ဇေ့နယ်နှင့် လော်ရိန်း နယ် တို့ကို ပြင်သစ်သို့ ပေးအပ် လိုက်ရ၏။ (၂)Slesvig စလဲစ်ဗစ်နယ်ကို ဒိန်းမတ် ပြည်သို့ ပေးရ၏။ (၃) မယ်ဓဲလိနယ်ကို ထိသူယာနိုးယား ပြည်သို့ ပေးရ၏။ (၄)Poznam or Posen ပိုဗျာနန်သို့မဟုတ်-ပို့စ်နန်နှင့်အ နောက်ပိုင်းပခုတ်ရာနယ်၊ ၎င်းပြင်-အထက်ပိုင်း စတိုးဆီး ယ :နယ်မျိုးကိုပိုသန်သို့ပေးရ၏(၅)စတိုးစီးယါးတာက်ကို ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယားပြည်သို့ပေးရ၏၊(၆)ယူပင်နယ်နှင့်

မဲလံမဲဒိနယ်ကိုဘယ်လ်ကျယ်သို့ပေးရဖို့။ ဤကဲ့သို့ပေးလိုက်ရခြင်းအားဖြင့်၊ ကျေမကိုပြည်ဖို့ လူဦးရေမှာ၊ ၇သန်းကျော် လျော့၍ သွားသည်အပြင်၊ စတုရန်းမိုင်–၂၂,၂၀၃ မိုင်ရှိသော နယ်တံ့ကို၊ အဆုံး စွန့်လွှတ်လိုက်ရလေသည်။ ဤနယ်များမှာ၊ လူအစိကားဆုံး၊ အာဂိုးအာတန်ဆုံးဖြစ်သော ဥရောပတိုက်တွင်ရှိသော နယ်များဖြစ်ရကား၊ ကျေမကိုမှာ၊ပို၍ဝမ်းနည်းခြင်းဖြစ်ရလေသည်။

အထက်ပါပြည်များအပြင်၊ အာဖရိကတိုက်တွင်၊ တန်ဇန်းရိုးကားပြည်၊ အနောက်တောင်အာဖရိကပြည်၊ ကင်းမရွန်းပြည်၊ တိုဂိုလန်ပြည်စသောပြည်များက်လည်း။ အင်္ဂလိပ်နှင့်ပြင်သစ်တို့အားပေးလိုက်ရ၏၊ယခုအခါ၊ အနောဝံတောင် အာဖရိကပြည်တွင်၊ စိန်များထွက်၍ နေရကား၊ ဤသတင်းကြား၍နေရသော ကျေမကိုမှာ။အထူးမခံချိ၊မခံသာ ဖြစ်၍နေ၏။ဤပြည်နယ်များမှ ထွက်ကုန်များ၏တန်ဘိုးမှာ။ တန္ဒစ်လျင်၊ကျေမန်မတ်ဒင်္ဂါးသန်းပေါင်း–၁၅၀မှ၂၀၀ စန့် ရှိသဖြင့်၊ဤပြည်နယ်များဆုံးရှုံးခြင်းမှာ၊ကျေမကိုဇိုးပွားရေးကို တိုက်ခိုက်ရိုက်ချိုးနှိမ်လိုက်သည်နှင့်တူလေသည်၊

ဤပြည်နယ်များအပြင်၊ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ကျေမန်ပိုင်ကျွန်းများကိုလည်း၊အင်္ဂလိုင်တို့က ယူလိုက်သေး၏။ ဤဗာဆေးစာချုပ်မှာ၊ တဘက်သတ်အားဝဲနေသောကျေမကိုအား-၃၂ ပြည်ထောင်သော တိုင်းပြည်များက၊ ဝိုင်းဝှိနှိမ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ရကား၊ယခုအခါ၊ကျေမကိုသည် တန်ဇိုးပြန့်

သည့်အချိန်တွင်၊ ပိတိနယ်များကို ပြန်၍ရရန် လုပ်ထုတ်ကြ ပေလိမ့်မည်၊

ဗာဆေးစာချုပ်အရ၊ ဂျာမဏီပိုင် ဆားနယ်ကြီးကို၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီးက၊ ၁၅-နှစ်ခန့်မှ အုပ်ချုပ်ရန်နှင့် ထို၁၅-နှစ်အတောအတွင်း၊ ထွက်သမျှ ကျောက်မီးသွေးများကို၊ ပြင်သစ်ပြည်က အကျိုး ခံစားရန်နှင့်၊ ၁၅-နှစ်ကျော် လွန်းသောအခါ၊ အဓေရိကံသမတဝိလ်ဆန်၏ ကြေငြာချက်အရ၊ တိုင်းပြည်များသည်၊ မိမိ၌ရှိသတောအတိုင်း၊ မိမိရှိနေသောပြည်များ၏ အရေးကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည် ဟူသောစကားအရ၊ ဂျာမဏီ လက်အောက်သို့ပြန်၍ သွားလိုသလော၊ ပြင်သစ်အောက် နေလိုသလော၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီး အုပ်ချုပ်ခြင်းကို ခံ၍ နေလို သလော ဟူသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုရန် ဇဲလန်ဒီးပေးစေရာ ၁၉၃၅-ခုနှစ် ဇွန်လ ၀၆-ရက်နေ့တွင်၊ ဇဲပေါင်းမြောက်များစွာ ပေး၍ ဂျာမဏီလက်အောက်သို့ ဝင်လိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရကား၊ ဆားပြည်ကြီးမှာ၊ ဂျာမဏီ၏ လက်အောက်သို့ ပြန်၍ ရောက်ရ သေသည်။ ထိုးဖွဲးကောက်ပွဲတွင်၊ ဂျာမဏီ၏ လက်အောက်သို့ ဝင်လိုသူ ၄၇၇,၀၀၀။ နိုင်ငံ ပေါင်းချုပ် အာသင်းကြီးအောက် နေလိုသူ ၄၆,၀၁၀၊ ပြင်သစ်အောက် နေလိုသူ ၂,၀၀၀ဖြစ်ရကား၊ ဂျာမဏီဘက်ပါသူ ၉၀ ရာခိုင်နှုံးထက်မက ရှိသည်။

၍သည်ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဂျာမဏီ လူမျိုးများ

ဆိုင်သော ပြည်နယ်များကို၊ အခြားပြည်များ၏ အောက်သို့ သွတ်သွင်းလိုက်သော်လည်း၊ ထုပြည်သားများမှာ၊ ပိမိဘို့ အပေါ်ထွင်၊အုပ်ချုပ်၍နေသူများထက်၊ ဗျာမတို့လူမျိုးများကို လိုလားကြွေးကြော်း ထင်ရှားရကား၊ ထိုတိုင်းပြည်များကို ပြန်၍ထိမ်းရန်၊ဗျာမတို့အာဏာများစွာ မခဲယဉ်းသည်ကို၊တွေ့ရှိရပေလိမ့်မည်။

၁၉၃၅-ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလတွင်၊ ဆားနယ် ကြီးသည်၊ ဗျာမတို့ဖျက်လက်တွင်းသို့ပြန်၍ ရောက်သဖြင့် ဗျာမတို့မှာ အင်အားပြည့်တင်း၍လာ၏။ ဗျာမတို့ထံမှ လူ.ယူထိုက်သည့် တိုင်းပြည်များသည်၊ ဗျာမတို့၏ လက်အောက်သို့ ပြန်၍ လာလိုစိတ် ရှိကြောင်း သိရသောအခါ၊ ဟုစ်တယာသည်၊အားတက်ပြီးလျှင်၊ ၁၉၃၅-ခုနှစ် မတ်လ ၁၆-ရက် နေ့ထွင်၊ဗျာမတို့ လက်နက်ပြင်ပြီဟူကြေငြာ လိုက်၏။ ထိုနောက်၊၁၉၃၅-ခု ဇူလိုင်လ ၁၈-ရက်နေ့တွင်၊ ရေတပ်များ တိုးချဲ့ပြီးနောက်၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ရေကြောင်း စာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးသိုက်၏။ ထိုအခါ အားအင်ပြည့်တင်း၍ လာသည်သာမက၊ အင်္ဂလိပ်၊ပြင်သင်၊ အီတလီတို့ ဘာမျှမလုပ်နိုင်သည်ကိုသိသဖြင့် ရိုင်းဖြစ်ဝမ်းနည်းဆို ၁၉၃၆-ခုနှစ် မတ်လ ၇-ရက်နေ့ဝင်၊ စစ်တပ်များကို ဘက်ပြီးလျှင်၊ လိုအာနို စာချုပ်ကို တခါတည်း ဖျက်သိုက်၏။ ဤအတောအတွင်း၊ လက်နက်အင်အား အကြီးအကျယ်ဖြင့်၍ နေတော့၏၊

(၃)သြစတြိုးယားပြည်သိမ်းခြင်း။

၁၉၃၃-ခု နှစ်တွင် သြစတြိုးယားပြည် သမတမင်း 'ဒေါက်တာ-ဒေါ်လိဖတ်စ်' က၊ သြစတြိုးယား ပြည်အား၊ လွတ်လပ်သော တိုင်းပြည်အဖြစ်ဖြင့် နေမှုကို။ အသိအမှတ် ပြုကြရန်၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အသင်းကြီးအား တိုင်ကြား၏။ အင်္ဂလိပ်—ပြင်သစ်—အီတလီတို့က တာဝန်ခံကြ၏၊ ထိုအ ကြောင်းတွင်း ဂျာမကိုတို့၏လက်ချက်ကြောင့်။ သြစတြိုး ယားပြည်တွင်။ မငြိမ်မသက် ဖြစ်ခါနေလေသည်၊ အစိုးရ ဘက်တော်သားများ သေနတ်နှင့်ဝင်း။ ဗုံးနှင့်ဝင်း၊ အပစ် ခံရသဖြင့်၊ သေဆုံးကြ၏။ သို့ ဖြစ်ရကား၊ သမတမင်း 'ဒေါ်လိဖတ်စ်'က၊ အိတလိပြည်အား ကြည့်၍ မနေရန် ထောင်းပန်၏၊ ဤတောင်းပန်ချက်အရ၊ အိတလိပြည်၊နိုင်ငံ ခြား လက်ထောက် အတွင်းဝန်ကလေး "ဆူးဗစ်"သည်၊ သြစတြိုးယားပြည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတို့ လာရောက်ပြီးလျှင်၊ "ဒေါ်လိဖတ်စ်"နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၏၊ ဤကဲ့သို့ သွားလိုက် ခြင်းမှာ အိတလိသည်၊ သြစတြိုးယားပြည်အား၊ စောင့် ရှောက်၍နေသဖြင့် ဂျာမဏီအား ဝင်၍ မနှောက်ယှက်ရန် သတိပေးခြင်းဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် ဂျာမကိုမှာ၊ နှောက်ယှက်မြဲ နှောက်ယှက် ၍ နေ၏၊ဤကဲ့သို့ နှောက်ယှက်ခြင်းမှာ၊ သြစတြိုးယားပြည် သားများသည်၊ ဂျာမန် စကားပြောသည့်၊ ဂျာမန်လူမျိုး များပင်ဖြစ်ရကား၊ ရှေးအခါက၊ ပရပ်ရှား အစိုးရတို့ လက်

အောက်တွင် နေရသဖြင့်၊ မနေလိုသော်လည်း၊ ယခုအခါ ထွင် မှုကား။ ဘာသာတူ လူမျိုးတူ၊သမတ နှင်ငံဖြင့်သဖြင့် နေလိုခြင်းကြောင့်။ အစိုးရ၏ ဩဇာမှာ၊ တိုင်းသူပြည်သား များ အားပါတွင် မညှာင်းဘဲနေသေသည်၊

၁၉၃၄=ခု ဇူလိုင်သ ၂၅-ရက်နေ့ထွင်၊ ဩစတြိုးယား ပြည်ထွင်၊ ပြည်တွင်းရေး သူပုန်ထခါ၊ သမတမင်း'ဒေါ်လ် ဖတ်စ်'ကိုသေနတ်နှင့် ပစ်၍ သတ်လိုက်ကြ၏။သူပုန်များမှာ ချက်ပိုင်ဖိုင်နှင့်လုပ်လိုက်သည်၊အစိုးရ ပုဏ်အဖွဲ့နှင့် စစ်တပ်များရောက်၍ လာရက ၊ အငေးရှိုနိမ့်၍ သွားလေ သည်။ထိုးကြောင့်၊ ကျာမတ်ပြည်နှင့်ပူးပေါင်းလိုသည့်၊နောက် တာ'ရင်တိုလင်'အား၊ သမတအဖြစ်ဖြင့် မဆက်ခံ ဧတဲ့၊ 'နောက်တာရွှာ်စ်နစ်'ကို ဆက်ခံစရကား၊ ကျာမတ်ပြည်၊ နာဇီဘုရင်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ပျက်၍သွားလေတော့သည်။

၁၉၃၅=ခု မေလ ၂၁-ရက် ဒနေ့တွင်၊ ဟာစ်တလာက၊ ရင်းသည်၊ သြစတြိုးယားပြည်ကို မဆိပ်းပိုက်လို၊ လွတ်လပ် သော ပြည်ဒေသဖြစ်ဖြင့် ထာ လိုပါသည်။ပြည်တွင်း ရေးတွင် လည်း၊ဝင်၍ ဖျက်လိုပါဟု ငြင်းခွန်းဖွင့်ဟ၍ ပြောဆို၏၊ ဤ ကဲ့သ ကြေညာချက်ထုတ်ပြီး ၆-ရက်ကြာသောအခါ၊ မှဆို လိန်ရှိထိုး နှင်ငံခြားဝန်။ ဂေးဘင်စိယာနှ်ဖျိုနီသည်၊ ကျာမ ဏီပြည်၊ ဟစ်ဘလားထံသို့ လာရောက်ခါ ဆွေးခွေး တိုင် ပင်ကြ၏၊ဤကဲ့သ်ဆွေးခွေးတိုင်ပင်ကြပြီးနောက်၊ အောက်တို ဘာလ ၂၄-ရက်နေ့တွင်၊ ဟစ်တလားထံသို့၊ အီတလီ နှင်ငံ ခြားဝန်၊ကောင့်စိယာနို လာသောအခါ၊ဟစ်ဘလာက၊ ကျာ

မန် အစိုးရတို့သည်၊အာဘိဆိုးနိုးယားပြည်ကို၊ အိတသိုဖြို့ လက်အောက်ခံ ပြည်အဖြစ်ဖြင့် အာဆိအမှတ်ပြုခန့်၊ဆုံးဖြတ် လိုက်ကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုဖြီ၊ဤကဲ့သို့အာဘိဆိုးနိုး ယားပြည် အနေးထွင်၊ အိတသိုဒေး စောင့်ရှောက် လိုက် သည်အထွက်၊ ကျေးဇူးဆပ်သည့် အနေနှင့် အိတလာကား၊ ကျာမဏ်ပြည်၏ ရုပ်ဂားဘုံဝါဒကို ဆန့်ကြင်သည့် လုပ်ငန်း တွင်၊ ဂင်းလည်းပါဝင်ကူညီမည်ဟုဆိုခါ၊ အင်တီကုန် မင်း တန် စာချုပ် Anti-Comintern Pact သို့မဟုတ် Anti-Communist International Pact ကိုဒဇ၃၆-ခု နိုဝင် ဘာလ ၁- ရက်နေ့တွင်၊လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

ထိုနေ့မှစ၍၊အိတလိနှင့် ကျာဇောတို့မှာ၊တနေ့တခြား ရင်းနှီး၍ လာခဲ့တော့သည်။ သို့ဖြစ်ရကား၊ သြစတြိုး ယားပြည်၊ သမတ ဒေါက်တာ'ရွှက်စနစ်'သည်၊ဒဇ၃၇=ခု နှစ်တွင်၊ဒေါ်တလိပြည်၊ မှဆိုလိုနီထံသို့ သွားပြီးနောက်၊ အာကြီဂျာဇော်တောင်းရာ၊မဆိုသိခဲ့က ကျာမဏ်ပြည် နေ့ချင်း နယ် ဆိုရှယ်လစ် အစိုးရနှင့် ညှိညွှတ်နိုင်သမျှ၊ ညှိညွှတ် အောင်လုပ်ရန် အကြီဂျာဇော်ပေးသိုက်လေသည်။

ထို အားတာအထွင်း၊ သြစတြိုးယား ပြည့်တွင်၊ နောက် ဆုံး ဘုရင်ကြီးဖျိသား "အော့ဘို" မင်းသားအား ပြန်လည် နန်းတင်ရန် ဟူးသာ။ စိမံချက်တဆက် လုပ်ဆောင်၍ နေကြ ဖျိ၊ ဤကဲ့သို့ "ဟင်စ်ဘတ်" နန်းဆက်ပြန်၍ တင်ခြင်းမှာ။ ကျာဇော်ကို ဘိုက်ရိုက်ထိခိုက်မည်ဖြစ်ရကား။ အိတသိက ဝင်၍ အားပေးမည်စိုးသဖြင့်၊ ကျာဇော်ပြည်မှ၊ 'ဒေါက်တာ

ကိုးအားရင်း" သည်။ မှုဆင်လင်္ကန်ထံသို့ ဤကိစ္စနှင့်ပါတ်သက်၍၊ အဓိတသဓိက၊ သြဃကြီး ယားကို အားမပေးရန် ပြောဆိုသောအခါ၊ မှုဆိုလင်္ကန်က၊ ပြန်တမ်းတစောင်ထုတ်ပြီးလျှင်၊ "ဟက်ဂ်စ်ဘက်" နှုန်းဆက်ပြန်၍ နှုန်းတင်ခြင်းမှာ၊ အချိန်အခါကောင်း မဟုတ်သည်သာမက၊ သြဃကြီးယားတို့ အတို့လွန်စွာ ဘေးအန္တရာယ်များစေလိမ့်မည်ဟု၊ သဘောမတူကြောင်း သတိပေးသည့်အနေနှင့် ကြည်ညာဆိုက်၏။

၁၉၃၇-ခုနှစ်တွင်၊ မှုဆင်လင်္ကန်သည်၊ ဂျာမကီပြည် ဟစ်တလာရှိရာ၊ မြူးနစ်မြို့နှင့် သာလင်မြို့သို့ အလည် အပါတ် လာရောက်၏။ ဂျာမကီက၊ အကြီးအကဲယ် ကြိုဆို ညှဉ့်ခံကြ၏၊ ဤကဲ့သို့လာရောက် လည်ပါတ်သည့် အထွက်။ ဒုဓိတသဓိသည်၊ ဂျာမကီနှင့် ပူးပေါင်းခါ၊ ရုရှားဘုံဝါဒ ကို ဆန့်ကျင်သည့် စာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးသည် သာမက၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အသင်းကြီး မှဆည်း နွှဲတ်ထွက် လိုက်လေသည်။

မှုဆိုလင်္ကန် ဂျာမကီသို့ မလာမီ၊ အင်္ဂလန်ပြည်၊ လေကြောင်းဝန်ကြီး 'လော့ဒ်လန်ဒန်ဒယ်ရီ' သည်၊ ဂျာမကီပြည်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင်၊ ဟစ်တလာ၏ ဆန္ဒကုံစံ၏။ ထို့နောက် 'ဂျက်ပတ်နဲ့အဓိဒင်' နှင့် 'ဆာရောဘတ်ဗင်စင် တတ်' တို့လည်း လာကြ၏။ ထိုအခါ၊ ဂိုအားရင်းက၊ ဂျာမကီသည် အဓိတလင်္ကန့်မိတ်ဆွေ ဖြစ်ရသည်ထက်၊ အင်္ဂလန်ကို ထိရှိမှ လိုသားသည်ဟု ပြောဆိုလိုက်၏၊ သို့ရာတွင်၊ အင်္ဂလိပ်ဘို့မှာ ဤကဲ့သို့၊ ဂျာမနီကို ပြောသည်နှင့် ထင်းတိမ်၍ မနေဘဲ၊

ကျောင်းဆရာသည်၊ ကြွေးကြော်စီးယားကို ဆိပ်းရိုက်နှင့်၊ ဂုဏ်ပြင်ချက်ကိုင်လိုဖေးကီးယား ပြည်ဝင်ပိုင်းကို၊ ရေယူသင့်၊ မယူသင့် ဆက်လက်၍ ပြောဆိုနေရကား၊ ကျောမန်အဝိုး ရေတို့ဖျိုမှုက်မှန်း ကျိုးခြင်းကို ခံရလေသည်။

နိုဝင်ဘာလထွင်၊ စပိန်ပြည်ထွင်းရေး စစ်ဦးခို၊ မှုဆိုလ်မြို့ အားပေးသည့်၊ သူပုန်များမှာ၊ အရေး သာသင့် သလောက် မသာကဲ့နေရကား၊ စပိန်အဝိုးရတံသို့ပို့ သော၊ စားနပ်ရိက္ခာများကို၊ ရေငုပ်သင်းဘာများနှင့် ကြားဖြတ်၍ ဖျက်ဆီးနေစဉ်ခလေသည်၊ ဤစိမံခုက်ကို ဆိုရသော အင်္ဂလိပ်တို့က ခေခံမရင်နိုင်ဖြစ်ခါ Nyon 'နိယွန်း' ကွန်ဖရင့်တွင်၊ အာတိအာလင်း၊ အိတသိအား ဤကဲ့သို့ဖလုပ်ရန် တားဖြစ်ကြ။ တားဖြစ်၍ရေလျှင်၊ ငင်တိုက်ပြည်ဟု-ရာဇသံပေးကြ။ မှုဆိုလ်မြို့မှာ၊ အရှေ့ဘက်တခွင်ရှိ=ဘုင်းပြည်များကို ကျောင်းသို့အပ်လျှင်၊ အင်္ဂလိပ်ကို ဖြေထဲပင်လယ်ထဲထွင်။ နိုမ်ရန် အာကူအညီရမည်၊ သို့မဟုတ်၊ ဖြေထဲ ပင်လယ်ကို အင်္ဂလိပ်လက်သို့အပ်ပြီးလျှင်။ အရှေ့ဘက်ဝင်နယ်ချဲ့မည်ဟူးသာ ပြဿနာကိုဖြေဆိုမည်ဖြစ်ရာ။ ဟစ်တလာ၏ အကူအညီကိုယူ၍၊ ဖြေထဲပင်လယ်တွင် အားအင်ဖြည့်ခြင်းက ပို၍ကောင်း မည် ဟု-ဆုံးဖြတ် လိုက်ရကား။ ကျောမဏ္ဍိ အား ဩဇာကြီးယားပြည်ကို ဆိပ်းခွင့် ပေးလိုက်လေတော့သည်၊

နိုဝင်ဘာလထွင်ပင်၊ အင်္ဂလိပ်နိုင်ငံခြားဝန်ကြီး 'ဝေဒန် ဟယ်လီဖက်'သည်။ ကျောမဏ္ဍိသို့ လာပြီးလျှင်၊ ဥရောပတို့က် အလယ်ပိုင်းတွင်။ ကျောမဏ္ဍိ လုပ်ချင်သလို-လုပ်ပါ။

နောက်ဆက်၊ ကိုးပိုနိုင်ငံများကိုမဒတောင်းပါနှင့်ဟု၊အောက်ကျ-နောက်ကျခံ၍ဒတောင်းပန်၏၊ ဟစ်တသာက။ အင်္ဂလိပ်ပေးမှုရမည်မဟုတ်။ ၎င်းမှာ၊ ဥဒေါပဘိုက် အသယ်ဝိုင်းထွင်။ လုပ်ချင်သလို-လုပ်နိုင်ခွင့် ရပြီ၊ မည်သူမျှ မနှောက်ယှက်ဝန်ခကြောင်းကို ထုတ်ဒေါ်ခပြာဆိုပြီးလျှင် သြစတြိုးယား ပြည်ကို ဒီဒါဘဒိုးတသိုး ဒင်ဖြစ်ဖြီးဟုခပြောဆိုသိုက်၏၊ ဤမျှမကဒသး။ အင်္ဂလိပ်ဘိုသည်။ ဗျာဇာဓိ၏ သဘောထားကို ထိခိုနေသည်ရန်။ နှစ်အနည်းငယ် စောင့်၍ကြည့်ရန်လိုသည်ဟုခပြောလိုက်၏၊ ထိုနောက် အောဲစ်ဘာဘ်မြို မှနေ၍ ဗျာမတ်၏အတြောင်းကို နောက် ၆-နှစ်မပြည့်မှီ၊ အကုန်လုံးထိုးစမည်ဟု၊ ကမ္ဘာကိုခကျည်၏၊

၁၉၃၈-ခု နှစ်ဆန်းဒွင်၊ အိတသိနှင့် အင်္ဂလန်မှာ။ ပြန်၍သင့်တင့် ညီညွတ်ကြမည့် အရိပ်နိမိတ်များပေါ်ပေါက်လျက်ရှိခကား။ ဟစ်ဘလာသည်။ သြစတြိုးယား ပြည်ကို ထိမ်းရန် အချိန်ကျပြီဟု ယူဆ၏၊ ဤမျှမကဒသး။ ၎င်း၏ ၄-နှစ်ကိုနိုးမှာ။ ထိုထိုခောက်ခောက် တိုင်းသူ ပြည်သားများအား။ ကြေနပ်အောင်မလုပ်နိုင်သေးခကား။ တိုင်းပြည်အား။ ဘမ်းပြခရန်သိုသည်ဟု ယူဆခ၊ သြစတြိုးယား ကို လက်ဒဆောင်အဖြစ်ဖြင့်။ ဗျာဇာတိလူမျိုးများအား။ ပေးရန် ရည်ရွယ်ဒသသည်၊

ဟစ်ထလာသည်၊ နွေနှင့်အမျှ သြစတြိုးယားကို ချိန်းခြောက်နေခကား။ ဗျာဇာတိပြည်သို့သွားပြီးလျှင်။ဟစ်တလာကို-ဂိုယ်တိုင်တြွသွားရန်။ နန်းရင်းဝန် 'ရွှတ်စနစ်' အား။ အ

ကြီးပေးကြသဖြင့်။ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁-ရက်နေ့တွင်၊ဟိုဟာနာ မြို့မှ ထွက်ခွာ၍သာခဲ့ ၏။ ပလာမို မှဆိုင်ရာနှင့် ထိုဒေသအကြီး တောင်း၏။ မှဆိုလ်ဓနိုက ဆင်ဂွေ့ ချန်ဂျာင် စကားမျိုး အာ နေနှင့် 'ရွှတ်စနစ်' သည်။ နိုင်ငံရေး ပရိယာယ်အရောတွင်။ လိမ္မာရေးခြားဂိုသဖြင့်။ လိမ္မာသလို ကြည့်ပြီးလုပ်ပါဟု။ပြန် ၍အကြောင်းကြား၏။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်နေ့တွင်။ သြစတြီးယားပြည် နှုန်းရင်းဝန် 'ရွှတ်စနစ်' သည်။ဟင်တလာ၏ခွေ့ဘော်သို့ ဝင် ရောက်၍စစ်းသျှက်ခို၏၊ဟစ်တလာသည်။'ရွှတ်စနစ်' နှင့်လက် ဆွဲ၍ပင် နွှတ်ဆက်ခြင်းမပြု၊ကုလားထိုင်လည်း မပေး။ ထို နောက်'ရွှတ်စနစ်' အား။ အာဘော်ကြောင့် သြစတြီးယား တိုင်းသူ ပြည်သား များကို အငတ် ထားသနည်း၊ စိတ် ဆင်းရဲအောင် လုပ်ရသနည်း ဟု မေး၏။ 'ရွှာက်စနစ်' က၊ ဟစ်တလာ အား (Your Excellency) 'အရှင်' ဟု ပြော၏။ ဟစ်တလာက မှုကား။ ဗွေဘာ သို့မဟုတ် ဦး ခေါ်သည့် 'ဟာ' ဟူသောစကားကို မသုံးဘဲ။ 'ရွှာက်ပနစ်' ဟူ၍ တုံးတိခေါ်၏။ သြစတြီးယားသမတမင်း 'ရွှတ်စနစ်' က ဆေးလိပ်သောက်ရန်။ စီးကရက်တလိပ် ထုတ်၍သံ့ မည်အပြုတွင်။ ဟစ်တလာက ၎င်း၏ခွေ့တွင် ဆေးလိပ်မ သောက်ရန် တားဖြစ်လိုက်၏။ ယိုနောက်။ နွေသည်စာ စားသည့်အခါ၌သာလျှင်၊ 'ရွှတ်စနစ်' ကို၊ ဆေးလိပ်သံ့ ခွင့်ပေး၏။

နွေလည်ပိုင်းရောက်သောအခါ၊ဟစ်တလာက၊ သြစတြီး

ယားပြည်အဓရေးနှင့် ပတ်သက်၍၊ ၎င်း၏ လိုသားချက်မှာ။ (၁) ဩစတြေးယား ပြည်ရှိနေ့ရှင်နယ် ဆိုရှယ်သစ် ဂိုဏ်းသားများကို။ လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခွင့်ပေးပြီးသျှင်၊ ၎င်း၏ အပြစ်များကို ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ (၂) ဗျာမတီနှင့်ဩစတြီး ယားပြည်ရှိစစ်တပ်များကို။ တစဘစ=တရုတ်ညီး ပေါင်းလိုက်ခြင်း၊ (၃) တိုင်းပြည် ငြိမ်ဝပ် ပိပြားခြင်း အတွက်။ နေ့ရှင်နယ် ဆိုရှယ်လစ်တဦး ဘား။ ပြည့်တဲခြင်းဝန်ကြီးချုပ် ရာထူးအပ်နှင်းရန် ဟူသောအချက်များကိုခြာ၍ပြပြီးသျှင် ထိုအချက်များကို 'ရွတ်စနစ်' သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ထိုးရန်ခိုင်း၏။ 'ရွတ်စနစ်' က ၎င်းတွင် လက်မှတ်ထိုးခွင့် အာဏာမရှိ။ သမတမင်း 'မိကသစ်(စ်)' တွင်သာ၊ ထိုအာဏာရှိသဖြင့်။ သမတမင်းကို လက်မှတ် ထိုးခိုင်းရန် ပြောဆို။ ဩစတြီးယားပြည်နှံးရင်းဒန်၏ နိုင်ငံခြေးအာဏိုင်ပင်ခံ။ 'ဟာစမစ်' က သမတမင်းလက်မှတ်ထိုးအောင်။ ၎င်းကိုယ်တိုင် ခေဆောင်ကြဉ်းပါမည်ဟု တာဝန်ခံချက်ပေး၏။

ဩစတြီးယားပြည်မှကိုယ်စားလှယ်များက၊ဟစ်တလာသဘောကျခြင်းအလို့ငှါ။ ရုရှားနှင့်ဘဘက်ဘလမ်း စာချုပ်ကိုလည်း လက်မှတ်ထိုးပါမည်။ နိုင်ငံခြေပင်းချုပ် အသင်းကြီးမှလည်း ထွက်ပါမည်ဟူ၍ ပြောကြား၏။ ဟစ်တလာက လက်မှတ် ထိုးရန် လုင်ငန်း အရပ်ရပ်ကို ၂-ရက် အတွင်း ပြီးအောင်လုပ်ရန်။ အပ်နှံခဲ့ပြီး၍ လွှတ်လိုက်၏။

နှံးရင်းဝန် 'ရွတ်စနစ်' သည်၊ ဗီယနာမြို့သို့ ရောက်သောအခါ။ ဗျာမတီ၏လက်အောက်မခံလိုသဖြင့်၊ ၁၉၃၆

ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ -ရက်နေ့တွင်၊ တိုင်းသူပြည်သား များ ကာ မဲဆန္ဒဖြင့်၊ ကျာမဏီ၏သက်ဒအာက် နေလိုသည်၊ သို့ မဟုတ်။ သြစတြိုးယားပြည်အဖြစ်ဖြင့် လွတ်လပ်စွာနေလို သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု။ အမိန့်ထုတ်လိုက်၏၊ ဤကဲ့သို့ လုပ်လိုက်သည်ကို ဟစ်တလာနှင့်တကွ၊ ၎င်း၏ နေရာင်နယ် လစ် ဂိုဏ်းဝင်များက သဘောမတူ၊ တိုင်းသူ ပြည်သား များအနက်၊ လူငယ်များမှာ ဟစ်တလာ၏လက်ဒေါက်သို့ ဝင်၍ နေလိုကြကား၊ အသက် ၂၄ နှစ် ကျော်သူများသာ လျှင်၊ မဲပေးရမည်ဟု ဆိုထား သဖြင့်။ ကျာမဏီနှင့် ပူး ပေါင်းလိုသူများက ကနွဲကွက် ကြ၏။ ဟစ်ဘလာက ရွေး ကောက်ပွဲကို အဖြေရက်ဆွဲ ရန် အပိုဒ်ပေး၏၊ 'ရွာတ်စနစ်' ကားရွေးကောက်ပွဲကို ရက်မဆွဲ တဲ့နေ၏၊

ထိုအတောအတွင်း၊ 'ရွာတ်စနစ်' ကား၊ အင်္ဂလန်အား ကူညီ ရန် တောင်း၏၊ အင်္ဂလန်ပါလီမန်တွင်၊ တိုင်းသူ ပြည်သား ၏ ဆန္ဒယူခံရေးနှင့်ပါတ်သက်၍ ဘာမျှပြောစရာမရှိဟုအစိုး ရက ပြောပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ အင်္ဂလန်က ကျာမဏီအား သြစတြိုးယား ပြည်ကို လက်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ထိုးလိုက် ကြောင်းဆိုကရ၏၊ သြစတြိုးယားပြည်သားတို့သည်၊ မိမိ ဘို့ ဘာသာသွတ်လင်စွာ မဲပေးနိုင်ခန် အထိုင်ဌာ၊ ကျာမဏီ ကာ ဝင်၍ နှောက်ရှက်ခြင်းမပြုရန်အတွက်၊ အင်္ဂလန်က တားဖြစ် မည်သေလာဟု မေးရာတွင်၊ သြစတြိုးယားနှင့် ပါတ်သက်၍၊ အင်္ဂလန်က ဘာမျှမလုပ်ရဟု၊ ရတိပြတ် အဖြေပေးထား ရ ကား၊ အင်္ဂလန်သည်၊ ကျာမဏီနှင့် သြစတြိုးယား အရေး

ထွင် ဝင်ခွင့်ကဘက်မည်မဟုတ်သည်ကို၊အတိအလင်းဝန်
ခံချာ ရောက်ခဲလေသည်။

ပြန်ပစ်ပြီးသို့ကျည်ခန်းအခြေခံကြီးရာဆွဲ၊ ပြန်
သစ်ပြီးသည့် အဝိုးခအနှစ်ခု ပျက်၍ နေရကားဝး၊ မည်သူကမှ
တာဝန်ခံ၍မပြောနိုင်ချေ၊ သြစတြိုးယားပြည် ရွှေးကောက်
ပွဲနှာ၊မတ်လ ၁၃-ရက်နေ့ဆွဲ၊ ကျင်းပမည်ဖြစ်၏၊ ပြင်
ဆင်ပြီးသည့် အစိုးရအနှစ်ခုမှာ၊ ထိုနေ့ရောက်သည့် တိုင်အောင်
မဖွဲ့ဖြစ်သေးချေ၊သို့ဖြစ်ရကား၊သြစတြိုးယားကို အကူအညီ
မပေးနိုင်ဘဲ ရှိနေလေတော့သည်။

အိတလီသို့ပြည်သို့ အကူအညီ ထောင်းသောအခါ၊ မူဆို
လိုနီသည် ရောမမြို့ကွင်းမရှိ၊ တောရွာရှိအိပ်သို့သွား၍ ဒုံ
သည်၊တောရွာရှိအိပ်ဆွင်၊ စကားပြောကြနှန်း မရှိသဖြင့်၊
စကားပြော၍ရရာ ဆိုသဖြင့်၊ 'ရွာဘိစ်နှစ်'မှာ စိတ်အပျက်
ကြီး ပျက်ခါ၊လက်သျှော့လိုက်ရ၏၊

သြစတြိုးယား ပြည်ဆွင်းသို့၊ ကျာမန်စစ်တပ်များ ဝင်
ရောက်သားပြီးသျှင်၊ဆိန်းလိုက်တော့၏၊ သို့ဆိုပါလိုက်ရကား
သြစတြိုးယားပြည်သူများမှာ၊ကျာမဏီပြည်၏၊ တစိတ် တနေသ
ဖြစ်၍ လာခဲလေသည်၊

ဤကဲ့သို့ဆိုဆိန်းခြင်းသည်အခါ၊ဟန်ဘစ်ကား မူဆိုလိုနီ
အားကြောက်ရွံ့လိုက်သည်မှာ၊"မူဆိုလိုနီ၊သည်အဆွက်
မင်းကျေးဇူးကိုငါဘယ်တော့မှမေ့မည်မဟုတ်ပါ-ဟန်ဘစ်သား"ဟူသည့်
ပင်ဖြစ်၏၊ Mussolini I Shall Never Forget This
of You Hitler.

မူဆိုလင်ဒိုသည် 'ရွှတ်စနစ်' နှင့်အတွေ့ မခံလို သဖြင့် စကားပြောကြားနှုန်းကဲ့ လက်ခံကာမပြောဘဲနေခြင်းဖြစ်ရာ နောင် 'ရွှတ်စနစ်' သည် မူဆိုလင်ဒိုနှင့် တွေ့သဖြင့်၊ ၎င်း၏ တောစခမ်းရှိ နေအိမ်တွင် စကားပြောကြားနှုန်း ရှိကြောင်း ပြောသောအခါ၊ မူဆိုလင်ဒိုက၊ ငိုမိသည်စကား ပြောလို လျှင်၊ ဤကဲ့သို့စကား ပြောကြားနှုန်းဆက်၍ ၎င်းကိုသာ ပြော၍လွှတ်လိုက်ကြောင်းကို ရယ်၍ ပြောလိုက်လေသည်။

(၄) ချက်ကိုစလိုမေးကီးယားပြည်ကို သိမ်းခြင်း။

ဟစ်တလာသည်၊ ၁၉၃၈-ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁-ရက် နေ့တွင်။ သြစတြီးယားပြည်ကိုသိမ်းပြီးနောက်။ ချက်ကိုစလိုမေးကီးယားပြည်ကိုသိမ်းရန် ကြံစည်ပြန်၏။သို့ရာတွင် အကြား တိုင်းပြည်ကြီးများက။ လျှင်လျှင်ဂရုစိုက်မည်ဖြစ်ရန်။ အတွင်းကြိတ်ကြံပြီးနောက်၊အပြင်ဘန်းကမှကား။ နောက် ထင်းယမခွဲတော့ပါဟူ၍ရဝန့်စွာဂတိပေး၏။သို့ဖြစ်သဖြင့် သြစတြီးယားပြည်သိမ်းပြီး ၃-ရက်မြောက်သော နေ့တွင်၊ ဗြိတိသျှပါလီမန်တွင်၊ လွှတ်တော်ကြီး နန်းရင်းဝန်ချုပ်ဆာလိန်က၊ ဟစ်တလာသည်၊ ချက်ကိုစလိုမေးကီးယားပြည်ကိုမသိမ်းပါဟူ၍ တာဝန်ခံချက်ပေးကြောင်းကို ပါလီမန်တွင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလေသည်။

သို့ရာထွင် ဟစ်တလာသည် ၁၉၃၃-ခုနှစ်၊ ရုံးထုံးရုံးသည့်နေ့မှစ၍ ကျေဖဇီထံမှ ဗဟိုဆေးစာချုပ်အရ ယူ၍ထားသော ပြည်နယ်များကို ပြန်၍ရရန်၊ အမျိုးမျိုးဆုံဖုံအားထုတ်လျက်ရှိ၍ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ရာတွင်၊ ချက်ကိုစလိုးဗေးကီးယားပြည်နှင့်သြစတြီးယားပြည်အတို့မှာမူကား ဂျာမဏီအတိုင်း လွယ်ကူလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ သြစတြီးယားပြည်တွင်လူဦးရေ ၇-သန်းဂိုသည့်အနက်၊ တင်ကျော်ကျော်မှာ၊ ဂျာမဏီနှင့် ပူးပေါင်းလိုကြသဖြင့်၊ ဟစ်တလာအတို့မျက်စွာ အားဇေါက်ရေတဲ့ရလိုက်ရ၏၊ ချက်ကိုစလိုးဗေးကီးယားပြည်မှာလည်း၊ လူဦးရေ ၁၃-သန်း ဂိုသည့်အနက်၊ ဒေ့-သန်းမှာ။ ဂျာမဏီ လူမျိုးဖြစ်၍၊ ကျန်လူမျိုးများမှာ ချက်လူမျိုးနှင့်စလိုဗက် လူမျိုးများဖြစ်ရကား၊ ဂျာမဏီ၏ လူခံများဂိုသဖြင့်၊ ထိုပြည်ဂို ဂျာမန်လူမျိုးများက၊ အာဏာစိုးသူပုန်ထပြီးယျင်၊ ဆူပူခါ-ဂျာမဏီ၏လက်အောက်သို့ ဝင်ပြည်လုံးရောက်အောင်လှုံ့ဆိုင်ထသည်။

ချက်ကိုစလိုးဗေးကီးယားပြည်ဂို ဂျာမန်တို့သည်၊ ဆူးဒတန်ခေါ်နယ်တ္ထင်စုပေါင်းဇနထိုင်ပြီးလျှင်၊ ၁၉၃၃-ခုနှစ်တွင် ကွန်းရက်ဟင်လိန် (Konrad Henlein)ဆိုသူ၊ ဟုံယ်လက်လှုပ်ရှားကုမ္ပဏီဇနရုံးကို သင်ကြားသူဆရာတဦးက၊ ဂျာမဏီနှင့်ပူးပေါင်းရန်အတွက်၊ ဂျာမဏီပြည်ဂို-ဇနဂျင်နယ်ဆိုဂျယ်လစ်ဂိုဏ်းခွဲကိုစည်းခါ၊ ဆူပူလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက်။ အချိန်ကျရောက်လာသည့်အခါ ဟစ်တလာက်ဖိတ်ခေါ်လိုက်ရကား။ ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယားပြည်ကို မသိမ်းပါတ လွန်ခဲ့

သည့် ၆-လကဂတိပေးခဲ့သော်သည်းစက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့ဘွင်၊ ၇-ရက်အဘွင်း၊ ဂင်းလိုအပ်သမျှကိုလုပ်၍ပေး ရမည်ဟုဆုံဖြတ်၍ခဲ့တာင်းဆိုပြီးလျှင်၊ ၁၉၃၈-ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ဘွင်၊ ချက်ကိုစလိုဗေကီးယားပြည် မှာ၊ ကျောမဏ္ဍိ၏သက်တော်အောက်သို့ရောက်ရလေသည်။

ချက်ကိုစလိုဗေကီးယားပြည် အစိုးရဘို့မှာ၊ ဂင်းတို့ပြည် တွင်းရှိ ကျောမန်ဘသန်းခွဲဘို့၊ လက်နက်ကိုယ်စီနှင့်အဆင်သင့် တိုက်ရန်စိမံ၍ထား. ပြီဖြစ်ခဲ့ကား၊ ဥရောပဘိုက်ငြိုးချမ်းရေး တာဝန်ခံများဖြစ်သောအင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှား၊ အီဘလီစ သည့်ပြည်များကို၊ အကူအညီ တောင်းသော်သည်း-မည်သူ မျှအကူအညီမပေးကြ။ ဟစ်တလာက-ဒါ နောက်ဆုံးယူခြင်း ပါပဟူ၍ပြောဆိုခဲ့ကား။ ၁၉၃၈-ခုနှစ်၊ မြူးနစ်စာချုပ်အရ၊ ချက်ကိုစလိုဗေကီးယားပြည်ကို ကျောမဏ္ဍိအား ပေးအပ်လိုက်ကြရေးလသည်'ကွန်ရက်ဟေးဒင်း'ဆိုသူစာရေးဆရာက မှာကား၊ ဥရောပဘိုကိုက်ရိတန်ခိုးကြီးပြီးဘိုင်းပြည်များက ချက်ကို စလိုဗေးကီးယား ပြည်ကို၊ ပန်းကန်ပြားပေါ်ထွင် တင်ပြီးလျှင် ဟစ်တလာကိုဆက်လိုက်သည်၊ The Western powers had presented Czechoslovakia to Hitler in a plate ဟူ၍ဖေးသားထားလေသည်၊

ထိုစဉ်အခါက ပြင်သစ်ကဘို့အရေးထွင်မဝင်ဟူ၍ အတိ အလင်းဆိုဇ်၊ ရုရှားကမူ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းမှာဖြင့်၊ ကျောမဏ္ဍိ ယူသည်ကိုသဘောတူကြောင်းပြ၍ အီဘလီကမူ ကျောမဏ္ဍိနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်၍နေသဖြင့်၊ အရေးဂိုလျှင်၊ ကျောမဏ္ဍိဘက်မှ

လိုက်ရမည်ဖြစ်ရကား။ အင်္ဂလိပ်မှာ ဘာမျှမတတ်နိုင်ဖြစ်ရသဖြင့်၊ အားလုံးက ချက်ကို စလိုဗေးကီယားပြည်ကို သွားဖေါက်လိုက်ရကား။ ဤပြည်ကလေးမှာ၊ ဂျာမင်္ဂလီလက်အောဲ့သိုသက်ဆင်းချိသွားလေသည်။

အခန်း-၁၄။

(၁) ဗိုလ်နှိပ်ပြည်အရေး။

ဗိုလ်နှိပ်ပြည်ကို ဒင်းဇာစ်နယ်၊ ကော်ခရစ်ဒါးခေါ်နယ်၊ ဝိဇ်နှိုင်-ခေါ်-ဒိုဆင့် နယ်နှင့်၊ အထက်ဗိုင်း။ စသီးစီးသားပြည် စသည့်ပြည်နယ်၄-ပြည်ကို၊ ချာမဏီက ပြန်၍ ပေးခဲ့မည်ဟု တောင်းဆို၏။ ဤကဲ့သို့တောင်းဆိုခြင်းမှာ။ ဤပြည်များမှာ ချာမန်ဗိုင်ပြည်များဖြစ်၍။ ၁၉၁၈-ခုနှစ် ကမ္ဘာစစ်ကြီး အပြီးတွင်။ ဗိုလ်နှိပ်ပြည်အား၊ 'ရိုပတ်ဗလစ်' လွတ်လပ်သော ပြည်အဖြစ်ဖြင့် အထိအမှတ် ပြုလိုက်ရကား။ ချာမဏီက အထုးနစ်နာသည်ဟုယူဆလေသည်။ သို့ချာတွင် ၁၉၃၃-ခုနှစ်ထွင်၊ဟစ်တလာသည်။ အတွင့်အထိပ်သို့ရောက်သော အခါ။ ချာမဏီအား ဗိုလ်နှိပ်က တိုက်မည်ဟု။ ပြင်သစ်ကို အဖေါ်ညှိနေတော့၏။ ချာမဏီမှာ သုံးဘက်-သုံးတန်။အင်္ဂလန်။ အီတလီ။ ပြင်သစ်ဘို့ ဝိုင်း၍နေရကား။ ဟစ်တလာက ဗိုလ်နှိပ်ကို ချော့ပြီးလျှင်။ ချာမဏီနှင့် ဂိုလ်နှိပ်ဘို့ တပြည်နှင့်တပြည် မတိုက်စတမ်းဟူသောစာချုပ်ကိုချုပ်ဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ထိုစဉ် အခါက၊ချာမဏီမှာအားနည်းလှသဖြင့်၊ ဗိုလ်နှိပ်ကိုပင် ကြောက်၍နေရ၏။

ဤကဲ့သို့နှစ်ဦးသဘောတူစာချုပ်ကြောင့်ဂင်း၊ဗိုလ်နှိပ်ပြည်

ထက်လွယ်ကူစွာ ရနိုင်ပေမည့် ပြည်များဂိုဖြင်းခြောင့် ၎င်း၊ ကျေးတောကိုးကား၊ ပိုလန်ကိုမတိုက်ဘဲ၊ ၆-နှစ် စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရသော သည်း သို့ရာတွင် ကျေးတော်မှာ။ ၎င်းပိုင် အရှေ့ဂိုင်း ပခုင် ဂျားပြည်သို့ သွားသည့်အခါ၊ ကော်ရစ်ဒါ ခေါ်-ပိုလန် ကြိုး စိုးသည့်ပြည်တွင်းမှ၊ ဆိုင်၅၀-ကျော်ဖြတ်၍သွားကြရကား၊ ဟစ်တလာက၊ ပိုလန်သည် ကျေးတော်၏ ကြိုးပွားခရေး လမ်း တွင်၊ တားဆီး၍နေသည်ဟုယူဆလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပါး-ဒန်းဇစ်နယ်မှာ၊ ဘေလ်ဘစ်ပင်လယ်တွင် ရှိသဖြင့်၊ ဒန့်ဇစ်ကို ပိုသန် အောက်ဘွင် ထားခြင်း အားဖြင့်၊ ကျေးတော်မှာ၊ ပင်လယ်သို့ သွားရန် ထွက်လမ်းမရှိဘဲ နေးလသည်၊ အကယ်၍ ဒန့်ဇစ်ကို ကျေးတော်အား ပေးလိုက် ပြန်လျှင် လည်း ပိုလန်အတို့၊ ပင်လယ် ထွက်ရန် လမ်းမရှိရကား။ ပိုလန်မှာလည်း အထူးနစ်နာပေလိမ့်မည်။

ကျေးတော်ကား၊ ပိုလန်ကိုသိမ်းပိုက်သိုခြင်းမှာ၊ ပိုသန်ပြည်ဒိုင် နယ်များသည်။ ဥရောပ အိုက်အာဘွင်း တပြည်နှင့် တပြည် ကူးလူးဆက်ဆံရေးအာဘွက် ၎င်း။ စစ်တက် စစ်ချီ အတွက် ၎င်း။ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး အတွက် ၎င်း။ အ ဆုံး အသုံးကျသဖြင့်၊ ဆိပ်ကမ်းရန်စိမံခြင်းဖြစ်၏၊ အခြား အချက် မှာ၊ ကျေးမန်လူမျိုးများသည်။ ဟစ်ဆလာ၏ လက်အောက် ၎င်နေရစဉ်။ ကျေးတော်ပြည်ကြီး။ ကြိုးပွား ထွန်းကားခြင်းနေ ရကား။ ဟစ်တလာအစိုးရက် ကြည်ညို ကိုးစား၍၊ အစဉ် ထေ က်ခံရန်အတွက်ဖြစ်နေလသည်။

ထိုမှတပါး။ ပိုသန်ပိုင်-ဘိုဟူမင်နယ်ရှိ မိုးခထားလမ်း

ဆုံမှာ၊ ဟာနေဂရိပြည်-ဘုဒါပက်မြို့တော်သို့ ၎င်း။ ဘလက်ဆိုးခေါ်ပင်လယ်နက်သို့ ၎င်း။ သွားနိုင်သည်သာမက၊ ကျေဒီးသွေးကိုလိုသလောက်ရနိုင်ခြင်းအတွက်၊ အထူးပင်အကိုးတန်းလေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရကား။ ၁၉၃၉-ခု။ စက်တင်ဘာလ -ရက်နေ့ ဂွင်း၊ ၇၁မကိုက ပိုလန်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ဆိမ်းယူငှိ ခြင်းဖြင့်၊ ယခု၊ ဥရောပစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားနေလေတော့သည်၊

(၂) ကြားနေတိုင်းပြည်များ။

ဤကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကျဉ်ကော်လူမျိုးများ၊ အတွင်းသုပုန်ထအောင် သုပ်သော်လည်း ကျာမန်အစိုးရ အပေါ်တွင် လုံးဝ ယုံကြည်ကြ၍ပင်။ သို့မဟုတ် ထိုစာတမ်းမျိုးမှာ၊ ကမ္ဘာစင်ကြီးပဋိမဒ္ဒကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ကလည်း၊ လုင်ဂျီးလုပ်စဉ် ဖြစ်၍၊ အင်္ဂလင်တို့၏ ငရိယားယပ်ပင်ဖြစ်သည်ထု ယူဆခြင်းကြောင့်ဖြင်း၊ သို့မဟုတ် ကျာမန်အစိုးရတို့ နားခုပ်ချုပ်ကောင်းသွင်း။ ကျာမကြီးတို့သည်တွင် သုပုန်ထသည်ဟူ၍ မကြားရသေးချေ။ သို့ရာတွင်၊ စစ်တိုက်၍ တလမကြာသေမီး၊ ပိုလန်ပြည်မှာလုံးဝ ကျုံဆုံးသွားလေသည်။

ဤစစ်ပွဲကြီးတွင်၊ ဘယ်လဂျီယံပြည်၊ အာဂေရိကံပြည်၊ အီတလီပြည်၊ ဘဲလ်ဂေးရီးယားပြည်၊ ဒိုနေးမတ်ပြည်၊ အိုင်ယာလန်ပြည်၊ အာကစတိုးနီးယားပြည်၊ ဖင်လန်ပြည်၊ ဆာပြည်၊ ဟောင်လန်ပြည်၊ ဟာနေဂရီပြည်၊ ဂျပန်ပြည်၊ လတ်ဗီးယား လစ်သူနီးရားပြည်၊ နော်ဝေးပြည်၊ ပေါတူဂီပြည်၊ ရှုဒေး

နိုးယားပြည်၊စပိန်ပြည်၊ဆွစ်ဒင်ပြည်၊ဆွစ်ဇာလန်ပြည်၊ယူဂို စလေးဗီးယားတို့က ကြားနေမည်ဟု ကြေညာ၏။

အာဖဂန်ကတိုက်တောင်ပိုင်းက၊ ကြီးနေပြည် အဖြစ်ဖြင့် မနေနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ဘုရင်ကိုက မှားပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့နှင့် မဟာဒိတ်မဖျက်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး အလိုရှိသည်ဟု ဆို၏၊ ဆင်ဖြစ်သဖြင့်၊ ငှင်းတို့က၊ ပြင်သစ်ဘုရင်ကိုမှ ကူ ဘွယ်ရာရှိ၏။ ရုရှားကမူ၊ ဂျာမဏီနှင့် စစ်မတိုက်စေတမ်း ဟု ဆင်ခြင်ထားပြီးလျှင်၊ ငှင်းအကျိုးရှိအောင် လုပ်လိမ့်မည်ဟု အယူရှိသည်။

ဤကား ထိုလနှစ်ပြည် ဇာတ်သိမ်းရခြင်း၏ အတိုချုပ် အဖြစ် အပျက် ပင်ဖြစ်လေသည်။

(၃) ဥရောပတိုက်ရှိ ကိုင်းပြည်များ။

ဟစ်တလာသည် ဥရောပတိုက်တဘိုက်လုံးကို သိမ်းရန် ကြိုးရွယ်ခဲ့သည်မှာ ငှင်း၏လုပ်ငန်းများက သက်သေခံ၍နေ တော့၏။ 'မိုးကင်း'ခေါ်-ဟစ်တလာ၏ကျိုးစားခဲ့သမျှ ဟူ သော စာဆုပ်တွင်၊ ငှင်း၏ရည်ရွယ်ချက်များကို အတိ အ လင်း ဖေးခွဲထားသည်မှာ၊ Lord of Russia. Lord of the East. Lord of the World– ရုရှားပြည် ဆုပ်ပိုင်သူ၊ ထိုနောက် အင်္ဂလန်အား ဆုပ်ပိုင်သူ၊ ထိုနောက် ကမ္ဘာကို ဆုပ်ပိုင်သူ ဖြစ်ဖေရုမည်ဟူ၍ ရေးသား ထား၏

ဟာစ်တလာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ မည်မျှ ကြီးသည်ကို ဆိုနိုင်ပေလိမ့်မည်၊

ဟစ်တလာအား သာမည လူတယောက် အဖြစ်ဖြင့်၊ အချို့က ယူဆကြ၏။ အချို့ကမူ၊ ဓိက-ရူး-ရဲ-ဟူ၍ ယူဆကြ၏၊ သို့ရာတွင် ဟစ်တလာသည် သာမည လူစားလည်းမဟုတ် ဓိက်-ရူး-ရဲ-လည်းမဟုတ်၊ ပိပိကိုယ်တိုင် ဘာလုပ်၍ နေသည်ကို ကောင်းစွာသိသူဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း သြစတြိုးလားပြည်၊ ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယားပြည် ဆာ.ပြည်၊ တို့ကို ရအောင် ယူပြီးခဲ့သည့်အပြင်၊ လစ်သူယား-နီးယား-အား-ပေးလိုက်သာ၊ ပိမဲလိ,ပြည်ကိုလည်းပြန်၍ရအောင်ယူခဲ့၏။ သို့ဖြစ်သဖြင့်။ ၎င်းထံမှ ယူသွားသောပြည်များအနက်၊ ဥရောပတိုက်တွင်-ဒိန်းမတ်သို့ ပေးလိုက်သော စလစ်ဗစ်,နယ်-ဘလ်ဂျီယံ,သို့ပေးလိုက်ရသော၊ ယူပင်နှင့် မယ်ထ်မယ်ဒိနှင့် ပြင်သစ်သို့ ပေးလိုက်ရသော၊ အဲလ်စေ.စ်,နှင့် လော်ရိန်း နယ်များသာ ကျန်ရှိလေတော့သည်၊

ဟစ်တလာသည် ၎င်းပိုင်ဥရောပတိုက်နယ်များကို ပြန်၍ ရရုံသာမဟုတ်၊ အာဖရိကတိုက်၊ အာရှတိုက်မှ ပြည်များကိုလည်း၊ ပြန်၍ရရန် အားထုတ်လျက်ရှ၏။ ဤမျှကောသေး ကျာမတ်ဦးလူမျိုးများ ဒီတင်း၍နေသောအရှေ့ဘိုင်းပြည်များကိုလည်း၊ ရအောင်လုံးပမ်းလျက်ရှိ၏။ ၎င်း၏ စိမ်ချက် အထဖြေဝံရန်မှာ။ လွယ်ကူသောပြည်များကို၊ တစတစ သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်၊ အားအင် ပြည့်တင်း လာသည့်အခါ။ တန်းခိုးကြီးသော ပြည်ကြီးများကို တိုက်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့၏။

(၄) ဘေလ်တန်နိုင်ငံများ။

ဘေလ်တစ် ပင်လယ်ကမ်းခြေတလျောက်တွင် ရှိသော တိုင်းပြည်များကို ချာမဏ်ကြီးက၊ ချိန်လျက်ရှိ၏။ အာဂယ်၍ ဤစစ်ပွဲ ဆုံး ချာဇနဲဘို့နိုင်လျင်။ သို့မဟုတ် ချိုးနှိမ်၍ မကျိုးလျှင်၊ ဤပင်လယ်တဝိုက်ရှိ၊ တိုင်းပြည်များကဲ့ အမှန် ရန်ရှာပေလိမ့်မည်။ ဒင်းမတ်၊ လစ်သူနီးနား နှင့် လက်ဝယ်းပြည်များမှာ၊ ချာမဏ်ကိုစားနပ် ရိက္ခာနှင့် အသုံးအဆောင်များအပြင်။ ပစ္စည်းရိင်းများပေးနိုင်းသာကြောင့်။ချာမဏ်ကြီက တပ်မက်၏၊ လက်ဗီးယား၊ အက်စ်သိုးနီးယား၊ဖင်လန် နှင့် ဆွီဒင် ပြည်များမှာ သစ်များကို လိုသလောက် ရနိုင်၏။ သို့ဖြစ် ရကား။ ဤပြည် များကို ချာမဏ်ကြီး၊ အလိုရှိသေသည်။

(၅) ဥရောပအနောက်ပိုင်း ပြည်များ။

ချာမဏ်ကြီ၏ အနောက်ဘက်ထွင်၊ ဟော်လန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ပြင်သစ်နှင့်၊ ဆွစ်ဇာလန် ပြည်များဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့အနက် ပြင်သစ်မှာ၊ လက်နက် အင်အား ကောင်းလွန်းလှသဖြင့်၊ ရုတ်တရက် ချာမဏ်က တိုက်ခိုက်ရန် ခက်ခဲ၏၊ ကျန်ပြည် နယ်များကို မူကား၊ ချာမဏ်သည်၊ အလွယ် တကူနှင့်

ဆိပ်းပိုက်နိုင်ငံသည်၊ သို့ရာတွင်၊ ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလန်တို့ မကွဲဘဲ၊ ပူးပေါင်းနေသမျှ ကာလပတ်သုံး ကျာမဏ်ကို ဤတိုင်းပြည်များကို နိုင်တက်စိုးနင်း လုပ်ခါ၊ ယူလိုမှ်မည် မဟုတ်ခဲ့ချေ။

(၉) အင်္ဂရေ့ တောင်ဘက်ပြည်များ။

အင်္ဂရေ့ တောင်ဘက်တွင်၊ ယူဂိုစလေးဗီးယား၊ ဘူလ်ဂေးရီးယား၊ ဂရေးနိုးယား၊ အယ်လ်ဘားနိုးယား၊ ခေါမ၊ ဟန်ဂေးရီစသောပြည်များ၌ရာ၊ ဤပြည်များမှာ ကျာမဏ်နှင့်မရင်းနှီးကြသည် သာမက၊ ကျာမဏ်ကို အားကိုးအားထား ပြုခဲ့ခဲ့ရသောကြောင်းပြည်များဖြစ်လေသည်၊ ရှေးအခါက၊ အိတလီပြည်က ဤပြည်များကိုဆက်ဝါးကြီးအုပ်ခဲ့လာခဲ့ရာ၊ အိတလီသည်၊ ဤပြည်များအပေါ်တွင် ရိုက်ကြေးခွဲခါ၊ ကြေနပ်ခဲ့ပြီ မနေတဲ့၊ အာဖရိက တိုက်၌၊ အာဘီဆီးနီးယား ပြည်ကို သွားရောက်တိုက်ခိုက်လိုက်သည့်အပြင်၊ စပိန် ပြည်တွင်းစစ်တွင်လည်း ဝင်ရောက် ကူညီလိုက်ရကား၊ အတော်၊ ပင်ပမ်းခဲ့သွားသဖြင့်၊ ဤပြည်များကို၊ ရှေးအခါကကဲ့သို့ ပိမိခရ မဆုပ်ချုပ်နိုင်တဲ့၌လေသည်၊ ထိုမှတပါး၊ အဘီဆီးနီးယားကို တိုက်စဉ်က၊ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးက၊ အီဘသီအားအားထုံး ဝိုင်းခဲ့သဝိတ်မှောက်ရမည်ဟု ဆိုသဖြင့်၊ ဤပြည်များမှထွက်သော ဓါတ်ဆီနှင့်ဝင်ကွ၊ အခြား ဓါတ်-သတ္တုများကိုဝယ်မည့်သူမရှိသည့်အခါ။ ကျာမဏ်က ဝင်ရောက်

ခါ။ ထိုပစ္စည်းများကို ဒိုင်ခံ၍ ဝယ်ယူလိုက်၏။ သို့ဖြစ်သဖြင့်။ ဤတိုင်းပြည်များမှာ အိတလိထက် ကျေးကဲအပေါ်တွင်၊ ထို၍ ယုံကြည်အားထားကြလေသည်။ အိတလိမှာ၊ စစ်တိုက်၍ ပင်ပမ်းနေရာမှ၊ ယခုအခါ၊ နယ်ထူလာငြိုဖြစ်းသော်လည်း ဤ ပြည်များနှင့် ကျးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးမှာ၊ ကျေးဇူး၏ ထက်ဝက်ခန့်လောက်သာလျှင်ရှိလေသည်၊

လက်ရှိ အခြေ အနေ အရ၊ ဘော်လကန် ပြည်များမှာ။ ကျေးဇူးနှင့် ကင်း၍ ဖြင်သည့် ပြည်များ ပဟုတ ရကား။ ကျေးဇူးကို မည်သည့်ပြည်ကမျှမလွန်ဆန်ဝန့်ချေ၊ အချို့မှာ ကျေးဇူးကို နှစ်နှစ်ချိုက်ချိုက် အားထားသော်သည်း၊ အချို့ မှာမူကား၊ ကျေးဇူးကိုမုန်းလျက်နှင့်မငြင်းသာ၍။ ကြောက် ကြောက်နှင့် ခံ၍းနေရခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍၊ ၎င်းတို့အား ထိထိရောက်ရောက် ကာကွယ်ပေးမည့်ပြည်ကြီးများရှိလျှင်။ ၎င်းတို့လည်း၊ ကျေးဇူးကို အာခံဘ်ကြဘွယ်ရာရှိလေသည်၊ သို့ရာတွင်၊ ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယား ပြည်ကဲ့သို့-ရေ တိပ် တွင်နစ်မည်စိုးသဖြင့်၊ မလှုပ်ဝန့်တဲရှိလေသည်။

တူရကီပြည်ကား၊ ကျေးဇူးနှင့်လည်း မိတ်ဆွေ။ အင်္ဂလန် နှင့်လည်းမိတ်ဆွေဖြစ်သဖြင့်။ တူရကီ၏အရေးမှာ၊ အ တော်ပင် ခက်၍ နေ၏။ တူရကီကို-အင်္ဂလန်က၊ ဘွေဒင်း-ဘဂ်-သန်း ချေးသဖြင့်၊ အင်္ဂလန်၏ ကျေးဇူး မကင်းချေ၊ ကျေးဇူးကိုကလည်း စက်ဂ်ိုဇိယာ ဘဝ-သန်းတိုး ပေး၍ထား သဖြင့်၊ ကျေးဇူးကိုလည်းကျေးဇူးထင်၍နေရ၏။ ရုရှားက လည်း မကြာခဏ စီးပွားရေးထွင် ကူညီသဖြင့်၊ ရုရှားနှင့်

လည်း ဖဟာဒိတ်ဖြစ်၍နေဘိ၏၊ သို့ရာတွင်၊ အခြားသူမျှား ထက်၊ ထူရကီသည်၊ ဗျာဖက်နှင့်ပေါင်းရန် ကြောက်၏၊ ဗျာဖက်သည်၊ ထူရကီနှင့် ပေါင်းမိလျှင်၊ အိုင်ဂန်ပြည်၊ အာဖဂန်နိစတန်ပြည်မှ တဆင့်၊ အိန္ဒိယပြည်သို့ သွားလို သောခရီးရှယ်မျက်ရိုးကား၊ ဤရည်ရွယ်သဘောအထင်မြောက် လျှင်၊ တူ ကီ အိုလည်း လက်နက်အာဂ်ခံနိုင်ငံမျိုး အဖြစ်ဖြင့် ထားမည်ကိုးဝိုးရိပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဗျာဖက်နှင့် ပေါင်းမည်မ ဟုတ်ချ။ ဗျာဖက်ကလည်း၊ ဘော်သက်နေပြည်ခယ်များ ကဲ့သို့၊ နို့ထက်စိမ်းနင်း ထူရကီကိုသုပ်၍မရ။ ဘူးကီသည်း အင်အားပြည့်စုံသဖြင့်၊ ထိထိ ရောက်ရောက် ခုခံနိုင်၏။ ဗျာဖက်ကမှုကား၊ တူရကီနှင့်မဟာမိတ်ဖြစ်၍၊ စစ်အတူတူ တိုက်လျှင်၊ ဖြဲထဲပင်လယ်ဆီ သွားပြီးလျှင်၊ အင်္ဂလိပ် သဘော်ဝများကိုပိတ်ချန် ရည်ရွယ်ချက်ရိုးလသည်။ သို့ရာ ထွင်၊ တူ ကီမှာ။ ၁၉၁၄-ခုနှစ်ကကဲ့သို့၊ ခေတ်နေ ကျသောပြည်မဟုတ်ရကား၊ မိမိအကျိုးမများမည့်သုပ်ငန်း ကို၊ လုပ်မည်မဟုတ်ချေ။

နိဒ်းချုပ်။

ဂျာမဏီ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ အပေရိက်၊ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ် စသော တန်ခိုးကြီး ပြည်ကြီးများကို၊ အင်အား ပျက်ပြားအောင် လုင်ပြိုးလျှင်၊ ကမ္ဘာကျော်လွှမ်းမိုးရန်နှင့် အာ ဖြား တချက်မှာ၊ စီးပွားရေးဖြင့်ရာ၊ ဂျာမဏီပြည်ထွက်-ကုန်ပစ္စည်းများ-ကွင်ကုယ်စွာရောင်းချရန်နှင့်၊ကုန်ရှိုင်းများ လိုသလောက်ရရေးများဖြစ်ရကား၊ဤ J-ချက်လုံးမှာလည်း ဂျာမဏီတို့ တန်ခိုး ကြီးရန် အထွက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဂျာမဏီသည်၊ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အထမြောက်မည်-မမြောက်မည်ကိုစောင့်၍ကြည့်ရပေလိမ့်မည်၊ ဂျာမဏီနှင့် တာဘက်တလမ်းတို့က်၍နေသူများကမူ၊ ဂျာမဏီမှာ၊ခေတ္တ ခဏမျှသာ ထမြောက်အောင်ဖြင်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊မကြာ မှီပင်၊ အတွင်းမီးလောင်သ ဖြင့်၊လုင်ခဲ့သမျှ-ပျက် ၍ သွား မည်ဟု အယူရှိကြလေသည်၊၍ကဲ့သို့သောယူဆချက်များ ကို အတိအလင်းရေးသားကြရကား။ အ ၇ယ်ပင် အခြေအ ဖြစ်ကို သေချာစွာသိ၍ ရေးခြင်းပင်ဖြစ်ထန်ရာ၏။သို့မဟုတ် လျှင်လည်း။ ဂျာမဏီတို့-အားပျက်-န်။ ဂျာမဏီနှင့်ဆန့် ကြင်သည့်ဝါဒ ဖြန့်ဖြူးခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

ကမ္ဘာကျော်ဗေဒင်ဆရာကြီးဟူ၍ အမည်ခံသူ၊ ဗေဒင်

ကမ္ဘာကျော် ဗေဒင်ဆရာကြီးဟူ၍ အဓမ္မခံသူ၊ ဗေဒင်ဆရာကြီးများကလည်း၊ ဟောစာတမ်းများထုတ်ကြ၏၊ သို့ရာထွင်၊ ဂင်းတို့မှာ၊ ဘက်တော်သားများဖြစ်ကား၊ ဝါဒဖြန့်ရန်အတွက် ဟောကိန်းထုတ်ရသည်၊ အကယ်ပင်ဖြင့်၍ ဟောရသည်တို့ကို မူကား၊ အချို့ကာလကသာလျှင်၊ ဆုံးဖြတ်ပေလိမ့်မည်၊ သို့ရာထွင်၊ ထိုဟောစာတမ်းများကို မဖော်ပြနိုင်၊ ဟစ်တလာ၏ စစ်စကားနှင့်၊ ထိုင်းပြည် ရဘို စစ်ချီစစ်တက် လုပ်ခဲ့ခါ၊ ပရိယာယ်သုံးပုံများ၊ ရှေ့စကားနောက်စကားမညီပုံများကို၊ အနည်းငယ် ဖော်၍ပြခဲ့ပြီးသည်၊ ဟင်တဆာရှေ့နောက်—မညီ သက့ဲသို့၊ မည်သည့်တိုင်းပြည်မှလည်း၊ စကား တလုံးကို တည်ဘည့် တန့်တန့်မပြော။ ဒီဒီကိုယ်ကျိုးရှိလျှင်၊ ရသာလျှင်ဘနဗူး သိုက်တူး ဆို့သကဲ့သို့၊ ဒီဒီဘို့၏ အကျိုးအတွက်၊ ဘာမဆို လုပ်ကြမည်ဖြစ်သဖြင့်၊ ဟစ်တလာကဲ့လည်း၊ ဂတိမတည်၊ ရှေ့စကားနောက်စကားမတည်သည့်အတွက်၊ အပြဲမဟုသာဆို။ အခြားတိုင်းပြည်များက၊ အပြစ်ပြော၍နေသော်လည်း၊ ကျောမတိုလူမျိုး များက၊ တိုက်ရိုက် အကျိုး ခံစား ရကြသဖြင့်၊ ဟစ်တလာ၏ လုပ်ငန်းများကို၊ ချီမွမ်းကြလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသတည်း၊

———

စာနယ်ဇင်းဆိုင်းရာ အပေါ်ဆုံးအမျှားဆုံး **REGD. NO. 823**

လွတ်လပ်ခြင်းရေးတိုက်ပွဲ။

မမာပြည်သည် နိုင်ငံရေးခြားနားကွဲပြားမှုများကြောက်ခဲ့ပုံ

နိုင်ငံရေးစနစ်ကြောင့် လူအမျိုးမျိုး-အတန်းအစား အမျိုးမျိုးပေါ်ပေါက်လာပုံ။

လွန်ခဲ့သောအနှစ်သုံ ဆယ်လောက်က-ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော စနှစ်ပေါက်တို့၏ နိုင်ငံရေး။

"ဗျာဘေး-သူ့အမေရိုက်ပါလို့" ဟူသော သီချင်းသွားအတိုင်းဖြစ်နေသော နိုင်ငံရေးစနစ်။

ပေးသမျှရောင့်ရဲသော မှန်ပါ့ဘုရားဝါဒနှင့် လူထုအင်အားနှင့်ဆန့်ကျင်သောဝါဒ။

အိတ်သွန်ဖါမှောက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမည့်အချက်များ။

ကိုယ်.မင်းကိုယ်.ချင်းနိုင်ငံတည်ထောင်မှု လုပ်ငန်းများ။

ဆင်းရဲသားနှင့် ,ဆင်းရဲသားချင်း နိုင်ငံကြီးတည်ထောင်မှု။

ပဒေသာပင် ခေတ်သစ်ဖြစ်သော လောကီနိဗ္ဗာန်သို့ ဦးစိုက်မတ်မတ်သွားရာလမ်း။

ယုဒချက်ချင်းလက်ငင်းအရေးကြီးနေသော လုပ်ငန်းများ။

မမာပြည်နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းအတွက် လက်တွေ့စနစ်များကို ပြထားသော အတွေးအခေါ်ဖြင့်မြင့်နှင့် ရေးသားထားသည်-

လွတ်လပ်ခြင်းရေးတိုက်ပွဲ၊

ဌာနချုပ်တို့မမာအစည်းအရုံးအမှုဆောင်၊

သခင် သန်းထွန်းရေးသည်။

ဖေဖေါ်ဝါရီလ ၁-ရက်နေ့ထွက်မည်။

ဗြန်မာပြည်စာအုပ်ဖြန့်ချီရေးဌာန။

၂၁၇-၂၆၁ ပန်းဆိုးတန်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊